

**ŠKOLNÍ VZDĚLÁVACÍ PROGRAM
PRO ZÁKLADNÍ VZDĚLÁVÁNÍ**
ZPRACOVANÝ PODLE RVP ZV

**ZÁKLADNÍ ŠKOLA KUŘIM, TYRŠOVA 1255,
OKRES BRNO-VENKOV, PŘÍSPĚVKOVÁ ORGANIZACE**

**JDEME SPOLEČNĚ,
JDEME SPOLU**

TYRŠOVKA
ZÁKLADNÍ ŠKOLA KUŘIM

OBSAH

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE	6
2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY	8
2.1 HISTORIE ŠKOLY	8
2.2 SOUČASNOST ŠKOLY	8
3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU	12
3.1 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY	12
3.2 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE	12
3.3 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI	15
3.4 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH	17
3.5 POSKYTOVÁNÍ PORADENSKÝCH SLUŽEB – ŠKOLNÍ PORADENSKÉ PRACOVISTĚ PAPRSEK	17
3.6 PRŮŘEZOVÁ TÉMATA	19
3.4.1 Osobnostní a sociální výchova	20
3.4.2 Výchova demokratického občana	21
3.4.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech	22
3.4.4 Multikulturní výchova	23
3.4.5 Environmentální výchova	24
3.4.6 Mediální výchova	26
4. UČEBNÍ PLÁN	29
4.1 UČEBNÍ PLÁN PRO 1. STUPEŇ	29
4.2 UČEBNÍ PLÁN PRO 2. STUPEŇ	30
5. VZDĚLÁVACÍ OBLASTI	32
5.1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE	32
5.1.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA	32
ČESKÝ JAZYK	33
1. ročník	34
2. ročník	35
3. ročník	36
4. ročník	38
5. ročník	40
6. ročník	41
7. ročník	43
8. ročník	45
9. ročník	46
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro český jazyk a literaturu	48
5.1.2 CIZÍ JAZYK A DALŠÍ CIZÍ JAZYK	50
ANGLICKÝ JAZYK	51
1. ročník	52
2. ročník	52
3. ročník	53
4. ročník	53
5. ročník	54
6. ročník	55
7. ročník	56

8. ročník.....	57
9. ročník.....	58
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro anglický jazyk	59
NĚMECKÝ JAZYK	60
7. ročník.....	60
8. ročník.....	61
9. ročník.....	61
RUSKÝ JAZYK.....	62
7. ročník.....	62
8. ročník.....	63
9. ročník.....	63
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro německý a ruský jazyk	64
5.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE	65
MATEMATIKA	66
1. ročník.....	68
2. ročník.....	68
3. ročník.....	69
4. ročník.....	71
5. ročník.....	72
6. ročník.....	74
7. ročník.....	75
8. ročník.....	77
9. ročník.....	79
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro matematiku	80
5.3 INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE	82
INFORMATIKA.....	82
5. ročník.....	84
6. ročník.....	84
7. ročník.....	85
8. ročník.....	85
9. ročník.....	86
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro informatiku	86
5.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT.....	88
PRVOUKA.....	90
1. ročník.....	91
2. ročník.....	92
3. ročník.....	94
PŘÍRODOVĚDA	96
4. ročník.....	97
5. ročník.....	98
VLASTIVĚDA.....	100
4. ročník.....	101
5. ročník.....	102
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro prvouku, přírodovědu, vlastivědu	104
5.5 ČLOVĚK A SPOLEČNOST	106
DĚJEPIS	107
6. ročník.....	108
7. ročník.....	109
8. ročník.....	110
9. ročník.....	111
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro dějepis.....	112
VÝCHOVA K OBČANSTVÍ.....	113
6. ročník.....	114
8. ročník.....	115
9. ročník.....	116

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro výchovu k občanství.....	117
FINANČNÍ GRAMOTNOST	118
8. ročník.....	119
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro finanční gramotnost	120
5.6 ČLOVĚK A PŘÍRODA.....	122
FYZIKA	123
6. ročník.....	124
7. ročník.....	125
8. ročník.....	126
9. ročník.....	127
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro fyziku	127
CHEMIE	128
8. ročník.....	129
9. ročník.....	131
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro chemii.....	132
PŘÍRODOPIS	133
6. ročník.....	134
7. ročník.....	135
8. ročník.....	136
9. ročník.....	137
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro přírodopis.....	138
ZEMĚPIS	139
6. ročník.....	140
7. ročník.....	142
8. ročník.....	142
9. ročník.....	143
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro zeměpis	145
5.7 UMĚNÍ A KULTURA	146
HUDEBNÍ VÝCHOVA	147
1. ročník.....	149
2. ročník.....	149
3. ročník.....	150
4. ročník.....	150
5. ročník.....	151
6. ročník.....	151
7. ročník.....	152
8. ročník.....	152
9. ročník.....	153
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro hudební výchovu.....	153
VÝTVARNÁ VÝCHOVA.....	154
1. ročník.....	155
2. ročník.....	156
3. ročník.....	157
4. ročník.....	158
5. ročník.....	159
6. ročník.....	160
7. ročník.....	161
8. ročník.....	161
9. ročník.....	162
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro výtvarnou výchovu	163
5.8 ČLOVĚK A ZDRAVÍ	164
VÝCHOVA KE ZDRAVÍ	165
6. ročník.....	166
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro výchovu ke zdraví	168
TĚLESNÁ VÝCHOVA.....	168
1. ročník.....	170

2. ročník.....	171
3. ročník.....	171
4. ročník.....	172
5. ročník.....	173
6. ročník.....	174
7. ročník.....	175
8. ročník.....	177
9. ročník.....	178
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro tělesnou výchovu	180
5.9 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE	181
PRACOVNÍ ČINNOSTI	181
1. ročník.....	182
2. ročník.....	183
3. ročník.....	184
4. ročník.....	184
5. ročník.....	186
6. ročník.....	187
7. ročník.....	188
8. ročník.....	189
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro pracovní činnosti.....	189
5.10 OSTATNÍ PŘEDMĚTY.....	192
5.10.1 POVINNÉ PŘEDMĚTY	192
OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA.....	192
6. ročník.....	193
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro osobnostní a sociální výchovu	196
MEDIÁLNÍ VÝCHOVA	196
9. ročník.....	197
5.10.2 NEPOVINNÉ PŘEDMĚTY	200
NÁBOŽENSTVÍ	200
1. ročník.....	201
2. ročník.....	201
3. ročník.....	201
4. ročník.....	202
5. ročník.....	202
5.10.3 POVINNÉ VOLITELNÉ PŘEDMĚTY	202
KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYCE.....	202
7. ročník.....	203
8. ročník.....	204
PŘÍRODOVĚDNÁ PRAKTIKA.....	204
7. ročník.....	206
8. ročník.....	206
Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro přírodovědná praktika	207
SPORTOVNÍ HRY	207
7. ročník.....	208
8. ročník.....	209
6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ	211

1. IDENTIFIKAČNÍ ÚDAJE

Název ŠVP Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání
Jdeme společně, jdeme spolu

ÚDAJE O ŠKOLE

Název: Základní škola Kuřim, Tyršova 1255, okres Brno-venkov, příspěvková organizace
Sídlo: 664 34 Kuřim, Tyršova 1255
IČ: 49457888
IZO ZŠ: 102 191 018
REDIZO: 600 110 494
Telefon: 541 230 307
Web: www.tyrsovakurim.cz
E-mail: skola@tyrsovakurim.cz

Ředitelka školy **Mgr. Bc. Hana Kočevová**
541 234 307, kl. 51
kocevova@tyrsovakurim.cz

Statutární zástupkyně ředitelky **Mgr. et Mgr. Zuzana Stolarská**
541 234 307, kl. 52
stolarska@tyrsovakurim.cz

Zástupkyně ředitelky **Mgr. Markéta Minářová**
541 234 307, kl. 54
minarova@tyrsovakurim.cz

ŠVP zpracoval kolektiv učitelů školy pod vedením koordinačního týmu

Koordinátorka pro 1. stupeň: Mgr. Helena Hegarová
Koordinátorka pro 2. stupeň: Mgr. et Mgr. Zuzana Stolarská

ZŘIZOVATEL

Název: město Kuřim, okres Brno-venkov
Sídlo: Jungmannova 968, 664 34 Kuřim
IČ: 00281964
Telefon: 541 422 311

Platnost dokumentu od 01.09.2020, č. j. ZSK 230/2020

Pedagogická rada schválila dne: 28.08.2020
Školaská rada projednala dne: 31.08.2020

V Kuřimi dne 31.08.2020

razítko školy a podpis ředitelky

JDEME SPOLEČNĚ, JDEME SPOLU

...za objevováním, poznáním, věděním, přátelstvím, dobrodružstvím. Jdeme – nestojíme ani nepřešlapujeme na místě, jdeme – cestou, která má svůj začátek i konec, která sama o sobě může být cílem a která může mít také rozcestí, odbočky, zatáčky a zákruty... Ano, i takové cesty někdy jsou, ale pokud půjdeme nejen společně, ale především spolu – pedagogové, žáci a rodiče – vše zvládneme. A z cesty, která zpočátku mohla někomu připadat dlouhá a obtížná, se stane pestrobarevné dobrodružství plné kamarádství, zábavy a objevování.

Na konci této cesty bychom rádi viděli absolventa TYRŠOVKY, který má kvalitní všeobecné znalosti, aktivně ovládá anglický jazyk a zvládá základy dalšího cizího jazyka, dokáže funkčně využívat ICT technologie a zároveň ví o nástrahách virtuálního světa, zvládá mezilidskou komunikaci i vlastní sebe prezentaci, dokáže kriticky pracovat s informacemi, orientuje se v problematice finanční gramotnosti i globalizované společnosti a vnímá ochranu životního prostředí jako nezbytnou součást života na Zemi. To vše s ohledem na každého jednotlivého žáka a s respektem k jeho individuálním možnostem, schopnostem a potřebám.

Věříme, že školní vzdělávací program **Jdeme společně, jdeme spolu** se stane ♥ naší Tyršovky! Čeká nás dlouhá cesta, ale společně to zvládneme!

2. CHARAKTERISTIKA ŠKOLY

2.1 HISTORIE ŠKOLY

Základní škola Tyršova je jednou ze dvou základních škol v Kuřimi. Má dlouhou, více jak 100letou tradici.

Její historie sahá až do roku 1920, kdy byla zřízena Měšťanská smíšená škola v Kuřimi. Pro tuto školu byla v roce 1929 vystavěna nová budova na ulici Komenského. Na svou dobu byla tato budova opravdu velmi moderní – měla ústřední topení, velkou tělocvičnu, kuchyň s jídelnou, dílny, fyzikální a přírodovědnou učebnu, sprchy, umývárny, šatny i čítárnu pro žáky. Později se podařilo u školy založit okresní vzornou školní zahradu, kde nechyběly zavlažovací hydranty, jezírka a včelín.

Budova na ulici Komenského, podzim 1932

V roce 1953 získala škola novou budovu na ulici Jungmannova. V té byl umístěn nižší stupeň, vyšší zůstal na ulici Komenského. V roce 1964 vznikly dva samostatné subjekty. Neúplná Základní devítiletá škola pro 1. až 5. ročník sídlila v budově na ulici Jungmannova, úplná Základní devítiletá škola pro 1. až 9. ročník zůstala na ulici Komenského. Neutěšená situace školy, především kvůli nevyhovujícím, stísněným prostorům, byla vyřešena stavbou nové budovy na ulici Tyršova, která se slavnostně otevřela 4. září 1989 a která se stala součástí Základní devítileté školy Komenského. Do této budovy se přestěhovaly 3., 4. a 5. ročníky, celý druhý stupeň a vedení školy. V budově na ulici Komenského zůstaly 1. a 3. ročníky a školní družina.

Historie školy se pomyslně završila 1. ledna 1994, kdy byla zřízena samostatná příspěvková organizace pod názvem Základní škola Kuřim, Tyršova 1255, okres Brno-venkov, příspěvková organizace.

Školní rok 2019/2020 byl pro naši školu opravdu jubilejní, slavnostní. V roce 2019 uplynulo 90 let od postavení školní budovy na ulici Komenského a 30 let od postavení budovy na ulici Tyršova. Přesně 4. září 2020 uplynulo účtyhodných 100 let od založení naší školy.

2.2 SOUČASNOST ŠKOLY

Úplnost a vybavenost školy

V současnosti je Základní škola Kuřim, Tyršova 1255, okres Brno-venkov, příspěvková organizace, které se říká jednoduše Tyršovka, úplnou základní školou s 1. až 9. ročníkem, kterou navštěvuje cca 600 žáků. Součástí školy je také školní družina a školní jídelna.

Školní budovy

Výuka probíhá ve dvou budovách, a to na ulici Komenského a na ulici Tyršova. V krásném prostředí pod lesem Zárubou na ulici Komenského se zpravidla učí žáci 1., 2. a 3. ročníku. Je zde umístěno až 6 tříd a 3 oddělení školní družiny. Součástí školy je výdejna

Budova na ulici Komenského

Budova na ulici Tyršova

obědů, které se uvaří v naší školní jídelně na ulici Tyršova. K vybavení školy patří tělocvična, velké sportovní hřiště a rozlehlá školní zahrada. Do školní budovy na ulici Tyršova docházejí žáci 1. až 9. ročníku. Kromě kmenových tříd využívají odborné učebny, a to učebnu informatiky, dvě učebny cizích jazyků, učebnu fyziky a chemie, přírodopisu, hudební výchovy, výtvarné výchovy, řemeslnou dílnu, cvičný byt a keramickou dílnu. Na odborné učebny navazují kabinety a sbírky učebních pomůcek. Ve všech prostorách školy je zavedena počítačová síť s připojením k internetu.

Součástí školy je velká a malá tělocvična, kinosál, školní knihovna, oddělení školní družiny a školní jídelna. Ve vnitrobloku se nachází nově zrekonstruované atrium sloužící jako komunitní zahrada i jako místo k odpočinku. K pohybovým aktivitám žáci využívají sportovní areál s hřištěm. V budově na ulici Tyršova se nachází také celé ředitelství školy a zázemí pro školní poradenské pracoviště. Obě budovy jsou bezbariérové (v budově na ulici Tyršova je výtah, na ulici Komenského schodolez) a obě jsou v blízkosti autobusového a vlakového nádraží.

Charakteristika pedagogického sboru

Srdcem školy je kvalitní, kooperativní a přátelský pedagogický sbor. Tvoří jej ředitelka, statutární zástupkyně, zástupkyně, výchovná poradkyně pro 1. stupeň a výchovná poradkyně pro 2. stupeň, metodička prevence, školní psychologka, speciální pedagožka, vedoucí učitelky 1. stupně, předsedkyně předmětových komisí 2. stupně, vyučující, asistentky pedagoga a vychovatelky školní družiny. Sbor je smíšený s většinovou převahou žen.

Všichni pedagogičtí pracovníci se dále vzdělávají a aktivně se snaží o rozvoj svých odborných, pedagogických i osobnostních kompetencí. Škola cíleně podporuje další vzdělávání všech pedagogických pracovníků – chce být místem, které vytvoří pro všechny učitele podporující vzdělávací prostředí, v němž bude vedení školy poskytovat učitelům oporu v realizaci jejich cílů (a to finanční, organizační, personální), v němž se bude vážně zajímat o každého učitele – o jeho pokroky, potřeby a v níž bude funkčně nastavený systém uvádění „nováčků-pedagogů“ do života školy. Zároveň chce být ale také místem, kde pedagogové přemýšlejí o svém profesním rozvoji ve vztahu k potřebám žáků a dokážou adekvátně svůj osobní plán rozvoje vyhodnocovat a modifikovat.

Celý pedagogický sbor je spolupracujícím týmem, který se snaží co nejlépe motivovat a rozvíjet každého jednotlivého žáka s respektem k jeho individuálním možnostem, a podpořit ho tak v rámci vzdělávání v bezpečném školním prostředí na jeho cestě ke zdravému osobnostnímu rozvoji. Pedagogové dokážou korektně jednat nejen se žáky, ale i jejich zákonnými zástupci, snaží se budovat dobré mezilidské vztahy, pozitivní klima a pověst školy.

Charakteristika žáků

Naše škola je otevřená k přijímání žáků nejen ze spádové oblasti, ale také žáků mimokuřimských, proto ji navštěvuje přibližně 600 žáků jak z Kuřimi, tak i z okolních obcí, například z Moravských Knínic, Drásova, Podlesí, Čebína, Chudčic, Rozdrojovic a Brna.

Ve škole se vzdělávají i děti cizích státních příslušníků, žáci se specifickými vzdělávacími potřebami i žáci mimořádně nadaní.

Dlouhodobé projekty

Škola je zapojena do mnoha projektů:

- **Nenech to být** – webová a mobilní aplikace fungující na principu online anonymní schránky důvěry, kterou vymysleli sami studenti pro studenty. Jejím cílem je odhalování šikany, sexuálního obtěžování, vylučování z kolektivu a dalších sociálních problémů na školách po celém světě. Pomáhá promluvit mlčící většině a podporuje žáky, aby nebyli ke svému okolí lhostejní.
- **Recyklohraní** – školní recyklační program pod záštitou MŠMT České republiky, jehož cílem je prohloubit znalosti žáků v oblasti třídění a recyklace odpadů a umožnit jim osobní zkušenost se zpětným odběrem baterií a použitých drobných elektrozařízení.
- **Projekt PolyGram – Podpora polytechnického vzdělávání, matematické a čtenářské gramotnosti v Jihomoravském kraji** – naší partnerskou školou je Gymnázium J. G. Mendela a jeho zařízení a Základní umělecká škola, š. p. o.
- **Projekt Vybudování odborných učeben na Základní škole Kuřim, Tyršova 1255 (CZ.06.2.67/0.0/0.0/16_066/0008188S)** – je zaměřen na zvýšení kvality vzdělávání prostřednictvím rozvoje infrastruktury, v návaznosti na podporu klíčových kompetencí. Výsledkem projektu budou modernizované a nově vybavené odborné učebny: jazyková učebna, přírodovědná učebna, učebna digitálních technologií, řemeslná dílna a učebna pracovních činností.
- **Sportuj ve škole** – projekt navazuje na pokusné ověřování programu s názvem „Hodina pohybu navíc“, které probíhalo dva roky pod hlavičkou Ministerstva školství, mládeže a tělovýchovy, od 1. září 2018 projekt zajišťuje Asociace školních sportovních klubů.
- **Venkovní učitel** – projekt se zaměřuje na dlouhodobou podporu pedagogických pracovníků v aktivní venkovní výuce v exteriéru a blízkém okolí školy. Prostřednictvím workshopů, vzdělávacích akcí a průběžných konzultací budou podpořeny dovednosti pro učení venku každého zapojeného pedagoga, který na základě osobní zkušenosti sestaví koncept venkovního učení pro svou výuku. Na základě zkušeností pedagogů bude navržena metodologie pro učení venku, která bude veřejně přístupná všem pedagogům ČR.
- **Projekt Ovoce a zelenina do škol** – nárok na dotované ovoce a zeleninu mají zcela zdarma všichni žáci 1. až 9. tříd. Cílem projektu Ovoce do škol je mj. zvýšit oblibu produktů z ovoce a zeleniny, přispět k trvalému zvýšení spotřeby ovoce a zeleniny, vytvořit stravovací návyk ve výživě dětí, zlepšit zdravotního stav mladé populace, bojovat proti epidemii dětské obezity a zvrátit klesající spotřebu ovoce a zeleniny.
- **Projekt Mléko do škol** – cílem projektu Mléko do škol je podpora zdravé výživy a zvýšení spotřeby mléka a mléčných výrobků. Tento projekt je určen žákům základních a středních škol, včetně přípravných tříd základních škol nebo přípravného stupně základních škol speciálních. Konzumní mléko a neochucené mléčné výrobky jsou v rámci školního projektu dodávány do škol zdarma 1 x za dva týdny.
- **Skutečně zdravá škola** – je komplexní celoškolní program kvalitního a udržitelného školního stravování a vzdělávání o jídle. Snaží se, aby si děti jídla vážily, dokázaly si jej vychutnat a věděly, odkud jídlo pochází a jak vzniká. Skutečně zdravá škola pomáhá dětem v rozvoji dovedností a návyků, které budou potřebovat ke zdravému, úspěšnému a udržitelnému životu a díky kvalitnímu stravování zlepšuje jejich chování a vzdělávací výsledky.

Vyučující jednotlivých vzdělávacích oborů (předmětů) vytvářejí **školní projekty**, které dotvářejí obsah vzdělávacího procesu ročníků i celé školy. Zařazené formy projektů jsou: třídní, ročníkové nebo celoškolské. Příprava, realizace, výstupy a hodnocení (evaluace) projektů zvyšují efektivitu vyučovacího procesu, motivují žáky a podporují spolupráci všech pedagogů a žáků.

Výuka je každoročně doplňována rozmanitými aktivitami. Jezdíme na školu v přírodě, adaptační pobyty nebo lyžařský výcvik, účastníme se plaveckého výcviku. V návaznosti na probírané učivo výuku doplňují exkurze

a besedy. Podle svých možností a schopností se žáci účastní vědomostních a sportovních soutěží organizovaných ministerstvem školství, sportovními organizacemi, případně jinými školami. Škola nabízí mnoho **zájmových kroužků**, a to jak v rámci vlastní nabídky, tak díky spolupráci s různými organizacemi.

Pravidelně také odjíždíme na jazykové pobyty nejen do anglicky mluvících zemí, ale také do sousedních států. Cílem těchto pobytů je seznámení se s historií, kulturou, zvyky a tradicemi těchto zemí a zdokonalení se v jazykových dovednostech.

Na škole pracuje **Žákovský parlament**, prostřednictvím kterého se žáci podílejí na řízení školy, dávají podněty a připomínky k životu a organizaci školy i školní jídelny.

Spolupráce se zákonnými zástupci a dalšími organizacemi

Kvalitní spolupráce školy s rodinou je velmi důležitá vzhledem k efektivitě vzdělávání žáků. Je proto naším primárním úkolem vytvořit podmínky pro fungování partnerského vztahu s rodiči žáků, navázat a pravidelně s nimi udržovat kontakt a nabízet jim rozmanité formy spolupráce. Individualizovaný přístup je uplatňován nejen ve vztahu k dětem, ale také k jejich rodinám, a to tím, že je dáván rodičům prostor pro výběr takového typu spolupráce, který nejlépe vyhovuje jejich potřebám a možnostem.

Součástí pravidelné neformální komunikace mezi školou a rodiči je výměna informací o vývoji žáka. Vzájemné sdílení poznatků o potřebách žáka napomáhá nejen rodině, ale také vyučujícím. Na základě vlastních pozorování v kontextu s údaji od rodičů mohou přizpůsobit podmínky ve škole tak, aby vyhovovaly potřebám žáka, rozvíjet každého žáka individuálně a diferenciovaně, řešit problémy vzniklé v průběhu pobytu ve škole, a celkově tak směřovat k naplňování cílů své práce.

Spolupráce se zákonnými zástupci má rozmanitou podobu. Pravidelně se konají třídní schůzky, hovorové hodiny a setkání tzv. třídních důvěníků, taktéž individuální konzultace s učiteli či s pracovníky školního poradenského pracoviště podle zájmu zákonných zástupců či potřeb školy. Je možné využívat e-mailovou a telefonní komunikaci i komunikaci prostřednictvím školního elektronického systému. Informace o hodnocení a klasifikaci žáků jsou k dispozici v žákovských knížkách (1. a 2. ročník) a v elektronické žákovské knížce (3. až 9. ročníky), která funguje v rámci elektronického informačního systému školy. Aktuální informace o činnosti školy jsou také zveřejňovány na webových stránkách školy. Pravidelně se pořádají tzv. Rodičovské kavárny, každoročně se koná den otevřených dveří, akce pro budoucí prvňáčky, rozloučení s žáky devátých ročníků a další společné akce pro žáky, rodiče a vyučující. Ve škole působí školská rada.

Škola úzce spolupracuje se svým zřizovatelem, městem Kuřimí, v oblasti péče o žáky se speciálními vzdělávacími potřebami těsně spolupracuje s pedagogicko-psychologickými poradnami a speciálně pedagogickými centry, s kulturními a společenskými centry a další institucemi, které zajišťují zájmové aktivity žáků i veřejnosti.

3. CHARAKTERISTIKA ŠKOLNÍHO VZDĚLÁVACÍHO PROGRAMU

Školní vzdělávací program pro základní vzdělávání Jdeme společně, jdeme spolu je vypracován v souladu s Rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání platným od 1. 9. 2017 a je zaměřen na žáky, respektuje jejich individuální potřeby a možnosti a podněcuje k postupnému osvojování a rozvíjení klíčových kompetencí důležitých v praktickém životě. Zároveň vytváří bezpečné školní prostředí, které podněcuje k objevování, zkoumání, tvoření a získávání důležitých dovedností a schopností a v němž je učitel především průvodcem a rádcem.

3.1 ZAMĚŘENÍ ŠKOLY

Prioritou naší školy je poskytovat kvalitní, prakticky orientované všeobecné vzdělávání s důrazem na pět pilířů:

1. Klademe důraz na kvalitní výuku anglického jazyka – proto je angličtina na naší škole povinně vyučována již od 1. třídy.
2. Rozvíjíme žáky v oblasti informačních a komunikačních technologií – odpovídající ICT dovednosti jsou rozvíjeny nejen v předmětu informatika, který je konzistentně povinně vyučován od 5. až do 9. třídy, ale také i v ostatních předmětech, v nichž je výpočetní technika využívána.
3. Nabízíme nové samostatné předměty k rozvoji klíčových kompetencí tolik potřebných v současném světě – osobnostní a sociální výchovu, finanční gramotnost a mediální výchovu.
4. Nabízíme žákům povinně volitelné předměty dle jejich zájmu a individuální profilace – žáci si mohou vybrat mezi konverzací v anglickém jazyce, sportovními hrami a přírodovědným praktikem zaměřeným na praktické bádání v oblasti přírodopisu, fyziky a chemie.
5. Podporujeme zdravý životní styl a rozvoj pohybových dovedností žáků – proto jsou v 1. a 6. ročníku tři hodiny tělesné výchovy a škola je zapojena do programů Sportuj ve škole a Skutečně zdravá škola.

Naším hlavním cílem je, aby se všem žákům ve školním prostředí dostávalo nejen kvalitní a kvalifikované vzdělávací péče, ale aby se zde cítili také bezpečně a spokojeně. Chceme být školou otevřenou všem žákům, rodičům, veřejnosti, a to jak obsahem vzdělání, demokratickými principy, respektováním žáka jako osobnosti, širokou nabídkou, diferencovaným přístupem, vztahy ve škole, tak zapojením školy i jejich absolventů do veřejného života.

3.2 VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE

Základní vzdělávání má žákům pomoci utvářet a postupně rozvíjet klíčové kompetence a poskytnout spolehlivý základ všeobecného vzdělání orientovaného zejména na situace blízké životu a na praktické jednání.

Proto usilujeme o naplňování těchto cílů:

- umožnit žákům osvojit si strategie učení a motivovat je pro celoživotní učení
- podněcovat žáky k tvořivému myšlení, logickému uvažování a k řešení problémů
- vést žáky k všestranné, účinné a otevřené komunikaci
- rozvíjet u žáků schopnost spolupracovat a respektovat práci a úspěchy vlastní i druhých
- připravovat žáky k tomu, aby se projevovali jako svěbytné, svobodné a zodpovědné osobnosti, uplatňovali svá práva a naplňovali své povinnosti
- vytvářet u žáků potřebu projevovali pozitivní city v chování, jednání a v prožívání životních situací, rozvíjet vnímavost a citlivé vztahy k lidem, prostředí i k přírodě
- učit žáky aktivně rozvíjet a chránit fyzické, duševní a sociální zdraví a být za ně odpovědnými

- vést žáky k toleranci a ohleduplnosti k jiným lidem, jejich kulturám a duchovním hodnotám, učit je žít společně s ostatními lidmi
- pomáhat žákům poznávat a rozvíjet vlastní schopnosti v souladu s reálnými možnostmi a uplatňovat je spolu s osvojenými vědomostmi a dovednostmi při rozhodování o vlastní životní a profesní orientaci

Klíčové kompetence představují souhrn vědomostí, dovedností, schopností, postojů a hodnot důležitých pro osobní rozvoj a uplatnění každého člena společnosti. Jejich výběr a pojetí vychází z hodnot obecně přijímaných ve společnosti a z obecně sdílených představ o tom, které kompetence jedince přispívají k jeho vzdělávání, spokojenému a úspěšnému životu a k posilování funkcí občanské společnosti. Smyslem a cílem vzdělávání na naší škole je vybavit všechny žáky souborem klíčových kompetencí na úrovni, která je pro ně dosažitelná, a připravit je tak na další vzdělávání a uplatnění ve společnosti. Osvojování klíčových kompetencí je dlouhodobý a složitý proces, úroveň klíčových kompetencí, které žáci dosáhnou na konci základního vzdělávání, nelze ještě považovat za ukončenou, ale získané klíčové kompetence tvoří neopomenutelný základ žáka pro celoživotní učení, vstup do života a do pracovního procesu. Klíčové kompetence nestojí vedle sebe izolovaně, různými způsoby se prolínají, jsou multifunkční, mají nadpředmětovou podobu a lze je získat vždy jen jako výsledek celkového procesu vzdělávání. Proto k jejich utváření a rozvíjení musí směřovat a přispívat veškerý vzdělávací obsah i aktivity a činnosti, které ve škole probíhají.

Kompetence k učení

- posilujeme u žáků pozitivní vztah k učení, pochopení smyslu a cíle učení, podporujeme jejich schopnost využít pro efektivní učení vhodné způsoby, metody a strategie
- vedeme žáky tak, aby přistupovali zodpovědně a plánovitě k zadaným úkolům
- učíme žáky vyhledávat a třídit potřebné informace a aplikovat je v praxi, motivujeme žáky k učení, připravujeme je na nutnost celoživotního vzdělávání a rozšiřování znalostí a dovedností
- podporujeme učení s porozuměním, schopnost organizovat si proces učení, propojení běžně užívaných informací, znalostí a dovedností do ostatních oborů
- snažíme se vést žáky ke zdravému sebehodnocení a sebezdokonalování
- podporujeme u žáků schopnost vést otevřený dialog a naučit se přijímat a respektovat názory ostatních

Kompetence k řešení problémů

- při výuce motivujeme žáky k řešení problémů úlohami z praktického života, učíme je hledat různá řešení a nebát se chybovat – práce s chybou je pozitivní nástroj k vyřešení problému
- podněcujeme žáky k vyhledávání informací vhodných k samostatnému řešení, k tvořivosti a logickému i kritickému myšlení
- učíme žáky aplikovat získané dovednosti při řešení různých problémů, obhajovat své postupy řešení, kritice i sebekritice
- podporujeme u žáků různé přijatelné způsoby řešení problému, umožňujeme jim obhájit své postupy řešení problémů, vedeme je k zodpovědnosti za důsledky svého rozhodnutí
- vychováváme žáky k úctě a sebeúctě, podporujeme v nich schopnost vcítit se do situací ostatních a respektovat jejich přesvědčení nebo názory, schopnost hodnotit výsledky vlastní činnosti i činnosti jiných

Kompetence komunikativní

- vedeme žáky ke kultivovanému projevu, k výstižnému a logickému vyjadřování svých myšlenek a názorů, ke vhodné komunikaci se spolužáky, s učiteli a ostatními dospělými ve škole i mimo školu
- zapojujeme žáky vhodně do diskuse, učíme je prezentovat své názory a myšlenky, naslouchat názorům jiných, pomoci správně zvolených argumentů obhajovat své vlastní názory, napomáháme žákům uvědomovat si svoji vlastní identitu, cvičit se v sebeovládání
- vedeme žáky k rozlišování různých typů textů a záznamů, běžně užívaných gest, zvuků a jiných informačních a komunikačních prostředků a jejich porozumění, učíme žáky přemýšlet o nich, vhodně na ně reagovat a tvořivě je využívat ke svému rozvoji a k aktivnímu zapojení do společenské komunikace

- motivujeme žáky k využívání běžně dostupných komunikačních prostředků a technologií pro komunikaci s okolním světem v praktickém životě i v mimořádných situacích
- vedeme žáky k porovnávání, rozlišování a třídění úrovně informací a jejich zdrojů z hlediska kvality, pravdivosti, případně možnosti a vhodnosti jejich dalšího využití

Kompetence sociální a personální

- během vzdělávání společně s žáky vytváříme pravidla chování a spolupráce ve skupině, v týmu, vedeme je k respektování těchto pravidel a vyžadujeme jejich dodržování
- vedeme žáky k aktivní spolupráci ve skupině, schopnosti ocenit znalosti a zkušenosti druhých, respektovat různá hlediska spolupráce a čerpat poučení z názorů jiných
- vhodně motivujeme a pozitivně ovlivňujeme kvalitu společné práce, která umožňuje vzájemnou inspiraci a pomoc při učení
- upevňujeme a usměrňujeme dobré mezilidské vztahy v kolektivu, vedeme žáky k ohleduplnému jednání k druhým, pomoci slabším a mladším dětem, podporujeme u žáků ochotu pomoc poskytnout, ale i přijmout ji
- vedeme žáky k upevnění sebedůvěry a pocitu sebeúcty, upevňujeme v nich vědomí, že vzájemnou spolupráci lze naplňovat osobní i společné cíle
- rozvíjíme u žáků schopnost samostatného úsudku, učíme je kriticky hodnotit práci ve skupině, význam své práce i práce ostatních členů týmu, respektovat vzájemné odlišnosti
- motivujeme žáky k utváření příjemné a přátelské atmosféry v kolektivu, přispívat k upevňování mezilidských vztahů, ovládat a řídit vlastní jednání, vedeme je k odmítavému postoji ke všemu, co narušuje dobré vztahy mezi žáky i mezi žáky a dospělými

Kompetence občanské

- ve výuce rozvíjíme základní povědomí o zákonech a společenských normách, dbáme na dodržování základních principů a pravidel chování, usilujeme o to, aby si žáci dokázali uvědomit nejen svá práva, ale i povinnosti ve škole i mimo ni, nést zodpovědnost za své činy a jednání
- vedeme žáky k tomu, aby respektovali názory a přesvědčení druhých, byli se schopni vcítit do situace jiných lidí, dokázali být vstřícní k žákům a lidem z odlišného sociokulturního prostředí, s národnostními rozdíly, s jiným náboženským vyznáním, k handicapovaným
- vychováváme žáky jako osobnosti zodpovědné za svůj život, své zdraví, usilujeme o to, aby žáci pochopili nutnost zodpovědného chování v situacích ohrožujících život a zdraví člověka, aby dokázali odmítnout a dle svých možností se postavit proti fyzickému a psychickému násilí, proti sociálně patologickým jevům chování (drogy, šikana, kriminalita)
- vychováváme žáky k pozitivnímu vztahu k přírodě, k pochopení významu kvalitního životního prostředí a jeho ovlivňování činností člověka v zájmu podpory a ochrany zdraví, k vědomému respektování požadavků na kvalitu životního prostředí, k chápání základních ekologických souvislostí, rozhoduje se v zájmu podpory a ochrany zdraví a trvale udržitelného rozvoje společnosti
- seznamujeme žáky s našimi lidovými tradicemi, kulturně-historickým dědictvím, uměleckými díly, podporujeme u nich pozitivní postoj a smysl pro kulturu a tvořivost, motivujeme žáky k aktivní účasti na kulturních a sportovních akcích a soutěžích ve škole i mimo školu, k čestné reprezentaci školy svým chováním, znalostmi, zručností a umem

Kompetence pracovní

- při výuce vytváříme podnětné a tvořivé pracovní prostředí, důsledně vedeme žáky k dodržování vymezených pravidel bezpečnosti a chování, k plnění svých povinností, k bezpečnému a efektivnímu používání vybavení školy, nástrojů, přístrojů a materiálu
- pomáháme žákům poznávat a rozvíjet své schopnosti i reálné možnosti, vedeme je ke kladnému vztahu k práci jak manuální, tak duševní, k odpovědnosti za svou práci, dbáme, aby si vážili nejen práce své, ale i práce druhých

- motivujeme žáky k využívání získaných vědomostí, znalostí a dovedností k jejich budoucímu profesnímu zaměření, ujasňujeme představu žáků o reálné podobě jejich budoucího povolání a volbě vhodného dalšího studia
- vedeme žáky k objektivnímu sebehodnocení a reálnému posouzení svých možností při volbě povolání, formujeme žákovu osobnost k rozvoji zdravého sebevědomí a uplatnění se na trhu práce

3.3 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Za žáka se speciálními vzdělávacími potřebami (dále jen SVP) považujeme žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními 1. až 5. stupně. Pro žáky se SVP využíváme podpůrná opatření podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory v oblasti metod výuky, organizace výuky a zařazení předmětů speciálně pedagogické péče.

Podpůrná opatření realizuje škola a školské zařízení.

Podpůrná opatření prvního stupně uplatňuje škola bez doporučení školského poradenského zařízení na základě plánu pedagogické podpory (dále jen PLPP). Vypracování PLPP je zcela v kompetenci školy. PLPP představuje minimální úpravu metod, organizace a hodnocení vzdělávání. Slouží ke kompenzaci mírných obtíží ve vzdělávání žáka, u nichž je možné prostřednictvím drobných úprav dosáhnout zlepšení.

Plán pedagogické podpory (PLPP)

- Zahrnuje popis obtíží a speciálních vzdělávacích potřeb žáka, podpůrná opatření prvního stupně, stanovení cílů podpory, kterých chceme se žákem dosáhnout, a způsob vyhodnocování jeho naplňování.
- PLPP zpracovává výchovný poradce s třídním učitelem, a to ve spolupráci s konkrétními vyučujícími jednotlivých předmětů. Má písemnou podobu.
- Vypracovaný PLPP projedná třídní učitel a pracovníci Školního poradenského pracoviště se zákonným zástupcem žáka, který PLPP podepíše.
- PLPP je uložen u výchovného poradce.
- Po třech měsících od zahájení poskytování podpůrných opatření na základě PLPP škola vyhodnotí, zda podpůrná opatření vedou k naplnění stanovených cílů. V případě, že poskytnutá podpůrná opatření nestačila, škola doporučí zákonnému zástupci žáka vyšetření v poradenském zařízení, od kterého obdrží škola Doporučení pro vzdělávání žáka, v němž bude uveden stupeň podpůrných opatření a doporučení pro práci se žákem.

Podpůrná opatření druhého až pátého stupně lze uplatnit pouze s doporučením školského poradenského zařízení a informovaným souhlasem zákonného zástupce žáka.

Doporučení školského poradenského zařízení pro vzdělávání žáka se SVP

- Jeho konečná podoba je zpracována po vyšetření dítěte ve školském poradenském zařízení a po vzájemné komunikaci školského poradenského zařízení a školy, za kterou jedná pověřený pracovník.
- V konečné podobě přichází ze školského poradenského zařízení datovou schránkou do školy, kde je mu přiděleno číslo jednací.
- Doporučení projednají pracovníci Školního poradenského zařízení s třídním učitelem a zákonným zástupcem žáka. Zákonný zástupce podepíše informovaný souhlas, který obsahuje souhlas s poskytováním podpůrných opatření, informace o důsledcích vyplývajících z poskytování podpůrných opatření a informace o organizačních změnách, které mohou nastat v souvislosti s poskytováním podpůrných opatření.
- Dokumentace je shromážděna u výchovného poradce.

Individuální vzdělávací plán (dále jen IVP)

- Pokud má žák v Doporučení pro vzdělávání doporučeno vypracování IVP, zákonný zástupce písemně požádá o vzdělávání dle IVP.

- Ředitel školy vydá písemné rozhodnutí o vzdělávání dle IVP. Škola musí do 30 dnů od doručení Doporučení ke vzdělávání ze školského poradenského pracoviště IVP vypracovat, projednat se zákonným zástupcem, který IVP podepíše. Podpis IVP je zároveň písemným informovaným souhlasem se vzděláváním podle vypracovaného IVP.
- IVP zpracovává výchovný poradce s třídním učitelem, a to ve spolupráci s konkrétními vyučujícími jednotlivých předmětů. Má písemnou podobu.
- IVP obsahuje informace o úpravách obsahu vzdělávání, časovém a obsahovém rozvržení, úpravách metod a forem výuky a hodnocení žáka. Je to otevřený dokument, který může být doplňován a upravován v průběhu celého školního roku podle potřeb žáka, může být vypracován i pro kratší období, než je školní rok.
- Dle Doporučení školského poradenského zařízení lze žákům od 3. stupně podpůrných opatření v IVP provést úpravy vzdělávacích obsahů. Části vzdělávacích obsahů některých vzdělávacích oborů lze nahradit jinými vzdělávacími obsahy, nebo lze celý vzdělávací obsah nahradit obsahem jiného vzdělávacího oboru. V případě doporučení úpravy očekávaných výstupů stanovených v ŠVP ZV Jdeme společně, jdeme spolu se bude vycházet z doporučené minimální úrovně výstupů v platném RVP ZV s přihlédnutím ke speciálním vzdělávacím potřebám žáka a se snahou o dosažení jeho osobního maxima. Tato úroveň bude zpracována do IVP.
- S vypracováním IVP se seznámí všichni pedagogičtí pracovníci, kteří se podílejí na vzdělávání žáka.
- IVP je uložen u výchovného poradce.
- IVP je vyhodnocován 1x za rok, zákonný zástupce je s vyhodnocením seznámen. Za zhodnocení IVP je zodpovědný třídní učitel.

PLPP i IVP jsou nastaveny tak, aby umožňovaly rozvoj každého žáka ve prospěch jeho osobnostního maxima.

Podmínky školy pro vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

- spolupráce s pedagogicko-psychologickými poradnami a speciálně pedagogickými centry, zdravotnickými zařízeními, případně dalšími subjekty
- úzká spolupráce s rodinou
- spolupráce pedagogických pracovníků se Školním poradenským pracovištěm
- kvalifikované personální zabezpečení, připravenost pedagogických pracovníků na výuku žáků se speciálními vzdělávacími potřebami
- vytvoření vhodných podmínek pro výuku a její organizaci, vytvoření optimálního a podnětného pracovního prostředí
- specifické postupy, metody a formy, umožnění pravidelné relaxace žáků
- individuální práce se žákem, respektování zvláštností a možností žáků
- při výuce a hodnocení zohledňování stupně podpůrných opatření
- vyhledávání činností, ve kterých může být žák úspěšný
- umožnění používání vhodných kompenzačních, relaxačních a didaktických pomůcek
- vypracování individuálních vzdělávacích plánů, jejich dodržování a vyhodnocování
- v případě potřeby zajištění asistenta pedagoga
- výuka v předmětech speciálně pedagogické péče

Předmět speciálně pedagogické péče

Jako podpůrná opatření pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami je v naší škole zařazen podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory předmět speciálně pedagogické péče. Výčet je otevřený a náplň předmětů bude vycházet z doporučení ŠPZ. Vzdělávací obsah těchto předmětů přizpůsobujeme vzdělávacím možnostem a předpokladům žáka s přiznaným podpůrným opatřením v rámci IVP. Předměty speciálně pedagogické péče jsou realizovány v disponibilních hodinách dle učebního plánu. Výuka probíhá jako individuální nebo skupinová s maximálním počtem čtyř žáků ve skupině. Předměty speciálně pedagogické péče nejsou klasifikovány.

3.4 VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ NADANÝCH A MIMOŘÁDNĚ NADANÝCH

Za nadaného žáka je považován žák, který při adekvátní podpoře vykazuje vysokou úroveň v jedné či více oblastech. Za mimořádně nadaného žáka se považuje žák, jehož rozložení schopností dosahuje mimořádné úrovně v celém okruhu činností.

Zjišťování mimořádného nadání provádí školské poradenské zařízení a vzdělávání žáka probíhá dle doporučení ke vzdělávání, příp. dle individuálního vzdělávacího plánu. IVP obsahuje závěry doporučení školského poradenského zařízení, údaje o způsobu poskytování individuální péče, vzdělávací model mimořádně nadaného žáka a seznam doporučených pomůcek. Zpracovává ho výchovný poradce s třídním učitelem, a to ve spolupráci s konkrétními vyučujícími jednotlivých předmětů. Má písemnou podobu a je sestaven a projednán se zákonnými zástupci žáka nejpozději do 30 dnů od obdržení doporučení školského poradenského zařízení. IVP je otevřený dokument a může být doplňován a upravován během školního roku, jednou za pololetí je prováděno jeho vyhodnocení. Poskytování vzdělávání podle IVP se uskutečňuje na základě písemného informovaného souhlasu zákonného zástupce – je zároveň podpisem vyhotoveného IVP.

Naše škola se snaží rozvíjet a podporovat talent všech žáků. Výuka v hodinách je organizována tak, aby úroveň úkolů umožňovala rozvoj nadaným žákům. Základem práce s nadaným dítětem je důležitá dostupnost činnosti, v níž žák nadání projevuje nebo může projevit. Talentovaní žáci by měli mít možnost svůj talent projevit a kultivovat pod vedením našich učitelů v příslušných předmětech či při práci lektorů zajišťujících kroužky. Nadaní žáci mohou rozvíjet svůj talent také v různých školních soutěžích, ze kterých mohou postoupit do dalších, mimoškolních kol.

K tomu, aby se nadaný žák vyvíjel zdravě, nebyl jednostranně zaměřen, dobře se rozvíjela jeho osobnost, jeho fyzický a psychický rozvoj, emocionalita, by měla přispět souhra všech, kteří se na výuce žáka podílejí. Nutná je i úzká spolupráce s rodinou a pedagogicko-psychologickým pracovištěm.

Mimořádně nadaní žáci mohou navštěvovat některé předměty ve vyšším ročníku nebo mohou být přeřazeni do vyššího ročníku na základě komisionální zkoušky.

3.5 POSKYTOVÁNÍ PORADENSKÝCH SLUŽEB – ŠKOLNÍ PORADENSKÉ PRACOVÍŠTĚ PAPRSEK

Poradenské služby na naší škole zajišťuje školní poradenské pracoviště (dále jen ŠPP), které se od školního roku 2019/2020 jmenuje Paprsek. A proč zrovna Paprsek? Protože jen díky paprsku se šíří světlo... a díky světlu se neztratíme, najdeme cestu a vidíme vše kolem sebe. Světlo nám může pomoci, světla se není třeba bát... a přesně takovým světlem chce naše pracoviště být.

Poradenské služby poskytované školou

- poradenství zákonným zástupcům žáka v oblasti výchovy, vzdělávání, stylů a strategií učení, postupech při neprospěchu žáka, prevence školní neúspěšnosti
- poradenství při řešení a prevenci sociálně patologických jevů
- poradenství v obtížných životních situacích žákům i jejich zákonným zástupcům v souvislosti s výukou
- poradenství při integraci žáka se speciálními vzdělávacími potřebami
- kariérové poradenství, vhodná volba dalšího vzdělávání
- podpora nadaných a mimořádně nadaných žáků
- poskytování informací o službách dalších poradenských zařízení a spolupráce s nimi
- metodická podpora učitelům v psychologických a speciálně pedagogických dovednostech

Zodpovědné osoby a jejich role v systému péče o žáky se SVP

ŠPP tvoří na naší škole výchovný poradce pro 1. a 2. stupeň, školní psycholog, speciální pedagog, metodik prevence a kariérní poradce. Činnost školního poradenského pracoviště vede pověřený koordinátor, který také sestavuje plán práce ŠPP. Se školskými poradenskými zařízeními komunikují všichni pracovníci ŠPP.

Výchovný poradce pro 1. a 2. stupeň

- uchovávají dokumentaci spojenou se svou činností v ŠPP a doporučení ke vzdělávání žáků se SVP
- kontrolují školní matriku v souvislosti se zápisem podpůrných opatření jednotlivých žáků
- poskytují žákům a jejich zákonným zástupcům konzultační hodiny
- pomáhají s řešením konfliktů mezi žáky, podporují komunikaci mezi zákonnými zástupci, učiteli a žáky
- jsou v kontaktu s odděleními péče o dítě příslušných úřadů městských částí, pedagogicko-psychologickými poradnami, speciálně pedagogickými centry, středisky výchovné péče, Policií ČR a dalšími organizacemi
- spolupracují se školním metodikem prevence, pomáhají vytvářet a realizovat preventivní program školy

Školní psycholog

- vykonává činnosti konzultační, poradenské, diagnostické, metodické a informační, pracuje se žáky, pedagogy i rodiči
- dokumentaci o svých činnostech vede v souladu s předpisy o ochraně osobních údajů a etickým kodexem školního psychologa
- spolupracuje se specializovanými školskými a dalšími poradenskými zařízeními, dále se zařízeními a institucemi zdravotnickými a sociálními, s orgány státními i nestátními, s organizacemi péče o děti a mládež apod.
- úzce spolupracuje s třídními učiteli a ostatními pedagogickými pracovníky na klimatu školy a jednotlivých tříd
- koordinuje pedagogicko-psychologické poradenství ve škole
- pracuje s celým systémem školy (vedení, ped. sbor, třídní učitelé, žáci, rodiče žáků)
- podílí se na vytváření strategií a programů zaměřených na podporu rozvoje osobnosti žáků
- podílí se na vytváření a realizaci preventivních programů zaměřených na zneužívání návykových látek a negativní jevy v chování žáků
- podílí se na monitorování problémových projevů chování, pravidelně provádí analýzy a návrhy konkrétních opatření
- podílí se na zápisu do 1. tříd
- provádí komplexní diagnostiku orientovanou na zjišťování příčin poruch učení a chování
- zjišťuje individuální předpoklady pro uplatňování a rozvíjení schopností a nadání žáků
- podílí se na zjišťování kariérového poradenství a informovanosti rodičů a žáků týkající se přijímacího řízení na SŠ
- provádí edukační terapii
- provádí prevenci školní neúspěšnosti
- provádí krizovou intervenci a neodkladná psychologická vyšetření žáků
- provádí pedagogicko-psychologickou diagnostiku v souvislosti s profesní orientací žáků ve spolupráci s učiteli, kteří vyučují tematický okruh Svět práce
- odborně a metodicky pomáhá učitelům zavádět a aplikovat pedagogicko-psychologické poznatky do vzdělávacího procesu
- poskytuje konzultační pomoc rodičům nebo jiným osobám odpovědným za výchovu

Školní speciální pedagog

- koordinuje speciálně-pedagogické poradenství ve škole
- připravuje a ovlivňuje podmínky pro integraci dětí s přiznaným podpůrným opatřením ve spolupráci s dalšími odborníky
- dlouhodobě sleduje a pravidelně vyhodnocuje proces integrace
- provádí speciálně-pedagogické diagnostické činnosti
- pomáhá vytvářet a koordinovat vznik PLPP a IVP pro žáky se SVP
- realizuje speciálně pedagogické vzdělávací činnosti a poskytuje reedukační péči žákům se SVP
- navrhuje a pomáhá realizovat opatření, která směřují ke zkvalitnění vzdělávací práce školy v oblasti speciální pedagogiky

- poskytuje pedagogickým pracovníkům školy metodickou pomoc a odborné informace z oblasti speciální pedagogiky, pomáhá při jejich aplikaci
- spolupracuje se speciálně pedagogickým centrem a dalšími specializovanými pracovišti
- poskytuje poradenskou a konzultační pomoc rodičům žáků nebo jejich zákonným zástupcům

Metodik prevence

- spolupracuje se všemi členy ŠPP
- spolupracuje s třídními učiteli
- vytváří Minimální preventivní program a Krizový plán školy
- zajišťuje program prevence zneužívání návykových látek a negativních jevů ve škole
- sleduje aktuální situaci na škole a inovuje strategie přístupu k prevenci
- poskytuje odborné vedení a metodickou pomoc pedagogickým pracovníkům školy při realizaci preventivního programu školy a při provádění jednotlivých preventivních aktivit
- koordinuje poskytování preventivních a vzdělávacích akcí pro žáky na dané škole
- spolupracuje s institucemi, které zajišťují odbornou pomoc v problematice prevence a zneužívání návykových látek
- zajišťuje informovanost žáků, rodičů nebo jejich zákonných zástupců o činnosti institucí, které poskytují pomoc dětem, které mají problémy se závislostmi nebo jinými negativními jevy v jejich vývoji
- spolupracuje se středisky výchovné péče, s krizovými centry a dalšími institucemi, které poskytují primární, sekundární i terciální péči ve státních i nestátních zařízeních
- ve spolupráci s dalšími odborníky poskytuje konzultační a poradenskou pomoc rodičům
- podílí se na akcích pořádaných školou v oblasti volnočasových aktivit

Kariérní poradce

- zajišťuje kariérní poradenství a pomoc žákům a jejich zákonným zástupcům při rozhodování o další profesní dráze
- provádí individuální šetření ve spolupráci s třídním učitelem
- předává žákům, zákonným zástupcům i třídním učitelům daných ročníků informace o studijních možnostech
- zajišťuje skupinové návštěvy na informačním poradenském středisku úřadu práce
- zprostředkovává besedy se zástupci středních škol, předává brožury, letáky
- pořádá pro žáky a zákonné zástupce informační schůzky

Zapojení dalších subjektů do systému vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami

Všichni pracovníci ŠPP komunikují s institucemi, které jsou nějak zapojeny nebo mají vliv na vzdělávání a výchovu žáků, dle potřeby pomáhají v komunikaci s těmito subjekty i dalším pedagogickým pracovníkům.

3.6 PRŮŘEZOVÁ TÉMATA

Průřezová témata reprezentují ve vzdělávacím programu okruhy aktuálních problémů současného světa a stávají se významnou a nedílnou součástí vzdělávání. Jsou důležitým formativním prvkem základního vzdělávání, vytvářejí příležitosti pro individuální uplatnění žáků i pro jejich vzájemnou spolupráci a pomáhají rozvíjet osobnost žáka především v oblasti postojů a hodnot.

V etapě základního vzdělávání jsou povinně vymezena tato průřezová témata: Osobnostní a sociální výchova, Výchova demokratického občana, Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech, Multikulturní výchova, Environmentální výchova a Mediální výchova.

3.4.1 Osobnostní a sociální výchova

Hlavním cílem osobnostní a sociální výchovy (dále jen OSV) je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti. Specifikem OSV je to, že se učivem stává sám žák, konkrétní žákovská skupina a stávají se jím více či méně běžné situace každodenního života. Jejím smyslem je pomáhat každému žákovi hledat vlastní cestu k životní spokojenosti založené na dobrých vztazích k sobě samému i k dalším lidem a světu.

Přínos průřezového tématu

- vede k porozumění sobě samému a druhým
- napomáhá k zvládnutí vlastního chování
- přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni
- rozvíjí základní dovednosti dobré komunikace a k tomu příslušné vědomosti
- utváří a rozvíjí základní dovednosti pro spolupráci
- umožňuje získat základní sociální dovednosti pro řešení složitých situací (např. konfliktů)
- formuje studijní dovednosti
- podporuje dovednosti a přináší vědomosti týkající se duševní hygieny
- pomáhá k utváření pozitivního (nezraňujícího) postoje k sobě samému a k druhým
- vede k uvědomování si hodnoty spolupráce a pomoci
- vede k uvědomování si hodnoty různosti lidí, názorů, přístupů k řešení problémů
- přispívá k uvědomování mravních rozměrů různých způsobů lidského chování
- napomáhá primární prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy osobnostní a sociální výchovy jsou členěny do tří částí, které jsou zaměřeny na osobnostní, sociální a mravní rozvoj.

Osobnostní rozvoj

- **Rozvoj schopností poznávání** – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění; cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium
- **Sebepoznání a sebepojetí** – já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně; moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty); co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování; můj vztah ke mně samému; moje učení; moje vztahy k druhým lidem; zdravé a vyrovnané sebepojetí
- **Seberegulace a sebeorganizace** – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle; organizace vlastního času, plánování učení a studia; stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení
- **Psychohygienu** – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích; dobrá organizace času; dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění-relaxace, efektivní komunikace atd.); hledání pomoci při potížích
- **Kreativita** – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak, citlivosti, schopnosti "dotahovat" nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích

Sociální rozvoj

- **Poznávání lidí** – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě; rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech; chyby při poznávání lidí
- **Mezilidské vztahy** – péče o dobré vztahy; chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc; lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)
- **Komunikace** – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků; cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání; dovednosti pro sdělování verbální i neverbální (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování); specifické komunikační dovednosti (monologické formy - vstup do tématu „rétorika“); dialog (vedení dialogu, jeho

pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.); efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace; pravda, lež a předstírání v komunikaci

- **Kooperace a kompetice** – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.); rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny); rozvoj individuálních a sociálních dovedností pro etické zvládnutí situací soutěže, konkurence

Morální rozvoj

- **Řešení problémů a rozhodovací dovednosti** – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí problémy v mezilidských vztazích, zvládnutí učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci
- **Hodnoty, postoje, praktická etika** – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí; vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd.; pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu); dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne

3.4.2 Výchova demokratického občana

Výchova demokratického občana (dále jen VDO) má vybavit žáka základní úrovní občanské gramotnosti. Ta vyjadřuje způsobilost orientovat se ve složitostech, problémech a konfliktech otevřené, demokratické a pluralitní společnosti. Její získání má umožnit žákovi konstruktivně řešit problémy se zachováním své lidské důstojnosti, respektem k druhým, s ohledem na zájem celku, s vědomím svých práv a povinností, svobod a odpovědností, s uplatňováním zásad slušné komunikace a demokratických způsobů řešení.

Přínos průřezového tématu

- vede k aktivnímu postoji v obhajování a dodržování lidských práv a svobod
- vede k pochopení významu řádu, pravidel a zákonů pro fungování společnosti
- umožňuje participovat na rozhodnutích celku s vědomím vlastní odpovědnosti za tato rozhodnutí a s vědomím jejich důsledků
- rozvíjí a podporuje komunikativní, formulační, argumentační, dialogické a prezentační schopnosti a dovednosti
- prohlubuje empatii, schopnost aktivního naslouchání a spravedlivého posuzování
- vede k uvážování o problémech v širších souvislostech a ke kritickému myšlení
- vede k otevřenému, aktivnímu, zainteresovanému postoji v životě
- vychovává k úctě k zákonu
- rozvíjí disciplinovanost a sebekritiku
- učí sebeúctě a sebedůvěře, samostatnosti a angažovanosti
- přispívá k utváření hodnot jako je spravedlnost, svoboda, solidarita, tolerance a odpovědnost
- rozvíjí a podporuje schopnost zaujetí vlastního stanoviska v pluralitě názorů
- motivuje k ohleduplnosti a ochotě pomáhat zejména slabším
- umožňuje posuzovat a hodnotit společenské jevy, procesy, události a problémy z různých úhlů pohledu (lokální, národní, evropská, globální dimenze)
- vede k respektování kulturních, etnických a jiných odlišností
- vede k asertivnímu jednání a ke schopnosti kompromisu

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy průřezového tématu jsou zaměřeny na utváření a rozvíjení demokratických vědomostí, dovedností a postojů potřebných pro aktivní účast žáků – budoucích dospělých občanů – v životě demokratické společnosti.

- **Občanská společnost a škola** – škola jako model otevřeného partnerství a demokratického společenství, demokratická atmosféra a demokratické vztahy ve škole; způsoby uplatňování demokratických principů a hodnot v každodenním životě školy (význam aktivního zapojení žáků do žákovské samosprávy – žákovských rad či parlamentů); formy participace žáků na životě místní komunity; spolupráce školy se správními orgány a institucemi v obci
- **Občan, občanská společnost a stát** – občan jako odpovědný člen společnosti (jeho práva a povinnosti, schopnost je aktivně uplatňovat, přijímat odpovědnost za své postoje a činy, angažovat se a být zainteresovaný na zájmu celku); Listina základních práv a svobod, práva a povinnosti občana; úloha občana v demokratické společnosti; základní principy a hodnoty demokratického politického systému (právo, spravedlnost, diferenciaci, různorodost); principy soužití s minoritami (vztah k jinému, respekt k identitám, vzájemná komunikace a spolupráce, příčiny nedorozumění a zdroje konfliktů)
- **Formy participace občanů v politickém životě** – volební systémy a demokratické volby a politika (parlamentní, krajské a komunální volby); obec jako základní jednotka samosprávy státu; společenské organizace a hnutí
- **Principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování** – demokracie jako protíváha diktatury a anarchie; principy demokracie; základní kategorie fungování demokracie (spravedlnost, řád, norma, zákon, právo, morálka); význam Ústavy jako základního zákona země; demokratické způsoby řešení konfliktů a problémů v osobním životě i ve společnosti

3.4.3 Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech

Výchova k myšlení v evropských a globálních souvislostech (dále jen EGS) prolíná všemi vzdělávacími oblastmi, integruje a prohlubuje poznatky a umožňuje uplatnit dovednosti, které si žáci osvojili v jednotlivých vzdělávacích oborech. Podporuje ve vědomí a jednání žáků tradiční evropské hodnoty, k nimž patří humanismus, svobodná lidská vůle, morálka, uplatňování práva a osobní zodpovědnost spolu s racionálním uvažováním, kritickým myšlením a tvořivostí.

Přínos průřezového tématu

- rozvíjí a integruje základní vědomosti potřebné pro porozumění sociálním a kulturním odlišnostem mezi národy, prohlubuje porozumění vlivu kulturních, ideologických a sociopolitických rozdílů na vznik a řešení globálních problémů v jejich vzájemných souvislostech
- prohlubuje základní vědomosti nezbytné pro pochopení struktury a funkcí mezinárodních a nevládních organizací, jejich vlivu na řešení globálních i lokálních problémů v oblasti humanitární, politické, sociální, ekonomické, kulturní a na dodržování lidských práv
- rozvíjí schopnost srovnávat projevy kultury v evropském a globálním kontextu, nacházet společné znaky a odlišnosti a hodnotit je v širších souvislostech
- rozšiřuje a prohlubuje dovednosti potřebné pro orientaci v evropském prostředí, seberealizaci a řešení reálných situací v otevřeném evropském prostoru
- prohlubuje vědomosti potřebné k pochopení souvislostí evropských kořenů a kontinuity evropského vývoje a podstaty evropského integračního procesu
- vede k pochopení významu společných politik a institucí Evropské unie; seznamuje s dopadem jejich činnosti na osobní i občanský život jednotlivce i s možnostmi jejich zpětného ovlivňování a využívání
- vede k poznání a pochopení života a díla významných Evropanů a iniciuje zájem žáků o osobnostní vzory rozvíjí schopnost racionálně uvažovat, projevovat a korigovat emocionální zaujetí v situacích motivujících k setkávání, srovnávání a hledání společných evropských perspektiv
- pomáhá překonávat stereotypy a předsudky
- obohacuje pohledy žáka na sebe sama z hlediska otevřených životních perspektiv rozšířených o možnosti volby v evropské a mezinárodní dimenzi
- kultivuje postoje k Evropě jako širší vlasti a ke světu jako globálnímu prostředí života
- utváří pozitivní postoje k jinakosti a kulturní rozmanitosti
- podporuje pozitivní postoje k tradičním evropským hodnotám

- upevňuje osvojování vzorců chování evropského občana a smysl pro zodpovědnost

Tematické okruhy průřezového tématu

- **Evropa a svět nás zajímá** – rodinné příběhy, zážitky a zkušenosti z Evropy a světa; místa, události a artefakty v blízkém okolí mající vztah k Evropě a světu; naši sousedé v Evropě; život dětí v jiných zemích; lidová slovesnost, zvyky a tradice národů Evropy
- **Objevujeme Evropu a svět** – naše vlast a Evropa; evropské krajiny; Evropa a svět; mezinárodní setkávání; státní a evropské symboly; Den Evropy; život Evropanů a styl života v evropských rodinách; životní styl a vzdělávání mladých Evropanů
- **Jsmo Evropané** – kořeny a zdroje evropské civilizace; klíčové mezníky evropské historie; Evropská integrace; instituce Evropské unie a jejich fungování; čtyři svobody a jejich dopad na život jedince; co Evropu spojuje a co ji rozděluje; mezinárodní organizace a jejich příspěvek k řešení problémů dětí a mládeže

3.4.4 Multikulturní výchova

Multikulturní výchova (dále jen MKV) zprostředkovává poznání vlastního kulturního zakotvení a porozumění odlišným kulturám. Rozvíjí smysl pro spravedlnost, solidaritu a toleranci, vede k chápání a respektování neustále se zvyšující sociokulturní rozmanitosti. U menšinového etnika rozvíjí jeho kulturní specifika a současně poznávání kultury celé společnosti, majoritní většinu seznamuje se základními specifiky ostatních národností žijících ve společném státě, u obou skupin pak pomáhá nacházet styčné body pro vzájemné respektování, společné aktivity a spolupráci. Multikulturní výchova se hluboce dotýká i mezilidských vztahů ve škole, vztahů mezi učiteli a žáky, mezi žáky navzájem, mezi školou a rodinou, mezi školou a místní komunitou.

Přínos průřezového tématu

- poskytuje žákům základní znalosti o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti
- rozvíjí dovednost orientovat se v pluralitní společnosti a využívat interkulturních kontaktů k obohacení sebe i druhých
- učí žáky komunikovat a žít ve skupině s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, uplatňovat svá práva a respektovat práva druhých, chápat a tolerovat odlišné zájmy, názory i schopnosti druhých
- učí přijmout druhého jako jedince se stejnými právy, uvědomovat si, že všechny etnické skupiny a všechny kultury jsou rovnocenné a žádná není nadřazena jiné
- rozvíjí schopnost poznávat a tolerovat odlišnosti jiných národnostních, etnických, náboženských, sociálních skupin a spolupracovat s příslušníky odlišných sociokulturních skupin
- rozvíjí dovednost rozpoznat projevy rasové nesnášenlivosti a napomáhá prevenci vzniku xenofobie
- učí žáky uvědomovat si možné dopady svých verbálních i neverbálních projevů a připravenosti nést odpovědnost za své jednání,
- poskytuje znalost některých základních pojmů multikulturní terminologie: kultura, etnikum, identita, diskriminace, xenofobie, rasismus, národnost, netolerance aj.
- pomáhá žákům prostřednictvím informací vytvářet postoje tolerance a respektu k odlišným sociokulturním skupinám, reflektovat zázemí příslušníků ostatních sociokulturních skupin a uznávat je
- napomáhá žákům uvědomit si vlastní identitu, být sám sebou, reflektovat vlastní sociokulturní zázemí
- stimuluje, ovlivňuje a koriguje jednání a hodnotový systém žáků, učí je vnímat odlišnost jako příležitost k obohacení, nikoli jako zdroj konfliktu
- pomáhá uvědomovat si neslučitelnost rasové (náboženské či jiné) intolerance s principy života v demokratické společnosti
- vede k angažovanosti při potírání projevů intolerance, xenofobie, diskriminace a rasismu
- učí vnímat sebe sama jako občana, který se aktivně spolupodílí na utváření vztahu společnosti k minoritním skupinám

Tematické okruhy průřezového tématu

- **Kulturní difference** – jedinečnost každého člověka a jeho individuální zvláštnosti; člověk jako nedílná jednotu tělesné i duševní stránky, ale i jako součást etnika; poznávání vlastního kulturního zakotvení; respektování zvláštností různých etnik (zejména cizinců nebo příslušníků etnik žijících v místě školy); základní problémy sociokulturních rozdílů v České republice a v Evropě
- **Lidské vztahy** – právo všech lidí žít společně a podílet se na spolupráci; udržovat tolerantní vztahy a rozvíjet spolupráci s jinými lidmi bez ohledu na jejich kulturní, sociální, náboženskou, zájmovou nebo generační příslušnost; vztahy mezi kulturami (vzájemné obohacování různých kultur, ale i konflikty vyplývající z jejich rozdílnosti); předsudky a vžitě stereotypy (příčiny a důsledky diskriminace); důležitost integrace jedince v rodinných, vrstevnických a profesních vztazích; uplatňování principu slušného chování (základní morální normy); význam kvality mezilidských vztahů pro harmonický rozvoj osobnosti; tolerance, empatie, umět se vžít do role druhého; lidská solidarita, osobní příspěvi k zapojení žáků z odlišného kulturního prostředí do kolektivu třídy
- **Etnický původ** – rovnocennost všech etnických skupin a kultur; odlišnost lidí, ale i jejich vzájemná rovnost; postavení národnostních menšin; základní informace o různých etnických a kulturních skupinách žijících v české a evropské společnosti; různé způsoby života, odlišné myšlení a vnímání světa; projevy rasové nesnášenlivosti – jejich rozpoznávání a důvody vzniku
- **Multikulturalita** – multikulturalita současného světa a předpokládaný vývoj v budoucnosti; multikulturalita jako prostředek vzájemného obohacování; specifické rysy jazyků a jejich rovnocennost; naslouchání druhým, komunikace s příslušníky odlišných sociokulturních skupin, vstřícný postoj k odlišnostem; význam užívání cizího jazyka jako nástroje porozumění a celoživotního vzdělávání
- **Princip sociálního smíru a solidarity** – odpovědnost a příspěvi každého jedince za odstranění diskriminace a předsudků vůči etnickým skupinám; nekonfliktní život v multikulturní společnosti; aktivní spolupodílení dle svých možností na přetváření společnosti, zohlednění potřeb minoritních skupin; otázka lidských práv, základní dokumenty

3.4.5 Environmentální výchova

Environmentální výchova (dále EV) vede jedince k pochopení komplexnosti a složitosti vztahů člověka a životního prostředí, tj. k pochopení nezbytnosti postupného přechodu k udržitelnému rozvoji společnosti a k poznání významu odpovědnosti za jednání společnosti i každého jedince. Umožňuje sledovat a uvědomovat si dynamicky se vyvíjející vztahy mezi člověkem a prostředím při přímém poznávání aktuálních hledisek ekologických, ekonomických, vědeckotechnických, politických a občanských, hledisek časových (vztahů k budoucnosti) i prostorových (souvislostí mezi lokálními, regionálními a globálními problémy), i možnosti různých variant řešení environmentálních problémů. Vede jedince k aktivní účasti na ochraně a utváření prostředí a ovlivňuje v zájmu udržitelnosti rozvoje lidské civilizace životní styl a hodnotovou orientaci žáků.

Přínos průřezového tématu k rozvoji osobnosti žáka

- rozvíjí porozumění souvislostem v biosféře, vztahům člověka a prostředí a důsledkům lidských činností na prostředí
- vede k uvědomování si podmínek života a možností jejich ohrožování
- přispívá k poznávání a chápání souvislostí mezi vývojem lidské populace a vztahy k prostředí v různých oblastech světa
- umožňuje pochopení souvislostí mezi lokálními a globálními problémy a vlastní odpovědností ve vztazích k prostředí
- poskytuje znalosti, dovednosti a pěstuje návyky nezbytné pro každodenní žádoucí jednání občana vůči prostředí
- ukazuje modelové příklady jednání z hledisek životního prostředí a udržitelného rozvoje, a to žádoucích i nežádoucích

- napomáhá rozvíjení spolupráce v péči o životní prostředí na místní, regionální, evropské i mezinárodní úrovni
- seznamuje s principy udržitelnosti rozvoje společnosti
- učí hodnotit objektivnost a závažnost informací týkajících se ekologických problémů
- učí komunikovat o problémech životního prostředí, vyjadřovat, racionálně obhajovat a zdůvodňovat své názory a stanoviska
- přispívá k vnímání života jako nejvyšší hodnoty
- vede k odpovědnosti ve vztahu k biosféře, k ochraně přírody a přírodních zdrojů
- vede k pochopení významu a nezbytnosti udržitelného rozvoje jako pozitivní perspektivy dalšího vývoje lidské společnosti
- podněcuje aktivitu, tvořivost, toleranci, vstřícnost a ohleduplnost ve vztahu k prostředí
- přispívá k utváření zdravého životního stylu a k vnímání estetických hodnot prostředí
- vede k angažovanosti v řešení problémů spojených s ochranou životního prostředí
- vede k vnímavému a citlivému přístupu k přírodě, k přírodnímu a kulturnímu dědictví

Tematické okruhy průřezového tématu

- **Ekosystémy** – les (les v našem prostředí, produkční a mimoprodukční významy lesa); pole (význam, změny okolní krajiny vlivem člověka, způsoby hospodaření na nich, pole a jejich okolí); vodní zdroje (lidské aktivity spojené s vodním hospodářstvím, důležitost pro krajinnou ekologii); moře (druhá odlišnost, význam pro biosféru, mořské řasy a kyslík, cyklus oxidu uhličitého) a tropický deštný les (porovnání, druhová rozmanitost, ohrožování, globální význam a význam pro nás); lidské sídlo – město – vesnice (umělý ekosystém, jeho funkce a vztahy k okolí, aplikace na místní podmínky); kulturní krajina (pochopení hlubokého ovlivnění přírody v průběhu vzniku civilizace až po dnešek)
- **Základní podmínky života** – voda (vztahy vlastností vody a života, význam vody pro lidské aktivity, ochrana její čistoty, pitná voda ve světě a u nás, způsoby řešení); ovzduší (význam pro život na Zemi, ohrožování ovzduší a klimatické změny, propojenost světa, čistota ovzduší u nás); půda (propojenost složek prostředí, zdroj výživy, ohrožení půdy, rekultivace a situace v okolí, změny v potřebě zemědělské půdy, nové funkce zemědělství v krajině; ochrana biologických druhů (důvody ochrany a způsoby ochrany jednotlivých druhů); ekosystémy – biodiverzita (funkce ekosystémů, význam biodiverzity, její úroveň, ohrožování a ochrana ve světě a u nás); energie (energie a život, vliv energetických zdrojů na společenský rozvoj, využívání energie, možnosti a způsoby šetření, místní podmínky); přírodní zdroje (zdroje surovinové a energetické, jejich vyčerpatelnost, vlivy na prostředí, principy hospodaření s přírodními zdroji, význam a způsoby získávání a využívání přírodních zdrojů v okolí)
- **Lidské aktivity a problémy životního prostředí** – zemědělství a životní prostředí, ekologické zemědělství; doprava a životní prostředí (význam a vývoj, energetické zdroje dopravy a její vlivy na prostředí, druhy dopravy a ekologická zátěž, doprava a globalizace); průmysl a životní prostředí (průmyslová revoluce a demografický vývoj, vlivy průmyslu na prostředí, zpracovávané materiály a jejich působení, vliv právních a ekonomických nástrojů na vztahy průmyslu k ochraně životního prostředí, průmysl a udržitelný rozvoj společnosti); odpady a hospodaření s odpady (odpady a příroda, principy a způsoby hospodaření s odpady, druhotné suroviny); ochrana přírody a kulturních památek (význam ochrany přírody a kulturních památek; právní řešení u nás, v EU a ve světě, příklady z okolí, zásada předběžné opatrnosti; ochrana přírody při masových sportovních akcích – zásady MOV) změny v krajině (krajina dříve a dnes, vliv lidských aktivit, jejich reflexe a perspektivy); dlouhodobé programy zaměřené k růstu ekologického vědomí veřejnosti a akce (Den životního prostředí OSN, Den Země apod.)
- **Vztah člověka k prostředí** – naše obec (přírodní zdroje, jejich původ, způsoby využívání a řešení odpadového hospodářství, příroda a kultura obce a její ochrana, zajišťování ochrany životního prostředí v obci - instituce, nevládní organizace, lidé); náš životní styl (spotřeba věcí, energie, odpady, způsoby jednání a vlivy na prostředí); aktuální (lokální) ekologický problém (příklad problému, jeho příčina, důsledky, souvislosti, možnosti a způsoby řešení, hodnocení, vlastní názor, jeho zdůvodňování

a prezentace); prostředí a zdraví (rozmanitost vlivů prostředí na zdraví, jejich komplexní a synergické působení, možnosti a způsoby ochrany zdraví); nerovnoměrnost života na Zemi (rozdílné podmínky prostředí a rozdílný společenský vývoj na Zemi, příčiny a důsledky zvyšování rozdílů globalizace a principy udržitelnosti rozvoje, příklady jejich uplatňování ve světě, u nás)

3.4.6 Mediální výchova

Mediální výchova (dále jen MDV) má vybavit žáka základní úrovni mediální gramotnosti. Ta zahrnuje jednak osvojení si některých základních poznatků o fungování a společenské roli současných médií (o jejich historii, struktuře fungování), jednak získání dovedností podporujících poučené, aktivní a nezávislé zapojení jednotlivce do mediální komunikace. Především se jedná o schopnost analyzovat nabízená sdělení, posoudit jejich věrohodnost a vyhodnotit jejich komunikační záměr, popřípadě je asociovat s jinými sděleními. Dále pak orientaci v mediovaných obsazích a schopnost volby odpovídajícího média jako prostředku pro naplnění nejrůznějších potřeb – od získávání informací přes vzdělávání až po naplnění volného času.

Přínos průřezového tématu

- přispívá ke schopnosti úspěšně a samostatně se zapojit do mediální komunikace
- umožňuje rozvíjet schopnost analytického přístupu k mediálním obsahům a kritického odstupu od nich
- učí využívat potenciál médií jako zdroje informací, kvalitní zábavy i naplnění volného času
- umožňuje pochopení cílů a strategií vybraných mediálních obsahů
- vede k osvojení si základních principů vzniku významných mediálních obsahů (zvl. zpravodajských)
- umožňuje získat představy o roli médií v klíčových společenských situacích a v demokratické společnosti vůbec (včetně právního kontextu)
- vytváří představu o roli médií v každodenním životě v regionu (v lokalitě)
- vede k rozeznávání platnosti a významu argumentů ve veřejné komunikaci
- rozvíjí komunikační schopnost, zvláště při veřejném vystupování a stylizaci psaného a mluveného textu
- přispívá k využívání vlastních schopností v týmové práci i v redakčním kolektivu
- přispívá ke schopnosti přizpůsobit vlastní činnost potřebám a cílům týmu
- rozvíjí citlivost vůči stereotypům v obsahu médií i způsobu zpracování mediálních sdělení
- vede k uvědomování si hodnoty vlastního života (zvláště volného času) a odpovědnosti za jeho naplnění
- rozvíjí citlivost vůči předsudkům a zjednodušujícím soudům o společnosti (zejména o menšinách) i jednotlivci
- napomáhá k uvědomění si možnosti svobodného vyjádření vlastních postojů a odpovědnosti za způsob jeho formulování a prezentace

Tematické okruhy průřezového tématu

Tematické okruhy receptivních činností

- **Kritické čtení a vnímání mediálních sdělení** – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů); hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením; chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel; identifikování základních orientačních prvků v textu
- **Interpretace vztahu mediálních sdělení a reality** – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce; rozdíly mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od médií zobrazovaných stereotypů jako reprezentace reality); vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaújatého postoje); identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá; identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)

- **Stavba mediálních sdělení** – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií); principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost); příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)
- **Vnímání autora mediálních sdělení** – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu
- **Fungování a vliv médií ve společnosti** – organizace a postavení médií ve společnosti; faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady; vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy; role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování; role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam); vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti); role médií v politických změnách

Tematické okruhy produktivních činností

- **Tvorba mediálního sdělení** – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení; tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení
- **Práce v realizačním týmu** – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média; utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu; stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti; faktory ovlivňující práci v týmu; pravidelnost mediální produkce

Začlenění průřezových témat je shrnuto v tabulce, formy práce realizace průřezových témat jsou možné takto:

- integrace průřezových témat do předmětu
- plnění formou projektu
- výstup v samostatném předmětu

ZAČLENĚNÍ PRŮŘEZOVÝCH TÉMAT

PRŮŘEZOVÉ TÉMA	OZNAČENÍ	1. STUPEŇ	2. STUPEŇ		
1. OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA					
A) osobnostní rozvoj			VÝSTUP V SAMOSTATNÉM PŘEDMĚTU		
a) rozvoj schopností poznávání	OSV OR 1	M 1.–5. roč.			
b) sebepoznání a sebepojetí	OSV OR 2	ČJ 5. roč.			
c) seberegulace a sebeorganizace	OSV OR 3	ČJ 5. roč.			
d) psychohygiena	OSV OR 4	ČJ 3. roč.			
e) kreativita	OSV OR 5	VV 4. roč.			
B) sociální rozvoj					
a) poznávání lidí	OSV SR 1	PRV 3. roč.			
b) mezilidské vztahy	OSV SR 2	ČJ 2. roč.			
c) komunikace	OSV SR 3	ČJ 4. roč.			
d) kooperace a kompetice	OSV SR 4	TV 4. roč.			
C) morální rozvoj					
a) řešení problémů a rozhodovací dovednosti	OSV MR 1	ČJ 5. roč.			
b) hodnoty, postoje, praktická etika	OSV MR 2	ČJ 5. roč.			
2. VÝCHOVA DEMOKRATICKÉHO OBČANA					
A) občanská společnost a škola	VDO 1	PROJEKT 3. roč. PRV, ČJ	PROJEKT 9. roč. D, Z, VV	Vko 8. roč.	
B) občan, občanská společnost a stát	VDO 2				
C) formy participace občanů v politickém životě	VDO 3				
D) principy demokracie jako formy vlády a způsobu rozhodování	VDO 4				
3. VÝCHOVA K MYŠLENÍ V EVROPSKÝCH A GLOBÁLNÍCH SOUVISLOSTECH					
A) Evropa a svět nás zajímá	EGS 1	PROJEKT 5. roč. VL, ČJ	PROJEKT 8. roč. Z, ČJ, HV, VV	---	
B) objevujeme Evropu a svět	EGS 2			---	
C) jsme Evropané	EGS 3			Vko 9. roč.	
4. MULTIKULTURNÍ VÝCHOVA					
A) kulturní difference	MKV 1	PROJEKT 4. roč. AJ, VV	PROJEKT 7. roč. CJ, HV, VV	OSV 6. roč.	
B) lidské vztahy	MKV 2				
C) etnický původ	MKV 3				
D) multikulturalita	MKV 4				
E) princip solidárního smíru a solidarity	MKV 5				
5. ENVIRONMENTÁLNÍ VÝCHOVA					
A) ekosystémy	ENV 1	PROJEKT 1. + 2. roč. PRV, ČJ, VV, PČ	PROJEKT 6. roč. PŘ, VkZ, PČ, VV		
B) základní podmínky života	ENV 2				
C) lidské aktivity a problémy životního prostředí	ENV 3				
D) vztah člověka k prostředí	ENV 4				
6. MEDIÁLNÍ VÝCHOVA					
A) kritické čtení a vnímání mediálních sdělení	MED 1	PROJEKT 5. roč. ČJ, VV, INF	VÝSTUP V SAMOSTATNÉM PŘEDMĚTU		
B) interpretace vztahu mediálních sdělení a reality	MED 2				
C) stavba mediálních sdělení	MED 3				
D) vnímání autora mediálních sdělení	MED 4				
E) fungování a vliv médií ve společnosti	MED 5				
F) tvorba mediálního sdělení	MED 6				
G) práce v realizačním týmu	MED 7				

4. UČEBNÍ PLÁN

4.1 UČEBNÍ PLÁN PRO 1. STUPEŇ

UČEBNÍ PLÁN PRO 1. STUPEŇ									
VZDĚLÁVACÍ OBLAST	VZDĚLÁVACÍ OBOR	VYUČOVACÍ PŘEDMĚT	ROČNÍK					CELKEM HODIN	DISPONIBILNÍ HODINY
			1.	2.	3.	4.	5.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	1+7	1+7	1+7	1+6	1+6	38	5
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	0+1	0+2	3	3	3	12	3
Matematika a její aplikace		Matematika	4	1+4	1+4	1+4	1+4	24	4
Informační a komunikační technologie		Informatika	-	-	-	-	1	1	-
Člověk a jeho svět		Prvouka	2	2	1+2	-	-	7	1
		Přírodověda	-	-	-	2	1+1	4	1
		Vlastivěda	-	-	-	2	1+1	4	1
Umění a kultura		Hudební výchova	1	1	1	1	1	5	-
		Výtvarná výchova	1	1	1	2	2	7	-
Člověk a zdraví		Tělesná výchova	1+2	2	2	2	2	11	1
Člověk a svět práce		Pracovní činnosti	1	1	1	1	1	5	-
Počet hodin celkem týdně			21	22	24	25	26	118	16

4.2 UČEBNÍ PLÁN PRO 2. STUPEŇ

UČEBNÍ PLÁN PRO 2. STUPEŇ								
VZDĚLÁVACÍ OBLAST	VZDĚLÁVACÍ OBOR	VYUČOVACÍ PŘEDMĚT	ROČNÍK				CELKEM HODIN	DISPONIBILNÍ HODINY
			6.	7.	8.	9.		
Jazyk a jazyková komunikace	Český jazyk a literatura	Český jazyk	4	4	1+3	1+4	17	2
	Cizí jazyk	Anglický jazyk	3	3	3	3	12	-
	Další cizí jazyk	Německý jazyk/ Ruský jazyk	-	2	2	2	6	-
Matematika a její aplikace		Matematika	4	4	1+3	1+4	17	2
Informační a komunikační technologie		Informatika	1	0+1	0+1	0+1	4	3
Člověk a příroda		Přírodopis	2	2	1+1	1	7	1
		Zeměpis	2	2	1+1	1	7	1
		Fyzika	2	2	1	1+1	7	1
		Chemie	-	-	2	1+1	4	1
Člověk a společnost		Dějepis	2	2	2	2	8	-
		Výchova k občanství	1	-	1	1	3	-
		Finanční gramotnost	-	-	0+1	-	1	1
Umění a kultura		Hudební výchova	1	1	1	1	4	-
		Výtvarná výchova	2	2	1	1	6	-
Člověk a zdraví		Tělesná výchova	3	2	2	2	11	-
		Výchova ke zdraví	1	-	-	-	1	-
Člověk a svět práce		Pracovní činnosti	1	1	1	-	3	-
Ostatní předměty		Povinně volitelné předměty	-	0+2	0+2	-	4	4
		Osobnostní a sociální výchova	0+1	-	-	-	1	1
		Mediální výchova	-	-	-	0+1	1	1
Počet hodin celkem týdně			30	30	32	30	122	18

Poznámky k učebnímu plánu

- Učební plán je seznam předmětů povinných, povinně volitelných, ostatních předmětů, příp. tzv. doplňujících vzdělávacích oborů.
- V plánu je stanovena hodinová dotace jednotlivých vyučovacích předmětů – jsou využívány buď minimální časové dotace dané RVP ZV, popř. je jejich počet navýšen z tzv. disponibilních hodin.
- Na 1. stupni je realizován plavecký výcvik v rozsahu 40 hodin.
- Na 1. stupni je dle zájmu žáků vyučován nepovinný předmět náboženství.
- Cizí jazyk – anglický jazyk – je vyučován od 1. ročníku.
- Další cizí jazyk – německý jazyk/ruský jazyk – si žáci volí na konci 6. ročníku, daný zvolený další cizí jazyk je vyučován v 7., 8. a 9. ročníku v celkovém rozsahu 6 hodin.
- Informatika je vyučována konzistentně od 5. do 9. ročníku s časovou dotací 1 hodiny týdně, z důvodu efektivity výuky může být také vyučována ve 2hodinových blocích 1x za 14 dní.
- Povinně volitelné předměty konverzace v anglickém jazyce, sportovní hry a přírodovědná praktika jsou na 2. stupni vyučovány v 7. a 8. ročníku s časovou dotací 2 hodiny týdně. Žáci si na konci 6. ročníku z nabídky povinně volitelných předmětů vybírají jeden. Tento předmět je pak pro žáky povinný a po oba ročníky neměnný. Na zařazení povinně volitelných předmětů je využívána disponibilní časová dotace.
- Počet povinně volitelných předmětů a skupin se mění v každém školním roce. V povinně volitelných předmětech se setkávají žáci z různých tříd stejného ročníku. Nabídka povinně volitelných předmětů je aktualizována podle zájmů žáků a provozních podmínek školy. Povinně volitelné předměty mohou být z důvodu efektivity výuky vyučovány ve 2hodinových blocích 1x za 14 dní.

5. VZDĚLÁVACÍ OBLASTI

5.1 JAZYK A JAZYKOVÁ KOMUNIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Jazyk a jazyková komunikace zaujímá stěžejní postavení ve výchovně vzdělávacím procesu. Dobrá úroveň jazykové kultury patří k podstatným znakům všeobecné vyspělosti absolventa základního vzdělávání. Jazyková výuka, jejímž cílem je zejména podpora rozvoje komunikačních kompetencí, vybavuje žáka takovými znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a účinně uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznávání. Obsah vzdělávací oblasti Jazyk a jazyková komunikace se realizuje ve vzdělávacích oborech **Český jazyk a literatura**, **Cizí jazyk** a **Další cizí jazyk**. Kultivace jazykových dovedností a jejich využívání je nedílnou součástí všech vzdělávacích oblastí.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa, důležitého sjednocujícího činitele národního společenství
- pochopení jazyka jako důležitého nástroje celoživotního vzdělávání
- rozvíjení pozitivního vztahu k mateřskému jazyku a jeho chápání jako zdroje pro rozvoj osobního i kulturního bohatství
- rozvíjení pozitivního vztahu k mnohojazyčnosti a respektování kulturní rozmanitosti
- vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření jeho potřeb i prožitků a ke sdělování názorů
- zvládnutí pravidel mezilidské komunikace daného kulturního prostředí a rozvíjení pozitivního vztahu k jazyku v rámci interkulturní komunikace
- samostatnému získávání informací z různých zdrojů a k zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- získávání sebedůvěry při vystupování na veřejnosti a ke kultivovanému projevu jako prostředku prosazení sebe sama
- individuálnímu prožívání slovesného uměleckého díla, ke sdílení čtenářských zážitků, k rozvíjení pozitivního vztahu k literatuře i k dalším druhům umění založených na uměleckém textu, k rozvíjení emocionálního a estetického vnímání

5.1.1 ČESKÝ JAZYK A LITERATURA

Dovednosti získané ve vzdělávacím oboru **Český jazyk a literatura** jsou potřebné nejen pro kvalitní jazykové vzdělání, ale jsou důležité i pro úspěšné osvojování poznatků v dalších oblastech vzdělávání. Užívání češtiny jako mateřského jazyka v jeho mluvené i písemné podobě umožňuje žákům poznat a pochopit společensko-kulturní vývoj lidské společnosti. Při realizaci daného vzdělávacího oboru se vytvářejí předpoklady k efektivní mezilidské komunikaci tím, že se žáci učí interpretovat své reakce a pocity tak, aby dovedli pochopit svoji roli v různých komunikačních situacích a aby se uměli orientovat při vnímání okolního světa i sebe sama.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Český jazyk a literatura** má komplexní charakter, ale pro přehlednost je rozdělen do tří složek: Komunikační a slohové výchovy, Jazykové výchovy a Literární výchovy. Ve výuce se však vzdělávací obsah jednotlivých složek vzájemně prolíná.

V **Jazykové výchově** žáci získávají vědomosti a dovednosti potřebné k osvojování spisovné podoby českého jazyka. Učí se poznávat a rozlišovat jeho další formy. Jazyková výchova vede žáky k přesnému a logickému myšlení, které je základním předpokladem jasného, přehledného a srozumitelného vyjadřování. Při rozvoji potřebných znalostí a dovedností se uplatňují a prohlubují i jejich obecné intelektové dovednosti, např. dovednosti porovnávat různé jevy, jejich shody a odlišnosti, třídit je podle určitých hledisek a dospívat

k zobecnění. Český jazyk se tak od počátku vzdělávání stává nejen nástrojem získávání většiny informací, ale i předmětem poznávání.

V **Komunikační a slohové výchově** se žáci učí vnímat a chápat různá jazyková sdělení, číst s porozuměním, kultivovaně psát, mluvit a rozhodovat se na základě přečteného nebo slyšeného textu různého typu vztahujícího se k nejrůznějším situacím, analyzovat jej a kriticky posoudit jeho obsah. Ve vyšších ročnících se učí posuzovat také formální stránku textu a jeho výstavbu.

V **Literární výchově** žáci poznávají prostřednictvím četby základní literární druhy, učí se vnímat jejich specifické znaky, postihovat umělecké záměry autora a formulovat vlastní názory o přečteném díle. Učí se také rozlišovat literární fikci od skutečnosti. Postupně získávají a rozvíjejí základní čtenářské návyky i schopnosti tvořivé recepcce, interpretace a produkce literárního textu. Žáci dospívají k takovým poznatkům a prožitkům, které mohou pozitivně ovlivnit jejich postoje, životní hodnotové orientace a obohatit jejich duchovní život.

ČESKÝ JAZYK

Ze vzdělávacího oboru Český jazyk a literatura vychází vyučovací předmět Český jazyk, který je vyučován od 1. do 9. ročníku, a to na 1. stupni s časovou dotací v 1. období osmi hodin týdně, ve 2. období sedmi hodin týdně, na 2. stupni je pak dotován od 6. do 8. ročníku čtyřmi hodinami týdně a v 9. ročníku pěti hodinami týdně. Výuka probíhá zpravidla v kmenových třídách, příp. v učebně informatiky. Součástí vyučování jsou jak návštěvy kulturních a společenských akcí, návštěvy divadelních a filmových představení, muzeí, galerií, tak i práce s odbornou literaturou a využívání všech dostupných moderních pomůcek a technologií.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k pochopení jazyka jako prostředku historického a kulturního vývoje národa
- rozvíjíme dovednosti potřebné k osvojení učiva
- rozvíjíme a upevňujeme jazykové dovednosti a vedeme k pochopení základních mluvnických pravidel a jejich zařazení do systému jazyka
- vedeme ke čtení s porozuměním a k orientaci v textu
- vedeme k efektivnímu získávání poznatků z odborné literatury (např. jazykové příručky) a k práci s populárně naučnou literaturou (např. encyklopedie)
- podporujeme v žácích potřebu literárního projevu, recitace, četby a vlastní literární práce
- vedeme k přípravě samostatných mluvených i písemných projevů
- vedeme k samostatnému získávání informací z různých zdrojů a ke zvládnutí práce s jazykovými a literárními prameny i s texty různého zaměření
- připravujeme na účast v literárních soutěžích a podporujeme účast na vhodných kulturních akcích
- motivujeme k pochopení jazyka jako důležitého nástroje pro celoživotní vzdělávání

Kompetence k řešení problémů

- vedeme ke kritickému myšlení a práci s chybou
- vedeme ke zdokonalování svých rozhodovacích schopností při řešení problémových úloh jazykového typu a ke zdokonalování schopnosti volit správné jazykové prostředky pro vlastní interpretaci a následné plnění zadaných úkolů
- vedeme k využívání co nejširšího množství zdrojů, jejich kritickému vyhodnocování a zpracování
- motivujeme ke spolupráci při tvorbě projektů, besídek, soutěží apod.
- učíme srovnávat mluvnická pravidla mateřského a cizího jazyka

Kompetence komunikativní

- vedeme k vhodnému využívání spisovných jazykových prostředků (prostřednictvím slohového učiva i úkolů jazykových), ke kultivovanému a výstižnému vyjadřování v ústním i písemném projevu
- vytváříme příležitosti pro komunikaci mezi žáky
- vedeme k zapojování do diskuze, k obhajobě vlastních názorů, k výstižné argumentaci i prezentaci

- vedeme k vnímání a postupnému osvojování jazyka jako prostředku k získávání a předávání informací, k vyjádření potřeb, prožitků a ke sdělování názorů

Kompetence sociální a personální

- vedeme ke spolupráci ve skupinkách, vzájemné pomoci i k respektování názorů druhých
- vytváříme příležitosti, které vedou ke vzájemné komunikaci a spolupráci mezi žáky
- vedeme k sebehodnocení, k hodnocení vlastní práce
- klademe důraz na respektování práce a úspěchu druhých

Kompetence občanské

- vedeme k dodržování základních principů a společenských norem chování (slušné chování, solidarita, tolerance, úcta k starším lidem, pomoc slabším) a k respektování přesvědčení a názoru jiných
- motivujeme k zájmu o kulturní dědictví, historii a tradice
- organizujeme návštěvy knihoven a kulturních akcí – divadelních představení, výstav, návštěv galerií, muzeí apod.

Kompetence pracovní

- vedeme k organizování a plánování učení a k dodržování hygieny práce
- vyzýváme příležitosti k využívání znalostí v praxi
- požadujeme dodržování dohodnutých pravidel i smluvených termínů

1. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČJL-3-2-01	rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	rozlišuje písmena (hlásky), spojuje písmena do slabik, slabiky do slov, slova do jednoduchých vět, ve větě spočítá slova, ve slovech spočítá slabiky a hlásky, dělí slovo na slabiky a hlásky, rozlišuje krátké a dlouhé samohlásky a slabiky	syntéza a analýza hlásek a slabik, slabiky otevřené a zavřené
ČJL-3-2-08	odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	poznává, čím věta začíná a končí a seznamuje se s pravidly psaní vlastních jmen	velké písmeno na začátku věty, znaménka na konci věty, opis, přepis, diktát písmen, slabik, slov a jednoduchých vět, kontrola psaného textu
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-3-1-01	plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	texty přiměřeného rozsahu a náročnosti čte plynule, hlasitě, s porozuměním a správnou intonací	sluchová a hlasová příprava na čtení, poznávání tvarů malé, velké, tiskací a psací abecedy, číslic, čtení písmen, slabik, slov a vět
ČJL-3-1-04	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	používá spisovnou výslovnost přiměřenou svému věku, tvoří smysluplné věty	krátký souvislý projev, tvoření otázek a odpovědí
ČJL-3-1-05	v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	mluví přiměřeně hlasitě, zřetelně, správně dýchá, volí vhodné tempo řeči	sdělení prožitku, prosba, poděkování, omluva

ČJL-3-1-06	volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	vyjadřuje se jednoduše, souvisle a jasně, volí vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči v běžných školních i mimoškolních situacích	krátký souvislý projev, vyprávění pohádky nebo její části
ČJL-3-1-08	zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	snaží se dodržovat základní hygienické návyky při psaní, mít dostatečně uvolněnou ruku, držet správně psací potřeby	příprava na psaní, uvolňovací cviky, správné sezení a držení těla, správný úchop psacího náčiní, hygiena zraku
ČJL-3-1-09	píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev	osvojuje si grafickou podobu písmen a číslic, dodržuje správný sklon a velikost, rozlišuje psací a tiskací písmo	psaní malých a velkých písmen psací abecedy, hůlkové písmo, spojování písmen do slabik a slov
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
ČJL-3-3-01	čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	čte a přednáší z paměti literární texty přiměřené věku, naučí se a odrecituje básničku	reprodukce textu, pohádka, hádanka, básnička, říkadlo
ČJL-3-3-02	vyjadřuje své pocity z přečteného textu	vyjadřuje své pocity z přečteného textu	poslech literárních textů, zážitkové čtení a naslouchání, volná reprodukce přečteného nebo slyšeného textu
ČJL-3-3-03	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	rozlišuje prózu od poezie	kniha, čtenář, rozpočítadlo, hádanka, říkanka, báseň, pohádka, povídka

2. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-3-2-01	rozlišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	zvládá rozlišit zvukovou a grafickou podobu slova, umí rozdělit větu na slova, slova na slabiky a hlásky, uvědomuje si důležitost pořádku slov ve větě a posloupnost vět v textu, při psaní dělí slova na konci řádku a píše jednoduchý diktát, vyjmenovává krátké a dlouhé samohlásky, dvojhlásky a tvrdé, měkké a obojetné souhlásky, vyjmenovává českou abecedu a zkouší podle ní seřadit slova	věta, slovo, slabika, písmeno, hláska, pořádek slov ve větě, dělení slov na konci řádku, samohlásky krátké a dlouhé, dvojhlásky, souhlásky tvrdé, měkké a obojetné, abeceda, řazení slov podle abecedy
ČJL-3-2-02	porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	uvědoměle si rozšiřuje slovní zásobu, tvoří slova opačného, stejného nebo podobného významu a slova významem nadřazená, souřadná a podřazená	synonyma, antonyma, nadřazená, podřazená a souřadná slova
ČJL-3-2-04	rozlišuje slovní druhy v základním tvaru	seznamuje se s některými slovními druhy	slovní druhy – podstatná jména, slovesa, předložky a spojky
ČJL-3-2-05	užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	snaží se mluvit gramaticky správně, rozvíjí svou slovní zásobu	rozvoj slovní zásoby
ČJL-3-2-06	spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	používá vhodné spojky při tvoření jednoduchých souvětí	věta jednoduchá, souvětí v mluveném projevu

ČJL-3-2-07	rolišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	poznává jednotlivé druhy vět, píše za nimi odpovídající znaménko, při čtení používá správnou intonaci	druhy vět - oznamovací, tázací, přací a rozkazovací, správná intonace a pravopis
ČJL-3-2-08	odůvodňuje a píše správně: i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech; dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	používá pravidla psaní i/y po tvrdých a měkkých souhláskách v českých slovech, zvládne psaní a výslovnost skupin dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, seznámí se a používá pravidla pro psaní ů/ů v jednoduchých českých slovech, seznamuje se se slovy příbuznými, rozlišuje párové souhlásky a používá pravidla pro zdůvodnění psaní uvnitř a na konci jednoduchých slov	pravidla pravopisu i/y po tvrdých a měkkých souhláskách v českých slovech, pravopis slov se skupinami dě, tě, ně, bě, pě, vě, mě, pravopis slov s ů/ů, slova příbuzná, párové souhlásky b/p, d/t, d'/t', v/f, z/s, ž/š, h/ch
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-3-1-01	plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	čte nahlas i potichu jednodušší texty, zkouší se orientovat v textu a přečtený text vyprávět	čtení těžších víceslabičných slov, prohlubování správné techniky čtení
ČJL-3-1-02	porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	snaží se porozumět pokynům a informacím odpovídajícím jeho věku	čtení, naslouchání a komunikace jako zdroj informací
ČJL-3-1-03	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	při rozhovoru naslouchá, zkouší se soustředit a reagovat na otázky, je zdvořilý	základní techniky mluveného projevu - dýchání, výslovnost, hlasitost, rychlost, mimika, gestikulace
ČJL-3-1-07	na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	v krátkých projevech volí vhodné jazykové prostředky	vyprávění zážitků, pozdravení, poděkování, vyřízení vzkazu
ČJL-3-1-08	zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	upevňuje si základní hygienické návyky při psaní	přehlednost, úhlednost, čistota a čitelnost písemného projevu
ČJL-3-1-09	píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev	procvičuje správné tvary písmen a číslic, hůlkové písmo, spojuje písmena i slabiky, písemný projev po sobě kontroluje	psaní slov a vět
ČJL-3-1-10	píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	zvládá opis, přepis, diktát slov a vět	opis, přepis, diktát slov a vět, kontrola písemného projevu, detekce chyb
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
ČJL-3-3-02	vyjadřuje své pocity z přečteného textu	vyjadřuje své pocity z přečteného textu	zážitkové čtení a naslouchání
ČJL-3-3-03	rolišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	osvojuje si nové literární pojmy a výrazy	spisovatel, básník, ilustrátor, rým, verš, přirovnání
ČJL-3-3-04	pracuje tvořivě s literárním textem podle pokynů učitele a podle svých schopností	s literárním textem pracuje podle pokynů učitele nebo samostatně	přednes vhodných literárních textů, volná reprodukce přečteného textu, dramatizace, vlastní výtvarný doprovod

3. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-3-2-01	rolišuje zvukovou a grafickou podobu slova, člení slova na	umí rozlišit a členit slova na hlásky a písmena, rozpozná dlouhé	abeceda, dělení hlásek, jejich správné vyslovování a psaní, slova

	hlásky, odlišuje dlouhé a krátké samohlásky	a krátké samohlásky a správně je píše	podobného a opačného významu, slova nadřazená a podřazená
ČJL-3-2-02	porovnává významy slov, zvláště slova opačného významu a slova významem souřadná, nadřazená a podřazená, vyhledá v textu slova příbuzná	rozezná slova souznačná, nadřazená, podřazená a opačného významu, rozšiřuje si slovní zásobu a užívá slova v mluveném i psaném projevu včetně slov příbuzných	slova souznačná, nadřazená, podřazená, slova příbuzná a slova opačného významu
ČJL-3-2-03	porovnává a třídí slova podle zobecněného významu - děj, věc, okolnost, vlastnost	třídí slova podle druhu, pozná a užívá gramaticky správné tvary slov	slovní druhy, mluvnické kategorie podstatných jmen /rod, číslo, pád/ a sloves /osoba, číslo, čas/
ČJL-3-2-04	rolišuje slovní druhy v základním tvaru	určuje slovní druhy	slovní druhy, slovní zásoba
ČJL-3-2-05	užívá v mluveném projevu správné gramatické tvary podstatných jmen, přídavných jmen a sloves	rozezná spisovná a nespisovná slova, používá správné gramatické tvary slov, poznává mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves	tvary podstatných, přídavných jmen, sloves, mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves
ČJL-3-2-06	spojuje věty do jednodušších souvětí vhodnými spojkami a jinými spojovacími výrazy	rozpozná větu jednoduchou a souvětí, tvoří jednoduchá souvětí	skladba, spojovací výrazy
ČJL-3-2-07	rolišuje v textu druhy vět podle postoje mluvčího a k jejich vytvoření volí vhodné jazykové i zvukové prostředky	píše a rolišuje správně věty podle druhu, v mluveném projevu umí použít vhodné jazykové a zvukové prostředky	druhy vět
ČJL-3-2-08	odůvodňuje a píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách i po obojetných souhláskách ve vyjmenovaných slovech, dě, tě, ně, ú/ů, bě, pě, vě, mě - mimo morfologický šev; velká písmena na začátku věty a v typických případech vlastních jmen osob, zvířat a místních pojmenování	učí se pravidla psaní i/y po obojetných souhláskách uprostřed slov, píše správně i/y po tvrdých a měkkých souhláskách, slabiky s ě a velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech	vyjmenovaná slova a často užívaná slova příbuzná, slova se slabikami obsahujícími ě, vlastní jména osob, zvířat a věcí
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-3-1-01	plynule čte s porozuměním texty přiměřeného rozsahu a náročnosti	čte v přiměřeném tempu, plynule, dodržuje intonaci, přízvuk, vhodně frázuje	četba uměleckých a naučných textů
ČJL-3-1-02	porozumí písemným nebo mluveným pokynům přiměřené složitosti	orientuje se v textu, rozpozná základní informace a umí je zaznamenat	četba jako zdroj informací
ČJL-3-1-03	respektuje základní komunikační pravidla v rozhovoru	zvládá jednoduchý dialog a komunikační pravidla	oslovení, ukončení dialogu, střídání rolí posluchače a mluvčího, zdvořilost, mimojazykové prostředky řeči, telefonický rozhovor, omluva, vzkaz
ČJL-3-1-04	pečlivě vyslovuje, opravuje svou nesprávnou nebo nedbalou výslovnost	uvědomuje si správnou výslovnost, opravuje výslovnost nesprávnou	artikulace, mluvený projev, naslouchání
ČJL-3-1-05	v krátkých mluvených projevech správně dýchá a volí vhodné tempo řeči	ovládá správné dýchání a tempo řeči při mluveném projevu	kunikační žánry – oslovení, prosba, omluva, dialog, sdělení, vzkaz
ČJL-3-1-06	volí vhodné verbální a nonverbální prostředky řeči v běžných školních a mimoškolních situacích	rozezná a užívá vhodné verbální i nonverbální prostředky řeči	základní komunikační prostředky a pravidla

ČJL-3-1-07	na základě vlastních zážitků tvoří krátký mluvený projev	vypravuje krátký mluvený projev v logickém sledu, popisuje jednoduchý předmět nebo děj, tvoří základní osnovu	krátký referát, popis a vypravování v písemné i ústní formě
ČJL-3-1-08	zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním	umí správně sedět a držet psací nástroj, dodržuje hygienu zraku	dodržování základních návyků při psaní
ČJL-3-1-09	píše správné tvary písmen a číslic, správně spojuje písmena i slabiky, kontroluje vlastní písemný projev	ovládá psaní správných tvarů písmen a číslic a kontrolu vlastního písemného projevu	technika psaní
ČJL-3-1-10	píše věcně i formálně správně jednoduchá sdělení	umí napsat věcně i formálně správně jednoduché sdělení	vzkaz, omluvenka, pozvánka, pozdrav, blahopřání, adresa
ČJL-3-1-11	seřadí ilustrace podle dějové posloupnosti a vypráví podle nich jednoduchý příběh	pozná a chápe posloupnost děje, reprodukuje jednoduchý příběh	vypravování, popis, dopis, ilustrace
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
ČJL-3-3-01	čte a přednáší z paměti ve vhodném frázování a tempu literární texty přiměřené věku	ovládá správnou techniku čtení a přednes	literární text, zážitkové čtení
ČJL-5-3-01	vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	učí se vyjádřit a zaznamenat podstatu přečteného nebo slyšeného textu	četba a poslech literárního textu, volná reprodukce, vlastní výtvarné ztvárnění textu
ČJL-3-3-03	rozlišuje vyjadřování v próze a ve verších, odlišuje pohádku od ostatních vyprávění	odlišuje prózu a poezii, způsob vyjadřování, pozná pohádku, povídku a báseň	próza - pohádka, příběh, povídka, spisovatel, poezie - verš, rým, přednes, básník
ČJL-5-3-04	při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	seznamuje se se základními literárními pojmy	říkanka, báseň, pohádka, povídka, spisovatel, herec, režisér, divadelní představení, rým

4. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-5-2-01	porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	rozeznává významy slov	synonyma, homonyma, antonyma, slova nadřazená, podřazená a souřadná, slova citově zabarvená
ČJL-5-2-02	rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	pozná kořen slova, předponu, příponu a koncovku	stavba slova, slova příbuzná
ČJL-5-2-03	určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	zdokonaluje se v třídění slov podle druhu, určí slovní druhy ohebné a neohebné, používá gramaticky správné tvary slov	slovní druhy, skloňování podstatných jmen, časování sloves, mluvnické kategorie podstatných jmen a sloves
ČJL-5-2-04	rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	rozliší správně slova spisovná a nespisovná i jejich tvary	umělecký text, mluvený i písemný projev, skloňování, časování
ČJL-5-2-05	vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	vyhledá základní větné členy, nevyjádřený a všeobecný podmět ve větě	podmět vyjádřený, nevyjádřený a všeobecný, přísudek
ČJL-5-2-06	odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	rozpozná větu jednoduchou a souvětí, umí napsat vzorec souvětí	stavba věty
ČJL-5-2-07	užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	umí používat vhodné spojovací výrazy v souvětích a nahrazovat je jinými	spojovací výrazy v souvětí – spojky, příslovce, vztažná zájmena, skladba

ČJL-5-2-08	píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	zná vyjmenovaná slova, pozná slova příbuzná, skloňuje podstatná jména podle vzorů a učí se pravidla psaní i/y v koncovkách podstatných jmen	vyjmenovaná slova, slova příbuzná, skloňování podstatných jmen, časování sloves
ČJL-5-2-09	zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	zlepšuje se v aplikování pravidel syntaktického pravopisu	shoda přísudku s podmětem, podmět všeobecný a nevyjádřený
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-5-1-01	čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	čte plynule se správnou intonací a přízvukem, porozumí textu	beletrie, věcné texty
ČJL-5-1-02	rolišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	orientuje se v textu, vyhledá důležité informace a klíčová slova	slohové útvary, naučné texty, osnova, poznámky
ČJL-5-1-03	posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	pozná orientační prvky a návaznost v textu	oznámení, pozvánka, popis, vypravování
ČJL-5-1-04	reprodukuje obsah přiměřeně složitě sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	umí reprodukovat delší text či sdělení	vypravování, popis, osnova, poznámky
ČJL-5-1-05	vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	zná a umí aplikovat základní komunikační pravidla dialogu	telefonický rozhovor, vzkaz, dialog, dramatizace
ČJL-5-1-06	rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	určí podstatné prvky manipulativní komunikace	reklamní sdělení – text, obraz
ČJL-5-1-07	volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	ovládá základy techniky mluveného projevu	vypravování, dialog, popis, reprodukce
ČJL-5-1-08	rolišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji využívá podle komunikační situace	odlišuje spisovnou a nespisovnou výslovnost a správně ji aplikuje	vypravování, dialog, popis, reprodukce
ČJL-5-1-09	píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	zvládá napsat jednoduchý komunikační žánr	adresa, blahopřání, pozdrav z prázdnin, omluvenka, zpráva, pozvánka, dopis
ČJL-5-1-10	sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti	umí sestavit osnovu příběhu a vytvořit krátký mluvený nebo písemný projev	vypravování, popis
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
ČJL-5-3-01	vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	umí vyjádřit dojmy z četby, jednoduše zhodnotí postavy a dílo	dětská literatura – poezie, próza
ČJL-5-3-02	volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	zvládá jedodušší reprodukci literárního díla, napíše krátkou povídku, pohádku či báseň	reprodukce literárního díla, přednes, povídka, báseň, pohádka
ČJL-5-3-03	rolišuje různé typy uměleckých a neuměleckých textů	rozliší poezii, prózu, literaturu naučnou	ukázky a četba uměleckých a neuměleckých textů
ČJL-5-3-04	při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	užívá základní literární pojmy a zná jejich základní charakteristiku	báseň, bajka, povídka, pohádka, přirovnání, pranostika, spisovatel, básník, divadelní představení, herec

5. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-5-2-01	porovnává významy slov, zvláště slova stejného nebo podobného významu a slova vícevýznamová	rozlišuje slova podle významu, užívá je v psaném i mluveném projevu, rozšiřuje si slovní zásobu	synonyma, homonyma, antonyma, slova nadřazená, podřazená a souřadná, slova citově zabarvená
ČJL-5-2-02	rozlišuje ve slově kořen, část příponovou, předponovou a koncovku	určí ve slově správně kořen, předponu, příponu a koncovku, učí se pravopis psaní předpon a některých přípon a psaní koncovek	stavba slova, pravopis – předpony, koncovky podstatných a přídavných jmen
ČJL-5-2-03	určuje slovní druhy plnovýznamových slov a využívá je v gramaticky správných tvarech ve svém mluveném projevu	rozděluje správně slova podle slovních druhů, zdokonaluje se ve skloňování podstatných jmen a časování sloves, učí se skloňovat přídavná jména, některá zájmena osobní a číslovky	slovní druhy, skloňování podstatných a přídavných jmen, zájmen osobních a číslovek, časování sloves
ČJL-5-2-04	rozlišuje slova spisovná a jejich nespisovné tvary	rozliší správně slova spisovná a nespisovná i jejich tvary, aplikuje spisovná slova ve vlastním projevu	rozbor textu, vlastní mluvený a písemný projev
ČJL-5-2-05	vyhledává základní skladební dvojici a v neúplné základní skladební dvojici označuje základ věty	vyhledá a správně graficky označí základní větné členy včetně nevyjádřeného podmětu, seznamuje se s druhy přísudku	stavba vět, základní větné členy
ČJL-5-2-06	odlišuje větu jednoduchou a souvětí, vhodně změní větu jednoduchou v souvětí	určí a vytvoří větu jednoduchou a souvětí	stavba souvětí, vzorec souvětí
ČJL-5-2-07	užívá vhodných spojovacích výrazů, podle potřeby projevu je obměňuje	zdokonaluje se ve výběru spojovacích výrazů v souvětích	spojovací výrazy v souvětí – spojky, příslovce, vztahná zájmena, stavba věty
ČJL-5-2-08	píše správně i/y ve slovech po obojetných souhláskách	píše správně i/y ve vyjmenovaných slovech, slovech příbuzných, v koncovkách podstatných jmen a učí se pravopis přídavných jmen, zájmen a číslovek	vyjmenovaná slova a slova příbuzná, skloňování ohebných slovních druhů
ČJL-5-2-09	zvládá základní příklady syntaktického pravopisu	správně aplikuje pravidla syntaktického pravopisu	shoda přísudku s podmětem, podmět všeobecný, nevyjádřený a několikanásobný
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-5-1-01	čte s porozuměním přiměřeně náročné texty potichu i nahlas	čte plynule náročnější a delší texty	praktické a věcné čtení
ČJL-5-1-02	rozlišuje podstatné a okrajové informace v textu vhodném pro daný věk, podstatné informace zaznamenává	umí dobře rozpoznat podstatné a vedlejší informace v textu	věcné čtení, poznámky k textu, výpis a shrnutí základních informací
ČJL-5-1-03	posuzuje úplnost či neúplnost jednoduchého sdělení	rozpozná a posoudí úplné a neúplné sdělení	věcné naslouchání
ČJL-5-1-04	reprodukuje obsah přiměřeně složitěho sdělení a zapamatuje si z něj podstatná fakta	umí správně reprodukovat složitější sdělení a podstatná fakta	zápis, poznámky, osnova
ČJL-5-1-05	vede správně dialog, telefonický rozhovor, zanechá vzkaz na záznamníku	ovládá základní komunikační pravidla	dialog, vzkaz, zpráva
ČJL-5-1-06	rozpoznává manipulativní komunikaci v reklamě	pozná manipulativní komunikaci v reklamě, chápe principy manipulace	reklama – text, obraz, video

ČJL-5-1-07	volí náležitou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo podle svého komunikačního záměru	ovládá techniku mluveného projevu	komunikační žánry – oslovení, omluva, zpráva, oznámení, vzkaz, vypravování, dialog
ČJL-5-1-08	rozdílí spisovnou a nespisovnou výslovnost a vhodně ji využívá podle komunikační situace	rozlišuje správně spisovnou a nespisovnou výslovnost, správně artikuluje	mluvený projev – promluva, sdělení, dialog
ČJL-5-1-09	píše správně po stránce obsahové i formální jednoduché komunikační žánry	umí napsat jednoduché komunikační žánry	vypravování, popis, zpráva, oznámení, referát, krátká úvaha, inzerát, dopis, pozvánka
ČJL-5-1-10	sestaví osnovu vyprávění a na jejím základě vytváří krátký mluvený nebo písemný projev s dodržением časové posloupnosti	umí sestavit osnovu vypravování s dodržением časové posloupnosti a vytvoří podle ní písemný nebo mluvený projev	vypravování, popis pracovního postupu
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
ČJL-5-3-01	vyjadřuje své dojmy z četby a zaznamenává je	umí srozumitelně vyjádřit a zaznamenat své dojmy z četby	čtení uměleckých textů, předčítání, recitace
ČJL-5-3-02	volně reprodukuje text podle svých schopností, tvoří vlastní literární text na dané téma	zvládá podrobnější a obsahově správnou reprodukci textu, dokáže vytvořit delší literární text	volná reprodukce v mluvené i písemné formě, přednes básně, dramatizace textu
ČJL-5-3-03	rozdílí různé typy uměleckých a neuměleckých textů	rozpozná poezii, prózu, drama a neumělecké texty	ukázky poezie a prózy pro děti a mládež, příklady dramatu, jednoduchý rozbor ukávek
ČJL-5-3-04	při jednoduchém rozboru literárních textů používá elementární literární pojmy	orientuje se v základních literárních pojmech, zvládá jednoduchý rozbor literárního textu	poezie – verš, rým próza – povídka, pověst, bajka, pohádka, přirovnání, pranostika drama autor – spisovatel, básník, dramatik, dramaturg, režisér

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-9-2-01	spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	používá důrazů ve čteném i mluveném slově, dodržuje přízvuk a přiměřené tempo, spisovně vyslovuje česká i běžně užívaná cizí slova	zvuková stránka jazyka – hláskosloví, spisovná a nespisovná výslovnost, zvuková stránka slova a věty
ČJL-9-2-02	rozdílí a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazéměch	porovnává slova příbuzná, vhodně je používá v samostatných projevech, rozlišuje způsoby tvoření slov a způsoby obohacování slovní zásoby, vyhledává příklady v textu	nauka o slově, stavba slova, slova příbuzná
ČJL-9-2-03	samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	samostatně pracuje se slovníky a jazykovými příručkami	pravopis – jazykové příručky
ČJL-9-2-04	správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	poznává slovní druhy a učí se vytvářet spisovné tvary slov pro danou komunikační situaci	tvorosloví, slovní druhy, ohebné slovní druhy – druhy, skloňování a mluvnické kategorie
ČJL-9-2-06	rozdílí významové vztahy gramatických jednotek ve větě	rozdílí větu jednoduchou	skladba – základní skladební dvojice, seznámení s rozvíjejícími

	a v souvětí	a souvětí, vhodně užívá spojovací výrazy při tvoření souvětí, určuje ve větách základní větné členy	větnými členy, věta jednoduchá, souvětí
ČJL-9-2-07	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	v písemném projevu se učí aplikovat pravopis lexikální, slootovorný, morfologický i syntaktický ve větě	pravopis – pravopisné jevy na hranici předpony a kořene slova, vlastní jména
ČJL-9-2-08	rozlišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	snaží se používat spisovný jazyk v mluveném i psaném projevu, rozlišuje spisovné a nespisovné útvary národního jazyka	obecné poučení o jazyce, čeština jako jazyk národní a mateřský, rozvrstvení národního jazyka
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-9-1-08	využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu; samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	vyhledává klíčová slova a hlavní myšlenky textu, sestavuje otázky a stručné poznámky, učí se napsat výpisky nebo výtah z krátkého textu, s oporou o text zkouší připravit a přečíst referát, čte pozorně a přiměřeně rychle	čtení – praktické (pozorné, přiměřeně rychlé, znalost orientačních prvků v textu), věcné (studijní, čtení jako zdroj informací, vyhledávací), výpisky, výtah
ČJL-9-1-02	rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	učí se rozeznat subjektivní a objektivní sdělení a nalézat komunikační záměr	vyplňování jednoduchých tiskopisů, jednoduché komunikační žánry, dopis (osobní, úřední), e-mail
ČJL-9-1-05	odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	orientuje se ve spisovném a nespisovném projevu a vyjadřuje se vhodnými jazykovými prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru, obohacuje si slovní zásobu, osvojuje si nová slova, užívá výrazy adekvátní pro daný slohový útvar, jazykových a stylistických poznatků využívá k tvorbě gramaticky i věcně správných jazykových projevů	mluvený a psaný projev, vypravování, popis
ČJL-9-1-09	uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování		
ČJL-9-1-10	využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	dokáže využívat poznatky o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu, zapojuje se do tvořivé práce s textem, snaží se o vlastní tvořivé psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	vlastní tvořivé psaní
ČJL-9-1-06	v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	očisťuje verbální komunikaci od nevhodných výrazů, využívá správných návyků při dýchání, artikulaci, dodržuje hlasovou hygienu, vnímá zrakový kontakt, mimické vyjadřování a rozpoznává „řeč těla“	verbální a neverbální komunikace
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	pracuje s literárním textem, učí se převyprávět obsah přečteného textu, dokáže odpovědět na otázky týkající se přečteného textu, učí se přednes vhodně zvolené básně	čtení literárních textů z čítanky, volná reprodukce přečteného i slyšeného textu, přednes vhodného literárního textu, recitace, dramatizace

ČJL-9-3-03	formuluje ústně i písemně dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	snaží se vyjádřit dojmy ze své četby, divadelního nebo filmového představení, snaží se formulovat vlastní názory na četbu, divadelní a televizní představení, snaží se rozhodnout o výchozím textu, zda patří k hodnotné, či spíše ke konzumní literatuře	literární texty, práce s přečtenými literárními texty, doporučená četba, vlastní četba, divadelní představení
ČJL-9-3-04	tvorí vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	tvorí jednodušší literární text, aplikuje znalosti literárních žánrů na vlastní tvorbu	vytváření vlastních textů, tvořivé činnosti, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům
ČJL-9-3-06	rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	rozumí literárním pojmům, rozlišuje základní literární druhy a žánry, uvede jejich výrazné představitele	literární pojmy – literatura umělecká a věcná, lyrika, epika, drama a jejich žánry, obrazná pojmenování, rým, rytmus, volný verš, práce s ukázkami různých literárních žánrů

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-9-2-02	rozlišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování, zvláště ve frazéměch	poznává nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a seznamuje se se zásadami tvoření českých slov, příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby, používá výpovědi se synonymy a homonymy, vysvětluje různé významy slov, vybere z nabídky slovo přeneseného pojmenování, prokáže znalost jeho významu rozpozná přenesená pojmenování ve frazéměch	slovní zásoba a tvoření slov, obohacování slovní zásoby, způsoby tvoření slov, význam slov – slova jednoznačná a mnohoznačná, synonyma, antonyma, homonyma, obrazná pojmenování, termíny, sousloví a rčení
ČJL-9-2-04	správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	správně třídí slovní druhy, užívá spisovné tvary slov včetně odchylek od pravidelného ohýbání, vědomě je používá	tvarosloví, opakování poznatků, slovní druhy včetně neohebných, mluvnické významy a tvary slov, slovesný rod, příslovecné spřežky
ČJL-9-2-06	rozlišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	upevňuje znalosti ve významových vztazích gramatických jednotek ve větě a učí se rozpoznat významové vztahy v souvětí	skladba – druhy vět podle postoje mluvčího, druhy vedlejších vět, vedlejší věty a větné členy, doplněk
ČJL-9-2-07	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	rozlišuje jména vlastní a obecná, zvládá jejich pravopis, člení výpověď jak foneticky, tak graficky na jednotlivé celky, v písemném projevu procvičuje aplikaci pravopisu lexikálního, slovtvorného, morfologického i syntaktického ve větě	pravopis – opakování poznatků, pravopis vlastních jmen, pravopis morfologický (v souvislosti s neohebnými slovními druhy), pravopis syntaktický (ve vztahu ke stavbě souvětí)

KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-9-1-04	dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	používá jazykové prostředky vhodné pro danou komunikační situaci	popis, charakteristika
ČJL-9-1-02	rozeznává subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	rozezná subjektivní a objektivní sdělení a nalézá komunikační záměr	líčení
ČJL-9-1-08	využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	dokáže vyhledat klíčová slova a hlavní myšlenky textu, sestavuje otázky a stručné poznámky, zvládne napsat výpisky nebo výtah z krátkého textu, s oporou o text připraví a přečte referát	studijní čtení, výtah z odborného textu
ČJL-9-1-06	v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	upevňuje si vhodné užívání verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	vypravování
ČJL-9-1-09	uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	učí se uspořádat informace v textu a vytvořit koherentní text, poznává formální stránky slohového útvaru, dodržuje postupy a pravidla komunikace, vhodně užívá jazykové prostředky	žádost, životopis, pozvánka
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	převypráví obsah přečteného textu, dokáže odpovědět na otázky týkající se přečteného textu, dokáže popsat strukturu literárního díla, naučí se přednes vhodně zvolené básně	literární texty z čítanky, doporučená četba, přednes vhodného literárního textu, struktura literárního díla (námet a téma díla, literární hrdina, kompozice literárního příběhu)
ČJL-9-3-03	ústně i písemně formuluje dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	vyjadřuje dojmy ze své četby, divadelního nebo filmového představení, formuluje vlastní názory k četbě, k divadelnímu a televiznímu představení, rozhodne o výchozím textu, zda patří k hodnotné, či spíše ke konzumní literatuře	interpretace literárního textu, divadelní, filmové představení
ČJL-9-3-04	tvorí vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	tvorí literární text dle zadání, aplikuje znalosti literárních žánrů na vlastní tvorbu	vytváření vlastních textů, tvořivé činnosti, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům
ČJL-9-3-05	rozeznává literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	pokusí se rozhodnout o výchozím textu, zda patří k hodnotné, či spíše ke konzumní literatuře, svůj názor doloží	literatura hodnotná a konzumní
ČJL-9-3-06	rozeznává základní literární druhy a žánry, porovná je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	uvede příklady spisovatelů jednotlivých žánrů, přiřadí k uvedenému literárnímu druhu/žánru ukázky jednotlivých uměleckých textů	práce s ukázkami z různých literárních žánrů
ČJL-9-3-09	vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	vyhledává informace v různých typech katalogů, v knihovně i v dalších informačních zdrojích	odborná literatura, práce s textem

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-9-2-02	rolišuje a příklady v textu dokládá nejdůležitější způsoby obohacování slovní zásoby a zásady tvoření českých slov, rozpoznává přenesená pojmenování	umí v textu vyhledat slova dokládající různé způsoby obohacování slovní zásoby, ovládá zásady tvoření českých slov	nauka o tvoření slov, obohacování slovní zásoby
ČJL-9-2-03	samostatně pracuje s Pravidly českého pravopisu, se Slovníkem spisovné češtiny a s dalšími slovníky a příručkami	využívá Pravidel českého pravopisu, Slovníku spisovné češtiny a dalších jazykových příruček, pracuje se slovníky (Slovník cizích slov, Slovník synonym)	pravopis – jazykové příručky
ČJL-9-2-01	spisovně vyslovuje česká a běžně užívaná cizí slova	ovládá správnou výslovnost českých a běžně užívaných cizích slov	slova přejatá (pravopis, výslovnost, skloňování jmen přejatých a cizích vlastních jmen)
ČJL-9-2-04	správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	rolišuje jednotlivé slovní druhy, dokáže tvořit a vědomě používat spisovné tvary	tvorosloví – opakování, zájmena týž, tentýž, slovesný vid, slovesné třídy a vzory
ČJL-9-2-06	rolišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	dokáže rozlišit významové vztahy gramatických jednotek ve větě a souvětí	skladba – opakování poznatků, věta jednočlenná a dvočlenná, větný ekvivalent, věta jednoduchá, souvětí – podřadné a souřadné, významový poměr mezi několikanásobnými větnými členy a mezi souřadně spojenými větami
ČJL-9-2-07	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovtvorný, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	umí aplikovat zásady českého pravopisu	pravopis – interpunkce v souvětí
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-9-1-10	využívá poznatků o jazyce a stylu ke gramaticky i věcně správnému písemnému projevu a k tvořivé práci s textem nebo i k vlastnímu tvořivému psaní na základě svých dispozic a osobních zájmů	umí aplikovat zásady českého pravopisu při tvorbě vlastního jazykového projevu	úvaha – pokus o vyjádření vlastního postoje ke sdělovanému obsahu
ČJL-9-1-05	odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	vybere z nabízených možností text ve spisovném jazyce, k vybraným výrazům najde vhodná synonyma, rozhodne o vhodnosti/nevhodnosti použití nespisovného výrazu v textu, nahradí výrazy zjevně nevhodné pro jeho komunikační záměr výrazy vhodnějšími, rozpozná, zda předložený text nese převážně znaky stylu odborného, uměleckého, publicistického či prostě sdělovacího	styl odborný, umělecký, publicistický, prostě sdělovací, projevy mluvené a psané
ČJL-9-1-09	uspořádá informace v textu s ohledem na jeho účel, vytvoří koherentní text s dodržováním pravidel mezivětného navazování	vyjadřuje slovně své vnitřní pocity, tvoří nová obrazná pojmenování a přirovnání, používá odpovídající jazykové prostředky, posuzuje	líčení, charakteristika, kritické čtení

		důležitost údajů a chronologicky je řadí, na základě čtenářských zkušeností vyjadřuje kritické postoje, najde slovo nevhodně užitě v dané komunikační situaci a z nabízených možností vybere to správné, posoudí vhodnost/nevhodnost užití textu v dané komunikační situaci, zvládne uspořádat informace z textu s ohledem na jeho účel	
ČJL-9-1-04	dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	dokáže vybrat vhodné jazykové prostředky pro danou komunikaci, umí se dorozumět výstižně a kultivovaně	recenze, interview
ČJL-9-1-08	využívá základy studijního čtení – vyhledá klíčová slova, formuluje hlavní myšlenky textu, vytvoří otázky a stručné poznámky, výpisky nebo výtah z přečteného textu, samostatně připraví a s oporou o text přednese referát	vyhledá v textu klíčová slova/termíny spojené s danou tematikou, posoudí, zda daná informace vyplývá/nevyplývá z textu, vyhledá v textu odpověď na zadanou otázku, vytvoří/zapiše krátké shrnutí jednoduchého textu nebo vybere hlavní informaci z nabízených možností	referát, výklad, výtah
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	dokáže vytvořit osnovu a uceleně reprodukovat přečtený text	literární texty české i světové literatury (texty z čítanky, poslech literárních textů), způsoby interpretace literárních a jiných děl
ČJL-9-3-03	ústně i písemně formuluje dojmy ze své četby, návštěvy divadelního nebo filmového představení a názory na umělecké dílo	dokáže samostatně formulovat a přednést posluchačům svoje dojmy z uměleckého díla, vytvořit si na toto dílo vlastní názor	vlastní četba, divadelní, filmové představení
ČJL-9-3-04	tvoří vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	tvoří literární text, aplikuje znalosti literárních žánrů na vlastní tvorbu	vytváření vlastních textů, tvořivé činnosti, vlastní výtvarný doprovod k literárním textům
ČJL-9-3-08	porovnává různá ztvárnění téhož námětu v literárním, dramatickém i filmovém zpracování	zvládne porovnat různá ztvárnění jednoho námětu	přednes vhodného literárního textu, práce s textem
ČJL-9-3-07	uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	rozpozná představitele základních literárních směrů v české a světové literatuře	literatura do počátku 20. století – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé
ČJL-9-3-02	rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	dokáže rozpoznat základní rysy individuálního stylu autora	práce s literárními texty, přednes vhodného literárního textu

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
JAZYKOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-9-2-03	samostatně pracuje s jazykovými příručkami	dokáže samostatně pracovat s jazykovými příručkami	práce se slovníky a jazykovými příručkami

ČJL-9-2-04	správně třídí slovní druhy, tvoří spisovné tvary slov a vědomě jich používá ve vhodné komunikační situaci	umí rozeznat slovní druhy a dokáže je vědomě používat	tvarosloví – slovní druhy ohebné (slovesa – přechodníky, slovesné třídy) a neohebné (stupňování příslovci), zvuková stránka jazyka – opakování poznatků, zásady spisovné výslovnosti, modulace souvislé řeči (přizvuk slovní a větný), intonace, členění souvislé řeči
ČJL-9-2-06	rolišuje významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	rozpozná významové vztahy gramatických jednotek ve větě a v souvětí	skladba – věty podle postoje mluvčího, souvětí souřadné a podřadné, řeč přímá a nepřímá, samostatný větný člen, vsuvka, oslovení, věta neúplná, zvláštnosti větné stavby
ČJL-9-2-07	v písemném projevu zvládá pravopis lexikální, slovoslovní, morfologický i syntaktický ve větě jednoduché i souvětí	umí aplikovat zásady českého pravopisu při tvorbě vlastního jazykového projevu	pravopis – aplikace zásad českého pravopisu při tvorbě vlastního jazykového projevu, obecné zásady pro psaní velkých písmen u vlastních názvů
ČJL-9-2-08	rolišuje spisovný jazyk, nářečí a obecnou češtinu a zdůvodní jejich užití	rozpozná spisovný jazyk, obecnou češtinu, nářečí, ví, kdy je použije, pracuje s různými ukázkami textu, v ukázkách rozpoznává slovanské jazyky, napravuje prohřešky proti spisovnému jazyku, převádí text z nespisovné podoby do spisovné	obecné výklady o českém jazyce – původ a základy vývoje češtiny, slovanské jazyky, útvary českého jazyka a jazyková kultura, jazykověda a její disciplíny
ČJL-9-2-05	využívá znalosti o jazykové normě při tvorbě vhodných jazykových projevů podle komunikační situace		
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA			
ČJL-9-1-01	odlišuje ve čteném nebo slyšeném textu fakta od názorů a hodnocení, ověřuje fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji	dokáže ověřovat fakta pomocí otázek, využívá dostupné informace k danému tématu, vyhledává je z různých zdrojů a na základě svých zkušeností je vyhodnocuje, nad informačním zdrojem si odpoví na otázku o jeho důvěryhodnosti, u získaného údaje hledá další pramen pro ověření	úvaha
ČJL-9-1-02	rolišuje subjektivní a objektivní sdělení a komunikační záměr partnera v hovoru	umí uplatnit vhodné jazykové prostředky vzhledem ke komunikačnímu záměru	reportáž, fejeton
ČJL-9-1-03	rozpoznává manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj	umí rozpoznat manipulativní komunikaci v médiích, zaujme kritický postoj k důvodům, které vedly k manipulaci, najde výrazný prostředek manipulace, rozpozná alespoň jeden cíl sledovaný autorem textu, zaujme kritický postoj k cílům manipulace (k záměrům manipulátora)	diskuze, reklama, inzerát
ČJL-9-1-04	dorozumívá se kultivovaně, výstižně, jazykovými prostředky vhodnými pro danou komunikační situaci	vyhýbá se užívání jazykových frází a slovních „berlíčků“	rétorický styl, řečnické dovednosti

ČJL-9-1-05	odlišuje spisovný a nespisovný projev a vhodně užívá spisovné jazykové prostředky vzhledem ke svému komunikačnímu záměru	zvládá používat spisovné a nespisovné jazykové prostředky	vypravování – reprodukováný děj, retrospektiva
ČJL-9-1-06	v mluveném projevu připraveném i improvizovaném vhodně užívá verbálních, nonverbálních i paralingválních prostředků řeči	zvládá používat mluvený projev, člení mluvený projev podle rytmických a modulačních zákonitostí	projev, proslov, přednes, výrazné čtení
ČJL-9-1-07	zapojuje se do diskuse, řídí ji a využívá zásad komunikace a pravidel dialogu	dokáže se zapojit do diskuse a řídit ji, aktivně naslouchá, respektuje komunikační pravidla, klade otázky, vhodně argumentuje	diskuse
LITERÁRNÍ VÝCHOVA			
ČJL-9-3-01	uceleně reprodukuje přečtený text, jednoduše popisuje strukturu a jazyk literárního díla a vlastními slovy interpretuje smysl díla	vytvořit osnovu a uceleně reprodukovat přečtený text	literární texty české i světové literatury (texty z čítanky, poslech literárních textů), způsoby interpretace literárních a jiných děl
ČJL-9-3-02	rozpoznává základní rysy výrazného individuálního stylu autora	dokáže rozpoznat základní rysy individuálního stylu autora	práce s literárními texty, přednes vhodného literárního textu
ČJL-9-3-04	tvorí vlastní literární text podle svých schopností a na základě osvojených znalostí základů literární teorie	zvládá tvořit vlastní literární text podle svých schopností	tvůrčí činnost s literárním textem, vytváření vlastních textů
ČJL-9-3-05	rozlišuje literaturu hodnotnou a konzumní, svůj názor doloží argumenty	umí rozeznat literaturu hodnotnou a konzumní	hodnotné a konzumní texty umělecké a neumělecké, práce s textem
ČJL-9-3-06	rozlišuje základní literární druhy a žánry, porovnává je i jejich funkci, uvede jejich výrazné představitele	dokáže rozlišit základní literární druhy a žánry	poezie, próza, drama, žánry lyrické, epické, dramatické
ČJL-9-3-07	uvádí základní literární směry a jejich významné představitele v české a světové literatuře	rozpozná představitele základních literárních směrů v české a světové literatuře	literatura 20. století do současnosti – hlavní vývojová období národní a světové literatury, typické žánry a jejich představitelé

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro český jazyk a literaturu

Kód a očekávané výstupy z RVP
1. STUPEŇ
1. období (1. až 3. ročník)
JAZYKOVÁ VÝCHOVA
žák
ČJL-3-2-01p rozlišuje všechna písmena malé a velké abecedy
ČJL-3-2-01p rozeznává samohlásky (odlišuje jejich délku) a souhlásky
ČJL-3-2-01p tvoří slabiky
ČJL-3-2-01p rozlišuje věty, slova, slabiky, hlásky
ČJL-3-2-08p píše velká písmena na začátku věty a ve vlastních jménech
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA
žák
ČJL-3-1-01p čte s porozuměním jednoduché texty
ČJL-3-1-02 porozumí pokynům přiměřené složitosti
ČJL-3-1-04p, ČJL-3-1-05p, ČJL-3-1-06p dbá na správnou výslovnost, tempo řeči a pravidelné dýchání

ČJL-3-1-08 zvládá základní hygienické návyky spojené se psaním ČJL-3-1-09p píše písmena a číslice – dodržuje správný poměr výšky písmen ve slově, velikost, sklon a správné tvary písmen ČJL-3-1-09p spojuje písmena a slabiky ČJL-3-1-09p převádí slova z mluvené do psané podoby ČJL-3-1-09p dodržuje správné pořadí písmen ve slově a jejich úplnost ČJL-3-1-10 popisuje a přepisuje krátké věty
LITERÁRNÍ VÝCHOVA žák ČJL-3-3-01p pamatuje si a reprodukuje jednoduché říkanky a dětské básně ČJL-3-3-02p reprodukuje krátký text podle otázek a ilustrací, při poslechu pohádek a krátkých příběhů udržuje pozornost
2. období (4. a 5. ročník)
JAZYKOVÁ VÝCHOVA žák ČJL-5-2-03p pozná podstatná jména a slovesa ČJL-5-2-06p dodržuje pořádek slov ve větě, pozná a určí druhy vět podle postoje mluvčího ČJL-5-2-08p rozlišuje tvrdé, měkké a obojetné souhlásky a ovládá pravopis měkkých a tvrdých slabik - určuje samohlásky a souhlásky - seřadí slova podle abecedy - správně vyslovuje a píše slova se skupinami hlásek dě-tě-ně-bě-pě-vě-mě - správně vyslovuje a píše znělé a neznělé souhlásky
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA žák ČJL-5-1-05p, ČJL-5-1-10p vypráví vlastní zážitky, jednoduchý příběh podle přečtené předlohy nebo ilustrací a domluví se v běžných situacích ČJL-5-1-05p má odpovídající slovní zásobu k souvislému vyjadřování ČJL-5-1-07p v mluveném projevu volí správnou intonaci, přízvuk, pauzy a tempo řeči ČJL-5-1-09p popíše jednoduché předměty, činnosti a děje ČJL-5-1-09p popisuje a přepisuje jednoduché texty ČJL-5-1-09p píše správně a přehledně jednoduchá sdělení ČJL-5-1-09p píše čitelně a úpravně, dodržuje mezery mezi slovy ČJL-5-1-09p ovládá hůlkové písmo - tvoří otázky a odpovídá na ně
LITERÁRNÍ VÝCHOVA žák ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p dramatizuje jednoduchý příběh ČJL-5-3-01p, ČJL-5-3-02p vypráví děj zhlédnutého filmového nebo divadelního představení podle daných otázek ČJL-5-3-02p čte krátké texty s porozuměním a reprodukuje je podle jednoduché osnovy ČJL-5-3-02p určí v přečteném textu hlavní postavy a jejich vlastnosti ČJL-5-3-04p rozlišuje prózu a verše, rozlišuje pohádkové prostředí od reálného, ovládá tiché čtení a orientuje se ve čteném textu
2. STUPEŇ
JAZYKOVÁ VÝCHOVA žák ČJL-9-2-03p orientuje se v Pravidlech českého pravopisu ČJL-9-2-04p pozná a určí slovní druhy; skloňuje podstatná jména a přídavná jména; pozná osobní zájmena; časuje slovesa ČJL-9-2-04p, ČJL-9-2-05p rozlišuje spisovný a nespisovný jazyk ČJL-9-2-06p rozezná větu jednoduchou od souvětí ČJL-9-2-07p správně píše slova s předponami a předložkami ČJL-9-2-07p ovládá pravopis vyjmenovaných slov ČJL-9-2-07p zvládá pravopis podle shody přísudku s podmětem
KOMUNIKAČNÍ A SLOHOVÁ VÝCHOVA žák ČJL-9-1-01p, ČJL-9-1-08p čte plynule s porozuměním; reprodukuje text ČJL-9-1-04p, ČJL-9-1-05p komunikuje v běžných situacích, v komunikaci ve škole užívá spisovný jazyk

ČJL-9-1-09p, ČJL-9-1-10p píše běžné písemnosti; podle předlohy sestaví vlastní životopis a napíše žádost; popíše děje, jevy, osoby, pracovní postup; vypráví podle předem připravené osnovy; s vhodnou podporou pedagogického pracovníka písemně zpracuje zadané téma

LITERÁRNÍ VÝCHOVA

žák

ČJL-9-3-01p orientuje se v literárním textu, nachází jeho hlavní myšlenku

ČJL-9-3-03p ústně formuluje dojmy z četby, divadelního nebo filmového představení

ČJL-9-3-06p rozezná základní literární druhy a žánry

ČJL-9-3-09p dokáže vyhledat potřebné informace v oblasti literatury, má pozitivní vztah k literatuře

5.1.2 CIZÍ JAZYK A DALŠÍ CIZÍ JAZYK

Vzdělávací obory **Cizí jazyk** a **Další cizí jazyk** přispívají k chápání a objevování skutečností, které přesahují oblast zkušeností zprostředkovaných mateřským jazykem. Poskytují živý jazykový základ a předpoklady pro komunikaci žáků v rámci integrované Evropy a světa. Osvojování cizích jazyků pomáhá snižovat jazykové bariéry a přispívá tak ke zvýšení mobility jednotlivců jak v jejich osobním životě, tak v dalším studiu a v budoucím pracovním uplatnění. Umožňuje poznávat odlišnosti ve způsobu života lidí jiných zemí i jejich odlišné kulturní tradice. Prohlubuje vědomí závažnosti vzájemného mezinárodního porozumění a tolerance a vytváří podmínky pro spolupráci škol na mezinárodních projektech.

Požadavky na vzdělávání v cizích jazycích vycházejí ze Společného evropského referenčního rámce pro jazyky, který popisuje různé úrovně ovládnutí cizího jazyka. Společný evropský referenční rámec pro jazyky vymezuje kompetence komunikativní (lingvistické, sociolingvistické, pragmatické) a všeobecné (předpokládající znalost sociokulturního prostředí a reálií zemí, ve kterých se studovaným jazykem hovoří) jako cílové kompetence jazykové výuky. V tomto období je důraz kladen na ústní komunikaci a vytváření základu (zejména ve fonetice a syntaxi) pro další osvojování jazyka. Rovněž je cílem rozvoj jazykového povědomí ve vztahu k mateřskému jazyku a případně dalším jazykům.

Vzdělávání v Cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A2. (Podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky rozumí větám a často používaným výrazům vztahujícím se k oblastem, které se ho/jí bezprostředně týkají /např. základní informace o něm/ní a jeho/její rodině, o nakupování, místopisu a zaměstnání/. Dokáže komunikovat prostřednictvím jednoduchých a běžných úloh, jež vyžadují jednoduchou a přímou výměnu informací o známých a běžných skutečnostech. Umí jednoduchým způsobem popsat svou vlastní rodinu, bezprostřední okolí a záležitosti týkající se jeho/jejích nejnáléhavějších potřeb.)

Vzdělávání v Dalším cizím jazyce předpokládá dosažení úrovně A1. (Podle Společného evropského referenčního rámce pro jazyky rozumí známým každodenním výrazům a zcela základním frázím, jejichž cílem je vyhovět konkrétním potřebám, a umí tyto výrazy a fráze používat. Umí představit sebe a ostatní a klást jednoduché otázky týkající se informací osobního rázu, např. o místě, kde žije, o lidech, které zná, a věcech, které vlastní, a na podobné otázky umí odpovídat. Dokáže se jednoduchým způsobem domluvit, mluví-li partner pomalu a jasně a je ochoten mu/jí pomoci.)

Úspěšnost jazykového vzdělávání jako celku je závislá nejen na výsledcích vzdělávání v jazyce mateřském a v cizích jazycích, ale závisí i na tom, do jaké míry se jazyková kultura žáků stane předmětem zájmu i ve všech ostatních oblastech základního vzdělávání.

Vzdělávací obor Cizí jazyk je realizován prostřednictvím vyučovacího předmětu **anglický jazyk**.

Vzdělávací obor Další cizí jazyk je realizován prostřednictvím vyučovacích předmětů **německý jazyk** a **ruský jazyk**.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ**Kompetence k učení**

- pozitivně motivujeme k pochopení důležitosti zvládnout komunikovat v anglickém jazyce
- podporujeme a pomáháme při hledání vhodných strategií učení
- rozvíjíme jednotlivé dovednosti (poslech s porozuměním, čtení s porozuměním, ústní i psaný projev)
- zařazujeme aktivní práci, práci se slovníky a dalšími informačními materiály
- podporujeme dovednost autokorekce, schopnost poučit se z vlastních chyb

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme dostatečné množství vhodných úkolů s možností většího výběru řešení
- podporujeme při hledání vhodného řešení
- zadáváme úkoly, které předpokládají, že žák je nucen vyhledávat informace z různých zdrojů, např. projektové práce
- vytváříme modelové situace, na kterých se žák naučí orientovat v daném problému a kreativně tento problém přizpůsobí nové situaci (modelové dialogy)
- podporujeme překonání ostychu při komunikaci v cizím jazyce – v případě nedostatečné slovní zásoby se nebát mluvit, ale jednoduchým způsobem opsat myšlenku

Kompetence komunikativní

- poskytujeme prostor pro rozhovor a diskuzi
- vedeme žáky ke skupinové práci
- zařazujeme mluvní cvičení a projektů na dané téma
- umožňujeme prezentovat výsledky své práce

Kompetence sociální a personální

- volíme formy a metody, při kterých mohou žáci spolupracovat
- snažíme se o přátelskou atmosféru ve třídě, stanovení jasných pravidel pro výuku a jejich důsledné dodržování
- posilujeme sebedůvěru žáka vhodným hodnocením, pochvalou

Kompetence občanské

- vedeme žáky k povědomí o zvycích v anglicky mluvících zemích a schopnosti porovnávat je se zvyky našimi
- respektujeme potřeby každého žáka
- zařazujeme aktivity, při kterých žáci mohou projevit svůj vlastní názor a vyslechnout jiný názor
- sledujeme úspěšnost jednotlivých žáků, oceňujeme jejich pokrok a podporujeme jejich zdravé sebevědomí

Kompetence pracovní

- rozvíjíme smysl pro povinnost zadáváním vhodným množstvím úkolů a vyžadováním přípravy na výuku
- vedeme k zodpovědnému plnění zadaných úkolů
- vedeme k efektivnímu využívání pomůcek, slovníků apod.
- formujeme správné pracovní návyky – vedení sešitů, psaní slovíček, vypracování projektů apod.
- motivujeme k prezentaci výsledků vlastní práce a práce skupiny
- motivujeme k využívání cizího jazyka k získávání informací z různých oblastí

ANGLICKÝ JAZYK

Ze vzdělávacího oboru Cizí jazyk vychází vyučovací předmět anglický jazyk, který je vyučován od 1. do 9. ročníku s časovou dotací v 1. ročníku jedné hodiny týdně, ve 2. ročníku dvou hodin týdně a od 3. do 9. ročníku tří hodin týdně. Anglický jazyk vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá

jazyková sdělení, rozumět jim, vhodně se vyjadřovat a uplatňovat i prosazovat výsledky svého poznání. Výuka probíhá převážně v odborných jazykových učebnách s možností použití interaktivní tabule, audiovizuální techniky, internetu, odborné literatury, slovníků apod.

1. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
CJ-3-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	rozpozná anglické slovíčko od českého, pozdraví při příchodu a odchodu, učí se správně vyslovovat, reaguje na pokyny učitele, rozumí jednoduchým otázkám a odpoví na ně	seznámení s anglickým jazykem, základní výslovnostní návyky, pozdravy, Classroom language
CJ-3-1-02	zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	foneticky správně zopakuje slovo (model: učitel, nahrávka), správně vyslovuje výrazy k danému tématu, pojmenuje danou věc dle obrázku	rodina, abeceda, čísla 1–10, hračky, barvy, oblečení, zvířata, koupel, škola, svátky
CJ-3-1-04	rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	vyjádří vlastními slovy (i v mateřském jazyce) obsah konverzace, reaguje na otázku	představení se, pozdravy, poděkování

2. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
CJ-3-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	rozpozná anglické slovíčko od českého, pozdraví při příchodu a odchodu, představí se, splní pokyny učitele při výuce (rozkazovací způsob), rozumí otázkám a reaguje na ně, dodržuje jednoduchá komunikační pravidla ve třídě, poděkování, omluva	Classroom instructions, pozdravy, poděkování, omluva
CJ-3-1-02	zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	správně vyslovuje slova k daným tématům, rozumí otázkám a reaguje na ně, rozšiřuje slovní zásobu, vytváří nové věty na základě osvojených slovíček	zvířata safari (Safari animals), škola, čísla 1–20, barvy, jídlo, tvář a tělo, můj dům, roční období, hračky, dopravní prostředky, svátky
CJ-3-1-03	rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	přečte foneticky správně dané slovo i slovní spojení	zvuková stránka jazyka
CJ-3-1-04	rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	vyjádří vlastními slovy (i v mateřském jazyce) obsah konverzace, rozumí otázkám a reaguje na ně	otázky týkající se probírané slovní zásoby a gramatických jevů
CJ-3-1-05	přiřadí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	přiřadí grafickou podobu slova k obrázku a naopak	zvuková a grafická stránka jazyka, vztah mezi zvukovou a grafickou podobou slov

3. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI			
CJ-3-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností, a reaguje na ně verbálně i neverbálně	umí použít odpovídající pozdrav, reaguje na pokyny učitele, porozumí otázkám učitele i spolužáků, použije správné výrazy v odpovědi	Classroom instructions, pozdravy, otázky týkající se probírané slovní zásoby a gramatických jevů
CJ-3-1-02	zopakuje a použije slova a slovní spojení, se kterými se v průběhu výuky setkal	osvojená slovíčka vyslovuje foneticky správně, vytváří krátké texty na základě znalosti slovíček a stavby anglické věty, seznamuje se s tvořením věty oznamovací, tázací, záporné a krátké odpovědi v čase přítomném	čísla 1–100, škola a školní pomůcky, třída, mazlíčci (Pets), pocity, tělo a tvář, rodina, oblékání, jídlo, dny v týdnu a měsíce, volný čas, svátky
CJ-3-1-03	rozumí obsahu jednoduchého krátkého psaného textu, pokud má k dispozici vizuální oporu	foneticky správně přečte dané slovo, větu i přiměřený text, orientuje se v osvojené slovní zásobě, pojmenuje osvojenou slovní zásobu	práce s textem
CJ-3-1-04	rozumí obsahu jednoduchého krátkého mluveného textu, který je pronášen pomalu, zřetelně a s pečlivou výslovností, pokud má k dispozici vizuální oporu	vyjádří vlastními slovy (i v mateřském jazyce) obsah konverzace, reprodukuje vyslechnuté informace, rozumí otázkám a reaguje na ně	poslech příběhů, písní a říkanek
CJ-5-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	seznamuje se s tvořením věty oznamovací, tázací, záporné a krátké odpovědi v čase přítomném, osvojuje si přivlastňování, jednotné a množné číslo pod. jmen, členy, základní předložky, přídavná jména, vazby a fráze	věty v přítomném čase, přivlastňování, jednotné a množné číslo pod. jmen, členy, základní předložky, přídavná jména, vazby a fráze
CJ-3-1-05	přihradí mluvenou a psanou podobu téhož slova či slovního spojení	přihradí grafickou podobu slova k obrázku a naopak, přihradí grafickou podobu slova k slyšenému slovu	práce s textem
CJ-3-1-06	píše slova a krátké věty na základě textové a vizuální předlohy	zapisuje slova do sešitu, orientuje se ve slovní zásobě související s tématy a vyjádří ji i písemně, vytváří krátké texty na základě znalosti slovíček a stavby anglické věty	psaní jednoduchého textu

4. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
CJ-5-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	rozumí pokynům při práci ve třídě a reaguje na ně, představí se, zeptá se na jméno, na otázku umí odpovědět	pozdravy, Classroom language, Classroom instructions
CJ-5-1-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se	používá osvojená slova a jednoduché věty, reprodukuje obsah jednoduchých vizuálních	moje oblíbené věci a aktivity, hodiny, dny, měsíce, roční období,

	osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	i poslechových materiálů, hláskuje slova, své jméno a příjmení, rozlišuje použití jednotného a množného čísla ve větách, vytváří jednoduché věty v přítomném čase, dodržuje správný slovosled, užívá přídavná jména, předložky, vazby a fráze, určení času	počasí, čísla, abeceda, příroda, rodina, škola, volný čas, svátky
CJ-5-1-03	rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	rozumí pokynům vyučujícího, rozumí obsahu poslechových materiálů	telefonní čísla, písně, komiksy, čísla
PSANÍ			
CJ-5-2-01	zapojí se do jednoduchých rozhovorů	s použitím osvojeného učiva se aktivně zapojuje do jednoduché konverzace	rozhovory, tvorba jednoduchých otázek a odpovědí
CJ-5-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	sdělí základní informace o sobě, své rodině a dalších osvojovaných tématech, rozlišuje použití jednotného a množného čísla ve větách, vytváří jednoduché věty v přítomném čase, dodržuje správný slovosled, užívá přídavná jména, předložky, vazby a fráze, určení času	jednotné a množné číslo ve větách, věty v přítomném čase, slovosled, přídavná jména, předložky, určování času
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
CJ-5-3-01	vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	orientuje se v textu, najde potřebnou informaci, kterou použije v odpovědi	práce s textem
CJ-5-3-02	rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	reprodukuje obsah jednoduchých textů	osvojení slovní zásoby a gramatických struktur
MLUVENÍ			
CJ-5-4-01	napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	vyjádří písemně údaje o své rodině, rozlišuje použití jednotného a množného čísla ve větách, vytváří jednoduché věty v přítomném čase, dodržuje správný slovosled, užívá přídavná jména, předložky, vazby a fráze, určení času	rodina, volný čas

5. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
CJ-5-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností	rozumí pokynům učitele a reaguje na ně	Classroom language and instructions
CJ-5-1-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, pokud jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména	vhodným způsobem se představí, používá osvojená slova a jednoduché věty, reprodukuje obsah jednoduchých vizuálních	škola, rozvrh, čas, každodenní aktivity a činnosti, volný čas, můj dům, můj pokoj, moje

	pokud má k dispozici vizuální oporu	i poslechových materiálů, popíše umístění věci, rozlišuje přítomné časy, seznámí se se způsobovými slovesy, používá osvojené fráze a vazby a osvojuje si nové, užívá předložky místa a času	město/obec, povolání, nákupy, lidé, zvířata a příroda
CJ-5-1-03	rozumí jednoduchému poslechovému textu, pokud je pronášen pomalu a zřetelně a má k dispozici vizuální oporu	rozumí pokynům vyučujícího a reaguje na ně – rozumí obsahu poslechových materiálů	poslech příběhů, písní
MLUVENÍ			
CJ-5-2-01	zapojí se do jednoduchých rozhovorů	ptá se na otázky a umí odpovědět, rozlišuje přítomné časy, používá osvojené fráze a vazby, užívá předložky místa a času	škola, čas, nakupování
CJ-5-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	sdělí informace o své škole, volném čase, průběhu dne, bydlišti na základě osvojené slovní zásoby, rozlišuje přítomné časy, používá osvojené fráze a vazby, užívá předložky místa a času	moje škola, volný čas, denní činnosti, můj pokoj, můj dům, moje město, přítomné časy, předložky místa a času, způsobová slovesa (I)
CJ-5-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat a podobné otázky pokládá	odpovídá a pokládá otázky týkající se osvojené slovní zásoby, rozlišuje přítomné časy, používá osvojené fráze a vazby, užívá předložky místa a času	rodina, moje škola, rozvrh, volný čas, moje město/obec
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
CJ-5-3-01	vyhledá potřebnou informaci v jednoduchém textu, který se vztahuje k osvojovaným tématům	orientuje se v textu, najde potřebnou informaci, kterou použije v odpovědi	aktivity spojené s četbou
CJ-5-3-02	rozumí jednoduchým krátkým textům z běžného života, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	reprodukuje obsah jednoduchých textů, jednoduše popíše svůj denní program	pozdravy, písně, komiksy, hláskování, denní činnosti
PSANÍ			
CJ-5-4-01	napiše krátký text s použitím jednoduchých vět a slovních spojení o sobě, rodině, činnostech a událostech z oblasti svých zájmů a každodenního života	vyjádří písemně údaje o své škole, svém městě, rozlišuje přítomné časy, používá osvojené fráze a vazby, užívá předložky místa a času	moje škola, moje město/obec
CJ-5-4-02	vyplní osobní údaje do formuláře	vyplní údaje o své osobě a školním rozvrhu	informace o sobě (All about me), rozvrh

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
CJ-9-1-01	rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	na základě krátkého vylechnutého textu rozpozná známá slova a slovní spojení, zapíše nebo doplní informace do formuláře, sestaví jednoduché věty	slovní zásoba, fráze spojené s probíranými tématy, poslech a výslovnostní cvičení
CJ-9-1-02	rozumí obsahu jednoduché	rozumí tématu obsahu krátké konverzace a své porozumění	slovní zásoba, fráze spojené s probíranými tématy, poslech a výslovnostní cvičení

	a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	prokáže zápisem nebo správnou reakcí	
MLUVENÍ			
CJ-9-2-02	mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	umí vyjádřit základní informace o sobě, rodině, kamarádech, předmětech a činnostech, které se týkají běžného života, umí se na tyto informace zeptat	představování se, pozdravy, sloveso to be, to have got, vazba there is/are, přítomný čas prostý a průběhový v oznamovacích a záporných větách, otázkách, frekvenční příslovce, řadové číslovky, zájmena osobní, předmětová, tázací, neurčitá, minulý čas prostý a slovesa v určitých a neurčitých tvarech (I), použití členů a/an, the, počitatelnost (I), způsobová slovesa (II)
CJ-9-2-03	vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	stručně vyjádří své myšlenky, převypráví příběh, popíše pracovní postup	domov, rodina, škola, bydlení, volný čas, sport, příroda a město, cestování, stravovací návyky
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
CJ-9-3-02	rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledává v nich požadované informace	vyhledává informace z textů, zachytí a vyjádří hlavní myšlenky z přiměřeně obtížného textu, využívá četbu k získání nových poznatků, pracuje se slovníkem	četba autentických textů založených na tématech domov, rodina, škola, bydlení, volný čas, sport, příroda a město, cestování, stravovací návyky
PSANÍ			
CJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	zvládne zapsat data a informace získaná při četbě a poslechu z přiměřeně obtížných textů, pracuje s aktivní slovní zásobou, slovníkem a vyhledává informace na internetu	slovní zásoba a fráze spojené s probíranými tématy, probírané gramatické jevy
CJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	zvládne napsat jednoduchý text o sobě, škole, místě kde žije, aplikuje svoje poznatky z tematických textů na svoje vlastní texty, používá osvojené gramatické jevy, pracuje se slovníkem a vyhledává informace na internetu	slovní zásoba a fráze spojené s probíranými tématy, probírané gramatické jevy

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
CJ-9-1-02	rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	na základě poslechu zvládne vyplnit formulář údaji číselného i nečíselného charakteru, správnost porozumění dokáže správnou reakcí nebo zápisem, vyhodnotí situace, náročnější konverzaci porozumí s dopomocí nápovědy, umí zpracovat informace z poslechu do jednoduchých vět a kratšího textu	poslechová a výslovnostní cvičení podložená slovní zásobou, frázemi z probíraných témat – rodina, domov, stravovací návyky, příroda a město, cestování, kultura, realie zemí příslušné jazykové oblasti

MLUVENÍ			
CJ-9-2-01	zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	dokáže vyjádřit informace o sobě, své rodině, kamarádech, zájmech a zálibách, představí se, požádá a žádost umí přijmout i zamítnout	budoucnost vyjádřená pomocí going to, sloveso have to, zdvořilé fráze, přítomné časy prostý a průběhový a minulý čas prostý
CJ-9-2-02	mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	v jednoduchých větách zvládne reprodukovat informace získané z poslechu nebo čteného textu, sdělí, jaké jsou jeho povinnosti, plány pro blízkou budoucnost, vypráví o rodině a jejích členech	členy a/an, the, neurčitá zájmena, zájmena osobní a tázací, počítatelnost (II), vyjadřování množství, stupňování přídavných jmen, příslovce, porovnávání, budoucnost vyjádřená pomocí vazby going to, minulý čas prostý (II)
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
CJ-9-3-02	rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledává v nich požadované informace	na základě čteného textu zvládne vyplnit tabulku informacemi číselného i nečíselného charakteru, odpoví na otázky týkající se obsahu textu, umí přiřadit informace z textu, vyhodnotí situace, náročnější text doplní slovní zásobou z daného tématu	četba autentických textů z oblastí domov, rodina, stravovací návyky, příroda a město, cestování, kultura, realie země příslušné jazykové oblasti
PSANÍ			
CJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	zvládne napsat jednoduchý postup práce a přehledné formuláře, aplikuje svoje poznatky z tematických textů na svoje vlastní texty, pracuje se slovníkem a vyhledává informace na internetu	slovní zásoba a fráze spojené s probíranými tématy, gramatické jevy související s obsahem textů
CJ-9-4-03	reaguje na jednoduché písemné sdělení	zvládne napsat odpověď na dopis, pohlednici z dovolené, umí písemně zareagovat na text o své zemi, zemích anglicky mluvících, o kultuře v dané zemi	slovní zásoba a fráze spojené s probíranými tématy, gramatické jevy související s obsahem textů

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
CJ-9-1-02	rozumí obsahu jednoduché a zřetelně vyslovované promluvy či konverzace, který se týká osvojovaných témat	zachytí hlavní myšlenky z přiměřeně obtížné konverzace, správnost dokáže zápisem nebo vhodnou reakcí	poslech textů a konverzací týkajících se realii země příslušné jazykové oblasti, cestování, domov, rodina, pocity a nálady, volba povolání, nákupy a móda, moderní technologie a média
MLUVENÍ			
CJ-9-2-01	zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	pohotově se vyjádří v běžných každodenních situacích, používá prvky neformální angličtiny v rozhovoru	představování se, prosba, poděkování, omluva, domluvení schůzky, přání, žádost o pomoc, odmítnutí, vyjádření souhlasu a nesouhlasu
CJ-9-2-02	mluví o své rodině, kamarádech, škole, volném čase a dalších osvojovaných tématech	vypráví o své rodině a rodinných vztazích, vypráví o plánech do budoucna, umí vyjádřit domněnku a vyjádřit vlastní postoj k problému	používá slovesné časy přítomný čas prostý a průběhový, minulý čas prostý a průběhový, budoucí čas will, předpřítomný čas prostý

			(I), složená zájmena, členy a/an, the
CJ-9-2-03	vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	vypráví souvislý text o budoucnosti, historii, městě, zeptá se a popíše trasu, převypráví příběh	aplikuje znalosti slovesných časů, předložek a správně užívá slovosled ve větách
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
CJ-9-3-02	rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledává v nich požadované informace	orientuje se ve složitějším textu, vyhledá podstatné informace, logicky vyvodí význam neznámých slov v textu	četba textů zaměřených na realie zemí příslušné jazykové oblasti, cestování, domov, rodina, pocity a nálady, volba povolání, nákupy a móda, moderní technologie a média
PSANÍ			
CJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	používá základní společenské fráze, fráze z hovorového jazyka, idiomy, píše věty v probraných slovesných časech, užívá správný slovosled při psaní krátkých textů	texty o probíraných tématech
CJ-9-4-03	reaguje na jednoduché písemné sdělení	zvládne písemně zareagovat na dopis, vyprávění, používá při psaní odstavce, spojky, částice a zájmena	texty o probíraných tématech

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
CJ-9-1-01	rozumí informacím v jednoduchých poslechových textech, jsou-li pronášeny pomalu a zřetelně	zachytí hlavní myšlenky z přiměřeně obtížného textu, využívá poslechu k získávání nových poznatků, rozpozná slovní spojení a fráze formálního i neformálního charakteru a dokáže reprodukovat obsah svými slovy	poslech autentických textů týkajících se realit zemí příslušné jazykové oblasti, kultura, nákupy a móda, péče o zdraví, společnost a její problémy, moderní technologie a média
MLUVENÍ			
CJ-9-2-01	zeptá na základní informace a adekvátně reaguje v běžných formálních i neformálních situacích	pohotově se vyjadřuje v běžných každodenních situacích, stručně a výstižně vyjádří svůj názor a postoj	navrhne řešení problémů a požádá o pomoc při jejich řešení, poskytne radu a vyjádří svůj názor a postoj, užívá společenské a hovorové fráze, idiomy
CJ-9-2-03	vypráví jednoduchý příběh či událost, popíše osoby, místa a věci ze svého každodenního života	aplikuje svoje poznatky z četby a poslechu a vypráví příběh nebo událost na jejím podkladu	používá slovesné časy v kontextu konverzace na dané téma
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
CJ-9-3-01	vyhledá požadované informace v jednoduchých každodenních autentických materiálech	využívá četby k získání nových poznatků, zachytí hlavní myšlenky z textu, pracuje se slovníky a dalšími příručkami, vyhledá informace	četba autentického materiálu, práce s internetem
CJ-9-3-02	rozumí krátkým a jednoduchým textům, vyhledá v nich požadované informace	využívá četby k získání nových poznatků, zachytí hlavní myšlenky z textu, pracuje se slovníky	četba autentického materiálu, práce s internetem

		a dalšími příručkami, vyhledá informace	
PSANÍ			
CJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	pisemně vyjádří svůj názor na probíraná témata, používá slovosled a slovesné časy v kontextu tématu	texty založené na probíraných tématech z reálií zemí příslušné jazykové oblasti, nákupy a móda, kultura, společnost a její problémy, péče o zdraví, moderní technologie a média
CJ-9-4-03	reaguje na jednoduché písemné sdělení	dokáže písemně zareagovat na dopis, vyprávění, krátký text, příběh, umí text členit na odstavce, správně aplikuje zájmena, spojky, částice	texty založené na probíraných tématech

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro anglický jazyk

Kód a očekávané výstupy z RVP
1. STUPEŇ
1. období (1. až 3. ročník)
ŘEČOVÉ DOVEDNOSTI
žák CJ-3-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka
2. období (4. a 5. ročník)
POSLECH S POROZUMĚNÍM
žák CJ-5-1-01p rozumí jednoduchým pokynům učitele, které jsou sdělovány pomalu a s pečlivou výslovností CJ-5-1-02p rozumí slovům a frázím, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování
MLUVENÍ
žák CJ-5-2-01p pozdraví a poděkuje CJ-5-2-02p sdělí své jméno a věk CJ-5-2-03p vyjádří souhlas či nesouhlas, reaguje na jednoduché otázky (zejména pokud má k dispozici vizuální oporu)
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM
žák CJ-5-3-02p rozumí slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
PSANÍ
žák - je seznámen s grafickou podobou cizího jazyka
2. STUPEŇ
POSLECH S POROZUMĚNÍM
žák CJ-9-1-01p rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech, které se týkají osvojených tematických okruhů CJ-9-1-02p rozumí jednoduchým otázkám, které se týkají jeho osoby
MLUVENÍ
žák CJ-9-2-01p odpoví na jednoduché otázky, které se týkají jeho osoby
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM

žák CJ-9-3-01p rozumí slovům a jednoduchým větám, které se týkají osvojených tematických okruhů (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
PSANÍ žák CJ-9-4-03p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

NĚMECKÝ JAZYK

Německý jazyk naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk. Předmět přispívá k rozšíření jazykového vzdělání, snižuje jazykové bariéry, vytváří předpoklady pro zapojení žáků do vzájemné komunikace mezi národy v rámci Evropy i světa. Němčina je nejrozšířenějším mateřským jazykem v EU. Žáci poznávají odlišnosti ve způsobu života lidí v jiných zemích a jejich kulturní tradice. Jsou vedeni ke vzájemné toleranci, respektu a k úctě ke kulturnímu dědictví jiných národů. Německý jazyk je vyučován v 7., 8. a 9. ročníku s časovou dotací dvou hodin týdně. Předpokládá se dosažení úrovně A1. Výuka probíhá převážně v odborných jazykových učebnách s možností použití interaktivní tabule, audiovizuální techniky, internetu, odborné literatury, slovníků apod.

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-1-01	rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností a reaguje na ně	seznámí se se správným přízvukem, výslovností slovíček v rozsahu slovní zásoby, s abecedou, osvojí si základní výslovnostní návyky, vnímá vztahy mezi zvukovou a grafickou podobou slov, snaží se porozumět otázkám a reaguje na ně	výslovnost hlásek a skupiny hlásek, abeceda, poslech s porozuměním, písničky
MLUVENÍ			
DCJ-9-2-01	zapojí se do jednoduchých rozhovorů	zapojí se do jednoduchých rozhovorů a zjistí základní informace, představí sebe i členy rodiny, pozdraví, poděkuje, vyžádá si a poskytne požadované základní informace o časových údajích (hodiny, dny, měsíce), vyjádří souhlas či nesouhlas	jednoduché rozhovory, dialogy, tykání, vykání, jednoduché oznamovací, tázací, kladné nebo záporné věty, nepřímý pořádek slov ve větě oznamovací, slovosled w-otázek, časování sloves, stupňování příslovci, osobní a přivlastňovací zájmena
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-3-01	rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	rozumí tématu a obsahu krátkého jednoduchého textu	čtení jednoduchých textů, článků v rozsahu slovní zásoby
PSANÍ			
DCJ-9-4-01	vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	doplní informace, slovní spojení a píše jednoduché věty, stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení, napíše jednoduchý text o sobě a své rodině	vyplňování osobních údajů ve formuláři, popis fotografie, projekt, psaní velkých písmen

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-1-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	rozumí známým slovům a jednoduchým větám ve vztahu k osvojovaným tématům	poslech jednoduchých rozhovorů na různá témata v rámci slovní zásoby, poslech krátkých příběhů, pohádek s vizuální oporou, písničky
MLUVENÍ			
DCJ-9-2-02	sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	umí se vyjadřovat v rámci témat běžného života, reprodukuje ústně obsah jednoduchého textu, rozumí známým každodenním výrazům a základním frázím, odpovídá na otázky a sám je pokládá	základní slovní zásoba týkající se tematických okruhů rodina, škola, volný čas, vazba es gbt, předložky se 3. a 4. pádem, slovesa s odlučitelnou předponou
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-3-02	rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	využívá své čtenářské dovednosti v rámci probíraných témat	čtení krátkých příběhů, textů, jednoduchých novinových článků
PSANÍ			
DCJ-9-4-02	napiše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	využívá osvojených gramatických struktur, umí napsat jednoduchý návod nebo pokyny, dokáže napsat dopis, e-mail, dopis nebo pozvánku, popíše místo, kde se nachází	psaní e-mailu, dopisu, procvičování pravopisu, využití dvojazyčného slovníku

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-1-03	rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	sdělí základní informace z vyslechnutého textu, rozumí monologickým i dialogickým projevům, rozumí projevům ze zvukového záznamu	témata z každodenního života, poslech dialogů, příběhů, pohádky, písničky
MLUVENÍ			
DCJ-9-2-03	odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a podobné otázky pokládá	prohlubuje své řečové dovednosti, vyjadřuje se v přítomném i minulém čase, dokáže popsat cestu, povídá o sobě, rodině, škole, zálibách, srovnává mezi sebou různé věci a jevy	rozhovory na různá témata, interview
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-3-03	rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, a vyhledává v něm požadovanou informaci	čte nahlas, plynule a foneticky správně texty přiměřeného rozsahu	čítanka, krátké pohádky, časopis, internetové články
PSANÍ			
DCJ-9-4-03	stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	umí se souvisle písemně vyjadřovat v rámci témat běžného života	procvičování pravopisu, přítomný a minulý čas, rozkazovací způsob, způsobová slovesa, nepravdělná slovesa

RUSKÝ JAZYK

Předmět ruský jazyk naplňuje očekávané výstupy vzdělávacího oboru Další cizí jazyk. Ruský jazyk je vyučován tak, aby logicky navazoval na výuku anglického a českého jazyka. Cílem je poskytnout žákům nástroj ústní i základní písemné komunikace při kontaktu s lidmi z různých částí světa. Proto klademe důraz převážně na rozvoj komunikačních dovedností, kterým podřizujeme i výuku gramatické části vzdělávacího předmětu. Žáci se také učí a fixují výslovnost, gramatiku a slovní zásobu pomocí básniček, písniček a her na základě dosažené úrovně. Ruský jazyk je vyučován v 7., 8. a 9. ročníku s časovou dotací dvou hodin týdně. V ruském jazyce se předpokládá dosažení úrovně A1. Výuka probíhá převážně v odborných jazykových učebnách s možností použití interaktivní tabule, audiovizuální techniky, internetu, odborné literatury, slovníků apod.

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-1-01	žák rozumí jednoduchým pokynům a otázkám učitele, které jsou pronášeny pomalu a s pečlivou výslovností, reaguje na ně	rozlišuje zvukovou podobu jazyka, vnímá fonetická pravidla a správnou intonaci, reprodukuje říkanky, básničky, písničky, jednoduché texty, používá základní slovní zásobu, tvoří stručné věty, zapojí se do krátkého rozhovoru, řeší jednoduché situace na daná témata	předazbukové období, nácvik dovednosti poslechu, odlišnost ruských hlásek od češtiny, výslovnost, přízvuk, redukce před přízvukem, rozlišení přízvučných a nepřízvučných slabik, intonace, říkanky, básničky, písničky
MLUVENÍ			
DCJ-9-2-01	žák se zapojí do jednoduchých rozhovorů	seznámí se s azbukou a postupně se naučí všechna písmena, která správně vyslovuje, jednoduchou formou požádá o základní informace a sám je dokáže poskytnout	správná výslovnost, výslovnost přízvučných samohlásek, tvrdých a měkkých souhlásek, přízvuk, redukce, reprodukce říkanek, básniček a písniček, pozdravy, seznamování, představování, pokyny ve třídě, číslovky, barvy
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-3-01	žák rozumí jednoduchým informačním nápisům a orientačním pokynům	čte slova, slovní spojení a krátké věty, chápe význam stručných nápisů a pokynů, snaží se o správnou fonetickou výslovnost, využívá odhadu významu neznámých slov, získává jednoduché informace týkající se probíraného tématu	azbukové období, tiskací azbuka, práce se slovníkem, slova, nápisy, krátké věty, rozhovory dle probíraných tematických okruhů: já a moje rodina, domov, zvířata, jídlo, život ve třídě, město, vesnice, denní činnosti, zábava, záliby, volný čas
PSANÍ			
DCJ-9-4-01	žák vyplní základní údaje o sobě ve formuláři	seznamuje se s ruskou azbukou, doplní a napíše psací azbukou velká i malá písmena, slova a jednoduché věty, sestaví jednoduché sdělení o sobě, své rodině, o škole a dalších probíraných tématech, vyplní jednoduchý dotazník týkající se probíraného tématu	psací azbuka, opis, přepis, doplňování, diktát, osobní dotazník, odlišnosti v používání záporu

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-1-02	žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které jsou pronášeny pomalu a zřetelně a týkají se osvojovaných témat, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu	rozvíjí správnou výslovnost a intonaci, rozumí slovům a jednoduchým větám týkajících se daných témat, chápe obsah a smysl stručného mluveného projevu, je schopen reprodukce, získává základní informace a poznatky o Rusku	poslech zaměřený na obecné porozumění, rozšiřování slovní zásoby, pohádky, příběhy, poslech s vizuální oporou, výslovnost
MLUVENÍ			
DCJ-9-2-02	žák sdělí jednoduchým způsobem základní informace týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	řeší jednoduché situace související se zahájením, vedením a ukončením rozhovoru a se získáváním a poskytováním místních, časových a dalších informací, adekvátně reaguje v běžných situacích, aktivně si rozšiřuje slovní zásobu, reprodukuje písničky a jednoduché texty	intonace, přízvuk, gramatická struktura věty, slovesa 1. a 2. časování, zápor, vykání, zájmena, číslovky, časové údaje, dny, měsíce, slovní zásoba, monologická forma vyjadřování, osobní informace, oslovení, získávání informací od ostatních, popis osoby, reprodukce textů, dramatizace
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-3-02	žák rozumí slovům a jednoduchým větám, které se vztahují k běžným tématům	čte nahlas, plynule a foneticky správně jednoduché připravené texty, rozumí slovům a jednoduchým větám, zvládá vyhledat v textu požadovanou informaci, dokáže stručně vlastními slovy vyjádřit obsah textu, získává základní znalosti a poznatky o Rusku, používá slovník	pasivní slovní zásoba, práce se slovníkem, krátké texty zaměřené na věcný obsah a formu užití jazyka, povídky, příběhy, hádanky, anekdoty, ilustrovaný příběh, reálie: základní geografické údaje o Rusku, národní symboly
PSANÍ			
DCJ-9-4-02	žák napíše jednoduché texty týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších osvojovaných témat	správně píše azbukou slova, slovní spojení a krátké věty, písemně reaguje na otázky týkající se života v rodině, ve škole a dalších probíraných témat, doplňuje krátký text, sestaví stručné sdělení na dané téma	měkký a tvrdý znak, doplňovací cvičení, pohlednice, vzkaz, zpráva, dopis

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POSLECH S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-1-03	žák rozumí základním informacím v krátkých poslechových textech týkajících se každodenních témat	chápe obsah a smysl sdělení, rozumí informacím v poslechových textech týkajících se probíraných témat, zvládá interpretaci poslechu přiměřené obtížnosti	zdokonalování dovedností poslechu, poslech bez vizuální opory, poslech zaměřený na detailní porozumění, doplňovací cvičení
MLUVENÍ			
DCJ-9-2-03	žák odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy,	zapojí se do běžné konverzace, rozšiřuje si aktivní slovní zásobu o nová slova a fráze, usiluje	intonace, časování sloves, zvrtná slovesa, skloňování přídavných jmen, zájmen a číslovek,

	volného času a podobné otázky pokládá	o plynulou a pečlivou výslovnost, sdělí ústně základní údaje podle zvolených témat, je schopen klást srozumitelné otázky, odpovídá na jednoduché otázky týkající se jeho samotného, rodiny, školy, volného času a dalších probíraných témat	blahopřání, omluva, rozhovory týkající se každodenních situací, diskuze, popis události, dotazy, žádosti, telefonování, škola, rozvrh hodin, město, vesnice
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM			
DCJ-9-3-03	žák rozumí krátkému jednoduchému textu, zejména pokud má k dispozici vizuální oporu, vyhledá v něm požadovanou informaci	čte nahlas, plynule a foneticky správně přiměřené texty a zaujímá k nim stanovisko, využívá kontext a znalost klíčových slov k odhadu významu neznámých slov, vyhledává požadované informace, prohlubuje si své zeměpisné, historické a kulturní znalosti o Rusku, ovládá práci se slovníkem	četba autentických ruských textů, pohádky, bajky, pověsti, ruský folklor a lidové tradice, tiché čtení, tvůrčí čtení, reprodukce textu, vyhledávání informací v textu, rozšiřování slovní zásoby, práce se slovníkem
PSANÍ			
DCJ-9-4-03	žák stručně reaguje na jednoduché písemné sdělení	ovládá bezpečně všechna písmena azbuky, správně píše krátké věty, doplňuje text dle souvislosti, zvládne napsat text na probírané téma	doplňovací cvičení, křížovka, dopis, e-mail, stručný referát, příběh, popis události, formulář, formální dopis

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro německý a ruský jazyk

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
POSLECH S POROZUMĚNÍM žák DCJ-9-1-01p je seznámen se zvukovou podobou cizího jazyka DCJ-9-1-02p rozumí výrazům pro pozdrav a poděkování DCJ-9-1-03p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu) - rozumí otázkám, které se týkají základních osobních údajů (zejména jména a věku) - rozumí jednoduchým pokynům učitele
MLUVENÍ žák DCJ-9-2-01p pozdraví a poděkuje, vyjádří souhlas a nesouhlas DCJ-9-2-02p sdělí své jméno a věk
ČTENÍ S POROZUMĚNÍM žák DCJ-9-3-02p rozumí jednoduchým slovům, se kterými se v rámci tematických okruhů opakovaně setkal (zejména má-li k dispozici vizuální oporu)
PSANÍ žák DCJ-9-4-02p reaguje na jednoduchá písemná sdělení, která se týkají jeho osoby

5.2 MATEMATIKA A JEJÍ APLIKACE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast Matematika a její aplikace je v základním vzdělávání založena především na aktivních činnostech, které jsou typické pro práci s matematickými objekty a pro užití matematiky v reálných situacích. Poskytuje vědomosti a dovednosti potřebné v praktickém životě, a umožňuje tak získávat matematickou gramotnost. Pro tuto svoji nezastupitelnou roli prolíná celým základním vzděláváním a vytváří předpoklady pro další úspěšné studium.

Vzdělávání klade důraz na důkladné porozumění základním myšlenkovým postupům a pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si postupně osvojují některé pojmy, algoritmy, terminologii, symboliku a způsoby jejich užití.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace je rozdělen na čtyři tematické okruhy. V tematickém okruhu **Čísla a početní operace** na prvním stupni, na který navazuje a dále ho prohlubuje na druhém stupni tematický okruh **Číslo a proměnná**, si žáci osvojují aritmetické operace v jejich třech složkách: dovednost provádět operaci, algoritmické porozumění (proč je operace prováděna předloženým postupem) a významové porozumění (umět operaci propojit s reálnou situací). Učí se získávat číselné údaje měřením, odhadováním, výpočtem a zaokrouhlováním. Seznamují se s pojmem proměnná a s její rolí při matematizaci reálných situací. V dalším tematickém okruhu **Závislosti, vztahy a práce s daty** žáci rozpoznávají určité typy změn a závislostí, které jsou projevem běžných jevů reálného světa, a seznamují se s jejich reprezentacemi. Uvědomují si změny a závislosti známých jevů, docházejí k pochopení, že změnou může být růst i pokles a že změna může mít také nulovou hodnotu. Tyto změny a závislosti žáci analyzují z tabulek, diagramů a grafů, v jednoduchých případech je konstruují a vyjadřují matematickým předpisem nebo je podle možností modelují s využitím vhodného počítačového software nebo grafických kalkulátorů. Zkoumání těchto závislostí směřuje k pochopení pojmu funkce. V tematickém okruhu **Geometrie v rovině a v prostoru** žáci určují a znázorňují geometrické útvary a geometricky modelují reálné situace, hledají podobnosti a odlišnosti útvarů, které se vyskytují všude kolem nás, uvědomují si vzájemné polohy objektů v rovině (resp. v prostoru), učí se porovnávat, odhadovat, měřit délku, velikost úhlu, obvod a obsah (resp. povrch a objem), zdokonalovat svůj grafický projev. Zkoumání tvaru a prostoru vede žáky k řešení polohových a metrických úloh a problémů, které vycházejí z běžných životních situací. Důležitou součástí matematického vzdělávání jsou **Nestandardní aplikační úlohy a problémy**, jejichž řešení může být do značné míry nezávislé na znalostech a dovednostech školské matematiky, ale při němž je nutné uplatnit logické myšlení. Tyto úlohy by měly prolínat všemi tematickými okruhy v průběhu celého základního vzdělávání. Žáci se učí řešit problémové situace a úlohy z běžného života, pochopit a analyzovat problém, utřídit údaje a podmínky, provádět situační náčrty, řešit optimalizační úlohy. Řešení logických úloh, jejichž obtížnost je závislá na míře rozumové vyspělosti žáků, posiluje vědomí žáka ve vlastní schopnosti logického uvažování a může podchytit i ty žáky, kteří jsou v matematice méně úspěšní.

Žáci se učí využívat prostředky výpočetní techniky (především kalkulátory, vhodný počítačový software, určité typy výukových programů) a používat některé další pomůcky, což umožňuje přístup k matematice i žákům, kteří mají nedostatky v numerickém počítání a v rýsovacích technikách. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- využívání matematických poznatků a dovedností v praktických činnostech – odhady, měření a porovnávání velikostí a vzdáleností, orientace
- rozvíjení paměti žáků prostřednictvím numerických výpočtů a osvojováním si nezbytných matematických vzorců a algoritmů
- rozvíjení kombinatorického a logického myšlení, ke kritickému usuzování a srozumitelné a věcné argumentaci prostřednictvím řešení matematických problémů

- rozvíjení abstraktního a exaktního myšlení osvojováním si a využíváním základních matematických pojmů a vztahů, k poznávání jejich charakteristických vlastností a na základě těchto vlastností k určování a zařazování pojmů
- vytváření zásoby matematických nástrojů (početních operací, algoritmů, metod řešení úloh) a k efektivnímu využívání osvojeného matematického aparátu
- vnímání složitosti reálného světa a jeho porozumění; k rozvíjení zkušenosti s matematickým modelováním (matematizací reálných situací), k vyhodnocování matematického modelu a hranic jeho použití; k poznání, že realita je složitější než její matematický model, že daný model může být vhodný pro různorodé situace a jedna situace může být vyjádřena různými modely
- provádění rozboru problému a plánu řešení, odhadování výsledků, volbě správného postupu k vyřešení problému a vyhodnocování správnosti výsledku vzhledem k podmínkám úlohy nebo problému
- přesnému a stručnému vyjadřování užíváním matematického jazyka včetně symboliky, prováděním rozborů a zápisů při řešení úloh a ke zdokonalování grafického projevu
- rozvíjení spolupráce při řešení problémových a aplikovaných úloh vyjadřujících situace z běžného života a následně k využití získaného řešení v praxi; k poznávání možností matematiky a skutečnosti, že k výsledku lze dospět různými způsoby
- rozvíjení důvěry ve vlastní schopnosti a možnosti při řešení úloh, k soustavné sebekontrolě při každém kroku postupu řešení, k rozvíjení systematickosti, vytrvalosti a přesnosti, k vytváření dovednosti vyslovovat hypotézy na základě zkušenosti nebo pokusu a k jejich ověřování nebo vyvracení pomocí protipříkladů.

MATEMATIKA

Ze vzdělávacího oboru Matematika a její aplikace vychází vyučovací předmět matematika. Jeho výuka probíhá zpravidla v kmenových učebnách, příp. v učebně informatiky. Žáci pracují s výpočetní technikou – například jak s kalkulatorem, tak s různými výukovými programy. Zdokonalují se rovněž v samostatné a kritické práci se zdroji informací. Součástí vyučování jsou také návštěvy akcí podporujících a rozvíjejících matematické dovednosti a schopnosti i matematickou gramotnost.

Vzdělávání v matematice vede žáky k schopnosti:

- popisovat a řešit reálné situace s využitím matematických znalostí, provádět odhady, zdůvodňovat a ověřovat výsledky
- rozvíjet logické myšlení např. řešením konstrukčních a slovních úloh
- využívat matematických poznatků a dovedností v jiných předmětech a v praxi – měření, porovnávání, odhadování
- rozvíjet paměť pomocí numerických výpočtů matematických vzorců a algoritmů
- dbát na přesné a stručné vyjadřování - matematický jazyk, symbolika, rozbor, zápis
- umět vyhledat a vyhodnotit data z tabulek a grafů
- rozvíjet schopnost spolupráce při řešení úloh z běžného života – k výsledku lze dospět různými způsoby
- posilovat důvěru ve vlastní schopnosti, rozvíjet systematickosti, vytrvalost, přesnost, vynalézavost, tvořivost
- využití matematiky v životě, příprava na další studium odborných předmětů

V matematice je kladen důraz na porozumění základním myšlenkám, pojmům matematiky a jejich vzájemným vztahům. Žáci si osvojují matematické pojmy, algoritmy, symboliku. Učí se využívat získané vědomosti a dovednosti v praktickém životě. Matematické vzdělání vede žáky k přesnému vyjadřování, rozvíjí logické uvažování, důslednost, vytrvalost, pečlivost, schopnost sebekontroly, tvořivost, sebedůvěru. Matematika má ve vzdělání nezastupitelnou roli, prolíná celým vzdělávacím procesem na základní škole, tvoří osu vzdělávacího působení, vytváří předpoklady pro další studium a pro úspěšné uplatnění ve většině oborů profesionální přípravy.

Předmět matematika je úzce spjat s ostatními předměty – například s fyzikou (převody jednotek, rovnice, výpočet neznámé ze vzorce, objem, obsah), zeměpisem (měřítko mapy a plánu, výpočty), chemií (řešení rovnic, převody jednotek, koncentrace roztoků) či s výtvarnou výchovou a pracovními činnostmi (osově a středově souměrné obrazce, prostorové práce).

Matematika je vyučována od 1. do 9. ročníku, na 1. stupni v 1. ročníku s časovou dotací čtyři hodiny týdně, od 2. do 5. ročníku pět hodin týdně, na 2. stupni v 6., 7. a 8. ročníku má časovou dotaci čtyři hodiny týdně, v 9. ročníku pět hodin týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách, případně v učebně informatiky, a je vhodně doplňována exkurzemi, výukovými programy.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- učíme vybírat a využívat vhodné způsoby, metody a strategie
- vedeme k osvojení obecných termínů, znaků a symbolů, uvádění do souvislostí
- motivujeme k poznávání smyslu a cíle učení, získání pozitivního vztahu k učení, k posouzení vlastního pokroku, k obhájení názoru
- rozvíjíme abstraktní, exaktní, kombinatorické a logické myšlení
- vedeme k plánování postupů a úkolů, k systematičnosti
- vedeme žáky k aplikaci znalostí v ostatních vyuč. předmětech a v reálném životě

Kompetence k řešení problémů

- zařazujeme metody, při kterých dochází k řešení a závěrům žáci sami
- učíme vnímat různé problémové situace ve škole i mimo ni, rozpoznat problém a promyslet způsob jeho řešení
- vedeme k vyhledávání informací vhodných k řešení problému, k objevování různých variant řešení
- umožňujeme samostatně řešit problémy, ověřit správnost řešení
- zadáváme úkoly způsobem, který umožňuje volbu různých postupů

Kompetence komunikativní

- vedeme k osvojování záznamu matematických úloh a k jejich vyjádření pomocí matematických výrazů, symbolů a značek
- vedeme k výstižnému vyjadřování, kultivovanému písemnému a ústnímu projevu
- učíme naslouchat druhým, porozumět jim, zapojovat se do diskuse, obhájit svůj názor
- napomáháme využívání informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- vedeme ke kooperaci ve skupině, k poskytování pomoci i k umění o ni požádat
- učíme respektovat názory druhých
- podporujeme vytváření vlastní sebedůvěry
- umožňujeme každému žákovi zažít úspěch, hodnotíme způsobem, který jim umožňuje vnímat vlastní pokrok

Kompetence občanské

- učíme respektovat přesvědčení druhých, chápat základní principy společenské normy
- umožňujeme žákům, aby na základě jasných kritérií hodnotili své činnosti a výsledky
- respektujeme individuální rozdíly mezi žáky

Kompetence pracovní

- vedeme k bezpečnému používání materiálů, nástrojů a vybavení školy, dodržování pravidel, plnění svých povinností
- napomáháme využívat znalostí a zkušeností pro řešení reálných situací v životě, využívat matematických dovedností v praktických činnostech

1. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
M-3-1-01	používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	pojmenuje přirozená čísla, počítá předměty v daném souboru	číselný obor 0–20, číslo, počet prvků
M-3-1-02	čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti, používá pojmy před, za, méně, více	znaménka +, -, = a porovnávání
M-3-1-03	užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose	vybaví si lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose	lineární uspořádání, číselná osa, pravolevá orientace
M-3-1-04	provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	sčítá a odečítá do 20 bez přechodu 10, provádí z paměti i písemně jednoduché početní operace, rozkládá, dopočítává do 20 bez přechodu 10	sčítání a odčítání do 20 bez přechodu 10, dopočet, rozklady čísel, číselné řady
M-3-1-05	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	reprodukuje úlohy, ve kterých zaznamenává osvojené početní operace, slovní úlohy znázorní, napíše příklad a odpověď	jednoduché slovní úlohy
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-3-2-01	orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	seznamuje se s pojmem minuta, hodina	členění dne
M-3-2-02	popisuje jednoduché závislosti z praktického života	seznamuje se s českými mincemi a bankovkami	manipulace s penězi a obchodování
M-3-2-03	doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	učí se zapisovat do tabulek, rozumí pojmu řádek, sloupec	tabulky, doplňovačky
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-3-3-01	rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich prezentaci	rozlišuje a nakreslí základní rovinné útvary	základní útvary v rovině a prostoru, plošné geometrické tvary
M-3-3-02	porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	umí srovnat geometrické útvary podle velikosti, rozumí pojmům vlevo, vpravo, nahoře, dole, před, za	geometrické tvary různých velikostí
M-3-3-03	rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	rozezná a pojmenuje jednoduchá tělesa	koule, krychle, válec, kvádr

2. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
M-3-1-01	používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	číselný obor 0–100, sčítání a odčítání do 20 s přechodem 10
M-3-1-02	čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a	používá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	vztah rovnosti a nerovnosti

	zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti		
M-3-1-03	užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose	umí zobrazit číslo na číselné ose	lineární uspořádání, zaokrouhlování, rozklady čísel, číselná osa
M-3-1-04	provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	vyjmenuje řady násobků 1–5, ovládá násobilku 1, 2, 3, 4, 5, umí používat jednoduché početní operace s přirozenými čísly	sčítání a odčítání do 100, počítání se závorkami, násobilka 1, 2, 3, 4, 5
M-3-1-05	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	učí se řešit jednoduché slovní úlohy	jednoduché slovní úlohy typu "o x méně, o x více", nácvik zápisu slovních úloh
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-3-2-01	orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	chápe a rozlišuje pojem hodina, minuta, vteřina	jednotky času
M-3-2-02	popisuje jednoduché závislosti z praktického života	učí se odhadnout cenu základních potravin a celkovou cenu nákupu	manipulace s penězi a jednoduché platební operace
M-3-2-03	doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	umí zapisovat do tabulek, zná posloupnost čísel	tabulky, schémata a práce s daty
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-3-3-01	rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci	učí se popisovat základní rovinné útvary	základní útvary v rovině a prostoru
M-3-3-02	porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	učí se měřit, rýsovat a porovnávat úsečky	délka úsečky, jednotky délky
M-3-3-03	rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	seznamuje se s jednoduchými souměrnými útvary v rovině	souměrnost

3. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
M-3-1-01	používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru, vytváří soubory s daným počtem prvků	modeluje soubor prvků: používá přirozená čísla k modelování reálných situací, počítá předměty v daném souboru a zapisuje jejich počet, vytváří soubory s daným počtem prvků	numerace v oboru čísel 0–1000
M-3-1-02	čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti	čte a zapisuje čísla 0–1000, porovnává čísla pomocí číselné osy, užívá a zapisuje vztah rovnosti a nerovnosti – větší, menší, rovná se	porovnávání čísel v oboru 0–1000
M-3-1-03	užívá lineární uspořádání, zobrazí číslo na číselné ose	orientuje se v číselné řadě 0–1000, vyhledá a obrazí číslo na číselné ose, porovnává čísla pomocí číselné osy, seřadí čísla vzestupně i sestupně	přirozená čísla v oboru 0–1000
M-3-1-04	provádí z paměti jednoduché početní operace s přirozenými čísly	sčítá a odčítá dvojčífná a trojčífná čísla z paměti i písemně, zaokrouhluje dvojčífná a trojčífná čísla, ovládá malou násobilku 0, 5, 6, 7, 8, 9, 10, dělí se zbytkem a určí neúplný podíl	sčítání a odčítání dvojčífných čísel z paměti a písemně v oboru 0–1000, sčítání a odčítání trojčífných čísel z paměti i písemně v oboru 0–1000, zaokrouhlování dvojčífných

		a zbytek, dělí násobky deseti jednocifernými čísly, písemně násobí jednociferným činitelem, používá a převádí jednotky délky, hmotnosti a objemu	a trojciferných čísel na desítky a stovky, dělení se zbytkem, násobení a dělení mimo obor násobílek, jednotky délky, hmotnosti a objemu
M-3-1-05	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje a modeluje osvojené početní operace, řeší slovní úlohy "o n více (méně), x-krát více (méně)"	sčítání a odčítání dvojciferných a trojciferných čísel z paměti i písemně v oboru čísel 0–1000, dělení se zbytkem, násobení a dělení mimo obor násobílek, jednotky délky, hmotnosti a objemu, zápis slovních úloh
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-3-2-01	orientuje se v čase, provádí jednoduché převody jednotek času	používá a převádí jednotky času (h, min, s), orientuje se v čase	jednotky času, jednoduché převody
M-3-2-02	popisuje jednoduché závislosti z praktického života	tvoří slovní úlohy vycházející ze situací každodenního života, aplikuje změny a zapisuje data	sčítání a odčítání, pozorování změn a zápis dat, násobení a dělení, jednotky délky, slovní úlohy
M-3-2-03	doplňuje tabulky, schémata, posloupnosti čísel	tvoří jednoduchá schémata a tabulky, čte a doplňuje tabulky násobků a posloupnosti čísel 0–1000 vzestupně i sestupně, popisuje jednoduché závislosti z praktického života, využívá tabulky násobků v praxi při tvorbě úloh	numerace v oboru čísel 0–1000, násobení a dělení v oboru násobílek i mimo obor násobílek, jednotky délky, hmotnosti, objemu, času
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-3-3-01	rozezná, pojmenuje, vymodeluje a popíše základní rovinné útvary a jednoduchá tělesa, nachází v realitě jejich reprezentaci	označí bod, krajní body úsečky, měří délku úsečky s přesností na milimetry, sestojí úsečku dané délky s užitím jednotky milimetr, graficky sčítá a odčítá úsečky, rozlišuje druh čar, určí délku lomené čáry, určí průsečík přímek, přímky rovnoběžné, různoběžné, kolmé, kruh, kružnici, střed kružnice, poloměr, průměr, rýsuje přímky, polopřímky, rozliší trojúhelník, čtyřúhelník, mnohoúhelník, označuje geometrické pojmy, rýsuje kružnici s daným středem a poloměrem	geometrie
M-3-3-02	porovnává velikost útvarů, měří a odhaduje délku úsečky	porovnává úsečky měřením, pomocí kružítka, proužku papírku, vyznačuje střed úsečky	porovnávání úseček, přenášení úseček dané délky
M-3-3-03	rozezná a modeluje jednoduché souměrné útvary v rovině	domaluje druhou polovinu osově souměrného obrázku, vystřihne osově souměrný útvar pomocí přeložení papíru, umí pracovat ve čtvercové síti	osa souměrnosti, čtverec, obdélník, trojúhelník

4. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
M-5-1-01	využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost	pamětné i písemné sčítání a násobení v oboru přirozených čísel
M-5-1-02	provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000 000, písemně sčítá a odčítá v oboru přirozených čísel, provádí zkoušky správnosti, písemně násobí jednociferným i dvojciferným činitelem, písemně dělí jednociferným dělitelem beze zbytku a se zbytkem, provádí zkoušku správnosti, počítá po tisících, desetitisících, statisících, používá rozvinutý zápis čísla v desítkové soustavě, porovnává čísla a znázorňuje na číselné ose	číselný obor 0 – 1 000 000, sčítání, odčítání, násobení a dělení v oboru přirozených čísel
M-5-1-03	zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	zaokrouhluje daná čísla na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce, miliony, provádí odhady výpočtů	zaokrouhlování přirozených čísel, odhady, kontrola výsledků
M-5-1-04	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	řeší a tvoří slovní úlohy na sčítání, odčítání, násobení a dělení, slovní úlohy se dvěma početními operacemi, řeší a tvoří slovní úlohy vedoucí ke vztahu "o n více (méně), x-krát více (méně)", pracuje s kalkulátorem, používá a převádí jednotky hmotnosti, objemu, času, vyjádří, k čemu slouží banka, porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi	pamětné i písemné sčítání a odčítání, násobení a dělení v oboru přirozených čísel, jednotky hmotnosti, objemu, času, práce s kalkulátorem, matematické reálné situace
M-5-1-05	modeluje a určí část celku, používá zápis ve formě zlomku	pracuje s pomůckami (špejle, kruh...), vyznačí názorně polovinu, třetinu, čtvrtinu, pětinu, desetinu celku	celek, část, zlomek, čítec, jmenovatel, zlomková čára, polovina, třetina, čtvrtina, pětina, desetina
M-5-1-06	porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	porovnává zlomky se stejným jmenovatelem, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem	zlomky
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-5-2-02	čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	určí závislost proměnných a konstantních veličin, čte a doplňuje jednoduché tabulky, doplňuje chybějící údaje do tabulky	diagramy, tabulky
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-5-3-01	narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce	používá a rozlišuje pojmy přímka, polopřímka, polopřímka opačná, průsečík, rovnoběžky, různoběžky, kolmice, kružnice, střed kružnice, poloměr, průměr, úsečky shodné, neshodné, čtverec, obdélník,	čtverec, kružnice, obdélník, kruh, trojúhelník, trojúhelníková nerovnost, pravý úhel, pravoúhlý trojúhelník, rovnoramenný trojúhelník, rovnostranný

		trojúhelník, rýsuje základní rovinné útvary, označuje bod, průsečík dvou přímk, střed kružnice, přímku, polopřímku, kružnici, čtverec, obdélník, trojúhelník, rýsuje libovolnou kružnici, kružnici s daným poloměrem, rýsuje pravý úhel, rozlišuje tělesa – krychle, kvádr, jehlan, kužel, válec, koule	trojúhelník, tělesa, střed kružnice, její poloměr a průměr
M-5-3-02	sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	rýsuje libovolné úsečky, rýsuje a měří úsečky s přesností na milimetry, měřítkem přenáší dané úsečky na polopřímku a graficky sčítá a odčítá úsečky, používá a převádí jednotky délky, vypočítá obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku, mnohoúhelníku	obvod trojúhelníku, čtverce, obdélníku, jednotky délky
M-5-3-03	sestrojí rovnoběžky a kolmice	identifikuje různoběžky, rovnoběžky, kolmice, rýsuje různoběžky, rovnoběžky, kolmice	vzájemná poloha přímk v rovině
M-5-3-04	určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	určí obsah čtverce pomocí čtvercové sítě, vytvoří čtvercovou síť, používá a převádí jednotky obsahu	obsah obdélníku, čtverce, jednotky obsahu, síť krychle, kvádr
M-5-3-05	rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	rozpozná a znázorní jednoduché osově souměrné útvary, určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru, rozpozná a využije osovou souměrnost i v praktických činnostech a situacích	útvary souměrné podle osy
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
M-5-4-01	řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	zvládne vyřešit jednoduché praktické slovní úlohy a problémy	slovní úlohy, řešení problémů, úsudek

5. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE			
M-5-1-01	využívá při pamětném i písemném počítání komutativnost a asociativnost sčítání a násobení	pamětně i písemně počítá a při sčítání a násobení využívá komutativnost a asociativnost, řeší příklady se závorkami	početní operace s přirozenými čísly
M-5-1-02	provádí písemné početní operace v oboru přirozených čísel	písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí v oboru přirozených čísel, provádí zkoušku správnosti, čte, zapisuje a porovnává přirozená čísla do 1 000 000, orientuje se na číselné ose v oboru do milionu, uspořádá přirozená čísla, správně používá znaky menší, větší, rovná se, sestaví jednoduchý osobní rozpočet, objasní jak řešit situaci, kdy jsou příjmy vyšší nebo menší	porovnávání přirozených čísel, zápis čísla v desítkové soustavě, počítání s velkými čísly, písemné algoritmy sčítání, odčítání, násobení, dělení

		než výdaje, objasní rizika půjčování peněz, uvede příklady příjmů a výdajů v domácnosti, vysvětlí, jak reklamovat zboží	
M-5-1-03	zaokrouhluje přirozená čísla, provádí odhady a kontroluje výsledky početních operací v oboru přirozených čísel	zaokrouhluje daná čísla na desítky, stovky, tisíce, desetitisíce, statisíce, miliony, provádí odhady výpočtů, řeší jednoduché početní operace a provádí zkoušky správnosti výpočtů	zaokrouhlování přirozených čísel, odhady
M-5-1-04	řeší a tvoří úlohy, ve kterých aplikuje osvojené početní operace v celém oboru přirozených čísel	řeší a tvoří jednoduché i složené slovní úlohy, při výpočtech aplikuje aritmetický průměr, používá a převádí jednotky hmotnosti, objemu a času, seznámí se s římskými číslicemi	sčítání, odčítání, násobení a dělení v oboru přirozených čísel, aritmetický průměr, jednotky hmotnosti, objemu a času
M-5-1-06	porovná, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem v oboru kladných čísel	porovná zlomky se stejným jmenovatelem, sčítá a odčítá zlomky se stejným jmenovatelem, převádí zlomky na desetinná čísla	zlomky, zlomky se jmenovatelem 10, 100 a jejich zápis desetinným číslem, desetinná čárka, desetina, setina
M-5-1-07	přečte zápis desetinného čísla a vyznačí na číselné ose desetinné číslo dané hodnoty	umí číst desetinné číslo, zobrazuje dané desetinné číslo na číselné ose, zaokrouhluje dané desetinné číslo řádu desetín na celky, sčítá a odčítá desetinná čísla řádu desetín a setín, násobí a dělí desetinné číslo deseti, užívá desetinné číslo v praktických situacích, řeší jednoduché slovní úlohy na užití desetinných čísel	desetinná čísla
M-5-1-08	porozumí významu znaku "-" pro zápis celého záporného čísla a toto číslo vyznačí na číselné ose	vyznačí záporné hodnoty na číselné ose, umí na teploměru odečíst kladné a záporné hodnoty	celá čísla
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-5-2-01	vyhledává, sbírá a třídí data	řeší slovní úlohy, kde je více dat v zadání	slovní úlohy
M-5-2-02	čte a sestavuje jednoduché tabulky a diagramy	čte a vytváří souřadnice daných bodů v grafu, čte a sestavuje tabulky a grafy	souřadnice bodů, práce s daty, grafy, diagramy
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-5-3-01	narýsuje a znázorní základní rovinné útvary (čtverec, obdélník, trojúhelník a kružnici), užívá jednoduché konstrukce	rýsuje daný čtverec, obdélník, trojúhelník, kružnici, rýsuje úhel, rozlišuje ramena úhlu, vrchol úhlu, pozná úhlopříčky ve čtverci a obdélníku, určí vlastnosti úhlopříček, rozpozná a označí odvěsny, přeponu u trojúhelníku, zná a aplikuje pravidla trojúhelníkové nerovnosti, rýsuje danou kružnici, zvládá jednoduché konstrukční úlohy	čtverec, obdélník, úhlopříčky, vlastnosti úhlopříček, trojúhelník, trojúhelníková nerovnost, kružnice a kruh, úhel, pravidelné obrazce
M-5-3-02	sčítá a odčítá graficky úsečky, určí délku lomené čáry, obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran	graficky i početně určí součet a rozdíl úseček, vypočítá obvod čtverce, obdélníku, trojúhelníku, mnohoúhelníku, používá jednoduché vzorce pro výpočty obvodů, převádí jednotky délky	obvody obrazců, úsečka, lomená čára, jednotky délky

M-5-3-03	sestrojí rovnoběžky a kolmice	rozpozná a narýsuje rovnoběžky, různoběžky a kolmice - libovolně nebo procházející daným bodem, pomocí rovnoběžek a kolmic rýsuje daný čtverec, obdélník a rovnoběžník	rovnoběžník, poloha přímek v rovině
M-5-3-04	určí obsah obrazce pomocí čtvercové sítě a užívá základní jednotky obsahu	určí obsah daného obrazce pomocí čtvercové sítě, vypočítá obsah čtverce a obdélníku, převádí jednotky obsahu, řeší slovní úlohy na výpočty obsahů obdélníku a čtverce, vypočítá povrch kvádru a krychle sečtením obsahu jejich podstav a stěn	jednotky obsahu, obsah čtverce a obdélníku, převody jednotek obsahu (km čtverečný, ar, hektar), povrch krychle, kvádru, slovní úlohy
M-5-3-05	rozpozná a znázorní ve čtvercové síti jednoduché osově souměrné útvary a určí osu souměrnosti útvaru překládáním papíru	rýsuje střed úsečky, osu úsečky, pomocí překládání papíru vystřižených modelů (čtverec, obdélník, kruh) zjišťuje jejich osovou souměrnost	střed a osa úsečky, osová souměrnost
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
M-5-4-01	řeší jednoduché praktické slovní úlohy a problémy, jejichž řešení je do značné míry nezávislé na obvyklých postupech a algoritmech školské matematiky	zvládne vyřešit jednoduché praktické úlohy a problémy, řeší logické a nestandardní slovní úlohy	praktické slovní úlohy, nestandardní slovní úlohy

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
M-9-1-01	provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	čte a zapisuje desetinná čísla, provádí početní operace s desetinnými čísly	desetinná čísla, početní operace s desetinnými čísly
M-9-1-02	zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulačtor	zaokrouhluje a porovnává desetinná čísla	zápis čísla v desítkové soustavě, zaokrouhlování a porovnávání desetinných čísel
M-9-1-03	modeluje a řeší situace s využitím dělitelnosti v oboru přirozených čísel	určuje společné dělitele a násobky čísel, používá znaky dělitelnosti čísel, dokáže rozložit složená čísla na prvočinitele	dělitelnost, nejmenší společný dělitel, největší společný násobek, znaky dělitelnosti, prvočísla a čísla složená, slovní úlohy
M-9-1-04	užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem, poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem)	dokáže vyjádřit část celku pomocí desetinných čísel, převádí jednotky vyjádřené desetinnými čísly	desetinná čísla, převody jednotek s použitím desetinných čísel
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-9-2-01	vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	orientuje se v různých tabulkách, diagramech a grafech	diagramy, grafy, tabulky
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-9-3-01	zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	správně používá základní pojmy a symboliku, sestaví výšky a těžnice trojúhelníku, kružnici opsanou a vepsanou	přímka, polopřímka, úsečka, kružnice, trojúhelníková nerovnost, výšky a těžnice trojúhelníků, kružnice opsaná a vepsaná

M-9-3-02	charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	rozezná různé druhy trojúhelníků	druhy a vlastnosti trojúhelníků
M-9-3-03	určuje velikost úhlu měřením a výpočtem	narýsuje a změří velikost úhlu, sestrojí osu úhlu, přenesení úhel, pojmenuje druhy úhlů, provádí početní operace s velikostmi úhlů	úhel, velikost úhlu, přenesení a osa úhlu, sčítání a odčítání úhlů
M-9-3-04	odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	počítá obvod trojúhelníku, obvod a obsah čtverce a obdélníku, poznatky aplikuje při řešení slovních úloh	obsah a obvod čtverce a obdélníku, obvod trojúhelníku
M-9-3-06	načrtne a sestrojí rovinné útvary	sestrojuje čtverec, obdélník a trojúhelník	konstrukce čtverce, obdélníku a trojúhelníku
M-9-3-08	načrtne a sestrojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí středově a osově souměrný útvar	sestrojí obraz rovinného útvaru v osově souměrnosti, pozná osově souměrný obrazec	osová souměrnost, osově souměrné útvary
M-9-3-09	určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	rozpozná krychle a kvádr, popíše jejich vlastnosti, pojmenuje jehlan, kužel a kouli	krychle a kvádr, jejich vlastnosti
M-9-3-10	odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	odhadne a vypočítá povrch a objem krychle a kvádr, převádí jednotky obsahu a objemu	povrch a objem krychle a kvádr, jednotky obsahu a objemu
M-9-3-11	načrtne a sestrojí síť základních těles	dokáže načrtnout a sestrojit síť krychle a kvádr	síť krychle a kvádr
M-9-3-12	načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	kreslí náčrty jednoduchých těles v rovině	náčrty jednoduchých těles
M-9-3-13	analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	získané znalosti využívá při řešení praktických úloh	slovní úlohy a praktické problémy
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
M-9-4-01	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	logické a netradiční aritmetické i geometrické úlohy	slovní úlohy a problémy
M-9-4-02	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	zdokonaluje svoje schopnosti řešit logické úkoly	slovní úlohy a problémy

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
M-9-1-01	provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	dokáže zobrazit celá čísla a zlomky na číselné ose, chápe pojmy opačné a převrácené číslo, absolutní hodnota čísla, dokáže provádět početní operace se zlomky, s celými čísly i s racionálními čísly	celá čísla, čísla navzájem opačná, číselná osa, zlomky, převrácené číslo, smíšené číslo, složený zlomek, početní operace s racionálními čísly
M-9-1-04	užívá různé způsoby kvantitativního vyjádření vztahu celek - část (přirozeným číslem,	převádí zlomky na desetinná čísla a naopak, rozumí zápisu zlomku	celá čísla, zlomky, smíšená čísla – převádění, porovnávání

	poměrem, zlomkem, desetinným číslem, procentem	smíšeným číslem, dokáže porovnávat zlomky i celá čísla	
M-9-1-05	řeší modelováním a výpočtem situace vyjádřené poměrem; pracuje s měřítky map a plánů	vyjádří poměr mezi danými veličinami, dokáže počítat s poměry, určí vztah přímé a nepřímé úměrnosti, využívá trojčlenku při řešení úloh, pracuje s měřítky map a plánů	poměr, přímá a nepřímá úměrnost, trojčlenka, měřítko plánu mapy
M-9-1-06	řeší aplikační úlohy na procenta (i pro případ, že procentová část je větší než celek)	vyjádří část celku pomocí procent, dokáže vypočítat počet procent, procentovou část i základ, poznatky aplikuje při řešení praktických úloh	procento, základ, procentová část, počet procent, slovní úlohy
M-9-1-09	analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	dokáže řešit různé praktické úlohy obsahující zlomky i celá čísla	slovní úlohy s racionálními čísly
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-9-2-01	vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	orientuje se v různých tabulkách, diagramech a grafech	diagramy, grafy, tabulky
M-9-2-03	určuje vztah přímé anebo nepřímé úměrnosti	dokáže rozhodnout, zda je mezi veličinami přímá nebo nepřímá úměrnost, dokáže sestavit v pravouhlé soustavě souřadnic graf přímé i nepřímé úměrnosti	příklady závislostí z praktického života, graf přímé i nepřímé úměrnosti
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-9-3-01	zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	dokáže řešit různé praktické geometrické úlohy graficky i výpočtem	slovní úlohy, konstrukční úlohy
M-9-3-02	charakterizuje a třídí základní rovinné útvary	charakterizuje různé druhy čtyřúhelníků a popisuje jejich vlastnosti	čtyřúhelníky (rovnoběžníky, lichoběžníky)
M-9-3-04	odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	umí vypočítat obsah trojúhelníku, obvod a obsah rovnoběžníků a lichoběžníku, znalosti využívá při řešení praktických příkladů	obsah trojúhelníku, obvod a obsah rovnoběžníků a lichoběžníku, slovní úlohy
M-9-3-06	načrtne a sestojí rovinné útvary	sestojí různé druhy čtyřúhelníků	konstrukce čtyřúhelníků
M-9-3-07	užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	rozumí pojmu shodné útvary, zná věty o shodnosti trojúhelníků a dokáže je využít v početních i konstrukčních úlohách	shodnost, věty o shodnosti trojúhelníků
M-9-3-08	načrtne a sestojí obraz rovinného útvaru ve středové a osově souměrnosti, určí středově a osově souměrný útvar	načrtne a sestojí obraz útvaru ve středové souměrnosti, určí středově souměrný útvar	středová souměrnost
M-9-3-09	určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	rozezná a pojmenuje různé hranoly, popíše jejich vlastnosti	hranoly
M-9-3-10	odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	vypočítá povrch a objem hranolu	objem a povrch hranolů
M-9-3-11	načrtne a sestojí síť základních těles	načrtne síť hranolů	síť hranolů

M-9-3-12	načrtne a sestojí obraz jednoduchých těles v rovině	dokáže načrtnout různé hranoly	náčrt hranolů
M-9-3-13	analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	aplikuje poznatky o hranolech v různých praktických úlohách	slovní úlohy a praktické problémy
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
M-9-4-01	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	logické a netradiční aritmetické i geometrické úlohy	slovní úlohy a problémy
M-9-4-02	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	zdokonaluje svoje schopnosti řešit logické úkoly	slovní úlohy a problémy

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
M-9-1-01	provádí početní operace v oboru celých a racionálních čísel; užívá ve výpočtech druhou mocninu a odmocninu	určí druhou mocninu a odmocninu výpočtem, pomocí tabulek, pomocí kalkulatoru, užívá druhou mocninu i odmocninu ve výpočtech, seznámí se s mocninami s přirozeným mocnitelem a porozumí pravidlům pro počítání s nimi	pojem, čtení, zápis a určení druhé a třetí mocniny a druhé odmocniny čísel, pravidla pro počítání s mocninami
M-9-1-02	zaokrouhluje a provádí odhady s danou přesností, účelně využívá kalkulator	dokáže provést odhad druhé mocniny a odmocniny vhodným zaokrouhlením základu, k ověření správnosti odhadu dovede využít kalkulator	odhady druhých mocnin a odmocnin čísel a určení jejich hodnoty pomocí kalkulatoru
M-9-1-07	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenů na součin pomocí vzorců a vytýkáním	rozumí pojmu číselný výraz a výraz s proměnnou, matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných, dokáže pomocí výrazu s proměnnou zapsat slovní text, zvládá vypočítat hodnotu výrazu, provádí početní operace s mnohočleny, rozkládá mnohočleny na součin vytýkáním a pomocí vzorců	číselné výrazy a výrazy s proměnnými, hodnota výrazu, mnohočleny a početní operace s nimi, rozklad mnohočlenu na součin
M-9-1-08	formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	řeší lineární rovnice pomocí ekvivalentních úprav, dokáže správnost řešení rovnice ověřit zkouškou, zvládá využívat rovnice k řešení slovních úloh	lineární rovnice, slovní úlohy řešené pomocí lineárních rovnic
M-9-1-09	analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	vyjadřuje matematicky jednoduché reálné situace, aplikuje získané dovednosti při řešení slovních úloh, hledá různé způsoby řešení problémů a zdůvodňuje zvolený	slovní úlohy řešené pomocí lineárních rovnic

		postup, ověřuje správnost řešení problémů, užívá logickou úvahu	
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-9-2-01	vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	vyhledává, čte a vyhodnocuje údaje z tabulek a grafů, zaznamenává výsledky jednoduchých statistických šetření	tabulky, grafy, základní statistické pojmy
M-9-2-02	porovnává soubory dat	vyhledává a zpracovává statistická data v grafech a tabulkách	základní statistické pojmy, soubory dat
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-9-3-01	zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	seznámí se s Pythagorovou větou, získaných poznatků využívá při výpočtech v pravoúhlém trojúhelníku a při řešení slovních úloh	Pythagorova věta a její využití
M-9-3-04	odhaduje a vypočítá obsah a obvod základních rovinných útvarů	určuje vzájemnou polohu přímky a kružnice a vzájemnou polohu dvou kružnic v rovině, dokáže vypočítat obvod a obsah kruhu, učivo dokáže aplikovat při řešení slovních úloh	vzájemná poloha přímky a kružnice v rovině, vzájemná poloha dvou přímek v rovině, délka kružnice, obvod a obsah kruhu
M-9-3-05	využívá pojem množina všech bodů dané vlastnosti k charakteristice útvaru a k řešení polohových a nepolohových konstrukčních úloh	rozumí pojmu množina bodů dané vlastnosti v rovině, pochopí Thaletovu větu a její význam, získané poznatky aplikuje při řešení konstrukčních úloh	množiny bodů dané vlastnosti, Thaletova věta
M-9-3-06	načrtne a sestrojí rovinné útvary	využívá Thaletovu větu a poznatky o vlastnostech rovinných útvarů při konstrukci trojúhelníků a čtyřúhelníků	složitější konstrukce trojúhelníků a čtyřúhelníků
M-9-3-09	určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	charakterizuje válec	válec, síť válce
M-9-3-10	odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	dokáže vypočítat povrch a objem válce, poznatky využívá při řešení slovních úloh	povrch a objem válce
M-9-3-11	načrtne a sestrojí síť základních těles	zvládá načrtnout a sestrojit síť válce	síť válce
M-9-3-12	načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	umí načrtnout válec	válec, síť válce
M-9-3-13	analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	řeší praktické úkoly, využívá a upevňuje získané poznatky	slovní úlohy využívající poznatků z geometrie
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
M-9-4-01	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	logické a netradiční aritmetické i geometrické úlohy	slovní úlohy a problémy
M-9-4-02	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	zdokonaluje svoje schopnosti řešit logické úkoly	slovní úlohy a problémy

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČÍSLO A PROMĚNNÁ			
M-9-1-07	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím proměnných; určí hodnotu výrazu, sčítá a násobí mnohočleny, provádí rozklad mnohočlenu na součin pomocí vzorců a vytýkáním	seznámí se s pojmem lomený výraz, zapisuje podmínky, kdy má lomený výraz smysl, dokáže ho krátit a rozšiřovat, provádí početní operace s lomenými výrazy	lomené výrazy a početní operace s nimi
M-9-1-08	formuluje a řeší reálnou situaci pomocí rovnic a jejich soustav	osvojí si řešení soustavy dvou lineárních rovnic sčítací i dosazovací metodou, řeší rovnice s neznámou ve jmenovateli, provádí zkoušku správnosti řešení, znalosti dokáže aplikovat při řešení praktických situací	soustavy dvou lineárních rovnic se dvěma neznámými, rovnice s neznámou ve jmenovateli, slovní úlohy
M-9-1-09	analyzuje a řeší jednoduché problémy, modeluje konkrétní situace, v nichž využívá matematický aparát v oboru celých a racionálních čísel	dokáže řešit praktické úkoly s využitím znalosti soustav rovnic, rozumí základním pojmy a řeší praktické úkoly z finanční matematiky	slovní úlohy řešené pomocí soustav rovnic, pojmy a úlohy z finanční matematiky
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY			
M-9-2-01	vyhledává, vyhodnocuje a zpracovává data	orientuje se v tabulkách a grafech	tabulky, grafy
M-9-2-02	porovnává soubory dat	dokáže vyčíst informace z různých druhů tabulek, diagramů a grafů	
M-9-2-04	vyjádří funkční vztah tabulkou, rovnicí, grafem	chápe pojem funkce, dokáže sestavit tabulku a rovnici funkce, zakreslí graf dané funkce	funkce, přímá a nepřímá úměrnost, kvadratická funkce, rovnice, tabulka a graf funkce, goniometrické funkce
M-9-2-05	matematizuje jednoduché reálné situace s využitím funkčních vztahů	užívá funkční vztahy při řešení úloh, dokáže řešit graficky soustavu rovnic, provádí výpočty v pravoúhlém trojúhelníku pomocí goniometrických funkcí, využívá goniometrických funkcí při řešení úloh z praxe	úlohy řešené pomocí funkcí výpočtem i graficky, goniometrické funkce a jejich praktické využití
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU			
M-9-3-01	zdůvodňuje a využívá polohové a metrické vlastnosti základních rovinných útvarů při řešení úloh a jednoduchých praktických problémů; využívá potřebnou matematickou symboliku	rozliší shodné a podobné útvary, rozumí větám o podobnosti trojúhelníků	podobnost rovinných útvarů, věty o podobnosti trojúhelníků
M-9-3-07	užívá k argumentaci a při výpočtech věty o shodnosti a podobnosti trojúhelníků	dokáže řešit úkoly s využitím vět o podobnosti trojúhelníků	úlohy řešené s využitím podobnosti
M-9-3-09	určuje a charakterizuje základní prostorové útvary (tělesa), analyzuje jejich vlastnosti	charakterizuje kužel, jehlan a kouli	kužel, jehlan, koule
M-9-3-10	odhaduje a vypočítá objem a povrch těles	vypočítá povrch a objem kužele, jehlanu a koule, učivo dokáže aplikovat při řešení praktických úloh	povrch a objem kužele, jehlanu a koule, slovní úlohy
M-9-3-11	načrtne a sestrojí síť základních těles	načrtne síť jehlanu a kužele	síť jehlanu a kužele

M-9-3-12	načrtne a sestrojí obraz jednoduchých těles v rovině	načrtne jehlan, kužel a kouli	náčrt jehlanu, kužele a koule
M-9-3-13	analyzuje a řeší aplikační geometrické úlohy s využitím osvojeného matematického aparátu	užívá goniometrické funkce při výpočtech objemů a povrchů těles	slovní úlohy řešené pomocí soustav rovnic
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY			
M-9-4-01	užívá logickou úvahu a kombinační úsudek při řešení úloh a problémů a nalézá různá řešení předkládaných nebo zkoumaných situací	hledá různá řešení problémů, aplikuje poznatky a dovednosti z různých oblastí matematiky	logické a netradiční úlohy
M-9-4-02	řeší úlohy na prostorovou představivost, aplikuje a kombinuje poznatky a dovednosti z různých tematických a vzdělávacích oblastí	zdokonaluje svoji dovednost řešit různé logické úlohy	logické a netradiční geometrické úlohy

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro matematiku

Kód a očekávané výstupy z RVP
1. STUPEŇ
1. období (1. až 3. ročník)
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE žák M-3-1-01p porovnává množství a vytváří soubory prvků podle daných kritérií v oboru do 20 M-3-1-02p čte, píše a používá číslice v oboru do 20, numerace do 100 M-3-1-02p zná matematické operátory +, −, =, <, > a umí je zapsat M-3-1-04p sčítá a odčítá s užitím názoru v oboru do 20 M-3-1-05p řeší jednoduché slovní úlohy na sčítání a odčítání v oboru do 20, umí rozklad čísel v oboru do 20
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY žák M-3-2-02p modeluje jednoduché situace podle pokynů a s využitím pomůcek M-3-2-03p doplňuje jednoduché tabulky, schémata a posloupnosti čísel v oboru do 20 - zvládá orientaci v prostoru a používá výrazy vpravo, vlevo, pod, nad, před, za, nahoře, dole, vpředu, vzadu - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s drobnými mincemi
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU žák M-3-3-01p pozná a pojmenuje základní geometrické tvary a umí je graficky znázornit M-3-3-01p rozezná přímku a úsečku, narýsuje je a ví, jak se označují M-3-3-02p používá pravítko
2. období (4. a 5. ročník)
ČÍSLO A POČETNÍ OPERACE žák M-5-1-02p čte, píše a porovnává čísla v oboru do 100 i na číselné ose, numerace do 1000 M-5-1-02p sčítá a odčítá z paměti i písemně dvouciferná čísla M-5-1-02p zvládne s názorem řady násobků čísel 2 až 10 do 100 M-5-1-03p zaokrouhluje čísla na desítky i na stovky s využitím ve slovních úlohách M-5-1-03p tvoří a zapisuje příklady na násobení a dělení v oboru do 100 M-5-1-04p запиše a řeší jednoduché slovní úlohy M-5-1-04p rozeznává sudá a lichá čísla - používá kalkulaátor
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY

žák M-5-2-01p vyhledá a rozřídí jednoduchá data (údaje, pojmy apod.) podle návodu M-5-2-02p orientuje se a čte v jednoduché tabulce - určí čas s přesností na čtvrt hodiny, převádí jednotky času v běžných situacích - provádí jednoduché převody jednotek délky, hmotnosti a času - uplatňuje matematické znalosti při manipulaci s penězi
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU žák M-5-3-01p znázorní, narýsuje a označí základní rovinné útvary M-5-3-02p měří a porovnává délku úsečky M-5-3-02p vypočítá obvod mnohoúhelníku sečtením délek jeho stran M-5-3-03 sestrojí rovnoběžky a kolmice M-5-3-05p určí osu souměrnosti překládáním papíru - pozná základní tělesa
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY žák M-5-4-01p řeší jednoduché praktické slovní úlohy, jejichž řešení nemusí být závislé na matematických postupech
2. STUPEŇ
ČÍSLO A PROMĚNNÁ žák M-9-1-01p písemně sčítá, odčítá, násobí a dělí vícečíslná čísla, dělí se zbytkem M-9-1-01p pracuje se zlomky a smíšenými čísly, používá vyjádření vztahu celek–část (zlomek, desetinné číslo, procento) M-9-1-01p čte desetinná čísla, zná jejich zápis a provádí s nimi základní početní operace M-9-1-02p provádí odhad výsledku, zaokrouhluje čísla M-9-1-02p píše, čte, porovnává a zaokrouhluje čísla v oboru do 1 000 000 M-9-1-05p používá měřítko mapy a plánu M-9-1-06p řeší jednoduché úlohy na procenta - zvládá orientaci na číselné ose
ZÁVISLOSTI, VZTAHY A PRÁCE S DATY žák M-9-2-01p vyhledává a třídí data M-9-2-02p porovnává data M-9-2-04p vypracuje jednoduchou tabulku - užívá a ovládá převody jednotek délky, hmotnosti, času, obsahu, objemu - zvládá početní úkony s penězi
GEOMETRIE V ROVINĚ A V PROSTORU žák M-9-3-03p vyznačuje, rýsuje a měří úhly, provádí jednoduché konstrukce M-9-3-04p vypočítá obvod a obsah trojúhelníka, čtverce, obdélníka, kruhu M-9-3-05p provádí jednoduché konstrukce M-9-3-06p rozeznává a rýsuje základní rovinné útvary M-9-3-08p sestrojí základní rovinné útvary ve středové a osové souměrnosti M-9-3-10p vypočítá povrch a objem kvádru, krychle a válce M-9-3-11p sestrojí síť základních těles M-9-3-12p načrtne základní tělesa M-9-3-12p zobrazuje jednoduchá tělesa - odhaduje délku úsečky, určí délku lomené čáry, graficky sčítá a odčítá úsečky - umí zacházet s rýsovacími pomůckami a potřebami - používá technické písmo, čte a rozumí jednoduchým technickým výkresům
NESTANDARDNÍ APLIKAČNÍ ÚLOHY A PROBLÉMY žák M-9-4-01p samostatně řeší praktické úlohy M-9-4-01p hledá různá řešení předložených situací M-9-4-02p aplikuje poznatky a dovednosti z jiných vzdělávacích oblastí - využívá prostředky výpočetní techniky při řešení úloh

5.3 INFORMAČNÍ A KOMUNIKAČNÍ TECHNOLOGIE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Informační a komunikační technologie** umožňuje všem žákům dosáhnout základní úrovně informační gramotnosti – získat elementární dovednosti v ovládání výpočetní techniky a moderních informačních technologií, orientovat se ve světě informací, tvořivě pracovat s informacemi a využívat je při dalším vzdělávání i v praktickém životě. Vzhledem k narůstající potřebě osvojení si základních dovedností práce s výpočetní technikou byla vzdělávací oblast Informační a komunikační technologie zařazena jako povinná součást základního vzdělávání na 1. a 2. stupni. Získané dovednosti jsou v informační společnosti nezbytným předpokladem uplatnění na trhu práce i podmínkou k efektivnímu rozvíjení profesní i zájmové činnosti. Zvládnutí výpočetní techniky, zejména rychlého vyhledávání a zpracování potřebných informací pomocí internetu a jiných digitálních médií, umožňuje realizovat metodu „učení kdekoli a kdykoli“, vede k žádoucímu odlehčení paměti při současné možnosti využít mnohonásobně většího počtu dat a informací než dosud, urychluje aktualizaci poznatků a vhodně doplňuje standardní učební texty a pomůcky.

Dovednosti získané ve vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího softwaru a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání. Tato aplikační rovina přesahuje rámec vzdělávacího obsahu vzdělávací oblasti Informační a komunikační technologie a stává se součástí všech vzdělávacích oblastí základního vzdělávání.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- poznání úlohy informací a informačních činností a k využívání moderních informačních a komunikačních technologií
- porozumění toku informací, počínaje jejich vznikem, uložením na médium, přenosem, zpracováním, vyhledáváním s důrazem na praktické využití
- schopnosti formulovat svůj požadavek a využívat při interakci s počítačem algoritmické myšlení
- porovnávání informací a poznatků z většího množství alternativních informačních zdrojů, a tím k dosahování větší věrohodnosti vyhledaných informací
- využívání výpočetní techniky, aplikačního i výukového softwaru ke zvýšení efektivnosti své učební činnosti a k racionálnější organizaci práce
- tvořivému využívání softwarových a hardwarových prostředků při prezentaci výsledků své práce
- pochopení funkce výpočetní techniky jako prostředku simulace a modelování přírodních i sociálních jevů a procesů
- respektování práv k duševnímu vlastnictví při využívání softwaru
- zaujetí odpovědného, etického přístupu k nevhodným obsahům vyskytujících se na internetu či jiných médiích
- šetrné práci s výpočetní technikou

INFORMATIKA

Ze vzdělávacího oboru Informační a komunikační technologie vychází vyučovací předmět informatika. Jeho výuka probíhá v učebně informatiky. Součástí vyučování je také práce s odbornou literaturou a využívání všech dostupných moderních pomůcek a technologií. Vyučovací předmět informatika je vyučován na 1. stupni v 5. ročníku jako povinný předmět jednu hodinu týdně a je také zařazen jako povinný předmět i ve všech ročnících na 2. stupni s časovou dotací jedné hodiny týdně. Výuka probíhá v učebně informatiky. Žáci mohou být v hodině děleni do skupin.

Vzdělávací obsah předmětu informatika je rozdělen na tři tematické okruhy, a to **Základy práce s počítačem, Vyhledávání informací a komunikace a Zpracování a využití informací**. Žáci jsou vedeni k chápání a správnému užívání pojmů z oblasti hardwaru, softwaru a práce v síti. Dále jsou vedeni k praktickému zvládnutí práce

s grafikou, textem, s tabulkami a k tvorbě prezentací. Všechny tyto nástroje se žáci učí používat pro zpracování informací, které se učí vyhledávat na internetu. Pro vzájemnou komunikaci a předávání souborů se učí používat elektronickou poštu. Nedílnou součástí předmětu informatika je schopnost žáků využívat výukové programy pro zefektivnění své učební činnosti.

Dovednosti získané v předmětu informatika umožňují žákům aplikovat výpočetní techniku s bohatou škálou vzdělávacího softwaru a informačních zdrojů ve všech vzdělávacích oblastech celého základního vzdělávání.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- zadáváme úkoly, kterými vedeme k samostatnému objevování možností využití informačních a komunikačních technologií v praktickém životě, pro toto poznávání využívají žáci zkušeností s jiným SW, spolupráci s ostatními žáky, nápovědu (help) u jednotlivých programů, literaturu apod.

Kompetence k řešení problémů

- žáci jsou vedeni zadáváním úloh a projektů k tvořivému přístupu při jejich řešení, učí se chápat, že v životě se při práci s informačními a komunikačními technologiemi budou často setkávat s problémy, které nemají jen jedno správné řešení, ale že způsobů řešení je více
- vyučující v roli konzultanta - žáci jsou vedeni nejen k nalézání řešení, ale také k jeho praktickému provedení a dokončení

Kompetence komunikativní

- vedeme k využívání vhodné technologie ke komunikaci na dálku – některé práce žáci odevzdávají prostřednictvím elektronické pošty
- při komunikaci učíme dodržovat vžitě konvence a pravidla (forma vhodná pro danou technologii, náležitosti apod.)

Kompetence sociální a personální

- vedeme ke kolegiální radě či pomoci a k práci v týmu
- učíme rozdělit si a naplánovat práci, hlídat časový harmonogram apod.
- žáci jsou přizváni k hodnocení prací – učíme hodnotit vlastní práce i práce ostatních, při vzájemné komunikaci jsou žáci vedeni k ohleduplnosti a taktu

Kompetence občanské

- seznamujeme s vazbami na legislativu a obecnými morálními zákony (softwarové pirátství, autorský zákon, ochrana osobních údajů, bezpečnost, ochrana hesla, citace použitého pramene)
- při zpracovávání informací vedeme ke kritickému myšlení nad obsahy sdělení, ke kterými se lze setkat prostřednictvím internetu i jinými cestami

Kompetence pracovní

- vedeme k dodržování bezpečnostních a hygienických pravidel pro práci s výpočetní technikou
- žáci mohou využít ICT pro hledání informací důležitých pro svůj další profesní růst

5. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ZÁKLADY PRÁCE S PC			
ICT-5-1-01	využívá základní standardní funkce počítače a jeho nejběžnější periferie	zvládá základní uživatelské nastavení a ovládání počítače, vyhodnotí vhodnou příponu pro uložení souboru, zvládne připojit běžné periferie počítače	základní pojmy, historie počítačů, využití počítačů v běžném životě, složení počítače, periferie a jejich zapojení, základy ovládání počítače, typy souborů
ICT-5-1-02	respektuje pravidla bezpečné práce s hardwarem i softwarem a postupuje poučeně v případě jejich závady	orientuje se v prostředí Windows, uvědomuje si rizika spojená s užíváním počítače	operační systém a jeho funkce, jednoduchá údržba počítače, zásady bezpečnosti práce na PC, zásady hygieny práce na PC
ICT-5-1-03	chrání data před poškozením, ztrátou a zneužitím	disponuje znalostmi potřebnými k ukládání dat na lokální počítač nebo externí záznamové zařízení	ukládání dat na záznamová média, zálohování
VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE			
ICT-5-2-01	při vyhledávání informací na internetu používá jednoduché a vhodné cesty	dokáže používat webové vyhledávače za účelem zjištění požadované informace	internet, vyhledávač, prohlížeč
ICT-5-2-02	vyhledává informace na portálech, v knihovnách a databázích	zná základní portály pracující s databázovým vyhledáváním	Škola OnLine, Idos, portály pracující s databázovým vyhledáváním
ICT-5-2-03	komunikuje pomocí internetu či jiných běžných komunikačních zařízení	dokáže komunikovat pomocí běžných digitálních zařízení a služeb	e-mail, online chat
ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ			
ICT-5-3-01	pracuje s textem a obrázkem v textovém a grafickém editoru	rozlišuje mezi programy pro editaci textu a grafiky, zvládne vkládat, upravovat a uložit textový a grafický materiál	malování, poznámkový blok, WordPad

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE			
ICT-9-1-01	ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	rozlišuje informace získané z důvěryhodných a nedůvěryhodných zdrojů, umí si ověřit informace z vícero zdrojů, uvědomuje si rizika spojená s publikováním citlivých informací na veřejně dostupná místa	bezpečnost na internetu, kyberšikana
ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ			
ICT-9-2-01	ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	dokáže pracovat v základních textových editorech a využívat základní nástroje programů, orientuje se v příponách txt, pod, doc, docx, rtf, jpg, png, gif	poznámkový blok, WordPad, MS Word, malování, kalkulačka
ICT-9-2-02	uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	má povědomí o základních typografických pravidlech	nadpis, odstavec, odsazení, řádkování, typografická pravidla
ICT-9-2-04	používá informace z různých informačních zdrojů	získá povědomí o relevanci informací a možnostech jejich ověření	informace, ověření informací, internet, vyhledávače, prohlížeče

	a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji		
--	--	--	--

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE			
ICT-9-1-01	ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	rozlišuje informace získané z důvěryhodných a nedůvěryhodných zdrojů, umí si ověřit informace z vícero zdrojů, uvědomuje si rizika spojená s publikováním citlivých informací na veřejně dostupná místa	aktuální bezpečnost na internetu, aktuální nástrahy kyberšikany, internet, vyhledávače, prohlížeče, e-mail
ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ			
ICT-9-2-01	ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	dokáže vysvětlit rozdíl mezi rasterovou a vektorovou grafikou, pochopí vlastnosti přípon grafických souborů, orientuje se v panelech a základních nástrojích programu, zvládne vkládat obrázky, upravovat grafiku základními nástroji, nanášet filtry, vytvářet koláže z několika obrázků	přípony grafických souborů, Gimp, ovládací panely, kapátko, text, editor barev, vrstvy, gimp, filtry a efekty
ICT-9-2-03	pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	charakterizuje typické znaky kyberšikany, zná význam pojmu netiketa, má povědomí kam se obrátit o pomoc	netiketa, obrana proti kyberšikaně, stalking
ICT-9-2-05	zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	zvládne vypracovat jednoduché seminární práce, tabulky a prezentace v programech MS Office, přičemž volí správné informační zdroje, ovládá základní editaci textů, vkládání multimediálního obsahu a ukládání ve vhodných příponách, dokáže v tabulkovém procesoru upravovat buňky, nastavit ohraničení, vlastnosti buňky a jednoduché vzorce	MS Excel, MS Word, MS PowerPoint

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ			
ICT-9-2-01	ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	uvědomuje si výhody a omezení rasterové a vektorové grafiky, zná vlastnosti přípon grafických souborů, orientuje se v panelech a základních nástrojích programu Inkscape, zvládne pracovat s Bezierovou křivkou, uzly, objekty, editorem barev a vrstvami, dokáže převektorovat rasterovou grafiku do křivek a pracovat s výplní,	Inkscape, ovládací panely, nástroj výběr, uprava křivek, Bezierova křivka, kapátko, text, editor barev, vrstvy, Gimp, přípony grafických souborů, filtry a efekty

		zvládne konverzi na rasterovou grafiku	
ICT-9-2-04	používá informace z různých informačních zdrojů a vyhodnocuje jednoduché vztahy mezi údaji	vyhodnotí vhodný zdroj informací, je schopen informace ověřit z několika alternativních zdrojů a dále s nimi pracovat na odpovídající úrovni	internet, vyhledávače, alternativní zdroje informací, důvěryhodné zdroje, copyright, informační etiketa
ICT-9-2-05	zpracuje a prezentuje na uživatelské úrovni informace v textové, grafické a multimediální formě	samostatně pracuje v programech MS Word, Excel a PowerPoint na odpovídající úrovni, zvládne vytvořit školní prezentaci, tabulku se vzorci a textový dokument v souladu s typografickými pravidly, dokáže posoudit důvěryhodnost informačního zdroje, má povědomí o struktuře internetu, o jazyce HTML, dokáže v redakčním systému vytvořit a editovat osobní webovou prezentaci, uvědomuje si význam a princip cloudových služeb	MS Word – pokročilé formátování textu, vlastní styly, typografická pravidla, MS Excel – pokročilá editace obsahu a ohraničení tabulek, vzorce, MS PowerPoint – vložení multimédií, návrh, animace a efekty, časování, internet, počítačové sítě, jazyk HTML, redakční systémy, webová adresa, doména, cloudové služby

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ			
ICT-9-1-01	ověřuje věrohodnost informací a informačních zdrojů, posuzuje jejich závažnost a vzájemnou návaznost	dokáže svědomitě pracovat s informací a správně volit informační zdroje, má povědomí o moderních technologiích v oblasti IT	novinky v oblasti IT, informace a vhodné zdroje, internet
ICT-9-2-03	pracuje s informacemi v souladu se zákony o duševním vlastnictví	orientuje se v problematice duševního vlastnictví a jedná obezřetně s materiálem pod autorskými právy	ochrana práv k duševnímu vlastnictví a copyright, informační etika
ICT-9-2-01	ovládá práci s textovými a grafickými editory i tabulkovými editory a využívá vhodných aplikací	dokáže využívat potenciál cloudových nástrojů Office	MS Word v cloudu, MS Excel v cloudu, Disk v cloudu
ICT-9-2-02	uplatňuje základní estetická a typografická pravidla pro práci s textem a obrazem	ovládá typografická pravidla pro práci s textem a obrazem, dodržuje citační normu	typografická pravidla, citace

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro informatiku

Kód a očekávané výstupy z RVP
1. STUPEŇ
1. a 2. období (1. až 5. ročník)
ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ
žák
ICT-5-3-01p pracuje s výukovými a zábavnými programy podle pokynu
2. STUPEŇ

VYHLEDÁVÁNÍ INFORMACÍ A KOMUNIKACE

žák

CT-9-1-01p vyhledává potřebné informace na internetu; dodržuje pravidla zacházení s výpočetní technikou; osvojí si základy elektronické komunikace

ZPRACOVÁNÍ A VYUŽITÍ INFORMACÍ

žák

ICT-9-2-01p, ICT-9-2-02p ovládá základy psaní na klávesnici, na uživatelské úrovni práci s textovým editorem; využívá vhodné aplikace; zvládá práci s výukovými programy

ICT-9-2-03p, ICT-9-2-04p, ICT-9-2-05p vyhledává potřebné informace na internetu

- dodržuje pravidla bezpečného zacházení s výpočetní technikou

5.4 ČLOVĚK A JEHO SVĚT

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a jeho svět** je realizována na 1. stupni základního vzdělávání. Tato oblast vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, rodiny, společnosti, vlasti, přírody, kultury, techniky, zdraví, bezpečí a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie i současnosti a směřuje k dovednostem pro praktický život. Svým široce pojatým syntetickým (integrovaným) obsahem spoluutváří povinné základní vzdělávání na 1. stupni.

Vzdělávání v oblasti **Člověk a jeho svět** rozvíjí poznatky, dovednosti a prvotní zkušenosti žáků získané ve výchově v rodině a v předškolním vzdělávání. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci jevy a děje, jejich vzájemné vztahy a souvislosti a utváří se tak jejich prvotní ucelený obraz světa. Poznávají sebe i své nejbližší okolí a postupně se seznamují s místně i časově vzdálenějšími osobami i jevy a se složitějšími ději. Učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, všimnout si podstatných věcných stránek i krásy lidských výtvarů a přírodních jevů, soustředěně je pozorovat, přemýšlet o nich a chránit je. Na základě poznání sebe a svých potřeb a porozumění světu kolem sebe se žáci učí vnímat základní vztahy ve společnosti, porozumět soudobému způsobu života, jeho přednostem i problémům (včetně situací ohrožení), učí se vnímat současnost jako výsledek minulosti a východisko do budoucnosti. Při osvojování poznatků a dovedností ve vzdělávací oblasti **Člověk a jeho svět** se žáci učí vyjadřovat své myšlenky, poznatky a dojmy, reagovat na myšlenky, názory a podněty jiných. Podmínkou úspěšného vzdělávání v dané oblasti je vlastní prožitek žáků vycházející z konkrétních nebo modelových situací při osvojování potřebných dovedností, způsobů jednání a rozhodování. K tomu významně přispívá i osobní příklad učitelů. Propojení této vzdělávací oblasti s reálným životem a s praktickou zkušeností žáků se stává velkou pomocí i ve zvládání nových životních situací i nové role školáka, pomáhá jim při nalézání jejich postavení mezi vrstevníky a při upevňování pracovních i režimových návyků. Vzdělávací oblast tak připravuje základy pro specializovanější výuku ve vzdělávacích oblastech *Člověk a společnost*, *Člověk a příroda* a ve vzdělávacím oboru *Výchova ke zdraví*.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru **Člověk a jeho svět** je členěn do pěti tematických okruhů.

V tematickém okruhu **Místo, kde žijeme** se žáci učí na základě poznávání nejbližšího okolí, vztahů a souvislostí v něm chápat organizaci života v rodině, ve škole, v obci, ve společnosti. Učí se do tohoto každodenního života vstupovat s vlastní aktivitou a představami, hledat nové i zajímavé věci a bezpečně se v tomto světě pohybovat. Důraz je kladen na praktické poznávání místních a regionálních skutečností a na utváření přímých zkušeností žáků (např. v dopravní výchově). Různé činnosti a úkoly by měly přirozeným způsobem probudit v žácích kladný vztah k místu jejich bydliště, postupně rozvíjet jejich národní cítění a vztah k naší zemi.

V tematickém okruhu **Lidé kolem nás** si žáci postupně osvojují a upevňují základy vhodného chování a jednání mezi lidmi, uvědomují si význam a podstatu pomoci a solidarity mezi lidmi, vzájemné úcty, snášenlivosti a rovného postavení mužů a žen. Poznávají, jak se lidé sdružují, baví, jakou vytvářejí kulturu. Seznamují se se základními právy a povinnostmi, se světem financí, ale i s problémy, které provázejí soužití lidí, celou společnost nebo i svět (globální problémy). Celý tematický okruh tak směřuje k prvotním poznatkům a dovednostem budoucího občana demokratického státu.

V tematickém okruhu **Lidé a čas** se žáci učí orientovat v dějích a v čase. Poznávají, jak a proč se čas měří, jak události postupují v čase a utvářejí historii věcí a dějů. Učí se poznávat, jak se život a věci vyvíjejí a jakým změnám podléhají v čase. V tematickém okruhu se vychází od neznámějších událostí v rodině, obci a regionu a postupuje se k nejdůležitějším okamžikům v historii naší země. Podstatou tematického okruhu je vyvolat u žáků zájem o minulost, o kulturní bohatství regionu i celé země.

V tematickém okruhu **Rozmanitost přírody** žáci poznávají Zemi jako planetu sluneční soustavy, kde vznikl a rozvíjí se život. Poznávají velkou rozmanitost i proměnlivost živé i neživé přírody naší vlasti. Jsou vedeni k tomu, aby si uvědomili, že Země a život na ní tvoří jeden nedílný celek, ve kterém jsou všechny hlavní děje ve vzájemném souladu a rovnováze, kterou může člověk snadno narušit a velmi obtížně obnovovat. Na základě praktického poznávání okolní krajiny a dalších informací se žáci učí hledat důkazy o proměnách přírody, učí se využívat a hodnotit svá pozorování a záznamy, sledovat vliv lidské činnosti na přírodu, hledat možnosti, jak ve svém věku přispět k ochraně přírody, zlepšení životního prostředí a k trvale udržitelnému rozvoji.

V tematickém okruhu **Člověk a jeho zdraví** žáci poznávají především sebe na základě poznávání člověka jako živé bytosti, která má své biologické a fyziologické funkce a potřeby. Poznávají zdraví jako stav bio-psycho-sociální rovnováhy života. Žáci se seznamují s tím, jak se člověk vyvíjí a mění od narození do dospělosti, co je pro člověka vhodné a nevhodné z hlediska denního režimu, hygieny, výživy, mezilidských vztahů atd. Získávají základní poučení o zdraví a nemocech, o zdravotní prevenci a poskytování první pomoci. Osvojují si bezpečné chování a vzájemnou pomoc v různých životních situacích, včetně mimořádných událostí, které ohrožují zdraví jedinců i celých skupin obyvatel. Žáci si postupně uvědomují, jakou odpovědnost má každý člověk za své zdraví a bezpečnost i za zdraví jiných lidí. Žáci docházejí k poznání, že zdraví je důležitá hodnota v životě člověka.

Potřebné vědomosti a dovednosti ve vzdělávacím oboru Člověk a jeho svět získávají žáci především tím, že pozorují názorné pomůcky, přírodu a činnosti lidí, hrají určené role, řeší modelové situace atd.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- utváření pracovních návyků v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního rozpočtu
- orientaci ve světě informací, k časovému a místním propojování historických, zeměpisných a kulturních informací
- rozšiřování slovní zásoby v osvojovaných tématech, k pojmenovávání pozorovaných skutečností a k jejich zachycení ve vlastních projevech, názorech a výtvorech
- poznávání a chápání rozdílů mezi lidmi, ke kulturnímu a tolerantnímu chování a jednání na základě respektu a společně vytvořených, přijatých nebo obecně uplatňovaných pravidel soužití, k plnění povinností a společných úkolů
- samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k efektivní a bezkonfliktní komunikaci v méně běžných situacích, k bezpečné komunikaci prostřednictvím elektronických médií, k poznávání a ovlivňování své jedinečnosti (svých možností a limitů)
- utváření ohleduplného vztahu k přírodě i kulturním výtvorům a k hledání možností aktivního uplatnění při jejich ochraně
- přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí
- poznávání podstaty zdraví i příčin jeho ohrožení, vzniku nemocí a úrazů a jejich předcházení
- poznávání a upevňování preventivního chování, účelného rozhodování a jednání v různých situacích ohrožení vlastního zdraví a bezpečnosti i zdraví a bezpečnosti druhých, včetně chování při mimořádných událostech

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je koncipována pouze pro vzdělávání na 1. stupni základní školy. Základní charakteristikou této oblasti je navázání na vlastní zkušenosti žáků a tyto dále využívat a rozvíjet. Svou členitostí, rozmanitostí a širokou provázaností se oblast prolíná s učivem ostatních vzdělávacích oblastí a vytváří prostor pro tvorbu projektů, jejichž cílem je přiblížit a spojit získané vědomosti a zkušenosti s reálným životem. Tato vzdělávací oblast připravuje základy pro specializovanější výuku v dalších vzdělávacích oblastech.

Vzdělávací oblast Člověk a jeho svět je rozčleněna do tří vyučovacích předmětů – prvouky, vlastivědy a přírodovědy.

PRVOUKA

Prvouka je předmět vyučovaný v prvních třech ročnících s časovou dotací v 1. a 2. ročníku dvou hodiny týdně, ve třetím ročníku tři vyučovací hodiny týdně. Navazuje na poznatky, dovednosti a zkušenosti získané v předchozím období v rodině a v předškolní výchově, vhodným způsobem na ně navazuje a dále je rozvíjí. V obsahu předmětu se uplatňují humanitní prvky - vlastivědné, dějepisné, zeměpisné a etické a prvky přírodopisné – fyzikální, astronomické a ekologické. Výuka umožňuje použít obsahu řady dalších předmětů - českého jazyka, matematiky, pracovních činností atp. Na běžnou výuku ve vyučovacích hodinách navazují různé akce, jako jsou např. vycházky, exkurze, projekty, divadelní představení. Využívány jsou rozmanité výukové metody a formy práce – například učení hrou, činnostní učení, frontální výuka, vycházky s pozorováním, pokusy, skupinové práce a sebehodnocení.

Na prvouku ve čtvrtém ročníku navazuje přírodověda a vlastivěda.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k vyhledávání a třídění informací a jejich efektivnímu využívání v procesu učení
- klademe důraz na učení všemi smysly
- efektivní získávání poznatků z nejrozličnějších zdrojů (internet, knihy, časopisy)
- umožňujeme propojovat získané vědomosti s praktickými situacemi

Kompetence k řešení problémů

- navozujeme modelové situace
- vedeme ke snaze dojít k samostatným objevům, řešením a závěrům
- motivujeme k rozpoznání a pochopení problémů, přemýšlení o jejich příčinách, uplatňování vlastního úsudku
- vedeme ke kritickému myšlení a uvážlivému úsudku

Kompetence komunikativní

- vedeme k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k vzájemnému naslouchání a zdůvodňování svých závěrů
- vedeme k správnému pojmenování pozorovaných skutečností a jevů, které žáci využívají při vlastních projevech, názorech a výtvorech
- vedeme k přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme spolupráci na řešení problému při skupinové práci
- vedeme k respektování názorů druhých a k efektivnímu přispívání do diskuse
- vytváříme situace, při kterých si žáci uvědomují nutnost spolupráce
- podporujeme vytváření zdravého sebevědomí

Kompetence občanské

- vedeme k utváření ohleduplného vztahu k přírodě, lidským výtvorům a kulturním hodnotám, k hledání možností aktivního uplatnění ochrany přírody
- zařazujeme do výuky různé besedy rozvíjející občanské postoje
- formujeme povědomí o příslušnosti k národu, rozvíjíme zájem o život v obci, nabízíme návštěvy historických objektů a významných míst
- vedeme k zodpovědnému chování v krizových situacích
- vedeme k respektování a ochraně našeho kulturního a historického dědictví

Kompetence pracovní

- vedeme k plnění povinností a závazků, adaptaci na změněné nebo nové pracovní podmínky

- utváříme pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- rozvíjíme jednoduché rozpoznání materiálů podle vlastností a použití
- motivujeme ke vhodnému a bezpečnému užívání materiálů, nástrojů a pomůcek, k citlivému pochopení nutnosti efektivního technického rozvoje a pokroku

1. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
ČJS-3-1-01	vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	pojmenuje místo svého bydliště a školy - svou obec, seznamuje se s blízkým okolím svého bydliště a školy, učí se znát adresu svého bydliště, nazve možná nebezpečí v nejbližším okolí, orientuje se v budově školy, seznamuje se se školním řádem, režimem školy, vytváří třídní pravidla, orientuje se v členění domu a bytu	domov, škola a blízké okolí; cesta do školy; bezpečnost; riziková místa a situace, místo, kde žijeme – škola, třída, okolí
ČJS -3-1-02	začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	pojmenuje obec, ve které žije, seznamuje se s názvem státu a hlavního města, ví, jak vypadá státní vlajka	obec, vlast
LIDÉ KOLEM NÁS			
ČJS-3-2-01	rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	učí se rozlišovat základní příbuzenské vztahy, charakterizuje role v rodině, uvědomuje si své místo mezi spolužáky ve třídě	rodina; významné události; mezilidské vztahy; lidské vlastnosti a schopnosti
ČJS-3-2-02	odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	pojmenuje základní druhy povolání a uvědomuje si jejich důležitost	povolání, řemesla, základy finanční gramotnosti
LIDÉ A ČAS			
ČJS-3-3-01	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	určí časové údaje při řešení běžných denních situací, učí se pojmenovat dny v týdnu, roční období, charakterizuje roční období	orientace v čase, hodiny, kalendář, roční období, dny v týdnu
ČJS-3-3-03	uplatňuje elementární poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	vybere poznatky o sobě, rodině a činnostech člověka, zvycích a o práci lidí	tradice a svátky, řemesla, sezónní činnosti
ROZMANITOST PŘÍRODY			
ČJS-3-4-02	rozřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	poznává vybrané druhy rostlin a živočichů, základní druhy ovoce a zeleniny, domácí zvířata, přiřazuje k nim jejich mláďata	stromy, rostliny, domácí zvířata, zvířata v lese, rozdíl mezi ovocem a zeleninou
ČJS-3-4-03	provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní	provádí jednoduché pozorování přírodnin, seznamuje se s jednoduchými nástroji a přístroji	látky a jejich vlastnosti

	veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů		
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
ČJS-3-5-01	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	prakticky provádí základní hygienické návyky, určuje základní části lidského těla, učí se poznávat rozdíl mezi nemocí a úrazem	zdravá výživa, péče o chrup, prevence chorob, první pomoc, nemoc a úraz, hygienické návyky
ČJS-3-5-04	reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	nacvičuje v modelové situaci správné chování při mimořádných událostech	mimořádné události, krizové situace

2. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
ČJS-3-1-01	vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	učí se pojmenovat nejdůležitější části a místa obce, orientuje se v obci, poznává dopravní prostředky v obci, učí se bezpečně cestovat do nedalekého místa	místo, kde žijeme – obec, místní a okolní krajina, současnost – významné budovy, dopravní síť
ČJS-3-1-02	začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	seznamuje se se základními údaji o naší vlasti, učí se, kdo je prezidentem a kde sídlí	vlast – prezident, státní zřízení, symboly, hymna
LIDÉ KOLEM NÁS			
ČJS-3-2-01	rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	rozlišuje základní příbuzenské vztahy, charakterizuje rozdělení rolí v rodině, učí se pojmenovat základní povinnosti a úkoly členů rodiny, snaží se vhodně chovat ke všem členům rodiny, učí se dodržovat pravidla slušného chování ve škole i mimo ni, seznamuje se se základními vztahy mezi lidmi a se základními právy a povinnostmi	lidé kolem nás – rodina – blízcí příbuzní, pravidla slušného chování, třídní pravidla, základní vztahy mezi lidmi, práva a povinnosti dítěte
ČJS-3-2-02	odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	vypravuje o profesi svých rodičů, dokáže jmenovat některá povolání, vypráví o práci svých rodičů	zaměstnání, povolání, řemesla
LIDÉ A ČAS			
ČJS-3-3-01	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	určuje čas podle hodin a kalendáře, používá kalendář, seznamuje se s daty významných dnů	orientace v čase a časový řád, hodiny, kalendář
ČJS-3-3-02	pojmenuje některé rodáky, kulturní či historické památky, významné události regionu, interpretuje některé pověsti nebo báje spjaté s místem, v němž žije	seznamuje se s rozdílem mezi dějem v minulosti, přítomnosti a budoucnosti, s časovou přímkou, životem v dávné minulosti, starými mýty a pověstmi	současnost a minulost v našem životě, proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, státní svátky, významné dny
ROZMANITOST PŘÍRODY			

ČJS-3-4-01	pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	pozoruje a popíše proměny přírody v jednotlivých ročních obdobích	rozmanitost přírody, sled roku, roční období, měsíce
ČJS-3-4-02	roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	poznává neznámější rostliny a živočichy ze svého okolí, třídí je podle některých znaků, učí se vysvětlit základní rozdíly mezi dřevinami, bylinami, savci, ptáky, seznamuje se s pravidly bezpečnosti při kontaktu s neznámými rostlinami a zvířaty	základní přírodní společenství (les, pole, louka, voda), základní živočišné a rostliny, stavba těla ptáka, savce - jejich význam pro člověka, vzájemné vztahy, domácí zvířata
ČJS-3-4-03	provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	provádí jednoduché pokusy s přírodninami, učí se zaznamenat výsledky pozorování, bezpečně používá jednoduché nástroje a přístroje	životní podmínky, látky a jejich vlastnosti
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
ČJS-3-5-01	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	uplatňuje zásady zdravého stravovacího a pitného režimu, chápe význam pohybových činností pro zdraví a odpočinek, chápe zdravotní rizika tabáku a alkoholu a učí se je odmítat, seznamuje se s poskytnutím jednoduché první pomoci při drobných poraněních, dodržuje základní pravidelné činnosti denního režimu, uplatňuje základní návyky osobní hygieny a pravidelně je řadí do denního režimu, určuje základní části lidského těla, poznává obvyklé příznaky běžných nemocí a dokáže o nich informovat dospělé, učí se měřit teplotu, poznává zásady správného podávání léků, učí se, jak přivolat první pomoc a kde je nejbližší zdravotnické zařízení	zdravá strava, pitný režim, pohybový režim, zdravotní rizika tabáku a alkoholu, zásady první pomoci, denní režim, lidské tělo, nemoc, úraz
ČJS-3-5-02	rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	zhodnotí vhodnost míst pro hru a trávení volného času, uvede možná nebezpečí, způsoby, jak jim čelit, vštěpuje si zásady bezpečnosti v silničním provozu, uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě, cíleně je používá	krizové situace, bezpečné chování v roli chodce, cyklisty
ČJS-3-5-03	chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepříjemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	v modelových situacích nacvičuje vhodné chování při krizové situaci, jak se bránit, nalézt pomoc, osvojuje si způsoby odmítání	krizové situace, modelové řešení – šikana, týrání
ČJS-3-5-04	reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	nacvičuje chování při poplachu, všeobecném ohrožení	situace hromadného ohrožení – požární poplach

3. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
ČJS-3-1-01	vyznačí v jednoduchém plánu místo svého bydliště a školy, cestu na určené místo a rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí	dokáže určit základní světové strany, má přehled o nejbližších obcích, v plánu své obce vyznačí místo svého bydliště a školy, tvoří jednoduchý náčrt cesty do školy, rozliší možná nebezpečí v nejbližším okolí, přiměřeně svému věku se chová na ulici, na hřišti, v dopravních prostředcích, seznamuje se s historií obce	základní světové strany, mapa, plánec, bezpečná cesta do školy, dopravní výchova, minulost, způsob života, bydlení, pověsti
ČJS-3-1-02	začlení svou obec (město) do příslušného kraje a obslužného centra ČR, pozoruje a popíše změny v nejbližším okolí, obci (městě)	seznamuje se s různými druhy map a nachází důležité zeměpisné pojmy, poznává mapu ČR, vyhledá Prahu a Brno, na plánu obce rozlišuje významné budovy	naše vlast - domov, národ, státní symboly, Praha, Brno, Kuřim – poloha v ČR, minulost a současnost, regionální památky, historická a památná místa v obci a okolí, obchod, firmy
ČJS-3-1-03	rozliší přírodní a umělé prvky v okolní krajině a vyjádří různými způsoby její estetické hodnoty a rozmanitost	popisuje základní činnosti člověka v krajině, na základě pozorování určuje vhodné a nevhodné chování člověka v přírodě, orientuje se ve volné krajině podle přírodních úkazů	působení lidí na krajinu a životní prostředí, typy krajiny, orientace ve volné krajině, orientace v přírodě
LIDÉ KOLEM NÁS			
ČJS-3-2-01	rozlišuje blízké příbuzenské vztahy v rodině, role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, projevuje toleranci k přirozeným odlišnostem spolužáků i jiných lidí, jejich přednostem i nedostatkům	poznává základní a širší příbuzenské vztahy, pravidla rodinného života, práva a povinnosti členů rodiny, vypravuje o společných činnostech rodiny a seznamuje se s pravidly slušného chování - pravidla třídy, pomoc spolužákům, učí se hodnotit své jednání, projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků i jiných lidí	život a funkce rodiny, příbuzenské a mezigenerační vztahy, vlastnosti lidí, pravidla slušného chování, soužití lidí - mezilidské vztahy, komunikace, základní práva dítěte, práva a povinnosti žáků školy, soužití lidí, mezilidské vztahy, komunikace
ČJS-3-2-02	odvodí význam a potřebu různých povolání a pracovních činností	orientuje se v profesi svých rodičů, seznamuje se se zdravými a odpočinkovými návyky, osvojuje si vhodné pracovní postupy a návyky, seznamuje se s obchody v obci a s jejich sortimentem a službami, využívá modelových situací	práce fyzická a duševní, zaměstnání, obchod, firmy
LIDÉ A ČAS			
ČJS-3-3-01	využívá časové údaje při řešení různých situací v denním životě, rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	určuje čas podle hodin a kalendáře, používá kalendář, sleduje data významných dnů, pojmenuje významné události regionu	orientace v čase, časový řád, čas jako fyzikální veličina, kalendáře, státní svátky a významné dny
ČJS-3-3-03	uplatňuje elementární poznatky o sobě, o rodině a činnostech člověka, o lidské společnosti, soužití, zvycích a o práci lidí; na příkladech porovnává minulost a současnost	seznamuje se s životem v dávné minulosti, historií a současností své obce, popíše rozdíl mezi dějem v minulosti, přítomnosti a budoucnosti	současnost a minulost v našem životě a naší obci, proměny způsobu života, bydlení, předměty denní potřeby, báje, mýty, pověsti

ROZMANITOST PŘÍRODY			
ČJS-3-4-01	pozoruje, popíše a porovná viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích	uvědomuje si příčiny některých přírodních dějů a zákonitostí, vypravuje o nich, zachycuje svá pozorování přírody	rozmanitost přírody, roční období
ČJS-3-4-02	roztřídí některé přírodniny podle nápadných určujících znaků, uvede příklady výskytu organismů ve známé lokalitě	vysvětluje rozdíly mezi jednotlivými živými organismy, rozpozná základní znaky, projevy života a stavbu těla, uvede nejznámější rostliny a živočichy v blízkosti svého bydliště - na poli, v lese, u vody, na louce	živá příroda - rostliny, houby, živočichové, základní znaky, projevy života, stavba těla, chráněné a ohrožené druhy
ČJS-3-4-03	provádí jednoduché pokusy u skupiny známých látek, určuje jejich společné a rozdílné vlastnosti a změří základní veličiny pomocí jednoduchých nástrojů a přístrojů	orientuje se v základních jednotkách, provádí ve skupině základní měření pomocí pravítka, vah, odměrky, hodin, provádí jednoduché pokusy s přírodninami, pozoruje a popisuje základní vlastnosti předmětů a jejich změn na základě jednoduchých pokusů - skupenství, teplota, vysvětluje význam vody, vzduchu, půdy	měření veličin s praktickým užíváním základních jednotek – kg, cm, s, l, životní podmínky, člověk a jeho zdraví, neživá příroda, přírodniny - třídění látek, změny látek a skupenství, vlastnosti a porovnávání, horniny a nerosty, půda, voda, vzduch, vesmír, Země
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
ČJS-3-5-01	uplatňuje základní hygienické, režimové a jiné zdravotně preventivní návyky s využitím elementárních znalostí o lidském těle; projevuje vhodným chováním a činnostmi vztah ke zdraví	rozpoznává obvyklé příznaky běžných nemocí, včas o nich dokáže informovat, dodržuje zásady podávání léků, při nemoci pokyny lékaře a rodičů, je schopen za pomoci skupiny poskytnout pomoc při drobném poranění, určuje základní části lidského těla včetně nejdůležitějších orgánů a orientuje se v jejich funkci	lidské tělo - elementární znalosti a důležité orgány, osobní hygiena, první pomoc, osobní bezpečí – bezpečné chování, nebezpečné látky, předměty
ČJS-3-5-02	rozezná nebezpečí různého charakteru, využívá bezpečná místa pro hru a trávení volného času; uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu, jedná tak, aby neohrožoval zdraví své a zdraví jiných	prokazuje v situaci dopravního hřiště bezpečné způsoby chování a jednání v roli cyklisty, uvede základní ochranné prvky v silniční dopravě v roli chodce, cyklisty, cíleně je používá, vyhodnotí nebezpečí míst pro hru a trávení volného času a volí odpovídající způsoby ochrany, v modelových situacích ohrožení bezpečí – neznámá místa, neznámí lidé, kontakt se zvířaty, média, označí možná nebezpečí, diskutuje o způsobech ochrany	bezpečné chování v silničním provozu, dopravní značky, krizové situace – nebezpečí komunikace prostřednictvím elektronických médií, riziková místa, rizikové situace, rizikové chování, předcházení konfliktům
ČJS-3-5-03	chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci, odmítne komunikaci, která je mu nepřijemná; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek	dokáže telefonicky přivolat pomoc, sdělit důležité údaje o sobě a o události, v modelové situaci použije správný způsob komunikace s operátory tísňové linky, v modelových situacích předvede vhodné chování, jak se bránit, nalézt pomoc	správný způsob volání na tísňovou linku, krizové situace – nebezpeční lidé, sexuální zneužívání, služby odborné pomoci

ČJS-3-5-04	reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech	nacvičuje chování při poplachu, všeobecném ohrožení	situace hromadného ohrožení – požární poplach, karanténa
------------	--	---	--

PŘÍRODOVĚDA

Přírodověda je součástí vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a poskytuje žákům především možnost poznat přírodní zákonitosti. Poznání zákonitostí totiž znamená poznávání souvislostí a vztahů mezi fakty, jejich lepší vysvětlení a hlubší porozumění, z toho plyne i větší šance na jejich praktické využití. Tematické okruhy tohoto předmětu jsou navzájem úzce propojeny, vždy se vážou k člověku, přírodě, bydlišti, místní lokalitě. Obsah vyučovacích předmětů přírodověda je postaven na elementárních znalostech, které žáci získali v prvouce i v dalších předmětech (matematika, český jazyk, literární výchova), a současně umožňuje vybavit žáky základními vědomostmi a dovednostmi pro vyučovacích předměty přírodopis, fyzika, chemie a zeměpis na 2. stupni. Témata jsou propojena se znalostmi a dovednostmi z oblasti výtvarné výchovy, výchovy ke zdraví a oblasti Člověk a jeho práce. Přírodověda se vyučuje ve 4. ročníku a v 5. ročníku dvě hodiny týdně, a to v kmenové třídě, v přírodě nebo v okolí školy.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k vyhledávání, třídění informací a jejich efektivnímu využívání v procesu učení
- klademe důraz na učení všemi smysly
- učíme efektivní získávání poznatků z nejrůznějších zdrojů (internet, knihy, časopisy)
- umožňujeme propojovat získané vědomosti s praktickými situacemi

Kompetence k řešení problémů

- navozujeme modelové situace
- vedeme ke snaze dojít k samostatným objevům, řešením a závěrům
- motivujeme k rozpoznání a pochopení problémů, přemýšlení o jeho příčinách, uplatňování vlastního úsudku
- vedeme ke kritickému myšlení a uvážlivému úsudku

Kompetence komunikativní

- vedeme k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k vzájemnému naslouchání a zdůvodňování svých závěrů
- vedeme k správnému pojmenování pozorovaných skutečností a jevů, které žáci využívají při vlastních projevech, názorech a výtvorech
- vedeme k přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme spolupráci na řešení problému při skupinové práci
- vedeme k respektování názorů druhých a k efektivnímu přispívání do diskuse
- vytváříme situace, při kterých si žáci uvědomují nutnost spolupráce
- podporujeme vytváření zdravého sebevědomí

Kompetence občanské

- vedeme k utváření ohleduplného vztahu k přírodě, lidským výtvorům a kulturním hodnotám, k hledání možností aktivního uplatnění ochrany přírody
- zařazujeme do výuky různé besedy rozvíjející občanské postoje
- formujeme povědomí o příslušnosti k národu, rozvíjíme zájem o život v obci, nabízíme návštěvy historických objektů a významných míst
- vedeme k zodpovědnému chování v krizových situacích

- vedeme k respektování a ochraně našeho kulturního a historického dědictví

Kompetence pracovní

- vedeme k plnění povinností a závazků, adaptace na změněné nebo nové pracovní podmínky
- utváříme pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti
- rozvíjíme jednoduché rozpoznání materiálů podle vlastností a použití
- motivujeme ke vhodnému a bezpečnému užívání materiálů, nástrojů a pomůcek a k citlivému pochopení nutnosti efektivního technického rozvoje a pokroku

4. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ROZMANITOST PŘÍRODY			
ČJS-5-4-01	objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody, a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	objasní rozdíly mezi živou a neživou přírodou; nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka; popíše znaky života, životní projevy a potřeby rostlin a živočichů	látky a jejich vlastnosti: voda, vzduch, nerosty, horniny, půda; rovnováha v přírodě; vztahy v přírodě; význam přírodních celků pro člověka
ČJS-5-4-02	vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	objasní a zdůvodní střídání ročních období, dne a noci	roční období, den a noc
ČJS-5-4-03	zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	zdůvodní nejdůležitější vzájemné vztahy mezi organismy; nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	životní podmínky; vztahy mezi organismy; základní ekosystémy; rostliny a živočichové v ročních obdobích
ČJS-5-4-04	porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	prakticky třídí organismy do známých skupin, používá k tomu klíče a atlasy	houby, rostliny, živočichové
ČJS-5-4-05	zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	vyjadřuje se k odpovědnosti lidí při ochraně a tvorbě životního prostředí, ochraně rostlin a živočichů	ochrana a tvorba životního prostředí, využívání přírodních zdrojů člověkem
ČJS-5-4-06	stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci prokáže schopnost se účinně chránit	popíše, jak se má chovat při mimořádných dálostech; uvědomuje si nebezpečí živelných pohrom a ekologických katastrof	rizika v přírodě spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi; mimořádné události a ochrana před nimi
ČJS-5-4-07	založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	zkoumá, zaznamená a podrobně popíše jednoduchý pokus	látky a jejich vlastnosti, vlastnosti a schopnosti rostlin a živočichů, základní fyzikální veličiny a jejich jednotky
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
ČJS-5-5-01	využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav	uvědomuje si souvislosti mezi vlastnostmi lidského těla a těla živočichů	stavba těla živočichů

	a k podpoře vlastního zdravého způsobu života		
ČJS-5-5-02	rozdílňuje jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	popíše etapy lidského života	dětství, dospělost, stáří
ČJS-5-5-03	účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	plánuje svůj denní režim, rozlišuje aktivitu a odpočinek, respektuje potřeby a přání jiných osob	denní režim
ČJS-5-5-06	uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	aktivně pečuje o své zdraví, dodržuje hygienické zásady, vyjmenuje způsoby preventivní ochrany zdraví	denní režim, pitný režim, zdravá výživa, hygiena

5. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ROZMANITOST PŘÍRODY			
ČJS-5-4-01	objevuje a zjišťuje propojenost prvků živé a neživé přírody, princip rovnováhy přírody, a nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka	objasňuje rozdíly mezi živou a neživou přírodou, objevuje a zjišťuje princip rovnováhy přírody, nachází souvislosti mezi konečným vzhledem přírody a činností člověka, definuje znaky života, životní projevy a potřeby rostlin a živočichů	látky a jejich vlastnosti, voda a vzduch – kyslík, nerosty, fosilní paliva, horniny, půda, světlo a teplo, význam přírodních celků pro člověka
ČJS-5-4-02	vysvětlí na základě elementárních poznatků o Zemi jako součásti vesmíru souvislost s rozdělením času a střídáním ročních období	objasní a zdůvodní střídání ročních období, dne a noci, vyhledá, zobecňuje a zpracovává informace o Sluneční soustavě, planetě Zemi a vesmírných objektech	vesmír; Země, Měsíc; Sluneční soustava, hvězdy, souhvězdí, galaxie; roční období, den a noc; magnetismus, vzdušný obal Země, pohyby Země, počasí, podnebí
ČJS-5-4-03	zkoumá základní společenstva ve vybraných lokalitách regionů, zdůvodní podstatné vzájemné vztahy mezi organismy a nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	zdůvodní nejdůležitější vzájemné vztahy mezi organismy, nachází shody a rozdíly v přizpůsobení organismů prostředí	životní podmínky, vztahy mezi organismy, podnebí a počasí, základní ekosystémy, vztahy živé a neživé přírody, vegetační pásy
ČJS-5-4-04	porovnává na základě pozorování základní projevy života na konkrétních organismech, prakticky třídí organismy do známých skupin, využívá k tomu i jednoduché klíče a atlasy	prakticky třídí organismy do známých skupin, používá k tomu i klíče a atlasy; kategorizuje druhy rostlin, hub a živočichů; popíše stavbu těla nejznámějších druhů živočichů, rostlin, jejich význam v přírodě a pro člověka	rostliny, houby, živočichové – obratlovci a bezobratlí
ČJS-5-4-05	zhodnotí některé konkrétní činnosti člověka v přírodě a rozlišuje aktivity, které mohou prostředí i zdraví člověka podporovat nebo poškozovat	Vyjadřuje se k odpovědnosti lidí při ochraně a tvorbě životního prostředí, ochraně rostlin a živočichů, diskutuje o likvidaci a recyklaci odpadů, vyjadřuje svůj názor, hodnotí názory ostatních, uvědomuje si nebezpečí živelných pohrom a ekologických katastrof	ochrana a tvorba životního prostředí, botanické a zoologické zahrady, ekologie, likvidace a recyklace odpadů, úspora energie, živelné pohromy a ekologické katastrofy
ČJS-5-4-06	stručně charakterizuje specifické přírodní jevy a z nich vyplývající rizika vzniku mimořádných událostí; v modelové situaci	nalézá rizika při různých přírodních jevech, popíše, jak se má chovat při mimořádných dálostech,	rizika v přírodě spojená s ročními obdobími a sezónními činnostmi, mimořádné události a ochrana před nimi

	prokáže schopnost se účinně chránit	prokáže, jak se má chránit v mimořádných situacích	
ČJS-5-4-07	založí jednoduchý pokus, naplánuje a zdůvodní postup, vyhodnotí a vysvětlí výsledky pokusu	zkoumá, zaznamená a podrobně popíše jednoduchý pokus	látky a jejich vlastnosti, vlastnosti a schopnosti rostlin a živočichů, základní fyzikální veličiny a jejich jednotky
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ			
ČJS-5-5-01	využívá poznatků o lidském těle k vysvětlení základních funkcí jednotlivých orgánových soustav a k podpoře vlastního zdravého způsobu života	popíše stavbu lidského těla, vysvětlí funkci orgánových soustav, vyjmenuje zásady zdravého způsobu života	lidské tělo; zdravá výživa; kostra; svalová, dýchací, oběhová, trávicí, vylučovací, nervová, rozmnožovací soustava; kůže
ČJS-5-5-02	rozdělí jednotlivé etapy lidského života a orientuje se ve vývoji dítěte před a po jeho narození	charakterizuje etapy vývoje lidského jedince	vývoj a vývin jedince, partnerství a rodičovství
ČJS-5-5-03	účelně plánuje svůj čas pro učení, práci, zábavu a odpočinek podle vlastních potřeb s ohledem na oprávněné nároky jiných osob	plánuje svůj čas podle vlastních potřeb s ohledem na jiné osoby, uvědomuje si své schopnosti a silné stránky, utváří své pozitivní sebehodnocení	denní režim, relaxace, sport, zdravý životní styl, život s handicapem, sebezpoznaní, sebehodnocení, sebezpřijetí
ČJS-5-5-04	uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události; vnímá dopravní situaci, správně ji vyhodnotí a vyvodí odpovídající závěry pro své chování jako chodec a cyklista	definuje rizikové prostředí, na modelových situacích demonstruje bezpečné chování v rizikových situacích, v silničním provozu v roli chodce i cyklisty, v krizových situacích (šikana, týrání, sexuální obtěžování, brutalita), v případě nutnosti vyhledá odbornou pomoc	péče o zdraví, nákup a skladování poživatin, mimořádná ohrožení a rizika s nimi spojená, evakuace, integrovaný záchranný systém, krizové situace (šikana, týrání, sexuální zneužívání)
ČJS-5-5-05	předvede v modelových situacích osvojené jednoduché způsoby odmítání návykových látek	v modelových situacích předvede způsoby odmítání návykových látek; dokáže vyhledat odbornou pomoc	prevence zneužívání návykových látek; závislosti, nebezpečí elektronických médií; centra odborné pomoci
ČJS-5-5-06	uplatňuje základní dovednosti a návyky související s podporou zdraví a jeho preventivní ochranou	vědomě předchází nemocem a úrazům, dodržuje základní hygienická pravidla a zásady zdravého způsobu života	osobní hygiena, zdravá strava, pohyb, preventivní lékařské prohlídky, nemoci přenosné a nepřenositelné
ČJS-5-5-07	rozpozná život ohrožující zranění; ošetří drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	dokáže ošetřit drobná poranění a zajistí lékařskou pomoc	první pomoc, důležitá telefonní čísla
ČJS-5-5-08	uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku	chová se ohleduplně k osobám opačného pohlaví, pojmenuje změny probíhající v dospívání, vnímá a respektuje rozdíly mezi chlapci a děvčaty	Etiketa, slušné vyjadřování, prevence sexuálního zneužívání, základy sexuální výchovy (rozdíly mezi pohlavími a změny v dospívání)

VLASTIVĚDA

Vlastivěda jako vyučovací předmět vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět vymezuje vzdělávací obsah týkající se člověka, společnosti, vlasti, kultury, techniky a dalších témat. Uplatňuje pohled do historie a současnosti, směřuje k dovednostem pro praktický život. Žáci se učí pozorovat a pojmenovávat věci, jevy a děje, učí se vnímat lidi a vztahy mezi nimi, porozumět světu kolem sebe a vnímat základní vztahy ve společnosti. Obsah vyučovacích předmětů přírodověda je postaven na elementárních znalostech, které žáci získali v prvouce i v dalších předmětech (matematika, český jazyk, literární výchova) a současně umožňuje vybavit žáky základními vědomostmi a dovednostmi pro vyučovací předměty přírodopis, fyzika, chemie a zeměpis na 2. stupni. Témata jsou propojena se znalostmi a dovednostmi z oblasti výtvarné výchovy, výchovy ke zdraví a oblasti Člověk a jeho práce. Vlastivěda se vyučuje ve 4. a 5. ročníku dvě hodiny týdně, a to v kmenové třídě. Výuka je vhodně doplňována o exkurze a výukové programy.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k vyhledávání a třídění informací a jejich efektivnímu využívání v procesu učení
- klademe důraz na učení všemi smysly
- podporujeme efektivní získávání poznatků z nejrůznějších zdrojů (internet, knihy, časopisy)
- umožňujeme propojovat získané vědomosti s praktickými situacemi

Kompetence k řešení problémů

- navozujeme modelové situace
- vedeme ke snaze dojít k samostatným objevům, řešením a závěrům
- motivujeme k rozpoznání a pochopení problémů, přemýšlení o jeho příčinách, uplatňování vlastního úsudku
- vedeme ke kritickému myšlení a uvážlivému úsudku

Kompetence komunikativní

- vedeme k samostatnému a sebevědomému vystupování a jednání, k vzájemnému naslouchání a zdůvodňování svých závěrů
- vedeme k správnému pojmenování pozorovaných skutečností a jevů, které žáci využívají při vlastních projevech, názorech a výtvorech
- vedeme k přirozenému vyjadřování pozitivních citů ve vztahu k sobě i okolnímu prostředí

Kompetence sociální a personální

- umožňujeme spolupráci na řešení problému při skupinové práci
- vedeme k respektování názorů druhých a k efektivnímu přispívání do diskuse
- vytváříme situace, při kterých si žáci uvědomují nutnost spolupráce
- podporujeme vytváření zdravého sebevědomí

Kompetence občanské

- vedeme k utváření ohleduplného vztahu k přírodě, lidským výtvorům a kulturním hodnotám, k hledání možností aktivního uplatnění ochrany přírody
- zařazujeme do výuky různé besedy rozvíjející občanské postoje
- formujeme povědomí o příslušnosti k národu, rozvíjíme zájem o život v obci, nabízíme návštěvy historických objektů a významných míst
- vedeme k zodpovědnému chování v krizových situacích
- vedeme k respektování a ochraně našeho kulturního a historického dědictví

Kompetence pracovní

- vedeme k plnění povinností a závazků, adaptaci na změněné nebo nové pracovní podmínky
- utváříme pracovní návyky v jednoduché samostatné i týmové činnosti

- rozvíjíme jednoduché rozpoznání materiálů podle vlastností a použití
- motivujeme ke vhodnému a bezpečnému užívání materiálů, nástrojů a pomůcek, k citlivému pochopení nutnosti efektivního technického rozvoje a pokroku

4. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
ČJS-5-1-01	určí a vysvětlí polohu svého bydliště nebo pobytu vzhledem ke krajině a státu	s pomocí mapky vyjmenuje všechny kraje ČR	poloha místa, členění území ČR
ČJS-5-1-02	určí světové strany v přírodě i podle mapy, orientuje se v nich a řídí se podle zásad bezpečného pohybu a pobytu v přírodě	nakreslí směrovou růžici s hlavními i vedlejšími světovými stranami, pomocí kompasu (buzoly) určí světové strany, zorientuje pomocí kompasu mapu v krajině i ve třídě	určování světových stran
ČJS-5-1-03	rozlišuje mezi náčrt, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokouli	vysvětlí rozdíl mezi mapou a plánem, popíše pomocí mapy povrch (ČR), umí vysvětlit barvy na mapě	náčrt, plán, mapa, mapové značky, čtení z mapy, použití barev na mapách
ČJS-5-1-04	vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	vyjmenuje některé historické země ČR a národnosti, které se na území ČR vyskytují, přiřadí k pohoří nejvyšší horu, uvede příklad nerostného bohatství ČR, rozlišuje základní odvětví průmyslu, určí podnebí ČR	regionální zvláštnosti jednotlivých oblastí ČR
ČJS-5-1-06	rozlišuje hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	vyjmenuje a popíše symboly ČR, uvede jména prezidenta a premiéra ČR, uvede datum vzniku ČR	prezident, orgány státní moci ČR, státní symboly ČR, armáda ČR
LIDÉ KOLEM NÁS			
ČJS-5-2-01	vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	vysvětlí a vyjmenuje pravidla slušného chování, porovná je s vlastními zkušenostmi	pravidla dobrého soužití
ČJS-5-2-03	rozpozná ve svém okolí jednání a chování, která se už nemohou tolerovat a která porušují základní lidská práva nebo demokratické principy	uvede příklad chování, které porušuje základní lidská práva, rozpozná jednání a chování, které se už nedá tolerovat	základní lidská práva, demokratické principy
ČJS-5-2-04	orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácení peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	vysvětlí pojmy soukromé, veřejné a osobní vlastnictví, ovládá používání peněz v běžných situacích, umí zkontrolovat cenu nákupu a vrácení peníze	vlastnictví – soukromé, veřejné, osobní, způsoby plateb, hotovostní a bezhotovostní forma peněz; plánování, odhad a kontrola ceny nákupu, rozpočet – příjmy a výdaje domácnosti

ČJS-5-2-05	poukáže v nejbližším společenském a přírodním prostředí na změny a některé problémy a navrhne možnosti zlepšení životního prostředí obce (města)	v rámci svých možností posoudí, co se do našeho města hodí a co naopak ne (z estetického hlediska), navrhne úpravy vybraného místa v našem městě	problémy, které nás trápí v našem městě
LIDÉ A ČAS			
ČJS-5-3-01	pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	ukáže na časové ose určitý letopočet a století	orientace v čase a časový řád
ČJS-5-3-02	využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	vysvětlí pojem UNESCO a uvede příklad památky zapsané do seznamu UNESCO, přiřadí ke každému probranému časovému období alespoň jednu kulturní památku	návštěva a orientace v archivu, knihovně, muzeu a galerii, chráněná území, historické památky, městské památkové rezervace
ČJS-5-3-04	srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifik	srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti	způsob života a hmotná kultura v pravěku, středověku, novověku
ČJS-5-3-05	objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	umí vysvětlit historický důvod pro zařazení státních svátků	státní svátky a významné dny

5. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
MÍSTO, KDE ŽIJEME			
ČJS-5-1-03	rozdílí mezi náčrt, plány a základními typy map, vyhledává jednoduché údaje o přírodních podmínkách a sídlištích lidí na mapách naší republiky, Evropy a polokoulí	pomocí mapy světa vysvětlí polohu Evropy, popíše pomocí mapy povrch, vodstvo, podnebí, hospodářství	Evropa – jeden ze světadílů
ČJS-5-1-04	vyhledá typické regionální zvláštnosti přírody, osídlení, hospodářství a kultury, jednoduchým způsobem posoudí jejich význam z hlediska přírodního, historického, politického, správního a vlastnického	u svého kraje popíše pomocí mapy povrch, vodstvo, zemědělství, průmysl, významné pamětihodnosti	regionální zvláštnosti jednotlivých oblastí ČR
ČJS-5-1-05	zprostředkuje ostatním zkušenosti, zážitky a zajímavosti z vlastních cest a porovná způsob života a přírodu v naší vlasti i v jiných zemích	umí vyprávět o zajímavém místě v ČR nebo ve světě, které navštívil	zážitky, zkušenosti, zajímavosti z cest
ČJS-5-1-06	rozdílí hlavní orgány státní moci a některé jejich zástupce, symboly našeho státu a jejich význam	uvede datum vstupu ČR do EU, použije s porozuměním pojmy Evropská unie, Evropský parlament, Severoatlantická aliance, Organizace spojených národů	prezident, orgány státní moci ČR, státní symboly ČR, armáda ČR

LIDÉ KOLEM NÁS			
ČJS-5-2-01	vyjádří na základě vlastních zkušeností základní vztahy mezi lidmi, vyvodí a dodržuje pravidla pro soužití ve škole, mezi chlapci a dívkami, v rodině, v obci (městě)	vytvoří pravidla chování ve třídě	soužití lidí, mezilidské vztahy
ČJS-5-2-02	rozdílí základní rozdíly mezi lidmi, obhájí a odůvodní své názory, připustí svůj omyl a dohodne se na společném postupu řešení	vysvětlí, v čem spočívají jednotlivé odlišnosti lidí, při konkrétních činnostech obhájí své názory, je schopen připustit si svůj omyl, při konkrétních činnostech se dohodne na společném postupu a řešení se spolužáky	názor jedince, skupinový názor, odstoupení od omylu, principy demokracie, vyváženost práv a povinností
ČJS-5-2-04	orientuje se v základních formách vlastnictví; používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu nákupu a vrácené peníze, na příkladu ukáže nemožnost realizace všech chtěných výdajů, vysvětlí, proč spořit, kdy si půjčovat a jak vracet dluhy	vysvětlí výhody spoření, proč spořit, jakým způsobem, vysvětlí, kdy si půjčovat, jakým způsobem a jak vracet dluhy	úspory a půjčky
LIDÉ A ČAS			
ČJS-5-3-01	pracuje s časovými údaji a využívá zjištěných údajů k pochopení vztahů mezi ději a mezi jevy	dokáže seřadit podle času tato období: osvětenství, rok 1848, národní obrození, poslední Habsburkové, 1. světová válka, ČSR, 2. světová válka, komunistická vláda, obnovení demokracie	orientace v čase a časový řád, důležitá období v historii ČR
ČJS-5-3-02	využívá archivů, knihoven, sbírek muzeí a galerií jako informačních zdrojů pro pochopení minulosti; zdůvodní základní význam chráněných částí přírody, nemovitých i movitých kulturních památek	přihradí ke každému probíranému časovému období alespoň jednu kulturní památku	návštěva a orientace v archivu, knihovně, muzeu a galerii; chráněná území, historické památky, městské památkové rezervace
ČJS-5-3-03	rozeznává současné a minulé a orientuje se v hlavních reáliích minulosti a současnosti naší vlasti s využitím regionálních specifíků	vybere prvky demokracie z historického období a srovná se současností	časová osa historie českého státu, vybrané události a osobnosti našich dějin
ČJS-5-3-04	srovnává a hodnotí na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifíků	popíše na vybraných ukázkách způsob života a práce předků na našem území v minulosti a současnosti s využitím regionálních specifíků	způsob života a hmotná kultura v pravěku, středověku, novověku
ČJS-5-3-05	objasní historické důvody pro zařazení státních svátků a významných dnů	objasní historické důvody pro zařazení těchto státních svátků: 28.10. Den české státnosti, 8.5. Den vítězství, 17.11. Den boje za svobodu a demokracii	státní svátky a významné dny

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro prvouku, přírodovědu, vlastivědu

Kód a očekávané výstupy z RVP
1. STUPEŇ
1. a 2. období (1. až 3. ročník)
MÍSTO, KDE ŽIJEM žák ČJS-3-1-01p orientuje se v okolí svého bydliště a v okolí školy ČJS-3-1-01p popíše a zvládne cestu do školy ČJS-3-1-03p uvede nejvýznamnější místa v okolí svého bydliště a školy
LIDÉ KOLEM NÁS žák ČJS-3-2-01p rozlišuje role rodinných příslušníků a vztahy mezi nimi, rozlišuje blízké příbuzenské vztahy ČJS-3-2-01p dodržuje základní pravidla společenského chování ČJS-3-2-01p při setkání s neznámými lidmi se chová adekvátně ČJS-3-2-01p projevuje toleranci k odlišnostem spolužáků, jejich přednostem i nedostatkům ČJS-3-2-02p pojmenuje nejběžnější povolání a pracovní činnosti
LIDÉ A ČAS žák ČJS-3-3-01p pozná, kolik je hodin; orientuje se v čase ČJS-3-3-01p zná rozvržení svých denních činností ČJS-3-3-02p, ČJS-3-3-03p rozlišuje děj v minulosti, přítomnosti a budoucnosti ČJS-3-3-03p poznává různé lidské činnosti
ROZMANITOST PŘÍRODY žák ČJS-3-4-01p pozoruje a na základě toho popíše některé viditelné proměny v přírodě v jednotlivých ročních obdobích ČJS-3-4-02p pozná nejběžnější druhy domácích a volně žijících zvířat ČJS-3-4-02p pojmenuje základní druhy ovoce a zeleniny a pozná rozdíly mezi dřevinami a bylinami ČJS-3-4-03p provede jednoduchý pokus podle návodu
ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ žák ČJS-3-5-01p uplatňuje hygienické návyky a zvládá sebeobsluhu; popíše své zdravotní potíže a pocity; zvládá ošetření drobných poranění ČJS-3-5-01p pojmenuje hlavní části lidského těla ČJS-3-5-02p rozezná nebezpečí; dodržuje zásady bezpečného chování; neohrožuje své zdraví a zdraví jiných ČJS-3-5-02p uplatňuje základní pravidla bezpečného chování účastníka silničního provozu ČJS-3-5-03p chová se obezřetně při setkání s neznámými jedinci; v případě potřeby požádá o pomoc pro sebe i pro jiné; ovládá způsoby komunikace s operátory tísňových linek ČJS-3-5-04 reaguje adekvátně na pokyny dospělých při mimořádných událostech
2. období (4. a 5. ročník)
MÍSTO, KDE ŽIJEM žák ČJS-5-1-01p popíše polohu svého bydliště na mapě, začlení svou obec (město) do příslušného kraje ČJS-5-1-01p, ČJS-5-1-02p orientuje se na mapě České republiky, určí světové strany ČJS-5-1-02p řídí se zásadami bezpečného pohybu a pobytu v přírodě ČJS-5-1-03p má základní znalosti o České republice a její zeměpisné poloze v Evropě ČJS-5-1-04p uvede pamětihodnosti, zvláštnosti a zajímavosti regionu, ve kterém bydlí ČJS-5-1-05p sdělí poznatky a zážitky z vlastních cest ČJS-5-1-06p pozná státní symboly České republiky
LIDÉ KOLEM NÁS žák ČJS-5-2-01p, ČJS-5-2-02p dodržuje pravidla pro soužití ve škole, v rodině, v obci (městě) ČJS-5-2-03p rozpozná nevhodné jednání a chování vrstevníků a dospělých ČJS-5-2-03p uvede základní práva dítěte, práva a povinnosti žáka školy

ČJS-5-2-04p používá peníze v běžných situacích, odhadne a zkontroluje cenu jednoduchého nákupu a vrácené peníze
ČJS-5-2-04p porovná svá přání a potřeby se svými finančními možnostmi, uvede příklady rizik půjčování peněz
ČJS-5-2-04p sestaví jednoduchý osobní/rodinný rozpočet, uvede příklady základních příjmů a výdajů

LIDÉ A ČAS

žák

ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p rozeznává rozdíl mezi životem dnes a životem v dávných dobách
ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p uvede významné události, které se vztahují k regionu a kraji
ČJS-5-3-03p, ČJS-5-3-04p vyjmenuje nejvýznamnější kulturní, historické a přírodní památky v okolí svého bydliště

ROZMANITOST PŘÍRODY

žák

ČJS-5-4-01p na jednotlivých příkladech poznává propojenost živé a neživé přírody
ČJS-5-4-02p popíše střídání ročních období
ČJS-5-4-03p zkoumá základní společenstva vyskytující se v nejbližším okolí a pozoruje přizpůsobení organismů prostředí
ČJS-5-4-05p zvládá péči o pokojové rostliny a zná způsob péče o drobná domácí zvířata
ČJS-5-4-05p chová se podle zásad ochrany přírody a životního prostředí
ČJS-5-4-05p popisuje vliv činnosti lidí na přírodu a jmenuje některé činnosti, které přírodnímu prostředí pomáhají a které ho poškozují
ČJS-5-4-06p reaguje vhodným způsobem na pokyny dospělých při mimořádných událostech
ČJS-5-4-07p provádí jednoduché pokusy se známými látkami

ČLOVĚK A JEHO ZDRAVÍ

žák

ČJS-5-5-01p uplatňuje základní znalosti, dovednosti a návyky související s preventivní ochranou zdraví a zdravého životního stylu
ČJS-5-5-02p rozlišuje jednotlivé etapy lidského života
ČJS-5-5-04p uplatňuje účelné způsoby chování v situacích ohrožujících zdraví a v modelových situacích simulujících mimořádné události
ČJS-5-5-04p uplatňuje základní pravidla silničního provozu pro cyklisty; správně vyhodnotí jednoduchou dopravní situaci na hřišti
ČJS-5-5-05p odmítá návykové látky
ČJS-5-5-07p ošetří drobná poranění a v případě nutnosti zajistí lékařskou pomoc
ČJS-5-5-08 uplatňuje ohleduplné chování k druhému pohlaví a orientuje se v bezpečných způsobech sexuálního chování mezi chlapci a děvčaty v daném věku

5.5 ČLOVĚK A SPOLEČNOST

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a společnost** v základním vzdělávání vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti. Vzdělávání směřuje k tomu, aby žáci poznali dějinné, sociální a kulturně historické aspekty života lidí v jejich rozmanitosti, proměnlivosti a ve vzájemných souvislostech. Seznamuje žáky s vývojem společnosti a s důležitými společenskými jevy a procesy, které se promítají do každodenního života a mají vliv na utváření společenského klimatu. Zaměřuje se na utváření pozitivních občanských postojů, rozvíjí vědomí příslušnosti k evropskému civilizačnímu a kulturnímu okruhu a podporuje přijetí hodnot, na nichž je současná demokratická Evropa budována, včetně kolektivní obrany. Důležitou součástí vzdělávání v dané vzdělávací oblasti je prevence rasistických, xenofobních a extrémistických postojů, výchova k toleranci a respektování lidských práv, k rovnosti mužů a žen a výchova k úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí i k ochraně uměleckých a kulturních hodnot. Tato vzdělávací oblast přispívá také k rozvoji finanční i čtenářské gramotnosti a k osvojení pravidel chování při běžných rizikových situacích i při mimořádných událostech.

Ve vzdělávací oblasti Člověk a společnost se u žáků formují dovednosti a postoje důležité pro aktivní využívání poznatků o společnosti a mezilidských vztazích v občanském životě. Žáci se učí rozpoznávat a formulovat společenské problémy v minulosti i současnosti, zjišťovat a zpracovávat informace nutné pro jejich řešení, nacházet řešení a vyvozovat závěry, reflektovat je a aplikovat v reálných životních situacích.

Vzdělávací oblast Člověk a společnost zahrnuje vzdělávací obory **Dějepis a Výchova k občanství**, z nichž vycházejí předměty dějepis, výchova k občanství a finanční gramotnost. Ve svém vzdělávacím obsahu navazuje přímo na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Přesahy dané vzdělávací oblasti se promítají i do jiných vzdělávacích oblastí a do celého života školy a mají přímou vazbu zejména na společenskovědní část vzdělávacího oboru Zeměpis, který je v zájmu zachování jeho celistvosti umístěn ve vzdělávací oblasti Člověk a příroda.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- rozvíjení zájmu o současnost a minulost vlastního národa i jiných kulturních společenství, utváření a upevňování vědomí příslušnosti k evropské kultuře
- odhalování kořenů společenských jevů, dějů a změn, promýšlení jejich souvislostí a vzájemné podmíněnosti v reálném a historickém čase
- hledání paralel mezi minulými a současnými událostmi a jejich porovnávání s obdobnými či odlišnými jevy a procesy v evropském a celosvětovém měřítku
- utváření pozitivního hodnotového systému opřeného o historickou zkušenost
- rozlišování mýtů a skutečností, rozpoznávání projevů a příčin subjektivního výběru a hodnocení faktů i ke snaze o objektivní posouzení společenských jevů současnosti i minulosti
- vytváření schopnosti využívat jako zdroj informací různorodé verbální i neverbální texty společenského a společenskovědního charakteru
- rozvíjení orientace v mnohotvárnosti historických, sociokulturních, etických, politických, právních a ekonomických faktů tvořících rámec každodenního života; k poznávání a posuzování každodenních situací a událostí ve vzájemných vazbách a širších souvislostech včetně souvislostí mezinárodních a globálních
- úctě k vlastnímu národu i k jiným národům a etnikům; k rozvíjení respektu ke kulturním či jiným odlišnostem (zvláštnostem) lidí, skupin i různých společenství
- uplatňování aktivního přístupu k ochraně zdraví, života, majetku při běžných, rizikových i mimořádných událostech i poznávání otázek obrany státu
- získávání orientace v aktuálním dění v ČR, EU, NATO a ve světě, k rozvíjení zájmu o veřejné záležitosti
- utváření vědomí vlastní identity a identity druhých lidí, k rozvíjení realistického sebepoznávání a sebehodnocení, k akceptování vlastní osobnosti i osobnosti druhých lidí

- orientaci v problematice peněz a cen a k odpovědnému spravování osobního (rodinného) rozpočtu s ohledem na měnící se životní situaci
- utváření pozitivních vztahů k opačnému pohlaví v prostředí školy i mimo školu, k rozpoznávání stereotypního nahlížení na postavení muže a ženy v rodině, v zaměstnání i v politickém životě, k vnímání předsudků v nazírání na roli žen ve společnosti
- rozpoznávání názorů a postojů ohrožujících lidskou důstojnost nebo odporujících základním principům demokratického soužití; ke zvyšování odolnosti vůči myšlenkové manipulaci
- uplatňování vhodných prostředků komunikace k vyjadřování vlastních myšlenek, citů, názorů a postojů, k zaujímání a obhajování vlastních postojů a k přiměřenému obhajování svých práv

DĚJEPIS

Ze vzdělávacího oboru Dějepis vychází vyučovací předmět dějepis, který přináší základní poznatky o konání člověka v minulosti. Jeho hlavním posláním je kultivace historického vědomí jedince a uchování kontinuity historické paměti, především ve smyslu předávání historické zkušenosti. Důležité je zejména poznávání dějů, skutků a jevů, které zásadním způsobem ovlivnily vývoj společnosti a promítly se do obrazu naší současnosti. Důraz je kladen především na dějiny 19. a 20. století, kde leží kořeny většiny současných společenských jevů. Významně se uplatňuje zřetel k základním hodnotám evropské civilizace. Podstatné je rozvíjet takové časové a prostorové představy i empatie, které umožňují žákům lépe proniknout k pochopení historických jevů a dějů. Žáci jsou vedeni k poznání, že historie není jen uzavřenou minulostí ani shlukem faktů a definitivních závěrů, ale je kladením otázek, jimiž se současnost prostřednictvím minulosti ptá po svém vlastním charakteru a své možné budoucnosti. Obecné historické problémy jsou konkretizovány prostřednictvím zařazování dějin regionu i dějin místních.

Vyučovací předmět dějepis se vyučuje jako samostatný předmět v 6. až 9. ročníku dvě hodiny týdně, a to zpravidla v kmenových učebnách, příp. v učebně informatiky. Samotná výuka je vhodně doplňována návštěvami akcí rozvíjejících historické vnímání v kontextu soudobého světa.

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu směřuje k:

- rozvíjení vlastního historického vědomí
- vnímání obrazu hlavních vývojových linií
- získávání orientace v historickém čase
- pochopení souvislostí dějinných událostí a procesů
- chápání kulturní rozmanitosti světa
- utváření pozitivního hodnotového systému

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k efektivnímu získávání poznatků z nejrůznějších zdrojů (internet, knihy, časopisy)
- zadáváme úkoly, při kterých žáci vyhledávají a kombinují informace z různých zdrojů
- zadáváme úkoly, které vyžadují využití poznatků z různých předmětů
- vedeme k zamyšlení nad historickým vývojem
- propojujeme do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí a na základě toho k vytváření komplexnějšího pohledu na společenské a kulturní jevy

Kompetence k řešení problémů

- zařazujeme rozmanité aktivity (např. diskuse, výklad, kreslení, řešení problémů, ICT, AV technika) a metody, při kterých žáci sami docházejí k závěrům a řešením
- vedeme ke kritickému myšlení a logickému uvažování

- vedeme k vyhledávání informací vhodných k řešení problému, k nacházení shodných, podobných a odlišných znaků, k využívání získaných vědomostí a dovedností v praktickém životě
- motivujeme k samostatnému řešení problémů, k uvážlivým rozhodnutím a ke schopnosti je obhájit

Kompetence komunikativní

- vedeme k přesnému a výstižnému vyjadřování, k formulování a vyjadřování myšlenky a názory v logickém sledu, k souvislému a kultivovanému písemnému i ústnímu projevu
- zařazujeme do výuky diskuzi
- vedeme k věcnému argumentování a ke vhodné obhajobě vlastních názorů
- vedeme k práci s různými typy textů a k využívání informačních a komunikačních prostředků

Kompetence sociální a personální

- vytváříme příznivé klima třídy
- dodáváme žákům sebedůvěru
- vedeme žáky k tomu, aby přispívali k diskusi v malé skupině i k debatě celé třídy, chápali potřebu efektivně spolupracovat

Kompetence občanské

- reflektujeme při výuce společenské i přírodní dění
- vedeme žáky k ohleduplnosti k druhým, k uvědomění si povinnosti postavit se proti násilí
- motivujeme žáky k prozkoumávání názorů a pohledů lišících se od jejich vlastních
- pěstujeme v žácích vztah k tradicím, národnímu, historickému a kulturnímu dědictví
- vedeme k respektování přesvědčení druhých lidí, k vážení si jejich vnitřních hodnot
- vedeme k chápání základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- utváříme pozitivní postoj k uměleckým dílům, pěstujeme smysl pro kulturu a tvořivost, aktivně se zapojujeme do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

- požadujeme dodržování dohodnuté kvality práce
- umožňujeme žákům vzájemně si radit a pomáhat
- vedeme žáky k využívání znalostí v běžné praxi

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČLOVĚK V DĚJINÁCH			
D-9-1-01	uvede konkrétní příklady důležitosti a potřebnosti dějepisných poznatků	chápe důležitost poznatků o lidských dějinách, uvádí příklady	zkoumání lidských dějin a jeho význam, získávání informací o dějinách
D-9-1-02	uvede příklady zdrojů informací o minulosti; pojmenuje instituce, kde jsou tyto zdroje shromažďovány	vyjmenuje zdroje informací, na příkladech uvádí instituce, které tyto zdroje shromažďují	historické prameny
D-9-1-03	orientuje se na časové ose a v historické mapě, řadí hlavní historické epochy v chronologickém sledu	pracuje s historickou mapou, orientuje se v časové přímce, vyjmenuje jednotlivé epochy lidských dějin	historický čas, periodizace lidských dějin
POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI			
D-9-2-01	charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	charakterizuje život pravěkých sběračů a lovců, jejich materiální a duchovní kulturu	člověk a lidská společnost v pravěku, starší doba kamenná
D-9-2-02	objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	objasní význam zemědělství, dobytčářství a zpracování kovů pro lidskou společnost	mladší a pozdní doba kamenná, doba kovů

D-9-2-03	uvede příklady archeologických kultur na našem území	uvede příklady archeologických kultur na našem území	pravěk v Čechách
NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY			
D-9-3-01	rozpozná souvislost mezi přírodními podmínkami a vznikem prvních velkých zemědělských civilizací	časově a místně vymezí starověk, uvede nejstarší starověké civilizace, seznámí se s podstatou společenského uspořádání	nejstarší starověké civilizace
D-9-3-02	uvede nejvýznamnější typy památek, které se staly součástí světového kulturního dědictví	orientuje se ve stavebních a kulturních památkách starověkých civilizací	kulturní odkaz nejstarších starověkých civilizací
D-9-3-03	demonstruje na konkrétních příkladech přínos antické kultury a uvede osobnosti antiky důležité pro evropskou civilizaci, zrod křesťanství a souvislost s judaismem	vysvětlí důležitost přínosu antické kultury, uvede příklady antických osobností, charakterizuje základy křesťanské a židovské víry	starověké Řecko a Řím, střední Evropa a její styky s antickým Středomořím
D-9-3-04	porovná formy vlády a postavení společenských skupin v jednotlivých státech a vysvětlí podstatu antické demokracie	seznámí se s pojmy demokracie, republika a císařství, pochopí podstatu antické demokracie	podstata antické demokracie, starověké Řecko a Řím

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA			
D-9-4-01	popíše podstatnou změnu evropské situace, která nastala v důsledku příchodu nových etnik, christianizace a vzniku států	charakterizuje hospodářské a sociální změny na konci říše římské, popíše význam křesťanství pro vznik středověkých států	nový etnický obraz Evropy, utváření států ve východoevropském a západoevropském kulturním okruhu a jejich specifický vývoj, raně středověká Evropa
D-9-4-02	porovná základní rysy západoevropské, byzantsko-slovanské a islámské kulturní oblasti	vymenuje a porovná hlavní evropské kulturní okruhy raného středověku	kultura raně středověké Evropy, islám a islámské říše ovlivňující Evropu (Arabové, Turci)
D-9-4-03	objasní situaci Velkomoravské říše a vnitřní vývoj českého státu a postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	popíše vznik a vývoj prvních státních útvarů na našem území, objasní postavení těchto státních útvarů v evropských souvislostech	Velká Morava a český stát, jejich vnitřní vývoj a postavení v Evropě
D-9-4-04	vymezí úlohu křesťanství a víry v životě středověkého člověka, konflikty mezi světskou a církevní mocí, vztah křesťanství ke kacířství a jiným věroukám	objasní význam církve v raně středověkých státech, soupeření světské a církevní moci, popíše vztah křesťanství ke kacířství a jiným náboženstvím	křesťanství, papežství, císařství, křížové výpravy
D-9-4-05	ilustruje postavení jednotlivých vrstev středověké společnosti, uvede příklady románské a gotické kultury	vymenuje a popíše jednotlivé sociální vrstvy středověké společnosti, uvádí základní rysy a příklady románské a gotické kultury	struktura středověké společnosti, kultura středověké společnosti – románské a gotické umění a vzdělanost
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ, POČÁTKY NOVÉ DOBY			
D-9-5-01	vysvětlí znovuoobjevení antického ideálu člověka, nové myšlenky žádající reformu církve včetně reakce církve na tyto požadavky	vysvětlí zrod renesance, objasní příčiny reformačních snah církve	renesance a humanismus, reformace v Evropě
D-9-5-02	vymezí význam husitské tradice pro český politický a kulturní život	uvede základní informace o průběhu husitské revoluce	husitské války

D-9-5-03	popíše a demonstruje průběh zámořských objevů, jejich příčiny a důsledky	popíše průběh zámořských objevů, vysvětlí příčiny a jejich důsledky	zámořské objevy, počátek dobývání světa
D-9-5-04	objasní postavení českého státu v podmínkách Evropy rozdělené do řady mocenských a náboženských center a jeho postavení uvnitř habsburské monarchie	charakterizuje postavení českého státu v rámci habsburské monarchie	český stát v době 16.–18. století
D-9-5-05	objasní příčiny a důsledky vzniku třicetileté války a posoudí její důsledky	vysvětlí příčiny a důsledky třicetileté války, popíše průběh třicetileté války	české stavovské povstání, třicetiletá válka
D-9-5-06	na příkladech evropských dějin konkretizuje absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus	na příkladech evropských dějin charakterizuje pojmy absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus	Evropa v 16.–18. století
D-9-5-07	rozpozná základní znaky jednotlivých kulturních stylů a uvede jejich představitele a příklady významných kulturních památek	uvádí znaky baroka, uvede významné představitele a příklady barokní kultury	barokní kultura, osvícenství

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
MODERNIZACE SPOLEČNOSTI			
D-9-6-01	vysvětlí podstatné ekonomické, sociální, politické a kulturní změny ve vybraných zemích a u nás, které charakterizují modernizaci společnosti	porozumí pojmům absolutismus, konstituční monarchie, parlamentarismus na konkrétních příkladech z evropských dějin, už rozezná základní rysy uměleckých slohů: baroko a rokoko, dále si rozšíří své vědomosti o klasicismus a empír, romantismus, objasní význam vzniku USA	český stát a velmoci od poloviny 17. století do konce 18. století, vznik USA, baroko, rokoko, klasicismus, empír, romantismus
D-9-6-02	objasní souvislost mezi událostmi francouzské revoluce a napoleonských válek na jedné straně a rozbitím starých společenských struktur v Evropě na straně druhé	dá do souvislostí příčiny, průběh, význam francouzské revoluce 1789 a politický vývoj v Evropě, chápe význam osobnosti Napoleona Bonaparte	Velká francouzská revoluce a napoleonské období a jejich vliv na Evropu a svět
D-9-6-03	porovná jednotlivé fáze utváření novodobého českého národa v souvislosti s národními hnutími vybraných evropských národů	zhodnotí úspěšnost boje evropských národů za národní a politickou svébytnost, národní hnutí malých a velkých národů, utváření novodobého českého národa	české národní obrození
D-9-6-04	charakterizuje emancipační úsilí významných sociálních skupin; uvede požadavky formulované ve vybraných evropských revolucích	seznámí se s dělnickým hnutím, feminismem a sociální otázkou, uvědomí si na základě nových poznatků kulturní rozrůzněnost doby od 2. poloviny 18. století do 19. století	průmyslová revoluce v Evropě a v českých zemích v rámci habsburské monarchie

D-9-6-05	na vybraných příkladech demonstruje základní politické proudy	získá povědomí o revolucích 19. století a o existenci politických proudů (konzervativismus, liberalismus, demokratismus, socialismus), prohloubí si chápání pojmů: ústava, občanská práva, rozšíří si poznatky o politických stranách	revoluce 19. století
D-9-6-06	vysvětlí rozdílné tempo modernizace a prohloubení nerovnoměrnosti vývoje jednotlivých částí Evropy a světa včetně důsledků, ke kterým tato nerovnoměrnost vedla; charakterizuje soupeření mezi velmocemi a vymezí význam kolonií	seznámí se se soupeřením mezi velmocemi a určí význam kolonií, rozumí konfliktům mezi velmocemi, chápe kolonialismus, pochopí vývoj vedoucí k 1. světové válce	politický, hospodářský a kulturní vývoj na přelomu 19. století a 20. století

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
MODERNÍ DOBA			
D-9-7-01	na příkladech demonstruje zneužití techniky ve světových válkách a jeho důsledky	pozná příčiny, průběh, důsledky 1. světové války pro Evropu a české země	první světová válka a její politické, sociální a kulturní důsledky
D-9-7-02	rozpozná klady a nedostatky demokratických systémů	seznámí s novým politickým uspořádáním Evropy po 1. světové válce	Evropa po 1. světové válce, nové politické uspořádání Evropy a úloha USA ve světě, vznik Československa, jeho hospodářsko-politický vývoj, sociální a národnostní problémy
D-9-7-03	charakterizuje jednotlivé totalitní systémy, příčiny jejich nastolení v širších ekonomických a politických souvislostech a důsledky jejich existence pro svět; rozpozná destruktivní sílu totalitarismu a vypjatého nacionalismu	zorientuje se v mezinárodní situaci ve 20. a 30. letech, pochopí rozšíření fašismu, existenci a šíření komunistické ideologie, úspěch nacismu, pojmenuje příčiny nastolení totality a existence nacionalismu, obeznámí se s úlohou propagandy	období mezi dvěma válkami (1918–1939), mezinárodněpolitická a hospodářská situace ve 20. a 30. letech, totalitní systémy – komunismus, fašismus, nacismus, důsledky pro Československo a svět
D-9-7-04	na příkladech vyloží antisemitismus, rasismus a jejich nepřijatelnost z hlediska lidských práv	uvědomí si kořeny antisemitismu a rasismu, seznámí se s průběhem holocaustu, objasní si příčiny, průběh a důsledky 2. světové války, rozšíří si znalosti o konkrétních příkladech odboje, antisemitismu a rasismu, dokáže zhodnotit význam odboje	druhá světová válka na našem území a ve světě, holocaust, rasismus, antisemitismus, domácí a zahraniční odboj, politické, mocenské a ekonomické důsledky války
D-9-7-05	zhodnotí postavení Československa v evropských souvislostech a jeho vnitřní sociální, politické, hospodářské a kulturní prostředí	seznámí se a uvede do souvislostí politický, hospodářský a kulturní vývoj Československa od r. 1945 do roku 1989	Československo – poválečný vývoj a rok 1948, vývoj do roku 1989
ROZDĚLENÝ A INTEGROVÁNÍ SE SVĚT			
D-9-8-01	vysvětlí příčiny a důsledky vzniku bipolárního světa; uvede příklady střetávání obou bloků	uvede fakta o zformování východního a západního bloku	bipolární svět, studená válka

D-9-8-02	vysvětlí a na příkladech doloží mocenské a politické důvody euroatlantické hospodářské a vojenské spolupráce	obeznámí se s děním uvnitř východního bloku	státy východního bloku – vnitřní vývoj
D-9-8-03	posoudí postavení rozvojových zemí	oživí si a ujasní si příčiny a vznik kolonialismu, uvědomí si souvislosti s dnešním rozdělením světa, blíže se seznámí s vývojem konce kolonialismu	dekolonizace, rozpad koloniálního systému a mimoevropský svět
D-9-8-04	prokáže základní orientaci v problémech současného světa	získá schopnost rozpoznat populistická sdělení vyskytující se v totalitních i demokratických režimech, poznává prvky manipulace v projevu	vznik České republiky, problémy současného světa, věda, technika a vzdělání jako faktory vývoje, sport a zábava

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro dějepis

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
ČLOVĚK V DĚJINÁCH žák D-9-1-01p chápe význam dějin jako možnosti poučit se z minulosti
POČÁTKY LIDSKÉ SPOLEČNOSTI žák D-9-2-01p rozliší základní rozdíly ve způsobu života pravěkých a současných lidí D-9-2-01p podle obrázků popíše pravěká zvířata, způsob jejich lovu, zbraně, předměty denní potřeby a kultovní předměty
NEJSTARŠÍ CIVILIZACE, KOŘENY EVROPSKÉ KULTURY žák D-9-3-01p uvědomuje si souvislosti mezi přírodními podmínkami a vývojem starověkých států D-9-3-03p, D-9-3-04p popíše život v době nejstarších civilizací
KŘESŤANSTVÍ A STŘEDOVĚKÁ EVROPA žák D-9-4-03p uvede první státní útvary na našem území D-9-4-03p uvede základní informace z období počátků českého státu D-9-4-04p popíše úlohu a postavení církve ve středověké společnosti D-9-4-04p charakterizuje příčiny, průběh a důsledky husitského hnutí D-9-4-05p rozeznává období rozkvětu českého státu v době přemyslovské a lucemburské D-9-4-05p uvede nejvýraznější osobnosti přemyslovského a lucemburského státu
OBJEVY A DOBÝVÁNÍ, POČÁTKY NOVÉ DOBY žák D-9-5-03p popíše důsledky objevných cest a poznávání nových civilizací pro Evropu D-9-5-04p, D-9-5-05p uvede zásadní historické události v naší zemi v daném období D-9-5-04p, D-9-5-05p pojmenuje nejvýraznější osobnosti českých dějin v novověku
MODERNIZACE SPOLEČNOSTI žák D-9-6-03p uvede základní historické události v naší zemi v 19. století D-9-6-03p vyjmenuje nejvýznamnější osobnosti českých dějin 19. století D-9-6-04p rozlišuje rozdíly ve způsobu života společnosti jednotlivých historických etap
MODERNÍ DOBA žák D-9-7-01p, D-9-7-03p, D-9-7-04p uvede příčiny a politické, sociální a kulturní důsledky 1. světové války D-9-7-01p, D-9-7-05p uvede základní informace o vzniku samostatné Československé republiky

ČLOVĚK V DĚJINÁCH

žák

D-9-8-01p, D-9-8-02p popíše průběh a důsledky 2. světové války a politický a hospodářský vývoj v poválečné Evropě

D-9-8-04p chápe význam událostí v roce 1989 a vítězství demokracie v naší vlasti

VÝCHOVA K OBČANSTVÍ

Ze vzdělávacího oboru Výchova k občanství vychází vyučovací předmět výchova k občanství zaměřující se na vytváření kvalit, které souvisejí s orientací žáků v sociální realitě a s jejich začleňováním do různých společenských vztahů a vazeb. Otevírá cestu k realistickému sebepoznání a poznávání osobnosti druhých lidí a k pochopení vlastního jednání i jednání druhých lidí v kontextu různých životních situací. Seznamuje žáky se vztahy v rodině a širších společenstvích, s hospodářským životem a rozvíjí jejich orientaci ve světě financí. Přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů včetně činností armády, a ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života. Učí žáky respektovat a uplatňovat mravní principy a pravidla společenského soužití a přebírat odpovědnost za vlastní názory, chování a jednání i jejich důsledky. Rozvíjí občanské a právní vědomí žáků, posiluje smysl jednotlivců pro osobní i občanskou odpovědnost a motivuje žáky k aktivní účasti na životě demokratické společnosti.

Vyučovací předmět výchova k občanství se vyučuje jako samostatný předmět v 6., 8. a 9. ročníku jednu hodinu týdně. V obsahu předmětu je v 9. ročníku zařazen tematický celek Svět práce ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce, naopak určité výstupy z vyučovacího předmětu výchova k občanství jsou funkčně přesunuty do vyučovacího předmětu finanční gramotnost, osobnostní a sociální výchova a mediální výchova. Výuka výchovy k občanství probíhá v kmenových třídách, v učebně informatiky i v dalších prostorách školy (tělocvična, venkovní hřiště, venkovní učebna). Voleny jsou takové formy a metody práce, které odpovídají charakteru učiva i cílů vzdělávání a které jsou pro kvalitu výuky co nejvíce efektivní – například prožitkové hry, práce ve skupinách, samostatná práce, tvorba referátů, diskuse, sbírání informací z časopisů, novin, propagačních letáků, internetu, využívání zkušeností z vlastního života, hra v rolích, dramatizace, naslouchání druhým, posuzování vlastních názorů s názory druhých a frontální výuka. Výuku vhodně doplňují různé akce a besedy (například návštěva úřadu práce, beseda s kurátorkou, s Policií ČR, představiteli vězeňské služby a městského úřadu, advokáty).

Vzdělávání ve vyučovacím předmětu Výchova k občanství

- vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi potřebnými pro jeho aktivní zapojení do života demokratické společnosti
- vede žáky k orientaci v sociální realitě a začleňování do různých společenských vztahů a vazeb
- otevírá cestu k sebepoznání a poznávání osobností druhých
- vede k pochopení vlastního jednání
- zabývá se vztahy v rodině a širších společenstvích
- seznamuje s hospodářským životem a rozvíjení orientace ve světě financí
- přibližuje žákům úkoly důležitých politických institucí a orgánů včetně činností armády
- ukazuje možné způsoby zapojení jednotlivců do občanského života
- poukazuje na respektování a realizování mravních principů a pravidel společnosti
- vede k uvědomění si odpovědnosti za vlastní názory, chování a důsledky
- zaměřuje se na vytváření pozitivních občanských postojů
- rozvíjí vědomí při náležitosti k evropskému společenství
- zavádí se prevence rasistických a extrémistických postojů
- vede k výchově k toleranci a respektování lidských práv, rovnosti mužů a žen, úctě k přírodnímu a kulturnímu prostředí, ochrana uměleckých a kulturních hodnot

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- uvádíme probírané oblasti v širším kontextu
- rozvíjíme schopnost vyhledávání a třídění informací a na základě jejich pochopení, propojení a systematizaci k efektivní využívání v procesu učení, tvůrčích činnostech a praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

- učíme vnímat společenské problémy ve vývoji
- vedeme ke kritickému myšlení, k posuzování řešení z různých společenských aspektů a k obhajobě rozhodnutí

Kompetence komunikativní

- vedeme ke schopnosti formulovat souvisle a výstižně názory na společenské dění
- motivujeme k naslouchání, k vyslechnutí jiného názoru, k vhodné reakci i argumentaci
- rozvíjíme komunikační dovednosti k vytváření kvalitních vztahů

Kompetence sociální a personální

- vedeme ke spolupráci v týmu, k naslouchání a pomoci, k chápání významu samostatné práce, k dovednosti umět zhodnotit svou práci a práci ostatních
- motivujeme k ovládnutí a řízení svého jednání a chování tak, aby žák dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- vytváříme modelové situace
- upevňujeme dobré mezilidské vztahy

Kompetence občanské

- vedeme k poznávání základních principů, na kterých spočívají zákony a společenské normy, a k uvědomění si svých práv a povinností ve škole i mimo školu
- vedeme ke snaze respektovat přesvědčení druhých lidí a vážit si jejich vnitřních hodnot, nacházet nenásilnou cestu v řešení konfliktů
- vedeme k respektu k našim kulturním tradicím, historickému dědictví a k potřebě jejich ochrany
- motivujeme k aktivnímu zapojení se do kulturního dění a sportovních aktivit

Kompetence pracovní

- vedeme k využívání znalostí a zkušeností v jednotlivých vzdělávacích oblastech jak v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost, tak i k dalšímu rozhodování při celoživotním vzdělávání a profesním zaměření
- dodržujeme efektivní organizování vlastní práce, správný způsob užívání techniky a vybavení, dodržování pravidel
- rozvíjíme orientaci v aktivitách potřebných pro uskutečnění podnikatelského záměru a jeho realizace, chápání rizika podnikání

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
VO-9-1-10	posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci	uplatňuje výhody spolupráce lidí, popíše polohu své obce, seznámí se se začleněním do kraje, vysvětlí význam obecního zastupitelství, vysvětlí pojem domov z hlediska	naše škola, život ve škole, práva a povinnosti žáků, význam a činnost žákovské samosprávy, školní rady, SPZŠ a PPP, společná pravidla a normy

		své příslušnosti k rodině, obci, regionu, vlasti, uvede příklady prvků, které člověku pomáhají vytvořit si osobní vztah ke svému domovu a jeho okolí	naše obec, region, kraj, významní rodáci, místní tradice, důležité instituce, zajímavá a památná místa
VO-9-1-01	objasní účel důležitých symbolů našeho státu a způsoby jejich používání	na příkladech vyloží pojem vlastenectví, má úctu k symbolům našeho státu, chápe význam státních svátků, určí významné historické mezníky v dějinách národa, určí zajímavá a památná místa našeho státu	naše vlast, pojem vlasti a vlastenectví, státní symboly, státní svátky, významné dny, zajímavá a památná místa, co nás proslavilo, významné osobnosti
VO-9-1-02	rozlišuje projevy vlastenectví od projevů nacionalismu		
VO-9-1-03	zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování a aktivně proti němu vystupuje	porovnává různé podoby a projevy kultury (odívání, bydlení, cestování, chování lidí), projevuje smysl a cit pro kulturní rozdíly, respektuje odlišné projevy kultury a kulturní zvláštnosti, vysvětlí přínos kulturních institucí pro život lidí, orientuje se v nabídce jednotlivých kulturních institucí	kulturní život, rozmanitost kulturních projevů, pravidla chování, kulturní hodnoty a tradice, kulturní instituce – typy, jejich nabídka, význam pro život
VO-9-1-04	zhodnotí nabídku kulturních institucí a cíleně z ní vybírá akce, které ho zajímají		

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
VO-9-1-10	posoudí a na příkladech doloží přínos spolupráce lidí při řešení konkrétních úkolů a dosahování některých cílů v rodině, ve škole, v obci	popíše partnerské vztahy, rozdíl mezi kamarádstvím, přátelstvím a láskou, manželstvím	vztahy ve dvojici, kamarádství, přátelství, láska, založení rodiny, manželství
VZ-9-1-04	posoudí různé způsoby chování lidí z hlediska odpovědnosti za vlastní zdraví i zdraví druhých a vyvozuje z nich osobní odpovědnost ve prospěch aktivní podpory zdraví	vysvětlí důležitost preventivního rizikového sexuálního chování, vysvětlí, proč je nebezpečné rizikové sexuální chování, v modelových situacích rozpozná manipulativní vliv vrstevníků a médií	sexuální výchova, rizikové sexuální chování, předčasná sexuální zkušenost, těhotenství a rodičovství mladistvých, ochrana sebe a svého těla před obtěžováním a zneužíváním, krizové situace a formy násilí
VZ-9-1-11	respektuje změny v období dospívání, vhodně na ně reaguje; kultivovaně se chová k opačnému pohlaví		
VZ-9-1-12	respektuje význam sexuality v souvislosti se zdravím, etikou, morálkou a pozitivními životními cíli; chápe význam zdrženlivosti v dospívání a odpovědného sexuálního chování		
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO			
VO-9-4-01	rozlišuje nejčastější typy a formy států a na příkladech porovná jejich znaky	vysvětlí, jaké výhody má demokratický způsob řízení státu pro každodenní život občanů, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu	právní základy státu, Ústava ČR, složky státní moci, jejich orgány a instituce
VO-9-4-02	rozlišuje a porovnává úkoly jednotlivých složek státní moci ČR i jejich orgánů a institucí, uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu		

VO-9-4-03	objasní výhody demokratického způsobu řízení státu pro každodenní život občanů	uvede příklady institucí a orgánů, které se podílejí na správě obcí, krajů a státu, objasní smysl voleb v demokratických státech	státní správa a samospráva, orgány a instituce státní správy a samosprávy, jejich úkoly, principy demokracie, znaky demokratického způsobu rozhodování a řízení státu, politický pluralismus, význam a formy voleb do zastupitelstev
VO-9-4-04	vyloží smysl voleb do zastupitelstev v demokratických státech a uvede příklady, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat každodenní život občanů	a vysvětlí, jak mohou výsledky voleb ovlivňovat život občanů, stručně charakterizuje hlavní formy voleb do zastupitelstev ČR	
VO-9-4-08	dodržuje právní ustanovení, která se na něj vztahují a uvědomuje si rizika jejich porušování	vysvětlí, proč je každý občan povinen dodržovat právní řád, respektuje základní právní normy našeho státu, uvede příklady činnosti důležitých orgánů právní ochrany občanů (policie, státní zastupitelství, soudy, advokáti, notáři), orientuje se ve významných dokumentech, v nichž se publikují právní předpisy, rozliší protiprávní jednání a na příkladech posoudí podmínky trestní postizitelnosti občanů	právní řád ČR, význam funkce právního řádu, orgány právní ochrany občanů, soustava soudů, předpis, publikování právních předpisů, protiprávní jednání, druhy a postihy protiprávního jednání včetně korupce, trestní postizitelnost
VO-9-4-09	rozděljuje a porovnává úkoly orgánů právní ochrany občanů, uvede příklady jejich činnosti a spolupráce při postihování trestných činů		
VO-9-4-11	diskutuje o příčinách a důsledcích korupčního jednání		
VO-9-4-05	přiměřeně uplatňuje svá práva včetně práv spotřebitele a respektuje práva a oprávněné zájmy druhých lidí, posoudí význam ochrany lidských práv a svobod, rozumí povinností občana při zajišťování obrany státu	umí posoudit význam ochrany lidských práv a dokáže respektovat zájmy a práva druhých lidí, objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství, uvede základní náležitosti písemných smluv, zná jejich výhody a řídí se smlouvami, které se jej dotýkají (přepravní podmínky), uvede příklady postihů, které může použít náš stát v případě protiprávního jednání (pokuta, odnětí svobody)	lidská práva a povinnosti, právo v každodenním životě, význam právních vztahů, důležité právní vztahy a závazky z nich vyplývající, protiprávní jednání
VO-9-4-06	objasní význam právní úpravy důležitých vztahů – vlastnictví, pracovní poměr, manželství		
VO-9-4-07	provádí jednoduché právní úkony a chápe jejich důsledky, uvede příklady některých smluv upravujících občanskoprávní vztahy – osobní přeprava; koupě, oprava či pronájem věci		
VO-9-4-10	rozpozná protiprávní jednání, rozliší přestupek a trestný čin, uvede jejich příklady		

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
SVĚT PRÁCE			
ČSP-9-8-01	orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí	vyloží souvislosti mezi různými pracovními činnostmi	práce, zaměstnání, povolání (druhy pracovních činností, povolání lidí, odpovědnost za práci, volba povolání, problémy nezaměstnanosti), volba povolání, charakteristické znaky osobnosti, poradenské služby SOU a SŠ (v obci, regionu, státu)
ČSP-9-8-02	posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravě	a předpoklady nutnými pro jejich výkon, uvede hlavní problémy, které mohou nastat v případě nezaměstnanosti (peníze, vztahy v rodině), popíše, jak si může poradit v případě nezaměstnanosti, popíše jednotlivá povolání a druhy pracovišť, orientuje se v nabídce	
ČSP-9-8-03	využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného vzdělávání		

		učebních oborů a středních škol, uvědomí si své osobní zájmy a cíle, tělesný a zdravotní stav, uvědomí si své osobní vlastnosti a schopnosti, orientuje se v nabídce poradenských služeb	
ČSP-9-8-04	prokáže v modelových situacích schopnost prezentace své osoby při vstupu na trh práce	umí prezentovat svou osobu při vstupu na trh práce	pracovní příležitosti v regionu, způsoby hledání zaměstnání, psaní životopisu, pohovor u zaměstnavatele, problémy nezaměstnanosti, úřady práce
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT			
VO-9-5-01	popíše vliv a začlenění ČR do EU na každodenní život občanů, uvede příklady práv občanů ČR v rámci EU i možných způsobů jejich uplatňování	uvědomuje si práva občanů ČR v rámci EU, vnímá výhody spolupráce mezi státy, vytváří si osobní názor na příčiny a důsledky globálních problémů současnosti	globální svět, evropská integrace, podstata, význam, výhody Evropská unie a ČR, mezinárodní spolupráce, ekonomická, politická a bezpečnostní spolupráce mezi státy, její výhody, významné mezinárodní organizace (Rada Evropy, NATO, OSN aj.)
VO-9-5-02	uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má vztah ČR, posoudí jejich význam ve světovém dění a popíše výhody spolupráce mezi státy, včetně zajišťování obrany		
VO-9-5-03	uvede příklady některých projevů globalizace, porovná jejich klady a zápory	porovná klady a zápory některých projevů globalizace, dokáže posoudit možné projevy globálních problémů a snaží se o jejich řešení v rámci obce a regionu	globalizace, projevy, klady a zápory; významné globální problémy včetně válek a terorismu, možnosti jejich řešení
VO-9-5-04	uvede některé globální problémy současnosti, vyjádří na ně svůj osobní názor a popíše jejich hlavní příčiny i možné důsledky pro život lidstva		
VO-9-5-05	objasní souvislosti globálních a lokálních problémů, uvede příklady možných projevů a způsobů řešení globálních problémů na lokální úrovni – v obci, regionu		
VO-9-5-06	uvede příklady mezinárodního terorismu a zaujme vlastní postoj ke způsobům jeho potírání, objasní roli ozbrojených sil ČR při zajišťování obrany státu a při řešení krizí nevojenského charakteru		

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro výchovu k občanství

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI
žák
VO-9-1-03p přistupuje kriticky k projevům vandalismu

VO-9-1-06p v modelové situaci uplatní dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí VO-9-1-07p respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití VO-9-1-07p uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem VO-9-1-08p rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům VO-9-1-08p respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti VO-9-1-09p je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie
ČLOVĚK, STÁT A PRÁVO žák VO-9-4-02p uvede základní prvky fungování demokratické společnosti VO-9-4-02p chápe státoprávní uspořádání České republiky, zákonodárných orgánů a institucí státní správy VO-9-4-02p uvede symboly našeho státu a zná způsoby jejich užívání VO-9-4-04p vyjmenuje základní práva a povinnosti občanů VO-9-4-05p na příkladu vysvětlí, jak reklamovat výrobek nebo službu VO-9-4-05p uvede příklady, jak se bránit v případě porušení práv spotřebitele VO-9-4-08p uvědomuje si rizika porušování právních ustanovení a důsledky protiprávního jednání VO-9-4-09p uvede základní informace o sociálních, právních a ekonomických otázkách rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků VO-9-4-09p vyřizuje své osobní záležitosti včetně běžné komunikace s úřady; požádá v případě potřeby vhodným způsobem o radu VO-9-4-10p rozeznává nebezpečí ohrožení sociálně patologickými jevy VO-9-4-10p v krizových situacích využívá služby pomáhajících organizací
MEZINÁRODNÍ VZTAHY, GLOBÁLNÍ SVĚT žák VO-9-5-01p uvede příklady základních práv občanů ČR v rámci EU a způsoby jejich uplatňování VO-9-5-01p, VO-9-5-02p uvede některé významné mezinárodní organizace a společenství, k nimž má ČR vztah, a ví o výhodách spolupráce mezi státy VO-9-5-06p uvede příklady mezinárodního terorismu
SVĚT PRÁCE žák ČSP-9-8-01p orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách ČSP-9-8-02p posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života ČSP-9-8-03p využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání ČSP-9-8-04p prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání - byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů - byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání
VZ-9-1-04p respektuje zdravotní stav svůj i svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví ČSP-9-8-01p orientuje se v pracovních činnostech vybraných profesí, v učebních oborech a středních školách ČSP-9-8-02p posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života ČSP-9-8-03p využije profesní informace a poradenské služby pro výběr vhodného dalšího vzdělávání ČSP-9-8-04p prokáže v modelových situacích prezentaci své osoby při ucházení se o zaměstnání - byl seznámen s právy a povinnostmi zaměstnanců a zaměstnavatelů - byl seznámen s možnostmi využití poradenské pomoci v případě neúspěšného hledání zaměstnání

FINANČNÍ GRAMOTNOST

Ze vzdělávacího oboru Výchova k občanství vychází povinný vyučovací předmět finanční gramotnost. Předmět je vyučován v 8. ročníku a je dotován jednou hodinou týdně. Obsahem předmětu jsou výstupy ze vzdělávacího oboru Výchova k občanství tak, aby vznikl ucelený předmět rozvíjející žáky v základních finančních a ekonomických dovednostech a umožňující orientaci v problematice peněz a cen. Obsahem předmětu jsou všechny tři složky finanční gramotnosti: peněžní, cenová a rozpočtová. Důraz je kladen na vytvoření zodpovědnějšího postoje a přístupu žáků k nakládání s penězi, a to jak vzděláním, tak praktickými činnostmi. Výuka probíhá v kmenových učebnách i v učebně informatiky a je doplněna konkrétními příklady ze života,

pracuje se s televizními a internetovými ukázkami na dané téma. Žáci mají možnost sami vyhledávat a třídit informace, pracovat vlastním tempem.

Cílem předmětu je rozvíjet finanční gramotnost, která umožňuje porozumět financím a správně s nimi zacházet v různých životních situacích, seznámit s funkcí a druhy peněz, umět sestavit jednoduchý rozpočet domácnosti s ohledem na nezbytnost jednotlivých výdajů, seznámit žáky s finančními produkty jednotlivých bank, s možnostmi pojištění, úvěrů, leasingu, upozornit na problematiku zadlužování a lichvy a seznámit s právy spotřebitele.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k vyhledávání informací na internetu, k jejich třídění a zpracování, k vyvozování závěrů

Kompetence k řešení problémů

- vedeme ke kritickému myšlení, k posuzování řešení z různých aspektů a k obhajobě rozhodnutí
- zařazujeme metody, při kterých dochází k objevům, řešením a závěrům sami žáci

Kompetence komunikativní

- vedeme ke schopnosti formulovat souvisle a výstižně názory
- motivujeme k naslouchání, k vyslechnutí jiného názoru, k vhodné reakci i argumentaci
- rozvíjíme komunikační dovednosti k vytváření kvalitních vztahů

Kompetence sociální a personální

- vedeme ke spolupráci v týmu, k naslouchání a pomoci, k chápání významu samostatné práce, k dovednosti umět zhodnotit svou práci a práci ostatních
- motivujeme k ovládnutí a řízení svého jednání a chování tak, aby žák dosáhl pocitu sebeuspokojení a sebeúcty
- vytváříme modelové situace
- upevňujeme dobré mezilidské vztahy

Kompetence občanské

- seznamujeme s principy hospodaření domácnosti i státu využitelnými v praktickém životě
- vedeme k vytvoření zodpovědného postoje a přístupu k nakládání s penězi
- vedeme k porozumění financím a k dovednosti správně s nimi zacházet v různých životních situacích

Kompetence pracovní

- dodržujeme efektivní organizování vlastní práce a dohodnutá pravidla

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ			
VO-9-3-01	rozlišuje a porovnává různé formy vlastnictví, včetně duševního vlastnictví, a způsoby jejich ochrany, uvede příklady	rozezná formy vlastnictví, zdůvodní nepřijatelnost vandalského chování k veřejnému majetku a vysvětlí, jak lze proti němu aktivně vystupovat	majetek, vlastnictví, formy vlastnictví, hmotné a duševní vlastnictví, jejich ochrana, hospodaření s penězi, majetkem s různými formami vlastnictví
VO-9-3-02	sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření	dokáže popsat vývoj peněz, seznámí se s výběrem peněžních ústavů, vysvětlí rozdíl mezi placeným a přijatým úrokem, orientuje se v nabídce druhů pojištění, uvede příklady	hospodaření domácnosti, příjmy a výdaje domácnosti, jednoduchý rozpočet domácnosti, peníze, ceny, formy placení, debetní a kreditní platební karty, finanční trh, finanční produkty, banky

	domácnosti, objasní princip vyrovnaného, schodkového a přebytkového rozpočtu domácnosti, dodržuje zásady hospodárnosti a vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi	hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí rozdíl v užívání debetní a kreditní platební karty, orientuje se na webových stránkách týkající se finančního trhu	a jejich služby, aktivní a pasivní operace, úročení, pojištění, přebytek a deficit, rizika při hospodaření s penězi
VO-9-3-03	na příkladech ukáže vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, uvede příklady použití debetní a kreditní platební karty, vysvětlí jejich omezení		
VO-9-3-04	vysvětlí, jakou funkci plní banky a jaké služby občanům nabízejí, vysvětlí význam úroku placeného a přijatého, uvede nejčastější druhy pojištění a navrhne, kdy je využit		
VO-9-3-05	uvede a porovná nejobvyklejší způsoby nakládání s volnými prostředky a způsoby krytí deficitu		
VO-9-3-06	na příkladu chování kupujících a prodávajících vyloží podstatu fungování trhu, objasní vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny a její změny; na příkladu ukáže tvorbu ceny jako součet nákladů, zisku a DPH; popíše vliv inflace na hodnotu peněz	vysvětlí podstatu fungování trhu, vliv nabídky a poptávky na tvorbu ceny, dokáže na příkladu sestavit cenu výrobku, popíše vliv inflace na hodnotu peněz, orientuje se v rozdělování peněz státního rozpočtu, porovná příkazovou a tržní ekonomiku, uvědomí si výhody tržního hospodářství	ekonomie, ekonomika, principy tržního hospodářství (nabídka, poptávka, trh – podstata fungování trhu, nejčastější právní formy podnikání), tvorba ceny, inflace, výroba, obchod, služby – jejich návaznost, hospodářská politika, státní příspěvky a dávky
VO-9-3-07	rozlišuje, ze kterých zdrojů pocházejí příjmy státu a do kterých oblastí stát směřuje své výdaje, uvede příklady dávek a příspěvků, které ze státního rozpočtu získají občané		
VO-9-3-08	rozlišuje a porovnává úlohu výroby, obchodu a služeb, uvede příklady jejich součinnosti		
objasní, kam se obrátit v případě porušení práv spotřebitele			práva spotřebitele
stanoví si vlastní finanční cíle			finanční plánování

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro finanční gramotnost

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
ČLOVĚK, STÁT A HOSPODÁŘSTVÍ
žák
VO-9-3-02p stručně popíše sociální, právní a ekonomické otázky rodinného života a rozlišuje postavení a role rodinných příslušníků

VO-9-3-02p sestaví jednoduchý rozpočet domácnosti, uvede hlavní příjmy a výdaje, rozliší pravidelné a jednorázové příjmy a výdaje, zváží nezbytnost jednotlivých výdajů v hospodaření domácnosti, vyhýbá se rizikům při hospodaření s penězi
VO-9-3-03p ukáže na příkladech vhodné využití různých nástrojů hotovostního a bezhotovostního placení, vysvětlí, k čemu slouží bankovní účet
VO-9-3-04p uvede příklady služeb, které banky nabízejí občanům
VO-9-3-07p uvědomuje si význam sociální péče o potřebné občany

5.6 ČLOVĚK A PŘÍRODA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a příroda** zahrnuje okruh problémů spojených se zkoumáním přírody. Poskytuje žákům prostředky a metody pro hlubší porozumění přírodním faktům a jejich zákonitostem. Dává jim tím i potřebný základ pro lepší pochopení a využívání současných technologií a pomáhá jim lépe se orientovat v běžném životě.

V této vzdělávací oblasti dostávají žáci příležitost poznávat přírodu jako systém, jehož součástí jsou vzájemně propojeny, působí na sebe a ovlivňují se. Na takovém poznání je založeno i pochopení důležitosti udržování přírodní rovnováhy pro existenci živých soustav i člověka, včetně možných ohrožení plynoucích z přírodních procesů, z lidské činnosti a zásahů člověka do přírody. Vzdělávací oblast také významně podporuje vytváření otevřeného myšlení (přístupného alternativním názorům), kritického myšlení a logického uvažování.

Vzdělávací obory vzdělávací oblasti Člověk a příroda, jimiž jsou **Fyzika, Chemie, Přírodopis a Zeměpis**, svým činnostním a badatelským charakterem výuky umožňují žákům hlouběji porozumět zákonitostem přírodních procesů, a tím si uvědomovat i užitečnost přírodovědných poznatků a jejich aplikací v praktickém životě. Zvláště významné je, že při studiu přírody specifickými poznávacími metodami si žáci osvojují i důležité dovednosti. Jedná se především o rozvíjení dovednosti soustavně, objektivně a spolehlivě pozorovat, experimentovat a měřit, vytvářet a ověřovat hypotézy o podstatě pozorovaných přírodních jevů, analyzovat výsledky tohoto ověřování a vyvozovat z nich závěry. Žáci se tak učí zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti či vztahy mezi nimi, klást si otázky (Jak? Proč? Co se stane, jestliže?) a hledat na ně odpovědi, vysvětlovat pozorované jevy, hledat a řešit poznávací nebo praktické problémy, využívat poznání zákonitostí přírodních procesů pro jejich předvídání či ovlivňování.

Ve výše zmíněných vzdělávacích oborech žáci postupně poznávají složitost a mnohotvárnost skutečnosti, podstatné souvislosti mezi stavem přírody a lidskou činností, především pak závislost člověka na přírodních zdrojích a vlivy lidské činnosti na stav životního prostředí a na lidské zdraví. Učí se zkoumat změny probíhající v přírodě, odhalovat příčiny a následky ovlivňování důležitých místních i globálních ekosystémů a uvědoměle využívat své přírodovědné poznání ve prospěch ochrany životního prostředí a principů udržitelného rozvoje. Komplexní pohled na vztah mezi člověkem a přírodou, jehož významnou součástí je i uvědomování si pozitivního vlivu přírody na citový život člověka, utváří – spolu s fyzikálním, chemickým a přírodopisným vzděláváním – také vzdělávání zeměpisné, které navíc umožňuje žákům postupně odhalovat souvislosti přírodních podmínek a života lidí i jejich společenství v blízkém okolí, v regionech, na celém území ČR, v Evropě i ve světě. Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Zeměpis, který má přírodovědný i společenskovední charakter, je, v zájmu zachování celistvosti oboru, umístěn celý v této vzdělávací oblasti.

Vzdělávací oblast Člověk a příroda navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět, která na elementární úrovni přibližuje přírodovědné poznávání žákům 1. stupně základního vzdělávání, a kooperuje především se vzdělávacími oblastmi Matematika a její aplikace, Člověk a společnost, Člověk a zdraví a Člověk a svět práce a přirozeně i s dalšími vzdělávacími oblastmi.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod poznávání (pozorování, měření, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- potřebě klást si otázky o průběhu a příčinách různých přírodních procesů, které mají vliv i na ochranu zdraví, životů, životního prostředí a majetku, správně tyto otázky formulovat a hledat na ně adekvátní odpovědi
- způsobu myšlení, které vyžaduje ověřování vyslovovaných domněnek o přírodních faktech více nezávislými způsoby
- posuzování důležitosti, spolehlivosti a správnosti získaných přírodovědných dat pro potvrzení nebo vyvrácení vyslovovaných hypotéz či závěrů

- zapojování do aktivit směřujících k šetrnému chování k přírodním systémům, ke svému zdraví i zdraví ostatních lidí
- porozumění souvislostem mezi činnostmi lidí a stavem přírodního a životního prostředí
- uvažování a jednání, která preferují co nejefektivnější využívání zdrojů energie v praxi, včetně co nejširšího využívání jejich obnovitelných zdrojů, zejména pak slunečního záření, větru, vody a biomasy
- utváření dovedností vhodně se chovat při kontaktu s objekty či situacemi potenciálně či aktuálně ohrožujícími životy, zdraví, majetek nebo životní prostředí lidí

FYZIKA

Předmět Fyzika je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda, je vyučován jako samostatný předmět s časovou dotací v 6., 7. a 9. ročníku dvě hodiny týdně, v 8. ročníku jednou hodinou týdně. Vzdělávání v předmětu fyzika směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů v jejich vzájemné souvislosti. Charakter výuky fyziky umožňuje žákům více porozumět zákonitostem přírodních procesů a uvědomovat si užitečnost poznatků a jejich aplikaci v praktickém životě. Výuka probíhá v odborné učebně fyziky a chemie. Ve vyučovacích hodinách se provádějí demonstrační pokusy, je také využívána videotechnika. Součástí výuky jsou laboratorní práce. Výuka fyziky je vhodně doplňována exkurzemi.

Vzdělávání v předmětu fyzika:

- směřuje k podpoře hledání a poznávání fyzikálních faktů a jejich vzájemných souvislostí
- vede k rozvíjení a upevňování dovedností objektivně pozorovat a měřit fyzikální vlastnosti a procesy
- vede k vytváření a ověřování hypotéz
- učí žáky zkoumat příčiny přírodních procesů, souvislosti a vztahy mezi nimi
- směřuje k osvojení základních fyzikálních pojmů a odborné terminologie
- podporuje vytváření otevřeného myšlení, kritického myšlení a logického uvažování

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k vyhledávání, třídění a propojování informací, k používání odborné terminologie
- zařazujeme samostatné měření, experimentování a bádání
- motivujeme porovnávání získaných informací, k nalézání souvislostí mezi získanými daty

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní

- podporujeme práci ve skupinách, která je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- vedeme žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

- využíváme skupinového vyučování vedoucí ke spolupráci při řešení problémů
- navozujeme situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- vedeme k ochotě pomoci

Kompetence občanské

- vedeme žáky k šetrnému využívání elektrické energie, k posuzování efektivity jednotlivých energetických zdrojů
- podněcujeme k upřednostňování obnovitelných zdrojů ve svém budoucím životě

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k dodržování a upevňování bezpečného chování při práci s fyzikálními přístroji a zařízeními
- přistupování k výsledkům své činnosti z hlediska kvality, funkčnosti, hospodárnosti, ochrany zdraví a životního prostředí
- využívání znalostí a zkušeností získaných ve fyzice k rozvoji a přípravě na budoucí povolání

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
LÁTKY A TĚLESA			
F-9-1-01	změří vhodně zvolenými měřidly některé důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa	rozliší látku od tělesa, uvede příklady, účelně volí a používá měřidlo ke zjištění délky, hmotnosti, objemu, teploty, hustoty a času, uvede značku a jednotku fyzikální veličiny, převádí jednotky fyzikálních veličin, rozumí pojmu skupenství látky, uvede příklady látek daného skupenství, pojmenuje skupenskou přeměnu, osvojí si, jak změřit délku, čas a jak určit hmotnost tělesa vážením, vyjmenuje jejich základní jednotky, umí určit průměrnou hodnotu veličin, umí změřit teplotu teploměrem a učit její změnu, umí změřit objem – odměrný válec, zná jednotku	látky a tělesa, základní fyzikální veličiny a jejich jednotky (délka, obsah, objem, čas, hustota, teplota), měření fyzikálních veličin, skupenství látek
F-9-1-02	uvede konkrétní příklady jevů dokazujících, že se částice látek neustále pohybují a vzájemně na sebe působí	dokáže popsat, že se částice stále neuspořádaně pohybují, popisuje vlastnosti látek v souvislosti s jejich skupenstvím a jejich částicovou stavbou, popíše difúzi a umí najít příklady v běžném životě	stavba látek – skupenství látek
F-9-1-03	předpoví, jak se změní délka či objem tělesa při dané změně jeho teploty	dokáže odhadnout, jak změna teploty tělesa změní jeho délku nebo objem	měření fyzikálních veličin – vztahy teplota a délka, teplota a objem
F-9-1-04	využívá s porozuměním vztah mezi hustotou, hmotností a objemem při řešení praktických problémů	osvojí si vztah pro výpočet hustoty, chápe vztah mezi hmotností a objemem tělesa a jak ovlivňují velikost hustoty, umí vysvětlit hustotu látky pomocí MF tabulek	výpočet hustoty látky
POHYB TĚLES, SÍLY			
F-9-2-04	určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	chápe pojem vzájemné působení těles a některé jeho projevy, popíše jak se projevují účinky gravitační síly a jejího pole, chápe existenci pole elektrického a magnetického – v běžném životě	gravitační pole a gravitační síla, elektrické a magnetické vlastnosti látek
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE			
F-9-6-01	sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	umí správně zakreslit schematické značky jednotlivých součástek el. obvodu, umí jednoduchý el. obvod sestavit a zapojit, rozdělí látky na	elektrický obvod

		vodiče a nevodiče, vysvětlí podstatu tohoto jevu	
--	--	--	--

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE			
F-9-2-01	rozhodne, jaký druh pohybu těleso koná vzhledem k jinému tělesu	má představu o mechanickém pohybu – vidí souvislosti na příkladech ze života, rozliší rovnoměrný a nerovnoměrný pohyb, přímočarý a křivočarý	pohyb a klid tělesa
F-9-2-02	využívá s porozuměním při řešení problémů a úloh vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného pohybu	umí použít vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů	pohyby těles
F-9-2-03	změří velikost působící síly	umí změřit siloměrem velikost síly působící na těleso	síla
F-9-2-04	určí v konkrétní jednoduché situaci druhy sil působících na těleso, jejich velikosti, směry a výslednici	orientuje se ve vzájemném působení těles, rozlišuje účinky sil – posuvné, otáčivé a deformační, rozlišuje pojem tlaková a tahová síla, třecí síla, umí znázornit sílu a graficky určit její výslednici	tlaková a tahová síla, třecí síla, skládání sil
F-9-2-05	využívá Newtonovy zákony pro objasnění či předvídání změn pohybu těles při působení stálé výsledné síly v jednoduchých situacích	využívá Newtonovy zákony k objasnění jevů z běžného života a pomocí Newtonových zákonů řeší jednoduché úlohy	Newtonovy zákony
F-9-2-06	aplikuje poznatky o otáčivých účincích síly při řešení praktických problémů	užívá pojem páka, rameno síly, moment síly a jeho jednotku, rozliší kladku pevnou, volnou a kladkostroj – jejich použití, uplatňuje algoritmus výpočtu rovnováhy na těchto jednoduchých strojích	rovnováha na kladce a páce
MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN			
F-9-3-01	využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení konkrétních praktických problémů	vysvětluje účinky vnější tlakové síly na kapaliny – Pascalův zákon, popisuje účinky gravitační síly na kapalinu, existenci vztahové síly – Archimédův zákon, umí toto použít při vysvětlení jevů v běžném životě	Pascalův zákon, Archimédův zákon, hydrostatický tlak
F-9-3-02	předpoví z analýzy sil působících na těleso v klidné tekutině chování tělesa	popisuje a vysvětluje příčiny atmosférického tlaku a tlakové síly plynu v uzavřené nádobě, rozlišuje pojem podtlak a přetlak, dokáže vysvětlit využití těchto poznatků v praxi – balóny	atmosférický tlak
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE			
F-9-6-07	využívá zákona o přímočarém šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí a zákona odrazu světla při řešení problémů a úloh	popíše příčiny světelných jevů a orientuje se v základních pojmech o šíření světla, rozlišuje pojmy stín, polostín, sleduje jevy související se zobrazením těles rov. zrcadlem, pozoruje lom světla	vlastnosti světla, světelné jevy

		i na hranolu, umí popsat některé přírodní jevy	
--	--	--	--

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ENERGIE			
F-9-4-01	určí v jednoduchých případech práci vykonanou silou a z ní určí změnu energie tělesa	umí popsat vzájemné přeměny energie v gravitačním poli Země, postupně si osvojuje pojem vnitřní energie a její přeměny	formy energie a její změny
F-9-4-02	využívá s porozuměním vztahy mezi výkonem, vykonanou prací a časem	zvládá objasnění, že změny energie jsou vždy spojeny s konáním práce a úzce souvisí s dobou konání práce	energie a teplo
F-9-4-03	využívá poznatky o vzájemných přeměnách různých forem energie a jejich přenosu při řešení konkrétních problémů a úloh	učí se využívat změny skupenství látky se změnou jeho vnitřní energie, umí srovnávat teplo s mechanickou prací, zvládá výpočet tepla ve vztahu s hmotností a změnou teploty, dokáže vyvodit, jak měrná tep. kapacita ovlivňuje vlastnosti látek	změny skupenství látek
F-9-4-04	určí v jednoduchých případech teplo přijaté či odevzdané tělesem	zvládá určit v jednoduchých případech, kdy těleso teplo přijímá a kdy odevzdává, hledá ve svém okolí, kde se tyto jevy objevují a vyhodnocuje jejich využití v praxi	teplo a jeho využití
F-9-4-05	zhodnotí výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí	umí vysvětlit výhody a nevýhody používání různých materiálů při tepelné výměně, chápe využití změny vnitřní energie, orientuje se v možnostech obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie a chápe jejich význam	vnitřní energie a její souvislost s využitím obnovitelných a neobnovitelných zdrojů energie
ZVUKOVÉ DĚJE			
F-9-5-01	rozpozná ve svém okolí zdroje zvuku a kvalitativně analyzuje příhodnost daného prostředí pro šíření zvuku	hledá ve svém okolí zvukové zdroje, pokouší se je rozlišovat a zkoumá, co ovlivňuje šíření zvuku v prostředí a jaké vlastnosti zvuku vnímá	zvukové jevy – vlastnosti zvuku
F-9-5-02	posoudí možnosti zmenšování vlivu nadměrného hluku na životní prostředí	snaží se najít možnosti, jak zmenšit vliv nadměrného hluku nejen na životní prostředí, ale hlavně na zdraví člověka	ochrana před nadměrným hlukem
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE			
F-9-6-01	sestaví správně podle schématu elektrický obvod a analyzuje správně schéma reálného obvodu	umí zapojit jednoduchý el. obvod, umí změřit proud a napětí, začíná spojovat rezistory za sebou a vedle sebe a zkoumá jejich vliv na velikost jejich odporu	elektrický proud, el. obvod a jeho součásti

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE			
F-9-6-02	rozezná stejnosměrný proud od střídavého a změří elektrický proud a napětí	umí rozlišit střídavý a stejnosměrný proud na základě jejich vzniku, graficky znázorňuje jejich průběh a umí číst v grafu, vysvětluje pojmy perioda a frekvence	vznik elektrického proudu a střídavého el. proudu
F-9-6-03	rozezná vodič, izolant a polovodič na základě analýzy jejich vlastností	umí vysvětlit rozdíl mezi vodičem a izolantem na základě rozboru jejich vlastností, vysvětluje pojem polovodič, zvládá vysvětlení vedení proudu v kapalinách a plynech, v polovodičích	vedení el. proudu v kapalinách, plynech a polovodičích
F-9-6-04	využívá Ohmův zákon pro část obvodu při řešení praktických problémů	používá znalosti Ohmova zákona při řešení praktických problémů, umí měřit napětí a proud, zná měřicí přístroje a práci s nimi	elektrický proud – vedení proudu v látkách
F-9-6-05	využívá prakticky poznatky o působení magnetického pole na magnet a na cívku s proudem a o vlivu změny magnetického pole v okolí cívky na vznik indukovaného napětí v ní	umí spojit magnetické pole s usměrněným pohybem částic s el. nábojem, umí popsat elektromagnet a jeho využití v praxi, elektromotor, zná pravidla bezpečného chování při práci s el. přístroji a zařízeními	elektromagnetické jevy
F-9-6-06	zapojí správně polovodičovou diodu	popíše princip polovodičové diody, způsob jejího zapojení v propustném i závěrném směru a dokáže popsat její užití jako jednoduchého usměrňovače	polovodičová dioda
VESMÍR			
F-9-7-01	objasní (kvalitativně) pomocí poznatků o gravitačních silách pohyb planet kolem Slunce a Měsíců planet kolem planet	umí vysvětlit na základě znalostí gravitačního zákona působení Slunce na pohyb planet a vztahy mezi nimi, především vztahy mezi Zemí a Měsícem	Sluneční soustava
F-9-7-02	odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností	popíše rozdíl mezi planetou a hvězdou a vychází z jejich vlastností	hvězdy

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro fyziku

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
LÁTKY A TĚLESA žák F-9-1-01p změří v jednoduchých konkrétních případech vhodně zvolenými měřidly důležité fyzikální veličiny charakterizující látky a tělesa – délku, hmotnost, čas
POHYB TĚLES; SÍLY žák F-9-2-01p rozeznává, že je těleso v klidu, či pohybu vůči jinému tělesu

F-9-2-02p zná vztah mezi rychlostí, dráhou a časem u rovnoměrného přímočarého pohybu těles při řešení jednoduchých problémů F-9-2-04p rozezná, zda na těleso v konkrétní situaci působí síla F-9-2-05p předvídá změnu pohybu těles při působení síly F-9-2-06p aplikuje poznatky o jednoduchých strojích při řešení jednoduchých praktických problémů
MECHANICKÉ VLASTNOSTI TEKUTIN žák F-9-3-01p využívá poznatky o zákonitostech tlaku v klidných tekutinách pro řešení jednoduchých praktických problémů
ENERGIE žák F-9-4-02p uvede vzájemný vztah mezi výkonem, vykonanou prací a časem (bez vzorců) F-9-4-03p rozpozná vzájemné přeměny různých forem energie, jejich přenosu a využití F-9-4-04p rozezná v jednoduchých příkladech teplo přijaté či odevzdané tělesem F-9-4-05p pojmenuje výhody a nevýhody využívání různých energetických zdrojů z hlediska vlivu na životní prostředí
ZVUKOVÉ DĚJE žák F-9-5-01p rozpozná zdroje zvuku, jeho šíření a odraz F-9-5-02p posoudí vliv nadměrného hluku na životní prostředí a zdraví člověka
ELEKTROMAGNETICKÉ A SVĚTELNÉ DĚJE žák F-9-6-01p sestaví podle schématu jednoduchý elektrický obvod F-9-6-02p vyjmenuje zdroje elektrického proudu F-9-6-03p rozliší vodiče od izolantů na základě jejich vlastností; zná zásady bezpečnosti při práci se elektrickými přístroji a zařízeními; zná druhy magnetů a jejich praktické využití; rozpozná, zda těleso je, či není zdrojem světla F-9-6-07p zná způsob šíření světla ve stejnorodém optickém prostředí; rozliší spojnou čočku od rozptylky a zná jejich využití
VESMÍR žák F-9-7-01p objasní pohyb planety Země kolem Slunce a pohyb Měsíce kolem Země F-9-7-02 odliší hvězdu od planety na základě jejich vlastností - zná planety sluneční soustavy a jejich postavení vzhledem ke Slunci - osvojí si základní vědomosti o Zemi jako vesmírném tělese a jejím postavení ve vesmíru

CHEMIE

Vyučovací předmět chemie poskytuje žákům co nejvíce příležitostí k tomu, aby pochopili, že bez základních znalostí o chemických látkách a jejich reakcích se člověk neobejde v žádné z oblastí své činnosti, aby si uvědomili významné uplatnění chemie v budoucnosti, aby poznávali nutnost ochrany životního prostředí a vlastního zdraví – tím výuka citlivě rozvíjí environmentální i ekologickou výchovu žáků. Vyučování chemie vede žáky k poznávání chemických látek a reakcí, které jsou součástí přírody a jejich každodenního života. Žáci získávají informace o bezpečném a účelném zacházení s chemickými látkami a jsou vedeni k ochraně přírody. Vyučovací předmět podporuje vytváření kritického myšlení a logického uvažování. Žáci se učí hledat souvislosti a řešit problémy týkající se poznávání přírody a praktického života.

Předmět chemie se vyučuje v 8. a 9. ročníku, vždy dvě hodiny týdně. Výuka probíhá v odborné učebně chemie. Ve vyučovacích hodinách se provádějí demonstrační pokusy, je také využívána videotechnika. Součástí výuky jsou laboratorní práce. Výuku chemie doplňují exkurze.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k systematickému rozvíjení různých chemických dovedností samostatně či ve spolupráci s ostatními žáky, zpracovávání výsledků svých pozorování a měření a porovnávání dosažených výsledků
- vedeme k vyhledávání a třídění informací v učebnicích, chemických tabulkách, periodické soustavě prvků, na internetu a na základě jejich pochopení využívání v procesu učení i v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

- vedeme k základům logického vyvozování specifických závěrů z přírodovědných zákonů
- rozvíjíme schopnost objevovat a formulovat problém a hledat různé varianty řešení
- motivujeme k rozpoznávání problémů a využívání všech prostředků jako pozorování, experimentování, grafické záznamy atd.
- zadáváme takové úkoly, při kterých se žáci učí využívat základní postupy badatelské práce, tj. nalezení problému, formulace, hledání a zvolení postupu jeho řešení, vyhodnocení získaných dat

Kompetence komunikativní

- podporujeme práci ve skupinách, která je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- vedeme žáky k formulování svých myšlenek v písemné i mluvené formě

Kompetence sociální a personální

- využíváme skupinové vyučování vedoucí ke spolupráci při řešení problémů
- navozujeme situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků, pocitu zodpovědnosti
- vedeme k ochotě pomoci

Kompetence občanské

- vedeme k poznání možnosti rozvoje i zneužití chemie
- rozvíjíme chápání ekologických a environmentálních problémů a rozhodování se v zájmu podpory a ochrany zdraví

Kompetence pracovní

- vedeme k bezpečnému používání chemikálií, laboratorních pomůcek a vybavení, dodržování pravidel bezpečnosti práce při práci

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE			
CH-9-1-01	určí společné a rozdílné vlastnosti látek	popisuje vlastnosti látek	vlastnosti látek - hustota, rozpustnost, skupenství, vodivost, vliv atmosféry na vlastnosti a stav látek, vlastnosti nejvýznamnějších anorganických látek
CH-9-1-02	pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	uvede zásady bezpečné práce v chemické pracovně, poskytne a přivolá první pomoc při úrazu, uvede příklady nebezpečných chemických látek a zásady bezpečné práce s nimi, seznámí se s pojmem H-věty, P-věty, piktogramy a jejich významem	zásady bezpečné práce v chemické pracovně i v běžném životě, první pomoc při úrazu v laboratorii - poleptání, popálení, pořežení
SMĚSI			
CH-9-2-01	rozdlišuje směsi a chemické látky	správně používá pojmy stejnorodá a různorodá směs, chemicky čistá látka	směsi a jejich složky, stejnorodá a různorodá směs
CH-9-2-02	vypočítá složení roztoků, připraví prakticky roztok daného složení	používá správně pojmy rozpuštěná látka a rozpouštědlo, rozpustnost, zředěný, koncentrovaný, nasycený a nenasycený roztok, vypočítá složení roztoku	hmotnostní zlomek a koncentrace roztoku, koncentrovanější a zředěnější roztok, nasycený a nenasycený roztok

CH-9-2-03	vysvětlí základní faktory ovlivňující rozpouštění pevných látek	aplikuje poznatky o vlivu teploty, míchání a povrchu rozpouštěné látky na rychlost rozpouštění při vysvětlování známých situací z běžného života	faktory ovlivňující rychlost rozpouštění látek
CH-9-2-04	navrhne postupy a prakticky provede oddělování složek směsí o známém složení; uvede příklady oddělování složek v praxi	sestaví jednoduchou filtrační a destilační aparaturu, provede filtraci a destilaci, navrhne postup oddělování složek směsí v běžném životě	oddělování složek směsí - usazování, filtrace, destilace, krystalizace, sublimace
CH-9-2-05	rozezná různé druhy vody a uvede příklady jejich výskytu a použití	zhodnotí význam vody pro život, uvede základní vlastnosti, rozezná vodu destilovanou, pitnou, užitkovou a odpadní a uvede příklady jejich výskytu a použití	druhy vody, čistota vody, výroba pitné vody a čištění odpadní vody, význam vody pro život
CH-9-2-06	uvede příklady znečišťování vody a vzduchu v pracovním prostředí a domácnosti, navrhne nejvhodnější preventivní opatření a způsoby likvidace znečištění	uvede příklady znečišťování vody a vzduchu, navrhne možnosti omezování znečišťování vody a vzduchu	složení a čistota ovzduší, ozonová vrstva, teplotní inverze, smog, skleníkový efekt
ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY			
CH-9-3-01	používá pojmy atom a molekula ve správných souvislostech	popíše složení atomů, uspořádání elektronů v elektronovém obalu, pochopí princip vzniku iontů a chemické vazby	složení atomu, ionty, valenční elektrony a chemická vazba, molekuly
CH-9-3-02	rozezná chemické prvky a chemické sloučeniny a pojmy užívá ve správných souvislostech	vysvětlí vztah mezi prvkem a protonovým číslem, používá značky a názvy neznámějších prvků, seznámí se s vlastnostmi a použitím vybraných prvků, rozumí pojmu chemická vazba a chemická sloučenina	protonové číslo, značky a názvy prvků, chemická vazba, sloučeniny
CH-9-3-03	orientuje se v periodické soustavě chemických prvků, rozpozná vybrané kovy a nekovy a usuzuje na jejich možné vlastnosti	rozezná periody a skupiny v periodické soustavě prvků a vyhledá známé prvky s podobnými vlastnostmi, vyhledá kovy a nekovy	periodická soustava prvků, významné kovy a nekovy
CHEMICKÉ REAKCE			
CH-9-4-01	rozezná výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	rozezná výchozí látky a produkty chemických reakcí, klasifikace chemických reakcí - slučování, neutralizace	chemický děj, výchozí látky a produkty, slučování, neutralizace
CH-9-4-02	přečte chemické rovnice a s využitím zákona zachování hmotnosti vypočítá hmotnost výchozí látky nebo produktu	používá látkové množství a jednotku mol při čtení a zápisu chemických rovnic, uvede zákon zachování hmotnosti a využije ho při řešení úloh	zákon zachování hmotnosti, látkové množství, molární hmotnost, jednoduché chemické rovnice
CH-9-4-03	aplikuje poznatky o faktorech ovlivňujících průběh chemických reakcí v praxi a při předcházení jejich nebezpečnému průběhu	zhodnotí faktory ovlivňující průběh reakcí - teplota, povrch výchozích látek, katalýza, reakce exotermické a endotermické	faktory ovlivňující průběh chemických reakcí, katalyzátory
ANORGANICKÉ SLOUČENINY			
CH-9-5-01	porovná vlastnosti a použití vybraných prakticky významných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a	ovládá základy chemického názvosloví oxidů, hydroxidů, kyselin a solí, popíše vlastnosti,	oxidační číslo, chemické názvosloví, vlastnosti a použití

	posoudí vliv významných zástupců těchto látek na životní prostředí	použití a význam nejběžnějších zástupců těchto látek	nejznámějších oxidů, hydroxidů, kyselin a solí
CH-9-5-02	vysvětlí vznik kyselých dešťů, uvede jejich vliv na životní prostředí a uvede opatření, kterými jim lze předcházet	vysvětlí princip vzniku kyselých dešťů, zhodnotí jejich škodlivost pro životní prostředí a navrhne opatření, jak jim zamezit	kyselé deště, oxidy dusíku a síry a jejich reakce s vodou
CH-9-5-03	orientuje se na stupnici pH, změní reakci roztoku univerzálním indikátorovým papírkem a uvede příklady uplatňování neutralizace v praxi	rozeře kyselé a zásadité roztoky pomocí indikátorů a změní pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem, popíše princip neutralizace, zdůvodní první pomoc při zasažení kyselinami nebo hydroxidy	stupnice pH, indikátory pH, podstata neutralizace, vznik solí
CHEMIE A SPOLEČNOST			
CH-9-7-01	zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje	pochopí význam recyklace surovin z hlediska náročnosti chemických výrob, uvede význam průmyslových hnojiv a jejich vliv na životní prostředí, popíše složení a použití základních stavebních hnojiv	výrobky chemického průmyslu, rizika v souvislosti s životním prostředím, recyklace surovin, hnojiva, stavební pojiva
CH-9-7-02	aplikuje znalosti o principech hašení požárů na řešení modelových situací z praxe	charakterizuje kyslík jako nezbytnou složku pro hoření látek, vysvětlí princip hašení, uvede telefonní číslo hasičů	hořlaviny, hašení látek

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE			
CH-9-1-01	určí společné a rozdílné vlastnosti látek	popisuje vlastnosti nejvýznamnějších organických látek	vlastnosti základních organických sloučenin
CH-9-1-02	pracuje bezpečně s vybranými dostupnými a běžně používanými látkami a hodnotí jejich rizikovost; posoudí nebezpečnost vybraných dostupných látek, se kterými zatím pracovat nesmí	uvede zásady bezpečné práce v chemické pracovně, poskytne a přivolá první pomoc při úrazu, uvede příklady nebezpečných chemických látek a zásady bezpečné práce s nimi	zásady bezpečné práce v chemické pracovně i v běžném životě, první pomoc při úrazu v laboratoři - poleptání, popálení, pořezání
CH-9-1-03	objasní nejefektivnější jednání v modelových případech havárie s únikem nebezpečných látek	uvede příklady nejrozšířenějších výbušných, hořlavých a toxických látek, uvede a zdůvodní nejúčinnější jednání v případě havárie s únikem nebezpečných látek	mimořádné události - havárie chemických provozů, úniky nebezpečných látek
CHEMICKÉ REAKCE			
CH-9-4-01	rozeře výchozí látky a produkty chemických reakcí, uvede příklady prakticky důležitých chemických reakcí, provede jejich klasifikaci a zhodnotí jejich využívání	vysvětlí pojmy oxidace a redukce, rozeznává redoxní reakce mezi ostatními chemickými reakcemi, popíše princip výroby železa a zhodnotí její význam, vysvětlí pojem koroze, rozeře podstatu galvanických článků a elektrolýzy a uvede příklady jejich praktického využití	redoxní reakce, elektrolýza, výroba železa, koroze, galvanický články

ORGANICKÉ SLOUČENINY			
CH-9-6-01	rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	rozliší anorganické a organické sloučeniny, rozliší nejjednodušší uhlovodíky, uvede jejich vzorce, vlastnosti a použití	příklady v praxi významných uhlovodíků
CH-9-6-02	zhodnotí užívání fosilních paliv a vyráběných paliv jako zdrojů energie a uvede příklady produktů průmyslového zpracování ropy	rozliší exotermické a endotermické reakce, uvede příklady paliv, popíše jejich vlastnosti a zhodnotí jejich využití a vliv na životní prostředí, rozliší obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie	ropa, uhlí, zemní plyn, průmyslově vyráběná paliva, obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie
CH-9-6-03	rozliší vybrané deriváty uhlovodíků, uvede jejich zdroje, vlastnosti a použití	rozliší uhlovodíkový zbytek a funkční skupinu na příkladech vzorců známých derivátů uhlovodíků, seznámí se s nejznámějšími kyslíkatými a halogenovými deriváty uhlovodíků	kyslíkaté deriváty uhlovodíků, halogenderiváty
CH-9-6-04	orientuje se ve výchozích látkách a produktech fotosyntézy a koncových produktech biochemického zpracování, především bílkovinách, tukcích, sacharidech	orientuje se ve výchozích látkách a produktech dýchání a fotosyntézy, rozliší sacharidy, tuky a bílkoviny	fotosyntéza, sacharidy, tuky, bílkoviny
CH-9-6-05	určí podmínky postačující pro aktivní fotosyntézu	uvede podmínky pro průběh fotosyntézy a její význam pro život na Zemi	fotosyntéza
CH-9-6-06	uvede příklady zdrojů bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů	uvede zdroje bílkovin, tuků, sacharidů a vitamínů pro člověka, posoudí různé potraviny z hlediska obecně uznávaných zásad zdravé výživy	význam a zdroje bílkovin, tuků a sacharidů pro člověka
CHEMIE A SPOLEČNOST			
CH-9-7-01	zhodnotí využívání prvotních a druhotných surovin z hlediska trvale udržitelného rozvoje	uvede význam chemických výrob pro národní hospodářství, zhodnotí ekonomický a ekologický význam recyklace odpadů	ekonomický a ekologický význam použití druhotných surovin
CH-9-7-03	orientuje se v přípravě a využívání různých látek v praxi a jejich vlivech na životní prostředí a zdraví člověka	popisuje užití plastů, léčiv, detergentů a pesticidů, hodnotí nebezpečí, které přináší užívání návykových látek	plasty, detergenty, léčiva a návykové látky, jejich použití a vliv na životní prostředí a zdraví člověka

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro chemii

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
POZOROVÁNÍ, POKUS A BEZPEČNOST PRÁCE žák CH-9-1-01p rozliší společné a rozdílné vlastnosti látek CH-9-1-02p pracuje bezpečně s vybranými běžně používanými nebezpečnými látkami CH-9-1-03p reaguje na případy úniku nebezpečných látek - rozpozná přeměny skupenství látek
SMĚSI žák

CH-9-2-01p pozná směsi a chemické látky CH-9-2-02p rozezná druhy roztoků a jejich využití v běžném životě CH-9-2-05p rozliší různé druhy vody a uvede příklady jejich použití CH-9-2-06p uvede zdroje znečišťování vody a vzduchu ve svém nejbližším okolí
ČÁSTICOVÉ SLOŽENÍ LÁTEK A CHEMICKÉ PRVKY žák CH-9-3-02p uvede nejobvyklejší chemické prvky a jednoduché chemické sloučeniny a jejich značky CH-9-3-03p rozpozná vybrané kovy a nekovy a jejich možné vlastnosti
CHEMICKÉ REAKCE žák CH-9-4-01p pojmenuje výchozí látky a produkty nejjednodušších chemických reakcí
ANORGANICKÉ SLOUČENINY žák CH-9-5-01p popíše vlastnosti a použití vybraných prakticky využitelných oxidů, kyselin, hydroxidů a solí a zná vliv těchto látek na životní prostředí CH-9-5-03p orientuje se na stupnici pH, změří pH roztoku univerzálním indikátorovým papírkem - poskytne první pomoc při zasažení pokožky kyselinou nebo hydroxidem
ORGANICKÉ SLOUČENINY žák CH-9-6-02p zhodnotí užívání paliv jako zdrojů energie CH-9-6-02p vyjmenuje některé produkty průmyslového zpracování ropy CH-9-6-06p uvede příklady bílkovin, tuků, sacharidů a vitaminů v potravě z hlediska obecně uznávaných zásad správné výživy
CHEMIE A SPOLEČNOST žák CH-9-7-01p uvede příklady využívání prvotních a druhotných surovin CH-9-7-03p zhodnotí využívání různých látek v praxi vzhledem k životnímu prostředí a zdraví člověka

PŘÍRODOPIS

Předmět přírodopis je součástí vzdělávací oblasti Člověk a příroda, je vyučován jako samostatný předmět s časovou dotací v 6., 7. a 8. ročníku dvě hodiny týdně, v 9. ročníku jednou hodinou týdně. Vzdělávání v předmětu přírodopis směřuje k poznávání přírodopisných faktů a jejich vzájemných souvislostí, vede k rozvíjení dovedností pozorovat a hodnotit přírodopisné jevy, učí žáky zkoumat vztahy mezi přírodními procesy, směřuje k osvojení přírodopisných pojmů a odborné terminologie a podporuje vytváření otevřeného a kritického myšlení, vztahu k přírodě a její ochraně. Výuka probíhá v nově zrekonstruované učebně přírodopisu, která je vybavena moderními technologiemi, případně podle možností je realizována i výuka venku – ta je zaměřená zejména na pozorování a determinaci druhů místní krajiny, provázanost ekosystémů, vlivu člověka na životní prostředí a vlastní činnost v životě. Výuka je celoročně doplňována vhodnými exkurzemi, výukovými programy či cvičeními v terénu.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k samostatnému porovnávání získaných informací, k nalézání souvislosti mezi získanými daty a k vyhledávání a propojování informací
- motivujeme k využití učiva dané oblasti v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

- zadáváme úkoly, ve kterých se žáci učí užívat základní badatelské postupy
- vedeme k samostatnému pozorování jevů, experimentování a vyvozování závěrů
- vedeme k postupnému zdokonalování schopnosti pracovat s informacemi ze všech možných zdrojů (tištěných, mluvených, mediálních, počítačových)

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme formulování myšlenek v písemné i mluvené formě

- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi
- vedeme k hodnocení vlastní práce

Kompetence sociální a personální

- využíváme skupinovou práci vedoucí ke spolupráci při řešení problémů
- navozujeme situace vedoucí k posílení sebedůvěry žáků a k pocitu zodpovědnosti
- vedeme k ochotě pomoci

Kompetence občanské

- vedeme ke kladnému postoji k přírodě, k šetrnému využívání přírodních zdrojů a k upřednostňování obnovitelných zdrojů
- motivujeme k dodržování zásad domácí i školní ekologie
- klademe důraz na pochopení ekologických souvislostí a environmentálních problémů

Kompetence pracovní

- vedeme k dodržování a upevňování bezpečného chování při praktické práci ve vyučování i mimo

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA			
P-9-1-01	rozeří základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	vyjmenuje podmínky života	vznik, vývoj, rozmanitost, projevy života a jeho význam, Země a vesmír, podmínky života
P-9-1-02	popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel,	zakreslí a popíše buňku, zná funkci organel, rozlišuje rostlinnou a živočišnou buňku, ovládá práci s mikroskopem	základní struktura života, buňka, mikroskop
P-9-1-03	rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů	popíše stavbu a vysvětlí funkci rostlinných orgánů, chápe význam fotosyntézy	anatomie a morfologie rostlin, rostlinné orgány, základní fyziologické procesy, růst a vývin rostlin
P-9-1-04	třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek	chápe význam zařazení rostlin do systému, zařadí rostliny podle typických znaků	význam a zásady třídění organismů, systematika rostlin, vybrané čeledi
P-9-1-05	vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	rozlišuje pohlavní a nepohlavní způsoby množení rostlin a ovládá základní způsoby množení rostlin	generativní a vegetativní rozmnožování rostlin
BIOLOGIE HUB			
P-9-2-01	rozpozná naše neznámější jedlé a jedovaté houby s plodnicemi a porovná je podle charakteristických znaků	určí běžné druhy hub podle klíče	houby bez plodnic, houby s plodnicemi
P-9-2-02	vysvětlí různé způsoby výživy hub a jejich význam v ekosystémech a místo v potravních řetězcích	rozlišuje skupiny hub podle způsobu výživy, vysvětlí význam hub v ekosystému	houby
P-9-2-03	objasní funkci dvou organismů ve stélce lišejníků	popíše stavbu lišejníku, vysvětlí význam obou organismů	lišejníky
BIOLOGIE ROSTLIN			
P-9-3-01	odvodí na základě pozorování uspořádání rostlinného těla od buňky přes pletiva až k jednotlivým orgánům	popíše pletiva a orgány rostlin, vysvětlí jejich význam	rostlinná buňka, pletiva, orgány, tělo

P-9-3-02	porovná vnější a vnitřní stavbu jednotlivých orgánů a uvede praktické příklady jejich funkcí a vztahů v rostlině jako celku	popíše pletiva a orgány rostlin, vysvětlí jejich význam a uvede příklady	
P-9-3-03	vysvětlí princip základních rostlinných fyziologických procesů a jejich využití při pěstování rostlin	popíše průběh a podmínky a vysvětlí význam fotosyntézy	fyzologie rostlin – fotosyntéza, dýchání, růst, rozmnožování
P-9-3-04	rozlišuje základní systematické skupiny rostlin a určuje jejich význačné zástupce pomocí klíčů a atlasů	pomocí klíčů a atlasů určí nejběžnější zástupce rostlin	vybrané čeledi rostlin
P-9-3-05	odvodí na základě pozorování přírody závislost a přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí	vysvětlí přizpůsobení rostlin životním podmínkám	životní podmínky rostlin
ZÁKLADY EKOLOGIE			
P-9-7-03	vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	vysvětlí potravní řetězec, uvede příklady zařazení rostlin do potravního řetězce	místo rostlin v potravním řetězci
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY			
P-9-8-01	aplikuje praktické metody poznávání přírody	pozná základní druhy rostlin, pomocí klíčů a atlasů určí méně známé, domácí druhy	poznávání rostlin, význam rostlin a jejich ochrana
P-9-8-02	dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	seznáme se s pravidly bezpečnosti při poznávání přírody	pravidla bezpečného zacházení při práci s rostlinami

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA			
P-9-1-03	rozpozná, porovná a objasní funkci základních orgánů (orgánových soustav) rostlin i živočichů	popíše stavbu a vysvětlí funkci tkání a orgánů živočichů	základní struktura života – živočišná buňka, tkáň, orgány, orgánové soustavy, organismy jednobuněčné a mnohobuněčné
P-9-1-04	třídí organismy a zařadí vybrané organismy do říší a nižších taxonomických jednotek	chápe význam třídění organismů, umí zařadit nejběžnější organismy do říší a nižších taxonomických jednotek	taxonomie, systematika živočichů, významní zástupci
P-9-1-05	vysvětlí podstatu pohlavního a nepohlavního rozmnožování a jeho význam z hlediska dědičnosti	rozlišuje pohlavní a nepohlavní rozmnožování živočichů, popíše rozdíly, uvede příklady	rozmnožování organismů
P-9-1-07	uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	charakterizuje bakterie a viry, vysvětlí jejich význam v přírodě i nebezpečí pro člověka	viry, bakterie
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ			
P-9-4-01	porovná základní vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů	popíše stavbu a funkci těla a způsob života vybraných skupin živočichů	stavba těla živočichů, funkce orgánů
P-9-4-02	rozlišuje a porovná jednotlivé skupiny živočichů, určuje vybrané	popíše charakteristické znaky hlavních taxonomických skupin, uvede zástupce	vývoj, vývin, systém živočichů

	živočichy, zařazuje je do hlavních taxonomických skupin		
P-9-4-03	odvodí na základě pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, na příkladech objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí	pozoruje živé vzorky živočichů, odvozuje jejich chování a přizpůsobení různým podmínkám	pozorování živočichů, projevy chování živočichů
P-9-4-04	zhodnotí význam živočichů v přírodě i pro člověka, uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy	vysvětlí význam živočichů, význam vybraných druhů, popíše zásady chovu domácích zvířat	rozšíření, význam a ochrana živočichů
ZÁKLADY EKOLOGIE			
P-9-7-02	rolišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	vysvětlí pojmy populace, společenstvo, ekosystém, vysvětlí základní vztahy mezi organismy	vztahy v populacích
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY			
P-9-8-01	aplikuje praktické metody poznávání přírody	používá základní metody pozorování, využívá vhodné pomůcky	pozorování živočichů, projevy chování živočichů
P-9-8-02	dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	seznámí se s pravidly bezpečnosti při poznávání přírody	pravidla bezpečného zacházení při získávání vzorků živočichů a jejich pozorování

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY			
P-9-8-01	aplikuje praktické metody poznávání přírody	orientuje se v základní stavbě lidského těla	stavba lidského těla
P-9-8-02	dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	osvojí si pravidla bezpečného zacházení při práci s technickým zařízením	seznámí se s pravidly bezpečnosti při práci ve vyučování
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA			
P-9-1-06	uvede příklady dědičnosti v praktickém životě a příklady vlivu prostředí na utváření organismů	uvede příklady dědičnosti v praxi	dědičnost a proměnlivost organismů
P-9-1-07	uvede na příkladech z běžného života význam virů a bakterií v přírodě i pro člověka	uvědomuje si riziko nákazy patogenními viry a bakteriemi, zná jejich přínos pro člověka	viry a bakterie
BIOLOGIE ČLOVĚKA			
P-9-5-01	určí polohu a objasní stavbu a funkci orgánů a orgánových soustav lidského těla, vysvětlí jejich vztahy	popíše stavbu jednotlivých částí lidského těla, vysvětlí funkci jednotlivých orgánů a orgánových soustav	základní anatomie a fyziologie orgánů a orgánových soustav
P-9-5-02	orientuje se v základních vývojových stupních fylogeneze člověka	popíše vývojové stupně člověka, vymenuje jednotlivé etapy	původ a vývoj člověka
P-9-5-03	objasní vznik a vývin nového jedince od početí až do stáří	chápe jednotlivé etapy lidské reprodukce, pojmenuje jednotlivé etapy lidského života	reprodukce a vývoj člověka
P-9-5-04	rolišuje příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence	uvědomuje si rizikové faktory ohrožující zdraví, rozumí pojmu zdravý životní styl, zná pravidla	běžná onemocnění, civilizační choroby, prevence

	a léčby, objasní význam zdravého způsobu života	ochrany před nakažlivými i nepřenosnými chorobami	
P-9-5-05	aplikuje předlékařskou první pomoc při poranění a jiném poškození těla	vysvětlí zásady první pomoci	základy první pomoci

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
NEŽIVÁ PŘÍRODA			
P-9-6-01	objasní vliv jednotlivých sfér Země na vznik a trvání života	vyjmenuje sféry Země, vysvětlí jejich základní význam pro život na Zemi	Země a její sféry
P-9-6-02	rozpozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny s použitím určovacích pomůcek	chápe rozdíl mezi horninami a nerosty, zařadí nerosty podle chemického složení, určí základní druhy nerostů, dokáže třídit horniny podle vzniku, určí běžné druhy hornin, zná jejich využití v praxi	horniny, nerosty
P-9-6-03	rozlišuje důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů, včetně geologického oběhu hornin i oběhu vody	chápe činnost vnitřních a vnějších geologických dějů, rozlišuje základní geologické činitele, popíše a vysvětlí horninotvorný cyklus a působení vody na zemský povrch	geologické děje, geologičtí činitelé
P-9-6-04	porovná význam půdotvorných činitelů pro vznik půdy, rozlišuje hlavní půdní typy a půdní druhy v naší přírodě	chápe půdu, jako nejcennější neživou přírodninu, vysvětlí význam půdotvorných činitelů, rozlišuje základní typy a druhy půd	půda, její vznik a význam
P-9-6-05	rozlišuje jednotlivá geologická období podle charakteristických znaků	má přehled o základních geologických obdobích Země	geologický vývoj Země
P-9-6-06	uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj různých ekosystémů a charakterizuje mimořádné události způsobené výkyvy počasí a dalšími přírodními jevy, jejich doprovodné jevy a možné dopady i ochranu před nimi	vysvětlí význam vlivu podnebí a počasí na ekosystémy, vysvětlí vlivy znečištěného ovzduší na živé organismy, chápe základní dopady mimořádných událostí na živé organismy, vysvětlí základní kroky vedoucí k ochraně před katastrofami	základní ekosystémy, přírodní katastrofy
ZÁKLADY EKOLOGIE			
P-9-7-01	uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi	charakterizuje ekosystémy, jejich funkci a odlišnost	základní ekosystémy
P-9-7-02	rozlišuje a uvede příklady systémů organismů – populace, společenstva, ekosystémy a objasní na základě příkladu základní princip existence živých a neživých složek ekosystému	chápe význam pojmů - druh, populace, společenstvo, ekosystém, biosféra, rozlišuje živé a neživé složky životního prostředí	základy ekologie
P-9-7-03	vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech a zhodnotí jejich význam	vysvětlí vzájemnou závislost organismů a důsledky porušení rovnováhy v různých ekosystémech	potravní řetězce

P-9-7-04	uveďte příklady kladných i záporných vlivů člověk a na životní prostředí a příklady narušení rovnováhy ekosystému	sleduje aktuální stav životního prostředí, rozlišuje obnovitelné a neobnovitelné zdroje energie, chápe principy udržitelného rozvoje	člověk a životní prostředí
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY			
P-9-8-01	aplikuje praktické metody poznávání přírody	poznávání nerostů a hornin, pomocí atlasů a vlastností	poznávání nerostů a hornin, jejich význam
P-9-8-02	dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	seznámí se s pravidly bezpečnosti při poznávání přírody	pravidla bezpečného zacházení při práci s přírodninami
OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA			
P-9-1-01	rozliší základní projevy a podmínky života, orientuje se v daném přehledu vývoje organismů	vyjmenuje základní teorie vzniku Země a života, má přehled o základní systematice v biologii	naše planeta, vznik a vývoj života na Zemi

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro přírodopis

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
OBEČNÁ BIOLOGIE A GENETIKA žák P-9-1-01p orientuje se v přehledu vývoje organismů a rozliší základní projevy a podmínky života P-9-1-03p zná základní funkce hlavních orgánů a orgánových soustav rostlin i živočichů P-9-1-04p rozpozná rozdíl mezi jednobuněčnými a mnohobuněčnými organismy P-9-1-07p uvede na příkladech vliv virů a bakterií v přírodě a na člověka - má základní vědomosti o přírodě a přírodních dějích - pozná význam rostlin a živočichů v přírodě i pro člověka
BIOLOGIE HUB žák P-9-2-01p rozpozná naše nejznámější jedlé a jedovaté houby podle charakteristických znaků P-9-2-03p pozná lišejníky
BIOLOGIE ROSTLIN žák P-9-3-02p porovná vnější a vnitřní stavbu rostlinného těla a zná funkce jednotlivých částí těla rostlin P-9-3-03p rozlišuje základní rostlinné fyziologické procesy a jejich využití P-9-3-03p uvede význam hospodářsky důležitých rostlin a způsob jejich pěstování P-9-3-04p rozliší základní systematické skupiny rostlin a zná jejich zástupce P-9-3-05p popíše přizpůsobení některých rostlin podmínkám prostředí
BIOLOGIE ŽIVOČICHŮ žák P-9-4-01p porovná vnější a vnitřní stavbu vybraných živočichů a vysvětlí funkci jednotlivých orgánů P-9-4-02p rozliší jednotlivé skupiny živočichů a zná jejich hlavní zástupce P-9-4-03 odvodí na základě vlastního pozorování základní projevy chování živočichů v přírodě, objasní jejich způsob života a přizpůsobení danému prostředí P-9-4-04p ví o významu živočichů v přírodě i pro člověka a uplatňuje zásady bezpečného chování ve styku se živočichy - využívá zkušenosti s chovem vybraných domácích živočichů k zajišťování jejich životních potřeb
BIOLOGIE ČLOVĚKA žák P-9-5-01p popíše stavbu orgánů a orgánových soustav lidského těla a jejich funkce P-9-5-02p charakterizuje hlavní etapy vývoje člověka P-9-5-03p popíše vznik a vývin jedince

P-9-5-04p rozliší příčiny, případně příznaky běžných nemocí a uplatňuje zásady jejich prevence a léčby
P-9-5-05p zná zásady poskytování první pomoci při poranění
NEŽIVÁ PŘÍRODA
žák
P-9-6-01p popíše jednotlivé vrstvy Země
P-9-6-02p pozná podle charakteristických vlastností vybrané nerosty a horniny
P-9-6-03p rozliší důsledky vnitřních a vnějších geologických dějů
P-9-6-04p rozezná některé druhy půd a objasní jejich vznik
P-9-6-06p na příkladech uvede význam vlivu podnebí a počasí na rozvoj a udržení života na Zemi
ZÁKLADY EKOLOGIE
žák
P-9-7-01 uvede příklady výskytu organismů v určitém prostředí a vztahy mezi nimi
P-9-7-02p rozliší populace, společenstva, ekosystémy a objasní základní princip některého ekosystému
P-9-7-03p vysvětlí podstatu jednoduchých potravních řetězců v různých ekosystémech
P-9-7-04p popíše změny v přírodě vyvolané člověkem a objasní jejich důsledky
P-9-7-04p pozná kladný a záporný vliv člověka na životní prostředí
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY
žák
P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu
P-9-8-02p dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody

ZEMĚPIS

Předmět zeměpis je zahrnut do vzdělávací oblasti Člověk a příroda a navazuje na vzdělávací oblast Člověk a jeho svět. Zeměpis je vyučován v 6., 7., 8. ročníku 2 hodiny týdně a v 9. ročníku 1 hodinu týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách, případně je využívána učebna informatiky, a to zejména pro procvičení učiva s pomocí výukových programů, a je vhodně doplňována o zeměpisné vycházky, exkurze, besedy či výukové programy. Vzdělávání v předmětu zeměpis směřuje k získávání a rozvíjení orientace v geografickém prostředí, osvojování hlavních geografických objektů, jevů, pojmů a používání poznávacích metod, získávání a rozvíjení dovedností pracovat se zdroji geografických informací, respektování přírodních hodnot, lidských výtvarů a k podpoře ochrany životního prostředí, rozvoji trvalého zájmu o poznávání vlastní země a regionů světa jako nedílné součásti životního způsobu moderního člověka, rozvíjení kritického myšlení a logického uvažování, aplikování geografických poznatků v praktickém životě.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k vyhledávání, shromažďování, třídění, porovnávání informací, k nalézání souvislostí mezi získanými poznatky a využití v praxi
- rozvíjíme vhodné způsoby a metody pro efektivní učení, propojujeme získané poznatky do širších celků
- vedeme k nalézání souvislostí a ke kritickému posuzování, porovnávání a patřičnému formulování závěrů, k práci s mapami, demonstračními pomůckami, obrazovým materiálem
- motivujeme k využívání vlastních zkušeností a poznatků z jiných předmětů a k využití učiva dané oblasti v praktickém životě

Kompetence k řešení problémů

- podporujeme vyhledávání informací vhodných k řešení problému, využití získaných vědomostí a dovedností k objevování různých variant řešení
- vedeme k vyhledávání a kombinování informací z různých informačních zdrojů, ke kritickému myšlení, práci s chybou

Kompetence komunikativní

- rozvíjíme formulování myšlenek v písemné i mluvené formě
- práce ve skupinách je založena na komunikaci mezi žáky, respektování názorů druhých, na diskusi

- vedeme k naslouchání a respektování názorů druhých, k hodnocení vlastní práce
- vedeme k interpretaci či prezentaci různých textů, obrazových materiálů, grafů a jiných forem záznamů v písemné i mluvené podobě

Kompetence sociální a personální

- žáci spolupracují ve skupinách na základě vytvořených pravidel, upevňují dobré mezilidské vztahy, pomáhají si a jsou schopni o pomoc požádat, učí se vzájemnému naslouchání
- využíváme skupinové a inkluzivního vyučování
- vedeme k utváření pocitu zodpovědnosti za svá jednání, k ochotě pomoci a o pomoc požádat
- vedeme k spoluúčasti na vytváření kritérií hodnocení a k následnému hodnocení svých výsledků

Kompetence občanské

- vedeme k respektování, ochraně a ocenění našich tradic a kulturního i historického dědictví
- žáci chápou základní environmentální problémy, respektují požadavky na kvalitní životní prostředí, jednají v zájmu trvale udržitelného rozvoje

Kompetence pracovní

- vedeme k získávání praktických zkušeností a k pozitivnímu vztahu k přírodě a společnosti
- motivujeme k využití znalostí a zkušeností v zájmu vlastního rozvoje i své přípravy na budoucnost

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ			
Z-9-2-01	zhodnotí postavení Země ve vesmíru a srovnává podstatné vlastnosti Země s ostatními tělesy sluneční soustavy	objasní postavení planet a těles sluneční soustavy, orientuje se na hvězdné obloze, charakterizuje polohu, pohyby a fáze Měsíce, vysvětlí základní koncepce vzniku Země, rozumí pojmům: planeta, hvězda, planetka, měsíce, meteorická tělesa, komety, galaxie	přírodní obraz Země – postavení Země ve vesmíru
Z-9-2-02	prokáže na konkrétních příkladech tvar planety Země, zhodnotí důsledky pohybů Země na život lidí a organismů	vyjmenuje důkazy o kulatosti Země a vysvětlí, jaké pohyby vykonává a co je jejich důsledkem, hodnotí otáčení Země kolem své osy a oběhu Země kolem Slunce pro praktický život na Zemi, vysvětlí délku trvání dnů a nocí na Zemi a pravidelné střídání ročních období, dokáže v praxi využít znalosti o jarní a podzimní rovnodennosti, zimním a letním slunovratu v praxi	Země jako vesmírné těleso, tvar a pohyby Země
Z-9-2-03	rolišuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává, pojmenuje a klasifikuje tvary zemského povrchu	rolišuje, charakterizuje a porovnává složky a prvky přírodní sféry, dokáže zdůvodnit jejich důležitost, rozpoznává souvislost a vzájemnou podmíněnost mezi jednotlivými složkami krajinné sféry, objasní principy vzniku zemětřesení a sopečné činnosti	litosféra – zemětřesení a sopečná činnost, utváření a dotváření zemského povrchu, tvary zemského povrchu
Z-9-2-04	porovnává působení vnitřních	rozliší vnitřní a vnější procesy, které formují povrch Země, uvede	povrch Země jako výsledek působení přírodních činitelů

	a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vliv na přírodu a na lidskou společnost	jejich příklady a jakým způsobem působí na zemský povrch	
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE			
Z-9-1-01	organizuje a přiměřeně hodnotí geografické informace a zdroje dat z dostupných kartografických produktů a elaborátů, z grafů, diagramů, statistických a dalších informačních zdrojů	používá glóbus jako zmenšený a zjednodušený model planety Země k demonstraci rozmístění oceánů, kontinentů a základních tvarů zemského povrchu	glóbus, měřítko glóbusu
Z-9-1-02	používá s porozuměním základní geografickou, topografickou a kartografickou terminologii	používá zeměpisnou síť a s pomocí souřadnic určuje na mapě polohu jednotlivých lokalit na Zemi, dokáže stanovit místní čas, používá různé druhy map, umí přepočítávat vzdálenosti dle různých měřitek, rozumí pojmům: poledník, rovnoběžka, rovník, zeměpisná síť, nadhlavník, obratníky, " polární kruhy, datová mez, výškopis, polohopis, vrstevnice, kóta	určování zeměpisné polohy, čas na Zemi, druhy map a jejich měřítko, orientace na mapě, přepočet vzdáleností, práce s atlasem
Z-9-1-03	přiměřeně hodnotí geografické objekty, jevy a procesy v krajinné sféře, jejich určité pravidelnosti, zákonitosti a odlišnosti, jejich vzájemnou souvislost a podmíněnost, rozeznává hranice (bariéry) mezi podstatnými prostorovými složkami v krajině	vysvětlí pojem krajinná sféra, orientuje se v objektech, jevech a procesech v jednotlivých složkách přírodní sféry, rozpoznává souvislost a vzájemnou podmíněnost mezi jednotlivými složkami krajinné sféry	krajinná sféra Země a její složky (litosféra, atmosféra, hydrosféra, pedosféra, biosféra), význam jednotlivých přírodních složek na Zemi
Z-9-1-04	vytváří a využívá osobní myšlenková (mentální) schémata a myšlenkové (mentální) mapy pro orientaci v konkrétních regionech, pro prostorové vnímání a hodnocení míst, objektů, jevů a procesů v nich, pro vytváření postojů k okolnímu světu	žák využívá informace získané v průběhu let, využívá vlastní prostorovou orientaci a aplikuje ji v nákresech a schématech	prostorová orientace, náčrtky, nákresy, schémata
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ			
Z-9-5-01	porovnává různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozlišuje na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajin	objasní uspořádání bioty v závislosti na zeměpisné šířce a nadmořské výšce, vymezení geografická šířková pásma na Zemi	krajinná sféra, znaky a funkce krajin
Z-9-5-02	uvádí konkrétní příklady přírodních a kulturních složek a prvků, prostorové rozmístění hlavních ekosystémů (biomů)	popíše, jak lidé působí na jednotlivé přírodní složky Země, uvede příklady negativního působení lidských aktivit na životní prostředí	přírodní a kulturní krajina

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
REGIONY SVĚTA			
Z-9-3-01	rolišuje zásadní přírodní a společenské atributy jako kritéria pro vymezení, ohraničení a lokalizaci regionů světa	vyjmenuje a vymezí jednotlivé regiony světa, ukáže je na mapě, charakterizuje polohu, rozlohu, členitost pobřeží, přírodní poměry (povrch, klima, vodstvo), charakterizuje složení a rozmístění obyvatelstva, hospodářství	regiony světa: Severní Amerika, Jižní Amerika, Afrika, Asie, Austrálie a Oceánie, světový oceán, orientace na mapě
Z-9-3-02	lokalizuje na mapách světadílů, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	lokalizuje na základě zadaných přírodních a společenských charakteristik oblasti (regiony) světa, lokalizuje v oblastech (regionech) světa rozvojová jádra a periferní zóny, porovnává regiony mezi sebou	regiony světa: socioekonomická charakteristika
Z-9-3-03	porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	popíše přírodní podmínky světadílů, vymezí klimatické oblasti, vegetační pásy, charakterizuje obyvatelstvo, sídla, demografické a kulturní charakteristiky, uvede nejdůležitější státy	regiony světa: fyzickogeografická charakteristika, socioekonomická charakteristika
Z-9-3-04	zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají a mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	určí geografickou polohu a vyhledá na mapách polární oblasti, uvede význam Arktidy a Antarktidy, seznámí se s globálními problémy, které těmto oblastem hrozí	regiony světa: polární oblasti

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
REGIONY SVĚTA			
Z-9-3-02	lokalizuje na mapách světadílů, oceány a makroregiony světa podle zvolených kritérií, srovnává jejich postavení, rozvojová jádra a periferní zóny	lokalizuje na základě zadaných přírodních a společenských charakteristik regiony světa, lokalizuje v regionech světa rozvojová jádra a periferní zóny	regiony světa: Evropa
Z-9-3-03	porovnává a přiměřeně hodnotí polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry, zvláštnosti a podobnosti, potenciál a bariéry jednotlivých světadílů, oceánů, vybraných makroregionů světa a vybraných (modelových) států	lokalizuje geografickou polohu modelových států (regionů), porovná vybrané modelové státy (regiony) světa	regionální členění Evropy, charakteristika vybraných regionů a států v Evropě – přírodní podmínky, obyvatelstvo, kultura, hospodářství, význam, zajímavosti
Z-9-3-04	zvažuje, jaké změny ve vybraných regionech světa nastaly, nastávají, mohou nastat a co je příčinou zásadních změn v nich	popíše, jak se různé regiony světa vyvíjejí z hlediska přírodních charakteristik	změny ve vybraných regionech Evropy

		a procesů, uvede na příkladech příčiny společenských změn v regionech světa v určitých časových horizontech	
ČESKÁ REPUBLIKA			
Z-9-6-01	vymezi a lokalizuje místní oblast (region) podle bydliště nebo školy	lokalizuje místní region, uvede na příkladech specifika místního regionu	místní region, jeho vymezení
Z-9-6-02	hodnotí na přiměřené úrovni přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu, možnosti dalšího rozvoje, přiměřeně analyzuje vazby místního regionu k vyšším územním celkům	uvede silné a slabé stránky (přírodní, společenské a kulturní) místního regionu s využitím různých zdrojů, zařadí místní region do vyšších územních celků, uvede perspektivy místního regionu	charakteristika místního regionu
Z-9-6-03	hodnotí a porovnává na přiměřené úrovni polohu, přírodní poměry, přírodní zdroje, lidský a hospodářský potenciál České republiky v evropském a světovém kontextu	porovnává význam polohy ČR v rámci střední Evropy, v rámci Evropské unie, uvede s využitím zdrojů přírodní a společenské charakteristiky ČR, porovnává přírodní, hospodářské a společenské charakteristiky ČR s vybranými (modelovými) státy	přírodní podmínky, obyvatelstvo, hospodářství ČR
Z-9-6-04	lokalizuje na mapách jednotlivé kraje České republiky a hlavní jádrové a periferní oblasti z hlediska osídlení a hospodářských aktivit	lokalizuje na mapách jednotlivé kraje ČR a další vybrané regiony, uvede přírodní a společenské charakteristiky krajů a dalších regionů ČR, uvede hlavní jádrové a periferní oblasti ČR	kraje ČR a vybrané regiony
Z-9-6-05	uvádí příklady účasti a působnosti České republiky ve světových mezinárodních a nadnárodních institucích, organizacích a integracích států	uvede příklady zapojení ČR do světových mezinárodních a nadnárodních institucí, organizací a integrací států, uvede význam členství ČR v Evropské unii	postavení ČR ve světě, zapojení do mezinárodních organizací

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ			
Z-9-5-03	uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí	vymezi globální problémy, hledá jejich příčiny, diskutuje o možných důsledcích a hledá řešení	krajina a životní prostředí, globální problémy současného světa
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ			
Z-9-4-01	posoudí na přiměřené úrovni prostorovou organizaci světové populace, její rozložení, strukturu, růst, pohyb a dynamiku růstu a pohybů, zhodnotí na vybraných příkladech mozaiku multikulturního světa	dovede pomocí zeměpisných tabulek vyhledat počet obyvatel na Zemi, rozdělit obyvatelstvo světa do základních lidských ras, zařadit do národů, jazyků, náboženství, porovná rozmístění obyvatelstva na Zemi, rozdělí obyvatelstvo dle věku, pohlaví a ekonomické aktivity	obyvatelstvo na Zemi – pohyb, struktura
Z-9-4-02	posoudí, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí lidského sídla,	vyjmenuje a na mapě vyhledá největší města světa, porovná venkovská a městská sídla, jejich	sídla na Zemi – město a venkov, kontrasty mezi městy

	pojmenuje obecné základní geografické znaky sídel	význam v minulosti a dnes, vysvětlí pojmy: urbanizace, aglomerace, konurbace, megalopole	
Z-9-4-03	zhodnotí přiměřeně strukturu, složky a funkce světového hospodářství, lokalizuje na mapách hlavní světové surovinové a energetické zdroje	dovede posoudit hlavní úlohu hospodářství – rozdělit na sektory, pomocí mapy lokalizuje hlavní oblasti světového hospodářství	světové hospodářství – zemědělství, rybolov, lesní a vodní hospodářství
Z-9-4-04	porovnává předpoklady a hlavní faktory pro územní rozmístění hospodářských aktivit	lokalizuje na mapě nejvýznamnější průmyslové a zemědělské oblasti světa, zdůvodní význam a postavení dopravy ve světě, určí druhy, vyhledá hlavní dopravní uzly, zhodnotí význam služeb pro obyvatelstvo, vyhledá na mapě hlavní oblasti cestovního ruchu, uvede nejdůležitější centra světového obchodu, hlavní hospodářské organizace ve světě, vysvětlí pojmy: import, export	světové hospodářství – průmysl, doprava, služby, cestovní ruch a mezinárodní obchod
Z-9-4-05	porovnává státy světa a zájmové integrace států světa na základě podobných a odlišných znaků	uvede aktuální počet států současného světa, rozdělí a uvede státy podle hlediska svrchovanosti, polohy, rozlohy, počtu a původu obyvatel, průběhu a tvaru hranic, správního členění, státního zřízení a formy vlády, politického systému a stupně hospodářského rozvoje, dovede vysvětlit nejvýznamnější politické, vojenské, hospodářské seskupení a sdružení států světa, jejich cíle, zásady, činnost – OSN, EU, NATO	politický zeměpis – dělení států světa, hlavní mezinárodní, politické, bezpečnostní a hospodářské seskupení a organizace
Z-9-4-06	lokalizuje na mapách jednotlivých světadílů hlavní aktuální geopolitické změny a politické problémy v konkrétních světových regionech	lokalizuje aktuální příklady politických, národnostních, náboženských konfliktů, objasní příčiny	politický zeměpis – ohniska politických, mezinárodních a náboženských konfliktů, nové státy na mapě světa
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE			
Z-9-7-01	ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu	využívá aktivně mapy, atlasy, cestovní průvodce, pracuje s internetem a dalšími materiály při vyhledávání informací, orientuje se v přírodě pomocí buzoly	terénní geografická výuka, praxe a aplikace, orientace v terénu
Z-9-7-02	aplikuje v terénu praktické postupy při pozorování, zobrazování a hodnocení krajiny	nakreslí jednoduchý náčrtek, dokáže určit azimut na mapě i v přírodě	určování azimutu, odhad vzdáleností a výšek v terénu
Z-9-7-03	uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v krajině, uplatňuje v modelových situacích zásady bezpečného chování a jednání při mimořádných událostech	aplikuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu v přírodě, přírodě, ví, jak se zachovat a ochránit se při mimořádné události způsobené přírodními vlivy, zná základní prvky první pomoci	zásady bezpečného pohybu v krajině, ochrana člověka při ohrožení zdraví a života živelní pohromy – opatření proti nim, chování a jednání při nebezpečí živelních pohrom v modelových situacích

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro zeměpis

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
GEOGRAFICKÉ INFORMACE, ZDROJE DAT, KARTOGRAFIE A TOPOGRAFIE žák Z-9-1-02p rozumí základní geografické, topografické a kartografické terminologii Z-9-1-04p získá osobní představu o prostředí, které nás obklopuje, umí ho popsat a určit jednoduché vazby, vyjádří, co mu prospívá a škodí
PŘÍRODNÍ OBRAZ ZEMĚ žák Z-9-2-02p objasní důsledky pohybů Země Z-9-2-04p uvede příklady působení vnitřních a vnějších procesů v přírodní sféře a jejich vlivu na přírodu a na lidskou společnost Z-9-2-04p uvede příklady působení přírodních vlivů na utváření zemského povrchu
REGIONY SVĚTA žák Z-9-3-02p vyhledá na mapách jednotlivé světadíly a oceány Z-9-3-03p rozliší zásadní přírodní a společenské znaky světových regionů Z-9-3-03p charakterizuje polohu, rozlohu, přírodní, kulturní, společenské, politické a hospodářské poměry vybraných světadílů, oceánů a vybraných států
SPOLEČENSKÉ A HOSPODÁŘSKÉ PROSTŘEDÍ žák Z-9-4-02p uvede příklady, jak přírodní podmínky souvisejí s funkcí a rozmístěním lidských sídel - vyhledá na mapách nejznámější oblasti cestovního ruchu a rekreace
ŽIVOTNÍ PROSTŘEDÍ žák Z-9-5-01p umí pojmenovat různé krajiny jako součást pevninské části krajinné sféry, rozliší na konkrétních příkladech specifické znaky a funkce krajín Z-9-5-02p uvede příklady přírodních a kulturních krajinných složek Z-9-5-03 uvádí na vybraných příkladech závažné důsledky a rizika přírodních a společenských vlivů na životní prostředí
ČESKÁ REPUBLIKA žák Z-9-6-01p vymezí a lokalizuje území místní krajiny a oblasti (regionu) podle bydliště nebo školy Z-9-6-02p charakterizuje přírodní, hospodářské a kulturní poměry místního regionu Z-9-6-03p určí zeměpisnou polohu a rozlohu České republiky a její sousední státy Z-9-6-03p rozlišuje přírodní podmínky ČR, popíše povrch a jeho členitost Z-9-6-03p uvede hlavní údaje o rozmístění obyvatelstva Z-9-6-04p vyhledá na mapách jednotlivé kraje České republiky a charakterizuje hospodářské poměry, přírodní zvláštnosti a kulturní zajímavosti
TERÉNNÍ GEOGRAFICKÁ VÝUKA, PRAXE A APLIKACE žák Z-9-7-01 ovládá základy praktické topografie a orientace v terénu Z-9-7-03p uplatňuje v praxi zásady bezpečného pohybu a pobytu ve volné přírodě

5.7 UMĚNÍ A KULTURA

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Umění a kultura** umožňuje žákům jiné než pouze racionální poznávání světa a odráží nezastupitelnou součást lidské existence – umění a kulturu. Kulturu, jako procesy i výsledky duchovní činnosti, umožňující chápat kontinuitu proměn historické zkušenosti, v níž dochází k socializaci jedince a jeho projekci do společenské existence, i jako neoddelitelnou součást každodenního života (kultura chování, oblékání, cestování, práce). Umění, jako proces specifického poznání a dorozumívání, v němž vznikají informace o vnějším a vnitřním světě a jeho vzájemné provázanosti, které nelze formulovat a sdělovat jinými než uměleckými prostředky.

Vzdělávání v této oblasti přináší umělecké osvojování světa, tj. osvojování s estetickým účinkem. V procesu uměleckého osvojování světa dochází k rozvíjení specifického citění, tvořivosti, vnímavosti jedince k uměleckému dílu a jeho prostřednictvím k sobě samému i k okolnímu světu. Součástí tohoto procesu je hledání a nalézání vazeb mezi druhy umění na základě společných témat, schopnosti vcítit se do kulturních potřeb ostatních lidí a jimi vytvořených hodnot a přistupovat k nim s vědomím osobní účasti. V tvořivých činnostech jsou rozvíjeny schopnosti nonverbálního vyjadřování prostřednictvím tónu a zvuku, linie, bodu, tvaru, barvy, gesta, mimiky atp. V etapě základního vzdělávání je oblast Umění a kultura zastoupena vzdělávacími obory **Hudební výchova a Výtvarná výchova**.

Na 1. stupni základního vzdělávání se žáci seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a s jazykem hudebního a výtvarného umění, ale také umění dramatického a literárního. S nimi se učí tvořivě pracovat, užívat je jako prostředků pro sebevyjádření. Poznávají zákonitosti tvorby, seznamují se s vybranými uměleckými díly, učí se je vzhledem ke svým zkušenostem chápat a výpovědi sdělované uměleckým dílem rozpoznávat a interpretovat. S přechodem na 2. stupeň základního vzdělávání se otevírá cesta širšímu nazírání na kulturu a umění. Připomínají se historické souvislosti a společenské kontexty ovlivňující umění a kulturu. Inspirací k činnostem se stávají také díla literární a dramatická (divadlo, film), tvorba multimediální i samotné znakové systémy. Nalézání vztahů mezi jednotlivými druhy umění a uplatňování různorodosti výrazových prostředků při hledání variant řešení společně zvolených témat umožňují projekty. Ty otevírají společný prostor pro získání dovedností a poznatků překračujících rámec jednotlivých oborů a přispívají tak k osobitějšímu a originálnějšímu sebevyjádření i hlubšímu porozumění uměleckému dílu.

Hudební výchova vede žáka prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností k porozumění hudebnímu umění, k aktivnímu vnímání hudby a zpěvu a jejich využívání jako svébytného prostředku komunikace. V etapě základního vzdělávání se tyto hudební činnosti stávají v rovině produkce, recepce a reflexe obsahovými doménami hudební výchovy. Hudební činnosti jako činnosti vzájemně se propojující, ovlivňující a doplňující rozvíjejí ve svém komplexu celkovou osobnost žáka, především však vedou k rozvoji jeho hudebnosti – jeho hudebních schopností, jež se následně projevují individuálními hudebními dovednostmi – sluchovými, rytmickými, pěveckými, intonačními, instrumentálními, hudebně pohybovými, hudebně tvořivými a poslechovými. Prostřednictvím těchto činností žák může uplatnit svůj individuální hlasový potenciál při sólovém, skupinovém i sborovém zpěvu, své individuální instrumentální dovednosti při souborové hře a doprovodu zpěvního projevu, své pohybové dovednosti při tanci a pohybovém doprovodu hudby a v neposlední řadě je mu dána příležitost „interpretovat“ hudbu podle svého individuálního zájmu a zaměření. Obsahem Vokálních činností je práce s hlasem, při níž dochází ke kultivaci pěveckého i mluvního projevu v souvislosti s uplatňováním a posilováním správných pěveckých návyků. Obsahem Instrumentálních činností je hra na hudební nástroje a jejich využití při hudební reprodukci i produkci. Obsahem Hudebně pohybových činností je ztvárňování hudby a reagování na ni pomocí pohybu, tance a gest. Obsahem Poslechových činností je aktivní vnímání (percepce) znějící hudby, při níž žák poznává hudbu ve všech jejích žánrových, stylových i funkčních podobách, učí se hudbu analyzovat a interpretovat.

Výtvarná výchova pracuje s vizuálně obraznými znakovými systémy, které jsou nezastupitelným nástrojem poznávání a prožívání lidské existence. Tvořivý přístup k práci s nimi při tvorbě, vnímání a interpretaci vychází zejména z porovnávání dosavadní a aktuální zkušenosti žáka a umožňuje mu uplatňovat osobně jedinečné pocity a prožitky. Výtvarná výchova přistupuje k vizuálně obraznému vyjádření (a to jak samostatně vytvořenému, tak přejatému) nikoliv jako k pouhému přenosu reality, ale jako k prostředku, který se podílí

na způsobu jejího přijímání a zapojování do procesu komunikace. V etapě základního vzdělávání je výtvarná výchova postavena na tvůrčích činnostech – tvorbě, vnímání a interpretaci. Tyto činnosti umožňují rozvíjet a uplatnit vlastní vnímání, citění, myšlení, prožívání, představivost, fantazii, intuici a invenci. K jejich realizaci nabízí výtvarná výchova vizuálně obrazné prostředky (dále jen prostředky) nejen tradiční a ověřené, ale i nově vznikající v současném výtvarném umění a v obrazových médiích. Tvůrčími činnostmi (rozvíjením smyslové citlivosti, uplatňováním subjektivity a ověřováním komunikačních účinků) založenými na experimentování je žák veden k odvaze a chuti uplatnit osobně jedinečné pocity a prožitky a zapojit se na své odpovídající úrovni do procesu tvorby a komunikace. Obsahem Rozvíjení smyslové citlivosti jsou činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření. Obsahem Uplatňování subjektivity jsou činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření. Obsahem Ověřování komunikačních účinků jsou činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v dané vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí tím, že vede žáka k:

- pochopení umění jako specifického způsobu poznání a k užívání jazyka umění jako svébytného prostředku komunikace
- chápání umění a kultury v jejich vzájemné provázanosti jako neoddělitelné součásti lidské existence; k učení se prostřednictvím vlastní tvorby opírající se o subjektivně jedinečné vnímání, citění, prožívání a představy; k rozvíjení tvůrčího potenciálu, kultivování projevů a potřeb a k utváření hierarchie hodnot
- spoluvytváření vstřícné a podnětné atmosféry pro tvorbu, pochopení a poznání uměleckých hodnot v širších sociálních a kulturních souvislostech, k tolerantnímu přístupu k různorodým kulturním hodnotám současnosti a minulosti i kulturním projevům a potřebám různorodých skupin, národů a národností
- uvědomování si sebe samého jako svobodného jedince; k tvořivému přístupu ke světu, k možnosti aktivního překonávání životních stereotypů a k obohacování emocionálního života
- zaujímání osobní účasti v procesu tvorby a k chápání procesu tvorby jako způsobu nalézání a vyjadřování osobních prožitků i postojů k jevům a vztahům v mnohotvárném světě

HUDEBNÍ VÝCHOVA

Ze vzdělávacího oboru Hudební výchova vychází vyučovací předmět hudební výchova, který je od 1. do 9. ročníku dotován jednou hodinou týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách. Hudební dovednosti si žáci osvojují nejen v hodinách hudební výchovy, ale i při návštěvách výchovných koncertů a také individuálně v mimotřídních i mimoškolních aktivitách. V 1. období (1. až 3. ročník) je pak osvojování hudebních dovedností zařazováno v rámci relaxace do všech vyučovacích předmětů.

Žáci se v hodinách hudební výchovy seznamují prostřednictvím činností s výrazovými prostředky a jazykem hudebního umění. Učí se s nimi tvořivě pracovat a užívat je jako prostředky sebevyjádření a komunikace s ostatními. Seznamují se s vybranými uměleckými díly a učí se je chápat a prožívat. Hudební výchova se realizuje prostřednictvím vokálních, instrumentálních, hudebně pohybových a poslechových činností. Vede k aktivnímu zpěvu a vnímání hudby. Tyto činnosti jsou vzájemně propojeny a doplňují se tak, aby vedly k rozvoji hudebnosti žáka a tím přispěly k celkovému vývoji osobnosti. Navíc dávají žákům prostor k individuálnímu praktickému projevu. Hudební dovednosti, kterými chceme žáka obohatit, jsou: zpěv, rytmus, intonace, instrumentální doprovod, hudebně pohybové vyjádření, poslech a improvizace.

Vzdělávací obsah je rozdělen do čtyř oblastí:

1. Vokální činnosti

- práce s hlasem (umět zpívat hlavovým tónem)

- kultivovanost pěveckého a mluveného projevu, správné pěvecké návyky
- intonace, hudební rytmus, vícehlas

2. Instrumentální činnosti

- hra na jednoduché hudební nástroje (Orffův instrumentář, flétny)
- hra na hudební nástroje a jejich využití při reprodukci a produkci

3. Hudebně pohybové činnosti

- ztvárnění hudby pohybem, tancem a gesty

4. Poslechové činnosti

- aktivní vnímání hudby sluchem
- vnímání znějící hudby a prožitek z ní
- poznávání hudby různých žánrových stylů současnosti a minulosti
- seznámení se s nejvýznamnějšími českými i světovými hudebními skladateli

Hudební výchova směřuje především k tomu, aby žáci:

- kultivovali svou hudebnost v oblasti hudebního sluchu, zpěvního hlasu, smyslu pro rytmus, melodického a harmonického cítění, hudební paměti, představivosti a fantazie
- získali základní poznatky o vývoji hudby a hudebních stylů, o hudební teorii
- rozvíjeli schopnosti a dovednosti poslechové, pěvecké, pohybové, instrumentální
- postupně vytvářeli své názory a postoje k hudebnímu umění minulosti i současnosti
- vnímali hudbu jako důležitou součást života jedince a celé společnosti

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k vyhledání v různých pramenech potřebné informace týkající se hudební výchovy a k jejich efektivnímu využívání a propojování do souvislostí
- umožňujeme žákům prezentaci jejich vlastní práce a konfrontaci s výsledky ostatních

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme dostatek námětů k samostatnému zpracovávání a řešení problémů
- pracujeme s chybou jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- nabízíme podněty k hudební improvizaci a hudebnímu prožitku
- žáci porovnávají vlastní hudební zkušenosti s jinými názory, s mediálními tvrzeními

Kompetence komunikativní

- zařazujeme úkoly, při kterých jsou žáci vedeni ke komunikaci a spolupráci
- vedeme k tomu, aby dokázal vyjádřit a obhájit svůj názor a aby zároveň toleroval názory druhých
- podporujeme vyjádření subjektivních pocitů z poslouchané i interpretované hudby slovem i pohybem

Kompetence sociální a personální

- nabízíme prožitkové aktivity a jejich společné sdílení při zpěvu, pohybu, poslechu
- vedeme k tomu, aby žáci dokázali hodnotit svoji práci i práci ostatních;
- učíme respektovat pravidla při práci v týmu
- vedeme ke spolupráci a k respektování názorů jiných

Kompetence občanské

- vedeme k respektování, ochraně a ocenění našich tradic a kulturního i historického dědictví, k pozitivnímu postoji k uměleckým dílům, ke smyslu pro kulturu a tvořivost, k aktivnímu zapojení do kulturního dění

Kompetence pracovní

- motivujeme k pozitivnímu vztahu k hudebním činnostem
- vedeme k aktivnímu přístupu k práci, k dodržování vymezených pravidel a termínů

1. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
HV-3-1-01	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	osvojuje si správné zásady pro zpěv, dodržuje správné dýchání při hlasovém projevu a pravidla hlasové hygieny, rozlišuje zpěv a křik, nacvičuje správnou artikulaci úměrně svému věku, zkouší zpívat čistě a rytmicky dle svých dispozic	správné zásady při zpěvu, dýchání, hlasová hygiena, odnaučení se křičet, správná výslovnost, nácvik písní lidových a umělých
HV-3-1-02	rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	vytleská a zopakuje jednoduchý rytmus, zapojuje různé části těla k reakci na hudbu	hra na ozvěnu, hra na tělo, deklamace, říkadla, reakce pohybem na hudbu
HV-3-1-03	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	učí se doprovázet písně na Orffovy nástroje, u hry na tělo používá dupání, tleskání, luskání	doprovody písní na Orffovy nástroje, hra na tělo

2. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
HV-3-1-01	Zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase	chápe rozdíl mezi písní lidovou a umělou, správně vyslovuje a zpívá dle svých dispozic, procvičuje správnou výslovnost, hudební teorii poznává a procvičuje na probraných písních	pochopení obsahu a textu písně, správné nádechy, nástupy, písně k různým příležitostem, procvičování výslovnosti, hudební teorie – nota jako grafický znak pro tón, notový zápis jako opora při realizaci písně
HV-3-1-03	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	vytleskává a vytukává rytmus, opakuje slyšený rytmus	vytleskávání a vytukávání rytmu, používání rytmických slabik, rozpoznání rytmu v notovém záznamu a vlastní rytmická cvičení, používá nástroje Orffova instrumentáře
HV-3-1-04	reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	zapojuje se do pohybového ztvárnění písní, osvojuje si nejjednodušší taneční kroky, orientuje se v prostoru, reprodukuje pohyby při tanci a pohybových hrách	jednoduché taneční doprovody písní, jednoduché taneční kroky, utváření pohybové paměti a reprodukce pohybu prováděných při tanci či pohybových hrách
HV-3-1-05	rolišuje jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	trénuje rozpoznávání základních hudebních nástrojů v hudebních dílech, učí se najít pojmy (viz učivo) v poslechových skladbách	pojmy: tón – zvuk, řeč – zpěv, tón dlouhý – krátký, hluboko – vysoko, silně – slabě, pomalu – rychle, vesele – smutně, pohyb melodie, melodie vzestupná, sestupná, seznámení se skupinami hudebních nástrojů

3. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
HV-3-1-01	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně	zpívá na základě svých možností intonačně čistě a rytmicky přesně, základy hudební nauky	pěvecké dovednosti, nasazení a tvorba tónů, jednohlas a dvojhlas, hudební abeceda
HV-3-1-02	rytmizuje a melodizuje jednoduché texty, improvizuje v rámci nejjednodušších hudebních forem	rytmizuje a melodizuje jednoduché říkanky, improvizuje na jednoduché hudební nástroje	rytmizace, melodizace, stylizace, hra na hudební nástroje - reprodukce motivů a témat, hudební hry - ozvěna
HV-3-1-03	využívá jednoduché hudební nástroje k doprovodné hře	využívá Orffův instrumentář k doprovodu písní	hra na dětské hudební nástroje
HV-3-1-04	reaguje pohybem na znějící hudbu, pohybem vyjadřuje metrum, tempo, dynamiku, směr melodie	reaguje na znějící hudbu odpovídajícím pohybem, předvede ukázkou tanečních kroků	orientace v prostoru, utváření pohybové paměti, reprodukce pohybů prováděných při pohybových hrách
HV-3-1-05	rozeznává jednotlivé kvality tónů, rozpozná výrazné tempové a dynamické změny v proudu znějící hudby	orientuje se v proudu znějící hudby, reaguje na změny tempa a dynamiky	pozná v proudu znějící hudby melodii stoupající a klesající, zesilování, zeslabování hudby
HV-3-1-06	rozezná v proudu znějící hudby některé hudební nástroje, odliší hudbu vokální, instrumentální a vokálně instrumentální	pozná v proudu znějící hudby výrazně znějící nástroje a zpěv	znalost a pojmenování hudebních nástrojů, rozlišení jednotlivých druhů nástrojů

4. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
HV-5-1-01	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	zaspívá při sólovém i společném zpěvu vybranou lidovou píseň, dodržuje zásady hlasové hygieny a využije získané pěvecké dovednosti	pěvecký a mluvní projev, hudební rytmus, dvojhlas a vícehlas
HV-5-1-03	využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	rozezná na základě poslechu i zobrazení jednotlivých nástrojů základní skupiny hudebních nástrojů (bicí, strunné, dechové)	rytmizace, melodizace, hudební improvizace - tvorba předeher, meziher a doher, hudební doprovod - akcentace těžké doby v rytmickém doprovodu
HV-5-1-06	rozezná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové a dynamické změny	vybere ze znějících hudebních ukázek skladby s dominujícím hudebním vyjadřovacím prostředkem (rytmus, melodie, barva)	hudební výrazové prostředky, pohyb melodie, hudební styly a žánry
HV-5-1-07	ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	reaguje na znějící hudbu odpovídajícím pohybem, předvede ukázkou tanečních kroků u známých tanečních písní	pohybový doprovod znějící hudby - dvoudobý, třídobý a čtyřdobý takt, jednoduché lidové tance, orientace v prostoru - utváření pohybové paměti

5. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
HV-5-1-01	zpívá na základě svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase či dvojhlas v durových i mollových tóninách a při zpěvu využívá získané pěvecké dovednosti	zaspívá při sólovém i společném zpěvu vybranou lidovou píseň, dodržuje zásady hlasové hygieny a využije získané pěvecké dovednosti, orientuje se v notovém záznamu písně	pěvecký a mluvní projev, hudební rytmus, dvojhlas a vícehlas, intonace, vokální improvizace, záznam vokální hudby
HV-5-1-02	realizuje podle svých individuálních schopností a dovedností (zpěvem, hrou, tancem, doprovodnou hrou) jednoduchou melodii či píseň zapsanou pomocí not	píseň či melodii zaspívá, zahraje či ji pohybově ztvární	
HV-5-1-03	využívá na základě svých hudebních schopností a dovedností jednoduché, popřípadě složitější hudební nástroje k doprovodné hře i k reprodukci jednoduchých motivů skladeb a písní	vybere z nabídky hudebních nástrojů nástroje vhodné pro doprovod určené písně, zahraje úryvek zvolené písně či skladby	nástroje vhodné pro doprovod určené písně, zahraje úryvek zvolené písně či skladby
HV-5-1-05	vytváří v rámci svých individuálních dispozic jednoduché předehery, mezihry a dohry a provádí elementární hudební improvizace	vytvoří jednoduchou předeheru, mezihru či dohru, k zahránému či zpívanému předvěti vytvoří rytmické nebo melodické závěti	rytmizace, melodizace a stylizace, hudební improvizace - tvorba předeher, meziher a doher, hudební hry, jednoduchá písňová forma
HV-5-1-07	ztvární hudbu pohybem s využitím tanečních kroků, na základě individuálních schopností a dovedností vytváří pohybové improvizace	předvede ukázkou tanečních kroků u známých tanečních písní – mazurka, polka	pohybové vyjádření hudby a reakce na změny v proudu znějící hudby
HV-5-1-06	rozpozná v proudu znějící hudby některé z užitých hudebních výrazových prostředků, upozorní na metroritmické, tempové, dynamické i zřetelné harmonické změny	vybere ze znějících hudebních ukázek skladby s dominujícím hudebním vyjadřovacím prostředkem, pozná ve znějící ukázce, kde dojde k výrazné změně tempa, rytmu, dynamiky	hudební výrazové prostředky, hudba vokální, instrumentální, lidský hlas a hudební nástroj, hudební styly a žánry, hudební formy, interpretace hudby
HV-5-1-04	rozpozná hudební formu jednoduché písně či skladby	rozpozná a popíše základní znaky malé písňové formy, ronda, variace	hudební forma

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
HV-9-1-01	využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	ozvíjí svůj zpěvní i mluvní projev, osvojuje si písně podle volby vyučujícího	hlasová hygiena, lidový dvojhlas, kánon, zpěv písní podle volby vyučujícího
HV-9-1-03	reprodukuje na základě svých individuálních hudebních schopností a dovedností různé motivy, témata i části skladeb, vytváří a volí jednoduché doprovody, provádí jednoduché hudební improvizace	doprovází písně hrou na Orffovy nástroje, poznává často používané hudební nástroje	rytmizace, doprovod písní na Orffovy nástroje, hra na tělo
HV-9-1-06	orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užitě hudebně výrazové prostředky a	osvojí si notový zápis písní a skladeb, chápe význam pojmů hudebně výrazové prostředky	notová osnova, předznamenání, hudebně výrazové prostředky

	charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako klogicky utvářenému celku		
HV-9-1-07	zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	seznámí se s vybranými skladbami k probíraným tématům	poslech vybraných skladeb

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
HV-9-1-02	uplatňuje získané pěvecké dovednosti a návyky při zpěvu i při mluvním projevu v běžném životě; zpívá dle svých dispozic intonačně čistě a rytmicky přesně v jednohlase i vícehlase, dokáže ocenit kvalitní vokální projev druhého	rozpozná lidovou píseň od umělé, zpívá kánon, podle svých individuálních možností zpívá intonačně čistě a rytmicky přesně	lidová a umělá píseň, kánon, zpěv písní podle výběru vyučujícího
HV-9-1-05	rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	orientuje se v pojmech lidový tanec, balet, výrazový tanec, společenský tanec, osvojí si základy taktování	hudba a tanec, takt 2/4, 3/4, 4/4
HV-9-1-06	orientuje se v proudu znějící hudby, vnímá užité hudebně výrazové prostředky a charakteristické sémantické prvky, chápe jejich význam v hudbě a na základě toho přistupuje k hudebnímu dílu jako klogicky utvářenému celku	orientuje se v pojmech duchovní a světská hudba, seznámí se s významnými skladateli těchto forem, rozšiřuje si znalosti z notopisu	hudební formy – kánon, fuga, koncert, sonáta, symfonie, symfonická báseň
HV-9-1-07	zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	seznámí se s vybranými skladbami polyfonních forem, dovede přiřadit jednotlivé ukázky k danému žánru	ukázky skladeb duchovní a světské hudby

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
HV-9-1-01	využívá své individuální hudební schopnosti a dovednosti při hudebních aktivitách	zpívá písně různých žánrů, snaží se o intonační a rytmickou přesnost	písně vybrané vyučujícím s přihlédnutím k probíranému učivu
HV-9-1-07	zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji	seznamuje se s vývojem hudby v průběhu dějin, chápe funkci hudby v dějinách, charakterizuje	původ hudby, hudba ve starověku, kapitoly z dějin evropské hudby, vývoj české umělé hudby od počátku po současnost,

	z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	jednotlivá hudební období, umí rozlišit pojmy hudba umělecká a nonumělecká, seznámí se s vybranými skladbami k probíraným tematům, rozeznává rozdíly mezi uměleckou a nonuměleckou hudbou na základě ukázek	vybrané ukázky k jednotlivým hudebním obdobím
HV-9-1-08	vyhledává souvislosti mezi hudbou a jinými druhy umění	používá získané vědomosti k doplnění celkového obrazu o kulturním rozvoji společnosti	vliv důležitých historických a společenských událostí na vývoj hudby

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
HV-9-1-04	realizuje podle individuálních schopností a dovedností písně a skladby různých stylů a žánrů	zpívá písně různých žánrů, snaží se o intonační a rytmickou přesnost, prezentuje své oblíbené skladby ve skupině, dovede akceptovat různost hudebních žánrů	písně vybrané vyučujícím s přihlédnutím k probíranému učivu, písně podle výběru žáků
HV-9-1-05	rozpozná některé z tanců různých stylových období, zvolí vhodný typ hudebně pohybových prvků k poslouchané hudbě a na základě individuálních hudebních schopností a pohybové vyspělosti předvede jednoduchou pohybovou vazbu	spojuje hudbu s pohybem, rozliší jednotlivé taneční styly, ovládá některé taneční kroky	ukázky různých tanců, základní kroky polky, valčíku
HV-9-1-07	zařadí na základě individuálních schopností a získaných vědomostí slyšenou hudbu do stylového období a porovnává ji z hlediska její slohové a stylové příslušnosti s dalšími skladbami	seznámí se s vývojem populární hudby v Evropě a USA, charakterizuje jednotlivé žánry, orientuje se v hlavních představitelích	počátky populární hudby v USA, hudební žánry 20. století ve světě, populární hudební směry současnosti

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro hudební výchovu

Kód a očekávané výstupy z RVP
1. STUPEŇ
1. období (1. až 3. ročník)
žák HV-3-1-01p zpívá jednoduché písně v rozsahu kvinty HV-3-1-02p správně a hospodárně dýchá a zřetelně vyslovuje při rytmizaci říkadel i při zpěvu HV-3-1-04p reaguje pohybem na tempové a rytmické změny HV-3-1-05p rozliší sílu zvuku - pozorně vnímá jednoduché skladby
2. období (4. a 5. ročník)
žák HV-5-1-01p zpívá písně v přiměřeném rozsahu k individuálním schopnostem HV-5-1-02p, HV-5-1-07p propojí vlastní pohyb s hudbou HV-5-1-03p doprovází spolužáky na rytmické hudební nástroje HV-5-1-06p odliší tóny podle výšky, síly a barvy - pozorně vnímá znějící hudbu různých skladeb

- správně hospodaří s dechem při interpretaci písní – frázování

2. STUPEŇ

žák

HV-9-1-01p doprovází písně pomocí ostinata

HV-9-1-02p, HV-9-1-03p interpretuje vybrané lidové a umělé písně

HV-9-1-04p rozeznává různé hudební žánry

- pozorně vnímá znějící hudbu skladeb většího rozsahu
- rozpozná vybrané hudební nástroje symfonického orchestru
- uvede některá jména hudebních skladatelů a název některého z jejich děl

VÝTVARNÁ VÝCHOVA

Charakteristika vyučovacího předmětu

Ze vzdělávacího oboru Výtvarná výchova vychází vyučovací předmět výtvarná výchova, která je dotována v 1. až 3. ročníku jednou hodinou týdně, ve 4. až 7. ročníku dvěma hodinami týdně a v 8. a 9. ročníku jednou hodinou týdně. Výtvarná výchova je realizována prostřednictvím tvůrčích činností žáka, ve kterých uplatňuje vlastní vnímání, myšlení, citění, prožitky, představivost a fantazii. Umožňuje vyjadřovat se k různým tématům a situacím. V prvním období směřuje výtvarná výchova k motivaci a rozvíjení zájmu o výtvarné umění. Převládá spontánnost a bezprostřednost výtvarného projevu, rozvíjí se dětská fantazie. V tomto období jsou mezi metody a formy práce vhodně zařazovány co nejvíce různé hravé činnosti a experimentování. Na 2. stupni výtvarná výchova dbá na estetický rozvoj osobnosti žáků, pěstuje jejich kladný vztah k umění a vkus. Svůj výtvarný projev mají žáci možnost prezentovat, obhájit, vysvětlit spolužákům, vyslechnout jejich názory a zároveň říci svůj názor na práci ostatních. Ve všech formách výtvarného projevu se prezentuje osobnost žáka a dává mu možnost individuálně se vyjádřit. Žák si postupně vytváří vztah k výtvarnému umění, výtvarným hodnotám, učí se zaujímat k nim svůj postoj, vnímat pozitivní i negativní, je veden k všimání si okolního světa.

Vzdělávací obsah je rozčleněn do tří vzdělávacích oblastí:

1. **Rozvíjení smyslové citlivosti** – činnosti, které umožňují žákovi rozvíjet schopnost rozeznávat podíl jednotlivých smyslů na vnímání reality a uvědomovat si vliv této zkušenosti na výběr a uplatnění vhodných prostředků pro její vyjádření.
2. **Uplatňování subjektivity** – činnosti, které vedou žáka k uvědomování si a uplatňování vlastních zkušeností při tvorbě, vnímání a interpretaci vizuálně obrazných vyjádření.
3. **Ověřování komunikačních účinků** – činnosti, které umožňují žákovi utváření obsahu vizuálně obrazných vyjádření v procesu komunikace a hledání nových i neobvyklých možností pro uplatnění výsledků vlastní tvorby, děl výtvarného umění i děl dalších obrazových médií.

Žáci se ve výtvarné výchově seznamují s ilustracemi v knihách, reprodukcemi, obrazy, s novodobým uměním, s nejdůležitějšími uměleckými obdobími a s významnými představiteli dějin výtvarné kultury. Tímto způsobem se utvářejí mezipředmětové vztahy, a to například s českým jazykem, dějepisem a hudební výchovou.

Výuka probíhá v nově zrekonstruované, moderní učebně výtvarné výchovy, která je vybavená potřebným materiálem i pomůckami, a je vhodně doplňována o odborné exkurze. Žáci se podílejí na výzdobě třídy i školy, účastní se výtvarných soutěží.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k vyhledání v různých pramenech potřebné informace týkající se výtvarné výchovy a k jejich efektivnímu využívání a propojování do souvislostí
- umožňujeme žákům prezentaci jejich vlastní práce a konfrontaci s výsledky ostatních

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme dostatek námětů k samostatnému zpracovávání a řešení problémů
- pracujeme s chybou jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- učíme volit vhodné výtvarné vyjadřovací prostředky
- žáci jsou vedeni k diskuzi a snaží se porovnávat vlastní výtvarné zkušenosti s názory druhých, laiků i odborníků

Kompetence komunikativní

- zařazujeme úkoly, při kterých jsou žáci vedeni ke komunikaci a spolupráci
- vedeme k tomu, aby dokázal vyjádřit a obhájit svůj názor a aby zároveň toleroval názory druhých
- poskytujeme dostatečný prostor žákům k jejich uměleckému projevu

Kompetence sociální a personální

- nabízíme prožitkové aktivity a jejich společné sdílení
- vedeme k tomu, aby žáci dokázali hodnotit svoji práci i práci ostatních
- učíme respektovat pravidla při práci v týmu
- vedeme ke spolupráci a k respektování názorů jiných

Kompetence občanské

- vedeme k dodržování zásad slušného chování na kulturních akcích
- vedeme k respektování, ochraně a ocenění našich tradic a kulturního i historického dědictví, k pozitivnímu postoji k uměleckým dílům, ke smyslu pro kulturu a tvořivost, k aktivnímu zapojení do kulturního dění

Kompetence pracovní

- motivujeme k pozitivnímu vztahu k výtvarným činnostem a k osvojení různých výtvarných technik
- vedeme k aktivnímu přístupu k práci, k dodržování vymezených pravidel a termínů

1. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
VV-3-1-01	rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	učí se experimentovat se základními barvami (míchání, překrývání, zapíjení barev), učí se rozeznávat vlastnosti barev (studené – zimní, teplé – letní)	základní barvy teplé a studené, kresba, malba
VV-3-1-02	v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	hraje si s liniemi (čáry, linky, linie (krátké, dlouhé, klikaté, rovné), pomocí čar zaznamenává své zážitky, učí se pracovat s plochou (A3, A4, A5), učí se jednoduché techniky, snaží se vytvářet jednoduché prostorové útvary	linie, druhy čar, otisk, frotáž, modelovací hmota, textil a práce s nimi
VV-3-1-03	vyjadřuje rozdíly při vnímání událostí různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	učí se používat různé nástroje a materiály pod vedením učitele a sleduje jejich odlišné stopy (tužka, pastelka, voskovka, štětce různých velikostí, špejle, křídly, tuš, prsty), obrázky vyjadřuje svou fantazií, představivostí a zážitky, pracuje na různá témata (domov,	práce s tužkou, pastelkami, voskovkami, křídami, tuš, pomocí různých nástrojů nebo prstů

		škola, cesta do školy, přátelství, rodina)	
VV-3-1-04	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	všímá si změn v přírodě během roku (kvetoucí stromy, plody, barevné listí, opadané zasněžené stromy), pokouší se tyto změny zaznamenat kresbou, malbou, pracuje aktivně s přírodninami, snaží se zachytit její obrys, tvar strukturu obtiskováním, frotáží	změny v přírodě, kresba, malba, otisk, frotáž
VV-3-1-05	na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	jednoduchým obrázkem ztvárňuje obsah pohádky, příběhu, písničky, říkanky, seznamuje se s dětskými ilustrátory, porovnává je a snaží se je napodobit, po návštěvě výstav rozeznává druhy výtvarného umění (sochařství, malířství)	obrázky, kresby k písničkám, pohádkám, dětským říkadlům, ilustrátoři, dětské výstavy

2. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
VV-3-1-01	rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	pozoruje tvary užitekových předmětů a pokouší se zachytit jejich obrysové linie, snaží se zachytit správné proporce lidské postavy a figuru zvířat, kreslí na základě prožitků, rozvíjí svou fantazii a představivost, využívá celou plochu (A3, A4, A5), řadí vystřihované nebo vytrhávané motivy správném pořadí na předem připravenou plochu, na základě přestavy nebo předlohy vyrábí jednoduchou hračku, loutku	kresba, malba, dekor, otisk, frotáž, dekorkoláž
VV-3-1-02	v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	rozlišuje základní barvy, tvoří soulad dvou barev, osvojuje si dovednost míchat dvě a více barev	základní barvy teplé a studené, kolorování
VV-3-1-03	vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	sám střídá jednotlivé pracovní nástroje a materiály (tužka, pastel, voskovka, tuš, křída, barva), výtvarně ztvárňuje motivy lidových zvyků, využívá netradiční výtvarné postupy	práce s tuškou, barvou, tuší, křídou, voskovkami, dekorativní práce (Vánoce, Velikonoce, masky), netradiční výtvarné postupy
VV-3-1-04	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	všímá si změn v přírodě a snaží se je zachytit, aktivně pracuje s přírodninami (tráva, kůra, peříčko, listy, polínko), snaží se zachytit jejich obrys, tvar, strukturu	roční období, frotáž, obtiskování
VV-3-1-05	na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	písničku, pohádku nebo říkanku vyjadřuje kresbou, rozlišuje ilustrace dětských ilustrátorů, srovnává je navzájem mezi sebou a se svými interpretacemi, aktivně s nimi pracuje, po návštěvě výstav	obrázky, kresby k dětským říkadlům, písničkám, pohádkám, dětské ilustrátory, výstavy

		rozlišuje druhy výtvarného umění, srovnává je se svými interpretacemi (malířství, sochařství)	
--	--	---	--

3. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
VV-3-1-01	rozpoznává a pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření (linie, tvary, objemy, barvy, objekty), porovnává je a třídí na základě odlišností vycházejících z jeho zkušeností, vjemů, zážitků a představ	využívá poznatky o míchání barev, rozlišuje, pojmenuje a používá základní výtvarné techniky, organizuje vlastní výtvarnou práci, vytváří objem základními technikami, uvědoměle vytváří proporce postav, u portrétu přiměřeně vystihuje výraz v obličeji, zdokonaluje se ve vystižení skutečnosti	kresba (i kolorovaná), malba, linie – různé druhy, podobnost, kontrast, rytmus, modelování – plastelína, keramická hlína, modurit, koláž, kombinování materiálů, postava a portrét
VV-3-1-02	v tvorbě projevuje své vlastní životní zkušenosti, uplatňuje při tom v plošném i prostorovém uspořádání linie, tvary, objemy, barvy, objekty a další prvky a jejich kombinace	nalézá a vytváří symetrii objektů jednoduchými technikami, uspořádá objekty do celku, uplatňuje při práci představivost a fantazii, rozlišuje přírodní struktury	vyjádření vlastního prožitku, kombinace a rozmístění prvků v ploše (prostoru), proporční vztahy, výtvarné vyprávění, práce s drobným materiálem, tvorba objektů zpracováním a kombinováním materiálů, frotáž, koláž, otiskování, vrypy, zapouštění, rozfukávání, kombinované techniky
VV-3-1-03	vyjadřuje rozdíly při vnímání události různými smysly a pro jejich vizuálně obrazné vyjádření volí vhodné prostředky	rozvíjí své pozorovací schopnosti a snaží se o realistické zachycení skutečnosti, graficky zachycuje pohyb, rozvíjí kreslířský pohyb ruky, kompozičně řeší plochu (prostor) barevně i tvarově, vnímá estetické a přírodní podněty různými smysly a výtvarně je vyjadřuje, poznává krásu živé a neživé přírody, rozvíjí pozorovací schopnost a paměť, využívá haptického vnímání k seznámení s předmětem, který následně výtvarně ztvární	pozorování tvarů a funkcí věcí, jejich zobrazení, dekorativní práce, výtvarné dotváření přírodnin na základě představ nebo skutečností, vytváření prostorových útvarů seskupováním a kombinováním přírodních materiálů, výtvarné vyjádření hudby a pohybu – hra s barvou, malba prstovými barvami, vycházky do přírody
VV-3-1-04	interpretuje podle svých schopností různá vizuálně obrazná vyjádření, odlišné interpretace porovnává se svou dosavadní zkušeností	seznamuje se s dalšími ilustrátory dětských knih, rozliší různé druhy výtvarného umění, uvědomuje si, že výtvarné umění patří ke kulturnímu bohatství národa, poznává a interpretuje rozdíly ve výtvarném vyjadřování malířů, vyjadřuje svůj subjektivní názor na výtvarné umění, navštěvuje výstavy	ilustrace, druhy výtvarného umění – malířství, grafika, sochařství, architektura, fotografie, galerie, výstavy
VV-3-1-05	na základě vlastní zkušenosti nalézá a do komunikace zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	utváří si osobní postoj v komunikaci, vysvětluje záměr a výsledek tvorby (vlastní nebo přejaté)	tvorba vlastní a přejaté

4. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
VV-5-1-01	při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	používá běžné pojmy z nauky o barvě, využívá dosavadní poznatky o výrazových možnostech barev v malbě, uplatňuje barevnou harmonii a kontrast, výtvarně vyjadřuje kontrast přírodních forem a pozadí, uvádí do praxe základní kompoziční principy, pracuje s redukovanou barevnou škálou, vyjadřuje prostorové vztahy, hledá a nalézá základní proporční poměry	pojmy z nauky o barvě, barevná harmonie, kontrast, kompozice, prostor, proporce, negativ, pozitiv, perspektiva
VV-5-1-02	užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy, v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup, v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	prohloubí si a zdokonalí techniky malby z 1. období, kresbou vystihuje tvar, strukturu materiálu a zvládne práci s linií, kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření v ploše a prostoru, zpřesňuje vyjádření proporci lidské postavy a hlavy konfrontací představy se skutečností	techniky malby – hra s barvou, emocionální malba, míchání barev, kresba – výrazové vlastnosti linie, kompozice v ploše, kresba různým materiálem, kresba podle skutečnosti, kresba v pléneru
VV-5-1-03	při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	aplikuje vlastní zkušenosti do tvorby, upevňuje sociální vztahy, vysvětluje záměr a cíl své práce	volná tvorba, diskuse o vlastní výtvarné tvorbě, skupinová tvorba na zadané téma
VV-5-1-04	nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrakového vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové formě	vnímá estetické a přírodní podněty různými smysly a výtvarně je vyjadřuje, pozoruje a poté výtvarně zpracuje morfologické znaky přírodních objektů, rozvíjí pozorovací schopnost a paměť, využívá haptického a sluchového vnímání k seznámení s objekty či jevy, které následně výtvarně ztvární, vytváří prostorové objekty na základě hry a experimentování	lineární a barevné vyjádření vnitřní stavby a členění přírodních objektů, kresba a malba rostlin, dotváření přírodnin na základě fantazie, výtvarné vyjádření hudebního díla, techniky plastického vyjadřování – modelování z papíru, hlíny, sádky, drátů, kaširování. lidská postava, hlava
VV-5-1-05	osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	experimentuje s různými materiály, zpracuje materiál s ohledem na účel, užití a výtvarný výraz, svobodně kombinuje výtvarné techniky, expresivní volný výtvarný projev doplňuje pozorováním skutečnosti, využívá barevnost materiálu v koláži, vitráži, mozaice	rozvoj citlivého vztahu k materiálu, kombinace poznatých výtvarných technik
VV-5-1-06	porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	aktivně pracuje s ilustracemi, použije tradiční postupy a prvky lidového umění, vnímá estetiku architektury, pěstuje vkus	kniha jako umělecké dílo, lidové umění a jeho dekor, životní styl, besedy o umění, animovaný film, komiks, reklama, elektronický obraz, fotografie

		v odívání, sleduje a porovnává současný a minulý styl života i umění, navštěvuje výstavy, regionální památky a zajímavosti, účastní se besed o umění, které využívá k motivaci v praktických činnostech, používá jako zdroj inspirace moderní komunikační prostředky, sleduje estetiku elektronických a tištěných médií	
VV-5-1-07	nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	vysvětluje záměr a cíl své práce	diskuse o výtvarné tvorbě vlastní nebo dotvořené

5. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
VV-5-1-01	při vlastních tvůrčích činnostech pojmenovává prvky vizuálně obrazného vyjádření, porovnává je na základě vztahů (světlostní poměry, barevné kontrasty, proporční vztahy a jiné)	používá běžné pojmy z nauky o barvě, využívá dosavadní poznatky o výrazových možnostech barev v malbě, uplatňuje barevnou harmonii a kontrast, výtvarně vyjadřuje kontrast přírodních forem a pozadí, uvádí do praxe základní kompoziční principy, pracuje s redukovanou barevnou škálou, vyjadřuje prostorové vztahy, hledá a nalézá základní proporční poměry	pojmy z nauky o barvě, barevná harmonie, kontrast, kompozice, prostor, proporce, negativ, pozitiv, perspektiva
VV-5-1-02	užívá a kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření ve vztahu k celku: v plošném vyjádření linie a barevné plochy, v objemovém vyjádření modelování a sochařský postup, v prostorovém vyjádření uspořádání prvků ve vztahu k vlastnímu tělu i jako nezávislý model	prohloubí si a zdokonalí techniky malby z 1. období, kresbou vystihuje tvar, strukturu materiálu a zvládne práci s linií, kombinuje prvky vizuálně obrazného vyjádření v ploše a prostoru, zpřesňuje vyjádření proporcí lidské postavy a hlavy konfrontací představy se skutečností	techniky malby – hra s barvou, emocionální malba, míchání barev, kresba – výrazové vlastnosti linie, kompozice v ploše, kresba různým materiálem, kresba podle skutečnosti, kresba v plenéru
VV-5-1-03	při tvorbě vizuálně obrazných vyjádření se vědomě zaměřuje na projevení vlastních životních zkušeností i na tvorbu vyjádření, která mají komunikační účinky pro jeho nejbližší sociální vztahy	aplikuje vlastní zkušenosti do tvorby, upevňuje sociální vztahy, vysvětluje záměr a cíl své práce	volná tvorba, diskuse o vlastní výtvarné tvorbě, skupinová tvorba na zadané téma
VV-5-1-04	nalézá vhodné prostředky pro vizuálně obrazná vyjádření vzniklá na základě vztahu zrkovného vnímání k vnímání dalšími smysly, uplatňuje je v plošné, objemové i prostorové formě	vnímá estetické a přírodní podněty různými smysly a výtvarně je vyjadřuje, pozoruje a poté výtvarně zpracuje morfologické znaky přírodních objektů, rozvíjí pozorovací schopnost a paměť, využívá haptického a sluchového vnímání k seznámení s objekty či jevy, které následně výtvarně	lineární a barevné vyjádření vnitřní stavby a členění přírodních objektů, kresba a malba rostlin, dotváření přírodnin na základě fantazie, výtvarné vyjádření hudebního díla, techniky plastického vyjadřování – modelování z papíru, hlíny, sádky,

		ztvární, vytváří prostorové objekty na základě hry a experimentování	drátů, kaširování, lidská postava, hlava
VV-5-1-05	osobitost svého vnímání uplatňuje v přístupu k realitě, k tvorbě a interpretaci vizuálně obrazného vyjádření, pro vyjádření nových i neobvyklých pocitů a prožitků svobodně volí a kombinuje prostředky (včetně prostředků a postupů současného výtvarného umění)	experimentuje s různými materiály, zpracuje materiál s ohledem na účel, užití a výtvarný výraz, svobodně kombinuje výtvarné techniky, expresivní volný výtvarný projev doplňuje pozorováním skutečnosti, využívá barevnost materiálu v koláži, vitráži, mozaice	rozvoj citlivého vztahu k materiálu, kombinace poznaných výtvarných technik
VV-5-1-06	porovnává různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření a přistupuje k nim jako ke zdroji inspirace	aktivně pracuje s ilustracemi, použije tradiční postupy a prvky lidového umění, vnímá estetiku architektury, pěstuje vkus v odívání, sleduje a porovnává současný a minulý styl života i umění, navštěvuje výstavy, regionální památky a zajímavosti, účastní se besed o umění, které využívá k motivaci v praktických činnostech, používá jako zdroj inspirace moderní komunikační prostředky, sleduje estetiku elektronických a tištěných médií	kniha jako umělecké dílo, lidové umění a jeho dekor, životní styl, besedy o umění, animovaný film, comiks, reklama, elektronický obraz, fotografie
VV-5-1-07	nalézá a do komunikace v sociálních vztazích zapojuje obsah vizuálně obrazných vyjádření, která samostatně vytvořil, vybral či upravil	vysvětluje záměr a cíl své práce	diskuse o výtvarné tvorbě vlastní nebo dotvořené

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
VV-9-1-01	vybírání, vytváření a pojmenovávání co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje je pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků; variuje různé vlastnosti prvků a jejich vztahů pro získání osobitých výsledků	užívá linie jako pomocný prostředek, všimá si symetrie a asymetrie, snaží se uspořádat celou plochu výkresu	rozvíjení smyslové citlivosti – linie a osová symetrie, tvary objemy, uspořádání prvků v ploše, rytmus, výtvarný a barevný kontrast, ilustrátoři dětské knihy
VV-9-1-04	vybírání, kombinuje a vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření; porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky již existujících i běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření	pozoruje účinek kontrastu, pracuje se základními barvami a učí se je míchat, znázorňuje prostor pomocí lineární perspektivy	uplatňování subjektivity – vyjádření představ, fantazie, osobních zkušeností
VV-9-1-07	porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření; vysvětluje své postoje k nim	seznamuje se s významnými ilustrátory dětské knihy	ověřování komunikačních účinků – zdůvodňování odlišné interpretace obrazných vyjádření, jejich porovnávání, respektování záměrů autora

	s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů		
--	---	--	--

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
VV-9-1-02	užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly a k zaznamenání podnětů z představ a fantazie	pozoruje a výtvarně zachycuje symetrii a asymetrii v přírodě a v předmětech, snaží se začlenit porušení rytmu do výtvarného záměru	rozvíjení smyslové citlivosti – linie, tvary objemy, barevné kvality, textury, uspořádání prvků v ploše, rytmus, výtvarný a barevný kontrast, struktury
VV-9-1-05	roliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	zkouší zachytit pohyb, pracuje s prvky v ploše (písmo, hry s barvou), míchá barvy a pozoruje výtvarný účinek, pracuje s kontrastem jako výtvarným záměrem, snaží se vyjádřit prostor pomocí lineární a barevné perspektivy	uplatňování subjektivity – vyjádření představ, fantazie, osobních zkušeností, uspořádání prostoru, vyjádření proměn, přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením, symbolika
VV-9-1-07	porovnává na konkrétních příkladech různé interpretace vizuálně obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	reaguje výtvarnými prostředky na události v okolí i ve světě, seznamuje se s výtvarným projevem středověku	ověřování komunikačních účinků – zdůvodňování odlišné interpretace obrazných vyjádření, jejich porovnávání, respektování záměrů autora

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
VV-9-1-03	užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	uplatňuje pro vyjádření vlastních zkušeností, vjemů, představ a poznatků škálu vizuálně obrazných prvků, variuje různé vlastnosti prvků pro získání osobitých výsledků, užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích (počítačová grafika)	rozvíjení smyslové citlivosti – linie (pomocné, zvýrazňující, základy písma), rytmus (pravidelný, porušený), uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru (perspektiva barevná, lineární, konstruovaná), vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických), smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření (film, tiskoviny, televize, reklama)
VV-9-1-05	roliší působení vizuálně obrazného vyjádření v rovině smyslového účinku, v rovině subjektivního účinku a v rovině sociálně utvářeného i symbolického obsahu	vybírání, kombinuje, vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky, porovnává různé interpretace obrazného vyjádření, vysvětluje své postoje k nim	uplatňování subjektivity – vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností, manipulace s objekty, pohyb těla v prostoru, uspořádání prostoru, ilustrace textů, volná malba, comics, reklama pro vlastní tvůrčí záměry, přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením (fantazijní, symbolická, založená na

			smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní)
VV-9-1-08	ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	interpretuje významné prvky uměleckého vyjádření současnosti i minulosti, ověřuje komunikační účinky samostatně vytvořených obrazných vyjádření v sociálních vztazích, seznamuje se s výtvarným projevem od období baroka po secesi	ověřování komunikačních účinků – zdůvodňování odlišné interpretace obrazných vyjádření, jejich porovnávání, respektování záměrů autora, vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby, prezentace ve veřejném prostoru, historické, sociální a kulturní souvislosti

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
VV-9-1-03	užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích; k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích – počítačová grafika, fotografie, video, animace	vybírání, vytváří a pojmenovává co nejširší škálu prvků vizuálně obrazných vyjádření a jejich vztahů; uplatňuje vlastní zkušenosti, vjemy, představy a poznatky; kombinuje různé prvky pro získání osobitých výsledků -užívá vizuálně obrazná vyjádření k zaznamenání vizuálních zkušeností, zkušeností získaných ostatními smysly k zaznamenání podnětů z představ a fantazie -užívá prostředky pro zachycení jevů a procesů v proměnách a vztazích, k tvorbě užívá některé metody uplatňované v současném výtvarném umění a digitálních médiích (počítačová grafika)	rozvíjení smyslové citlivosti – linie (pomocné, zvýrazňující; písmo – užití, výtvarný záměr), rytmus (pravidelný, porušený, význam v architektuře), uspořádání objektů do celků v ploše, objemu, prostoru (perspektiva barevná, lineární, konstruovaná), uspořádání prvků v ploše barvou, tvarem, strukturou, linií, vědomé vnímání a uplatnění mimovizuálních podnětů při vlastní tvorbě, reflexe ostatních uměleckých druhů (hudebních, dramatických), smyslové účinky vizuálně obrazných vyjádření (film, tiskoviny, televize, reklama, elektronická média), výběr, kombinace, variace ve vlastní tvorbě
VV-9-1-06	interpretuje umělecká vizuálně obrazná vyjádření současnosti i minulosti; vychází při tom ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků	vybírání, kombinuje, vytváří prostředky pro vlastní osobité vyjádření, porovnává a hodnotí jeho účinky s účinky běžně užívaných vizuálně obrazných vyjádření, interpretuje významné prvky uměleckého vyjádření současnosti i minulosti; vychází ze svých znalostí historických souvislostí i z osobních zkušeností a prožitků, rozlišuje rovinu smyslového účinku, subjektivního účinku, rovinu sociálního utváření a symbolického obsahu	uplatňování subjektivity – vyjádření emocí, pocitů, nálad, fantazie, představ a osobních zkušeností, manipulace s objekty, pohyb těla v prostoru, akční tvar malby a kresby, uspořádání prostoru, ilustrace textů, volná malba, objekty, comics, animovaný film, fotografie, komunikační grafika, reklama pro vlastní tvůrčí záměry, přístupy k vizuálně obrazným vyjádřením (fantazijní, symbolická, založená na smyslovém vnímání, racionálně konstruktivní, expresivní); reflexe a vědomé uplatnění při vlastních tvůrčích činnostech
VV-9-1-08	ověřuje komunikační účinky vybraných, upravených či samostatně vytvořených vizuálně obrazných vyjádření v sociálních vztazích, nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci	ověřuje komunikační účinky samostatně vytvořených obrazných vyjádření v sociálních vztazích; nalézá vhodnou formu pro jejich prezentaci, porovnává na příkladech různé interpretace obrazného vyjádření, vysvětluje	ověřování komunikačních účinků – zdůvodňování odlišné interpretace obrazných vyjádření, kritéria, jejich porovnávání, jejich zdůvodňování, utváření a uplatnění komunikačního obsahu, vysvětlování a obhajoba výsledků

		svůj postoj k nim s vědomím osobní, společenské a kulturní podmíněnosti svých hodnotových soudů	tvorby, respektování záměrů autora, vysvětlování a obhajoba výsledků tvorby, prezentace ve veřejném prostoru, historické, sociální a kulturní souvislosti
--	--	---	---

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro výtvarnou výchovu

Kód a očekávané výstupy z RVP
1. STUPEŇ
1. období (1. až 3. ročník)
žák VV-3-1-01 až VV-5-1-05p zvládá základní dovednosti pro vlastní tvorbu VV-3-1-01p rozpoznává, pojmenovává a porovnává linie, barvy, tvary, objekty ve výsledcích tvorby vlastní, tvorby ostatních i napříkladech z běžného života (s dopomocí učitele) VV-3-1-02p, VV-3-1-04p uplatňuje vlastní zkušenosti, prožitky a fantazii při tvůrčích činnostech, je schopen výsledky své činnosti sdělit svým spolužákům
2. období (4. a 5. ročník)
žák VV-5-1-01p až VV-5-1-07p uplatňuje základní dovednosti pro vlastní tvorbu, realizuje svůj tvůrčí záměr VV-5-1-01p, VV-5-1-02p rozlišuje, porovnává, třídí a pojmenovává linie, barvy, tvary, objekty, rozpoznává jejich základní vlastnosti a vztahy (kontrasty – velikost, barevný kontrast), uplatňuje je podle svých schopností při vlastní tvorbě, při vnímání tvorby ostatních i umělecké produkce i na příkladech z běžného života (s dopomocí učitele) VV-5-1-03p, VV-5-1-04p při tvorbě vychází ze svých zrakových, hmatových i sluchových vjemů, vlastních prožitků, zkušeností a fantazie VV-5-1-06p vyjádří (slovně, mimoslovně, graficky) pocit znímání tvůrčí činnosti vlastní, ostatních i uměleckého díla
2. STUPEŇ
žák VV-9-1-01 až VV-9-1-08p uplatňuje základní dovednosti při přípravě, realizaci a prezentaci vlastního tvůrčího záměru VV-9-1-01p, VV-9-1-03p uplatňuje linie, barvy, tvary a objekty v ploše i prostoru podle vlastního tvůrčího záměru, využívá jejich vlastnosti a vztahy; pojmenovává je ve výsledcích vlastní tvorby i tvorby ostatních; vnímá a porovnává jejich uplatnění v běžné i umělecké produkci VV-9-1-02p při vlastní tvorbě vychází ze svých vlastních zkušeností, představ a myšlenek, hledá a zvolí pro jejich vyjádření nejvhodnější prostředky a postupy; zhodnotí a prezentuje výsledek své tvorby, porovnává ho s výsledky ostatních VV-9-1-06p vnímá a porovnává výsledky běžné i umělecké produkce, slovně vyjádří své postřehy a pocity

5.8 ČLOVĚK A ZDRAVÍ

Charakteristika vzdělávací oblasti

Zdraví člověka je chápáno jako vyvážený stav tělesné, duševní a sociální pohody. Je utvářeno a ovlivňováno mnoha aspekty, jako je styl života, chování podporující zdraví, kvalita mezilidských vztahů, kvalita životního prostředí, bezpečí člověka atd. Protože je zdraví důležitým předpokladem pro aktivní a spokojený život a pro optimální pracovní výkonnost, stává se poznávání a praktické ovlivňování podpory a ochrany zdraví jednou z priorit základního vzdělávání.

Vzdělávací oblast **Člověk a zdraví** přináší základní podněty pro pozitivní ovlivňování zdraví (poznatky, činnosti, způsoby chování), s nimiž se žáci seznamují, učí se je využívat a aplikovat ve svém životě. Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje především k tomu, aby žáci poznávali sami sebe jako živé bytosti, aby pochopili hodnotu zdraví, způsob jeho ochrany i hloubku problémů spojených s nemocí či jiným poškozením zdraví. Žáci se seznamují s různými riziky, která ohrožují zdraví v běžných i mimořádných situacích, osvojují si dovednosti a způsoby chování (rozhodování), které vedou k zachování či posílení zdraví, a získávají potřebnou míru odpovědnosti za zdraví vlastní i zdraví jiných. Jde tedy z velké části o poznávání zásadních životních hodnot, o postupné utváření postojů k nim a o aktivní jednání v souladu s nimi.

Vzdělávací oblast Člověk a zdraví je vymezena a realizována v souladu s věkem žáků ve vzdělávacích oborech **Výchova ke zdraví** a **Tělesná výchova**. Vzdělávací obsah oblasti Člověk a zdraví se prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí, které jej obohacují nebo využívají.

Vzdělávací obor **Výchova ke zdraví** vede žáky k aktivnímu rozvoji a ochraně zdraví v propojení všech jeho složek (sociální, psychické a fyzické) a učí je být za ně odpovědný. Svým vzdělávacím obsahem navazuje na obsah vzdělávací oblasti Člověk a jeho svět a prolíná do ostatních vzdělávacích oblastí. Žáci si osvojují zásady zdravého životního stylu a jsou vedeni k jejich uplatňování ve svém životě i k osvojování účelného chování při ohrožení v každodenních i rizikových situacích i při mimořádných událostech. Vzhledem k individuálnímu i sociálnímu rozměru zdraví je vzdělávací obor Výchova ke zdraví obsahuje výchovu k mezilidským vztahům a je velmi úzce propojen s průřezovým tématem Osobnostní a sociální výchova. Žáci si rozšiřují a prohlubují poznatky o sobě i vztazích mezi lidmi, partnerských vztazích, manželství a rodině, škole a společenství vrstevníků.

Vzdělávací obor **Tělesná výchova** jako součást komplexnějšího vzdělávání žáků v problematice zdraví směřuje na jedné straně k poznání vlastních pohybových možností a zájmů, na druhé straně k poznávání účinků konkrétních pohybových činností na tělesnou zdatnost, duševní a sociální pohodu. Pohybové vzdělávání postupuje od spontánní pohybové činnosti žáků k činnosti řízené a výběrové, jejímž smyslem je schopnost samostatně ohodnotit úroveň své zdatnosti a řadit do denního režimu pohybové činnosti pro uspokojování vlastních pohybových potřeb i zájmů, pro optimální rozvoj zdatnosti a výkonnosti, pro regeneraci sil a kompenzaci různého zatížení, pro podporu zdraví a ochranu života. Předpokladem pro osvojování pohybových dovedností je v základním vzdělávání žáků prožitky z pohybu a z komunikace při pohybu, dobře zvládnutá dovednost pak zpětně kvalitu jeho prožitku umocňuje. V tělesné výchově je velmi důležité motivační hodnocení žáků, které vychází ze somatotypu žáka a je postaveno na posuzování osobních výkonů každého jednotlivce a jejich zlepšování – bez paušálního porovnávání žáků podle výkonových norem (tabulky, grafy aj.), které neberou v úvahu růstové a genetické předpoklady a aktuální zdravotní stav žáků.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- poznávání zdraví jako důležité hodnoty v kontextu dalších životních hodnot
- pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- poznávání člověka jako jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí
- získávání základní orientace v názorech na to, co je zdravé a co může zdraví prospět, i na to, co zdraví ohrožuje a poškozuje

- využívání osvojených preventivních postupů pro ovlivňování zdraví v denním režimu, k upevňování způsobů rozhodování a jednání v souladu s aktivní podporou zdraví v každé životní situaci i k poznávání a využívání míst souvisejících s preventivní ochranou zdraví
- propojování činností a jednání souvisejících se zdravím a zdravými mezilidskými vztahy se základními etickými a morálními postoji, s volným úsilím atd.
- chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu výběru profesní dráhy, partnerů, společenských činností atd.
- ochraně zdraví a životů při každodenních rizikových situacích i mimořádných událostech a k využívání osvojených postupů spojených s řešením jednotlivých mimořádných událostí
- aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i v obci

VÝCHOVA KE ZDRAVÍ

Vyučovací předmět Výchova ke zdraví přináší základní poznání o člověku v souvislosti s preventivní ochranou jeho zdraví. Učí žáky aktivně rozvíjet a chránit zdraví a být za nezodpovědný. Žáci si upevňují zdravotně preventivní návyky, rozvíjejí dovednosti odmítat škodlivé látky, předcházet úrazům a čelit vlastnímu ohrožení. Rozšiřují a prohlubují si poznatky o rodině, škole, společenství vrstevníků i vztazích mezi lidmi. Učí se dívat na vlastní činnosti z hlediska zdravotních potřeb a rozhodovat se ve prospěch zdraví. Předmět se vyučuje jako samostatný předmět v 6. ročníku jednu hodinu týdně, výuka probíhá v kmenových třídách. Ve výuce jsou voleny především aktivizační metody práce, diskuze, skupinová práce a vytváření modelových situací.

Vzdělávání v předmětu výchova ke zdraví je zaměřeno na:

- vytváření pozitivních vztahů v rodině, ve škole a ve společnosti
- získání orientace v netypických nebo konfliktních situacích souvisejících s mezilidskými vztahy, zdravím nebo osobním bezpečím
- osvojení si chování v krizových a mimořádných situacích
- preventivní ochranu zdraví a zdravého životního stylu v každodenním životě
- dovednost odmítat drogy a ostatní škodlivé látky
- získávání znalostí v oblasti lidské sexuality a odpovědného sexuálního chování

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k porovnávání a třídění vlastních informací, k efektivnímu učení a k plánování a vlastní organizaci učení

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme dostatek námětů k samostatnému zpracovávání a řešení problémů
- nabízíme modelové situace
- vedeme ke kritickému myšlení

Kompetence komunikativní

- zařazujeme úkoly, při kterých jsou žáci vedeni ke komunikaci a spolupráci
- vedeme k tomu, aby dokázal vyjádřit a obhájit svůj názor a aby zároveň toleroval názory druhých
- poskytujeme dostatečný prostor pro diskuzi

Kompetence sociální a personální

- nabízíme prožitkové aktivity a jejich společné sdílení
- vedeme k tomu, aby žáci dokázali hodnotit svoji práci i práci ostatních
- učíme respektovat pravidla při práci v týmu
- vedeme ke spolupráci a k respektování názorů jiných, k vytváření přátelských mezilidských vztahů

Kompetence občanské

- vedeme k pochopení základních principů, na nichž spočívají zákony a společenské normy
- rozvíjíme dovednosti o ochraně svého zdraví i zdraví ostatních

Kompetence pracovní

- vytváříme příležitosti k diskuzím a závěrům vedoucím k ochraně zdraví
- motivujeme k využití znalostí a zkušeností v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
VZ-9-1-08	uplatňuje osvojené preventivní způsoby rozhodování, chování a jednání v souvislosti s běžnými, přenosnými, civilizačními a jinými chorobami, svěří se se zdravotním problémem	rozlišuje choroby běžné, infekční, civilizační, aktivně se proti nim brání – vyhledá v případě potřeby lékaře a popíše své zdravotní problémy, uplatňuje základní zásady pro užívání a ukládání léků, uplatňuje osobní a intimní hygienu s ohledem na zdravotní hlediska a ohleduplné mezilidské vztahy, zařazuje do svého denního režimu aktivní pohyb, otužování a relaxaci, zná techniky pro zvládání stresu	péče o zdraví, ochrana před nemocemi a odpovědnost za své zdraví i zdraví jiných, preventivní a lékařská péče, vliv životních podmínek a životního stylu na zdraví, vznik civilizačních nemocí, odolávání stresu
VZ-9-1-03	vysvětlí na příkladech přímé souvislosti mezi tělesným, duševním a sociálním zdravím, vysvětlí vztah mezi uspokojováním základních lidských potřeb a hodnotou zdraví		
VZ-9-1-05	usiluje v rámci svých možností a zkušeností o aktivní podporu zdraví		
VZ-9-1-06	vyjádří vlastní názor k problematice zdraví a diskutuje o něm v kruhu vrstevníků, rodiny i v nejbližším okolí		
VZ-9-1-07	dává do souvislosti složení stravy a způsob stravování s rozvojem civilizačních nemocí a v rámci svých možností uplatňuje zdravé stravovací návyky	uplatňuje zásady zdravého stravovacího režimu, orientuje se v údajích o složení a trvanlivosti potravinových výrobků a využívá je při nákupu a uchovávání v domácnosti, posoudí zastoupení jednotlivých potravin a nápojů ve stravovacím režimu člověka z hlediska zdravé výživy, orientuje se v potřebách výživy v období dospívání, vysvětlí souvislosti mezi zdravou a nezdravou výživou a rozvojem civilizačních chorob, rozpozná klamavou reklamu na potraviny a vyjádří k ní vlastní názor	výživa a zdraví, zásady zdravé výživy, alternativní výživové směry, reklamy na potraviny, poruchy příjmu potravy, mentální anorexie, bulimie, výživa a civilizační nemoci
VZ-9-1-10	samostatně využívá osvojené kompenzační a relaxační techniky a sociální dovednosti k regeneraci organismu, překonávání únavy a předcházení stresovým situacím	vysvětlí základní vztah mezi úrovní zdravotně orientované zdatnosti a možnými zdravotními problémy (civilizační choroby), umí sestavit osobní pohybový režim, vysvětlí vztah mezi tělesným a duševním zdravím	pohybové aktivity a zdraví, význam pohybových aktivit pro zdraví, pohybový režim, prevence tělesného a duševního zatížení
VZ-9-1-13	uvádí do souvislostí zdravotní	uveče zdravotní rizika spojená	

	a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka; uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni; v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	s kouřením, alkoholem, drogami a argumentuje ve prospěch zdraví, používá způsoby odmítání návykových látek a činností v modelových situacích i ve styku s vrstevníky, uvědomuje si rizika spojená s trávením volného času na sociálních sítích	návykové látky, činnosti a zdraví, pozitivní životní cíle a hodnoty, návykové látky a zákon, reklamní vlivy, počítače a hazardní hry, gamblerství, sociální sítě
VZ-9-1-09	projevuje odpovědný vztah k sobě samému, k vlastnímu dospívání a pravidlům zdravého životního stylu; dobrovolně se podílí na programech podpory zdraví v rámci školy a obce		
VZ-9-1-01	respektuje přijatá pravidla soužití mezi spolužáky i jinými vrstevníky a přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů v komunitě	orientuje se v manipulativních praktikách na modelových příladech, umí vyhledat odbornou pomoc při krizových situacích	osobní bezpečí, manipulace, komunikační obrana, krizové situace, šikanování, týrání, sexuální zneužívání, linky důvěry, krizová centra
VZ-9-1-02	vysvětlí role členů komunity (rodiny, třídy, spolku) a uvede příklady pozitivního a negativního vlivu na kvalitu sociálního klimatu (vrstevnická komunita, rodinné prostředí) z hlediska prospěšnosti zdraví		
VZ-9-1-08	uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým		
VZ-9-1-14	vyhodnotí na základě svých znalostí a zkušeností možný manipulativní vliv vrstevníků, médií, sekt; uplatňuje osvojené dovednosti komunikační obrany proti manipulaci a agresi		
VZ-9-1-15	projevuje odpovědné chování v rizikových situacích silniční a železniční dopravy; aktivně předchází situacím ohrožení zdraví a osobního bezpečí, v případě potřeby poskytne adekvátní první pomoc	využívá z hlediska osobního bezpečí pravidla dopravní výchovy. Využívá svých znalostí, jak se chovat v dopravě	dopravní výchova, pravidla silničního provozu, chování v dopravě
VZ-9-1-16	uplatňuje adekvátní způsoby chování a ochrany v modelových situacích ohrožení, nebezpečí i mimořádných událostí	umí charakterizovat mimoř. situace, rozumí integrovanému záchrannému systému, zná zásady ochrany člověka za mimořádných situací, zná zásady kolektivní ochrany obyvatelstva, zná potenciální nebezpečí, zná zásady chování po vyhlášení mimořádné	mimořádné situace, charakter mimořádné situace, tísňová volání potenciální nebezpečí, varovný signál a chování po jeho vyhlášení, evakuace, improvizovaná ochrana, havárie s únikem nebezpečné látky

		situace, zná zásady chování po vyhlášení evakuace	
VZ-9-1-13	uvádí do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a životní perspektivu mladého člověka, uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu se sociálně patologickými jevy ve škole i mimo ni, v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc sobě nebo druhým	uplatňuje osvojené sociální dovednosti a modely chování při kontaktu s návykovými látkami ve škole i mimo ni	návykové látky, drogy – druhy, účinky na tělo a psychiku, negativní dopady

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro výchovu ke zdraví

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
žák VZ-9-1-01p chápe význam dobrého soužití mezi vrstevníky i členy rodiny VZ-9-1-03p uvědomuje si základní životní potřeby a jejich naplňování ve shodě se zdravím VZ-9-1-09p respektuje zdravotní stav svých vrstevníků a v rámci svých možností usiluje o aktivní podporu zdraví VZ-9-1-05p projevuje zdravé sebevědomí a preferuje ve styku s vrstevníky pozitivní životní cíle, hodnoty a zájmy VZ-9-1-07p dodržuje správné stravovací návyky a v rámci svých možností uplatňuje zásady správné výživy a zdravého stravování VZ-9-1-08p svěří se se zdravotním problémem VZ-9-1-13p dává do souvislostí zdravotní a psychosociální rizika spojená se zneužíváním návykových látek a provozováním hazardních her VZ-9-1-13p uplatňuje osvojené sociální dovednosti při kontaktu se sociálně patologickými jevy VZ-9-1-14p zaujímá odmítavé postoje ke všem formám brutality a násilí VZ-9-1-15p uplatňuje způsoby bezpečného chování v sociálním kontaktu s vrstevníky, při komunikaci s neznámými lidmi, v konfliktních a krizových situacích a v případě potřeby vyhledá odbornou pomoc; ví o centrech odborné pomoci, vyhledá a použije jejich telefonní čísla VZ-9-1-16p chová se odpovědně při mimořádných událostech a prakticky využívá základní znalosti první pomoci při likvidaci následků hromadného zasažení obyvatel

TĚLESNÁ VÝCHOVA

Ze vzdělávací oboru Tělesná výchova vychází povinný vyučovací předmět tělesná výchova, jehož elementárním cílem je upevňovat zdraví žáků, rozvíjet jejich pohybové schopnosti, osvojovat si základní pohybové dovednosti, kladné morálně volní vlastnosti, smysl pro účelný a esteticky realizovaný pohyb, vytvářet aktivní vztah ke sportu a osvojit základní pohybově hygienické návyky i poznatky, které jsou nezbytné pro život a práci. Předpokladem pro osvojování těchto dovedností je v základním vzdělávání prožitky z pohybu a z komunikace při pohybu, tj. dobře zvládnutá dovednost pak zpětně umocňuje kvalitu prožitku. Charakteristické pro pohybové vzdělávání je rozpoznání a rozvíjení pohybových předpokladů. Důležité je odhalování zdravotních oslabení žáků a jejich korekce v běžných i specifických formách pohybového učení.

Nedílnou součástí tělesné výchovy tvoří korektivní a speciální vyrovnávací cvičení, která jsou podle potřeby preventivně využívána pro všechny žáky nebo jsou zadávána žákům se zdravotním oslabením místo činností, které jsou kontraindikací jejich oslabení. Vhodně jsou tedy do tělesné výuky zařazeny i výstupy zdravotní tělesné výchovy.

Na 1. stupni je tělesná výchova v 1. ročníku dotována třemi hodinami týdně, ve 2. až 5. ročníku dvěma hodinami týdně, a to jako koedukovaná. Do výuky tělesné výchovy je zařazen plavecký výcvik v rozsahu 40 hodin. V tomto období je kladen důraz především na utváření elementárních pohybových dovedností žáků, na jejich všestranný rozvoj, na zvládnutí základních hygienických i organizačních návyků a na hravé pojetí vedoucí ke zdravému a radostnému pohybu.

Na 2. stupni se předmět tělesná výchova vyučuje od 6. do 9. ročníku, v 6. ročníku s časovou dotací tři hodin týdně, v 7., 8. a 9. ročníku s dotací dvou hodin týdně. Výuka je směřována ke zvýšení pohybových schopností a dovedností a k posílení charakterových vlastností žáků (smysl pro fair play, rozhodování, orientace v prostoru, rychlost, práce v týmu, pomoc ostatním, bezpečnost apod.) s důrazem na radost z pohybu a s přesahem do každodenního života – vhodný sport a sportovní aktivity jako součást zdravého životního stylu nyní i v dospělosti. Výuka probíhá odděleně pro chlapce a dívky.

Tělesná výchova je realizována převážně v tělocvičně, na školním hřišti, v přírodě. Na 1. stupni se mohou konat školy v přírodě, na 2. stupni může být zařazen lyžařský výcvikový kurz. Žáci se účastní mnoha sportovních soutěží.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- vede žáky k pochopení zdraví jako vyváženého stavu tělesné, duševní i sociální pohody a k vnímání radostných prožitků z činností podpořených pohybem, příjemným prostředím a atmosférou příznivých vztahů
- motivujeme ke zdravému životnímu stylu, poukázáním na možnost kdykoliv se bez problémů zapojit do skupiny lidí hrajících volejbal (fotbal, basketbal, florbal...) ve volném čase s možností navázání nových kontaktů a uváděním příkladů z oblasti sportu
- umožňujeme organizovat a řídit vlastní učení novým pohybovým dovednostem a rozvoj pohybových schopností podle svých předpokladů

Kompetence k řešení problémů

- formou nácviku herních a cvičebních strategií učíme objevovat logické postupy, které vedou k úspěchu a k vyřešení problémových situací
- zapojujeme žáky do soutěží, turnajů, prezentací a organizace sportovních akcí
- vedeme k získávání informací o vhodné sport. výzbroji a výstroji, o zásadách hygieny při a po sportování
- rozvíjíme schopnost odhalovat vlastní chyby, používat odborné názvosloví, gesta, signály
- povzbuzujeme k zavádění alternativních řešení ve výběru náčiní, losování, délky hrací doby, úpravy pravidel podle aktuálních podmínek atd.

Kompetence komunikativní

- provádíme rozmanitou škálu činností ve skupinových formách a tím přispívá k rozvoji komunikace, spolupráce a tolerance k ostatní
- vedeme k používání jasného a stručného vyjadřování zvláště v herních situacích, ke vhodné komunikaci mezi sebou, s rozhodčím na hřišti a při vedení družstva
- pomáháme žákům při rozvíjení vztahů se sportovci z jiných škol
- vedeme k poznávání člověka jako biologického jedince závislého v jednotlivých etapách života na způsobu vlastního jednání a rozhodování, na úrovni mezilidských vztahů i na kvalitě prostředí

Kompetence sociální a personální

- vytváříme u žáků svým vlastním příkladem, autoritou získaných zkušeností a osobnostními rysy pozitivní vztah k pohybu
- povzbuzujeme u žáků chování v duchu tolerance, hru fair play a schopnost empatie
- informujeme o negativech sportu (doping, korupce)

- do hodnotového řebříčku žáků zařazujeme snahu o zdravý životní styl s velkou mírou pohybu
- vedeme ke spolupráci při dosahování společných cílů ve prospěch skupiny či sportovního družstva a k respektování pravidel soutěží a her
- pomáháme nacházet vlastní místo ve skupině a odhadovat důsledky vlastního jednání a chování
- stavíme žáky při sportu do zodpovědných rolí (kapitán, rozhodčí, organizátor, časoměřič, komentátor)
- vedeme k chápání zdatnosti, dobrého fyzického vzhledu i duševní pohody jako významného předpokladu pro uplatnění se ve společnosti, pro výběr partnera i profesní dráhy
- vedeme k propojování zdraví a zdravých mezilidských vztahů se základními etickými a morálními postoji, s volním úsilím atd.

Kompetence občanské

- vedeme žáky ke stanovení krátkodobých a dlouhodobých cílů v rámci získávání pohybových dovedností a rozvíjení pohybových schopností ve volném čase
- vedeme k aktivnímu zapojování do činností podporujících zdraví a do propagace zdravotně prospěšných činností ve škole i mimo ni

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k poznání a dodržování zásad bezpečnosti při pohybové činnosti
- učíme žáky připravit sportovní náčiní a sportoviště před různými druhy cvičení a uklidit ho po ukončení činnosti, vede k bezpečnému a účinnému používání sportovního náčiní
- vedeme k využívání znalostí a zkušeností získaných v TV v zájmu vlastního rozvoje
- vedeme k dodržování vymezených pravidel her a soutěží

1. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
TV-3-1-01	spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	uvědomuje si, že pohyb je vhodný pro zdraví	správné držení těla, relaxační cvičení, správné dýchání, bezpečný pohyb v přírodě
TV-3-1-02	zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení	rozezná zahřívací a protahovací cviky, je schopen spolupráce při relaxačním cvičení, poznává některé pohybové hry, zkouší spojit pohyb s hudbou, poznává základní gymnastické držení těla a zpevňuje ho, správně provede kotoul vpřed a vzad, ovládá chůzi na lavičce, zkouší šplhat na tyči	pohybové hry, rytmická cvičení, základní cvičební postoje, pohyby, názvy používaného náčiní a nářadí, gymnastické držení těla, dopomoc, rozcvička, průpravná cvičení, kotoul vpřed a vzad, chůze na lavičce s dopomocí i bez dopomoci vpřed a vzad, šplh na tyči
TV-3-1-03	spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	spolupracuje v týmu a zvládá základní herní činnosti jednotlivce při hře, snaží se chytit a přihrát míč odpovídající velikosti	spolupracuje v týmu a zvládá základní herní činnosti jednotlivce při hře, snaží se chytit a přihrát míč odpovídající velikosti
TV-3-1-04	uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy	dodržuje hygienu při pohybových aktivitách, dovede se samostatně převléct do cvičebního úboru, uvědomuje si nebezpečí vzniku úrazu při sportovních činnostech, uvědomuje si důležitost dodržování pravidel, přivolá pomoc v případě úrazu	hygienu pohybových činností, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity, hygiena při TV, bezpečné chování, prevence úrazu, první pomoc
TV-3-1-05	reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti	reaguje na pokyny učitele, vnímá pravidla bezpečnosti při sportovních činnostech, poznává při pohybové činnosti tělocvičné názvosloví	bezpečnost při pohybových činnostech, smluvené povely, signály, základní tělocvičné názvosloví

2. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
TV-3-1-01	spojuje pravidelnou každodenní pohybovou činnost a využívá nabízené příležitosti	uvědomuje si, že by měl aktivně denně cvičit	správné držení těla při práci v sedě, ve stoje, relaxační cvičení, bezpečnost při pohybových činnostech, bezpečný pohyb v přírodě
TV-3-1-02	zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení	zná některé pohybové hry, zkouší spojit pohyb s hudbou a netradičním náčiním, poznává základní gymnastické cviky a uvědoměle zpevňuje tělo, správně provede kotoul vpřed a vzad, zdokonaluje se ve šplhu na tyči	pohybové hry, netradiční pohybové aktivity, základní cvičební polohy, postoje, pohyby, názvy používaného nářadí a náčiní, gymnastické držení těla, rozvíčka, cvičení na lavičce, šplh na tyči
TV-3-1-03	spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	poznává techniku startu, běhu, skoku do dálky a hodu kriketovým míčkem	běh, průpravná cvičení, nízký a polovysoký start, rychlý a vytrvalostní běh (přiměřeně věku a schopnostem), skok, odraz z místa, hod kriketovým míčkem z místa, z chůze, z rozběhu
TV-3-1-04	uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorách školy	dodržuje hygienu při pohybových hrách, uvědomuje si nebezpečí vzniku úrazu při sportovních činnostech a důležitost dodržování pravidel	hygienu pohybových činností a cvičebního prostředí, vhodné oblečení a obutí pro pohybové aktivity, bezpečné chování
TV-3-1-05	reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	zná základní tělocvičné názvosloví, zná pravidla bezpečnosti a fair play při sportovních činnostech	bezpečnost při pohybových činnostech, tělocvičné názvosloví

3. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
TV-3-1-01	spojuje pravidelnou každodenní činnost se zdravím a využívá nabízené příležitosti	seznámí se s potřebou rozcvičení před pohybovou činností a uklidnění po zátěži, provádí cvičení pro správné držení těla, dbá na dýchání při různých činnostech, relaxační cvičení, pravidelně zařazuje do svého režimu vhodné pohybové činnosti	význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, správné držení těla, kompenzační a dechová cvičení, míčové a jiné hry spojené s pohybem
TV-3-1-02	zvládá v souladu s individuálními předpoklady jednoduché pohybové činnosti jednotlivce nebo činnosti prováděné ve skupině, usiluje o jejich zlepšení	skáče přes švihadlo, provede kotoul vpřed a průpravná cvičení na kotoul vzad, provádí kombinace cviků na lavičkách, šplhá po tyči, běhá z nízkého startu na 50 m, běhá rychle i vytrvale podle svých možností, skáče do dálky z rozběhu z odrazového prkna na výkon, hází kriketovým míčkem na vzdálenost, odráží se z můstku i trampolinky	základy gymnastiky, základy atletiky, měření a posuzování pohybových dovedností, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu, cvičení na žebřinách, lavičkách, žínkách, s plnými míči, skok přes švihadlo, šplh na tyči
TV-3-1-03	spolupracuje při jednoduchých týmových pohybových činnostech a soutěžích	manipuluje s míčem (driblíng), přihrává míč jednoruč, obouruč, nohou i v pohybu, při hrách střídá různé role, spolupracuje	pohybové hry, rytmické a kondiční cvičení, základy sportovních her, zásady jednání a chování, pravidla zjednodušených pohybových činností, střelba na branku

		s ostatními hráči, soutěží v družstvu, objasní pravidla her a soutěží	
TV-3-1-04	uplatňuje hlavní zásady hygieny a bezpečnosti při pohybových činnostech ve známých prostorech školy	vhodně se obleče a obuje na pohybovou činnost a po ní, provádí hygienu po pohybové činnosti, dodržuje zásady bezpečnosti při všech pohybových činnostech	hygiena při TV, základní zásady bezpečného pohybu a chování při TV a sportu
TV-3-1-05	reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti a její organizaci	užívá základní tělocvičné pojmy, reaguje na smluvené povely, signály, gesta, dokáže se orientovat v běžném prostředí pro TV	komunikace v TV, organizace při TV

4. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
TV-5-1-01	podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	provádí rozcvičení před pohybovou činností a uklidnění po zátěži, provádí různé druhy cvičení	význam pohybu pro zdraví, příprava organismu, rozvoj různých forem rychlosti, vytrvalosti, síly, pohyblivosti, koordinace pohybu
TV-5-1-02	zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	provádí cvičení pro správné držení těla	zásady správného držení těla
TV-5-1-03	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her	hraje různé pohybové hry, provádí kotoul vpřed a vzad, provede roznožku přes kozu našir odrazem z můstku, skáče skrčku přes kozu, skáče do dálky, běhá rychle a vytrvale podle svých možností, hází kriketovým míčkem do dálky, manipuluje míčem (na místě i v pohybu), cvičí s náčiním a na nářadí odpovídající hmotnosti a velikosti jeho částí, přihrává rukou i nohou, spolupracuje se spoluhráči, dodržuje pravidla her	rozšíření gymnastiky, rozšíření atletiky, pohybové hry, míčové hry, střelba na branku a na koš
TV-5-1-04	uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	přivolá pomoc v případě zranění, dodržuje zásady bezpečnosti při všech pohybových činnostech	hygiena při TV, bezpečnost při pohybových činnostech, chování při zranění spolužáka
TV-5-1-05	jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	zhodnotí výkon spolužáka, cvičí s hudbou nebo rytmickým doprovodem	rytmická a kondiční cvičení, slovní hodnocení kvality pohybové činnosti
TV-5-1-06	jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	při hrách střídá různé role, spolupracuje s ostatními hráči, respektuje při pohybové činnosti opačné pohlaví, dodržuje pravidla her a soutěží	pravidla vybíjené, malého fotbalu, florbalu, přehazované, basketbalu (popř. ringa), házené, pravidla atletických soutěží, pravidla soutěží ve družstvech

TV-5-1-07	užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	cvičí podle jednoduchého popisu, reaguje na základní terminologii užívanou při TV, povely, signály, gesta	tělocvičné názvosloví, cvičení podle popisu, komunikace v TV
TV-5-1-09	změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	běhá z nízkého a polovysokého startu na vzdálenost 60 m i na čas, skáče do dálky z rozběhu z odrazového prkna na výkon	základy atletiky, měření a posuzování pohybových dovedností
TV-5-1-10	orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace	získává informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole, podle svých schopností se účastní sportovních soutěží	zdroje informací o pohybových činnostech, účast ve sportovních soutěžích

5. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
TV-5-1-01	podílí se na realizaci pravidelného pohybového režimu, uplatňuje kondičně zaměřené činnosti, projevuje přiměřenou samostatnost a vůli po zlepšení úrovně své zdatnosti	používá rozcvičení před pohybovou činností a uklidnění po zátěži, provádí různé druhy cvičení	funkce pohybu, význam pohybu pro zdraví, příprava organismu
TV-5-1-02	zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení, především v souvislosti s jednostrannou zátěží nebo vlastním svalovým oslabením	provádí cvičení pro správné držení těla, provádí různé druhy cvičení: kompenzační, relaxační, průpravná a jiná zdravotně zaměřená cvičení	zdravotně zaměřené činnosti
TV-5-1-03	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti, vytváří varianty osvojených pohybových her	provádí různé modifikace kotoulu vpřed a vzad, provede roznožku přes kozu našíř odrazem z můstku, provede skrčku přes kozu, cvičí s náčiním a na nářadí odpovídající hmotnosti a velikosti jeho částí, běhá rychle a vytrvale podle svých možností, skáče do dálky, provádí hod kriketovým míčkem do dálky, manipulace s míči, spolupracuje se spoluhráči	cvičení na žebřinách, lavičkách, žínkách, s plnými míči, skok přes švihadlo, šplh na tyči, vedení míče driblinkem, nohou, hokejkou, pohyb s míčem i bez něj, přehrávka jednoruč, obouruč, vnitřním nártem, hokejkou, střelba na branku a na koš, minifotbal, vybíjená, florbal, basketbal, přehazovaná (popř. ringo), házená
TV-5-1-04	uplatňuje pravidla hygieny a bezpečného chování v běžném sportovním prostředí, adekvátně reaguje v situaci úrazu spolužáka	dodržuje pravidla hygieny a bezpečného chování při sportování v tělocvičně, na hřišti, přivolá pomoc v případě zranění	hygiena při TV, vhodné a nevhodné pohybové činnosti, bezpečný pohyb a chování
TV-5-1-05	jednoduše zhodnotí kvalitu pohybové činnosti spolužáka a reaguje na pokyny k vlastnímu provedení pohybové činnosti	zhodnotí vlastními slovy kvalitu pohybové činnosti (spolužáka a své), reaguje na známé pokyny v tělocvičném názvosloví	základní tělocvičné názvosloví, povely pořadových cvičení
TV-5-1-06	jedná v duchu fair play: dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje, respektuje při pohybových činnostech opačné pohlaví	dodržuje pravidla her a soutěží, pozná a označí zjevné přestupky proti pravidlům a adekvátně na ně reaguje	pravidla vybíjené, malého fotbalu, florbalu, přehazované (popř. ringa), basketbalu, házené, pravidla atletických soutěží, pravidla soutěží ve družstvech

TV-5-1-07	užívá při pohybové činnosti základní osvojované tělocvičné názvosloví, cvičí podle jednoduchého nákresu, popisu cvičení	reaguje na základní terminologii užívanou při TV, povely, signály, gesta, respektuje při pohybové činnosti opačného pohlaví, cvičí podle jednoduchého popisu	- rozdíly mezi tělesnými dispozicemi chlapců a děvčat - tělocvičné názvosloví, pojmy, gesta, cvičení podle popisu
TV-5-1-08	zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost a soutěže na úrovni třídy	zorganizuje nenáročnou pohybovou činnost nebo soutěž	vedení rozcvičky, organizace hry a soutěže
TV-5-1-09	změří základní pohybové výkony a porovná je s předchozími výsledky	měří a zaznamenává údaje o pohybových výkonech, porovnává své výkony s předchozími výsledky	měření a zapisování pohybových výkonů
TV-5-1-10	orientuje se v informačních zdrojích o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole i v místě bydliště, samostatně získá potřebné informace	získává informace o pohybových aktivitách a sportovních akcích ve škole, podle svých schopností se účastní sportovních soutěží	účast ve sportovních soutěžích

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ			
TV-9-3-02	naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	uvědomuje si význam sebeobraných činností a své možnosti ve střetu s protivníkem, uvědomuje si následky zneužití bojových činností a chová se v duchu fair play, seznámí se s filosofií bojových a obranných činností, předvede základní postoje, úchopy a vyproštění z držení	úpolové sporty – základy sebeobran, úpolové hry, základy aikido, judo, karate
TV-9-3-07	zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách a podílí se na jejich prezentaci	změří si tepovou frekvenci a ví, jak využít údaj pro úpravu pohybové zátěže, umí zorganizovat jednoduchou soutěž, změřit a zapsat výkony, zpracuje naměřená data a informace o pohybových aktivitách, užívá základní techniku osvojovaných disciplín, zvládá úpravu jednotlivých soutěžních sektorů	atletika – způsoby měření výkonů, základy organizace soutěží, průpravná, běžecká technika, starty, 60 m, vytrvalostní běh, skok daleký, hod míčkem
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ			
TV-9-2-01	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	uvědomuje si význam sportovních her pro navazování a upevňování mezilidských vztahů, hájí fair play jednání, zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojené pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře při soutěži, pravidelné pohybové činnosti i rekreačních činnostech, spolupracuje s ostatními členy družstva, dohodne se na jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva, chápe svoji roli v družstvu, má radost ze hry, rozumí základním pravidlům	sportovní hry – herní činnost jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání dle pravidel žákovské kategorie, příprava a úklid hřiště, volejbal, basketbal, fotbal, florbal

		a ovládá základy rozhodování ve hře, provede přípravu a úklid hřiště	
TV-9-2-02	posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	užívá osvojené názvosloví, aplikuje záchranu a pomoc při osvojovaných cvicích, zvládne jednotlivé osvojené cviky v souladu s individuálními předpoklady zacvičit, umí rozlišit estetický a neestetický pohyb a naznačit jeho příčiny, využívá gymnastické cviky pro rozvoj obratnosti i v ostatních sportovních činnostech	gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí, šplh na tyči
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ			
TV-9-1-01	aktivně vstupuje do organizace svého pohybového režimu, některé pohybové činnosti zařazuje pravidelně a s konkrétním účelem	dokáže aktivně hrát drobné hry a organizovat je i v době mimo vyučování, při hře vhodně využívá náčiní, respektuje pravidla her, zná roli rozhodčího, hraje v duchu fair play	drobné hry rozvíjející sílu, rychlost, vytrvalost, odvahu, vzájemnou komunikaci a spolupráci, netradiční pohybové aktivity s využitím různých náčiní, tvořivé hry
TV-9-1-02	usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti; z nabídky zvolí vhodný rozvojový program	změří si srdeční frekvenci a ví, jak využít údaj pro úpravu pohybové zátěže, uspořádá si svůj pohybový režim, pravidelně se věnuje některému sportu nebo jiné pohybové aktivitě, rozumí rozdílu mezi pohybovou činností různých skupin lidí a respektuje je, rozliší základní způsoby rozvoje pohybových předpokladů i korekce svalových oslabení a využívá je, předvede základní cviky a sestavy pro různé účely a vybere jejich správné využití v denním režimu, připraví se samostatně na různou pohybovou činnost	význam pohybu pro zdraví: rekreační a výkonnostní sport, sport dívek a chlapců, zdravotně orientovaná zdatnost: rozvoj zdravotně orientované zdatnosti, kondiční programy, manipulace se zatížením, prevence a korekce jednostranného zatížení a svalových dysbalancí: průpravná, kompenzační, vyrovnávací, relaxační a jiná zdravotně zaměřená cvičení, hygiena a bezpečnost při pohybových činnostech: v nestandardním prostředí, první pomoc při TV a sportu v různém prostředí a klimatických podmínkách, improvizované ošetření poranění a odsun raněného
TV-9-1-05	uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	uvědomuje si nebezpečí a dodržuje bezpečné chování v prostředí různých sportovišť a venkovních hřišť, zná pravidla silničního provozu a umí se v tomto provozu pohybovat samostatně i ve skupině, předvídá nebezpečí silničního provozu a přizpůsobuje mu své chování	přesun do terénu, pěší přesun i s přiměřenou zátěží i v mírně náročném terénu, bezpečný přesun v silničním provozu, ochrana přírody a vodních zdrojů, improvizovaná první pomoc a přesun zraněného v terénu

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ZTV-9-1-02	zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení	uvědomuje si pohybový projev při cvičení, uvědomuje si, že pravidelnost pohybového režimu	vhodná cvičení pro osvojované pohybové činnosti, speciální cvičení při oslabení podpůrně

	související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení	vede k posílení zdraví, uplatňuje vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení, do svého pohybového režimu zařazuje vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení, dokáže s ohledem na předcházející činnost vhodně zvolit relaxační cvičení	pohybového systému, základní druhy oslabení a jejich příčiny, možné důsledky a korekce
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ			
TV-9-1-04	odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní etikou a zdravím, upraví pohybovou aktivitu vzhledem k údajům o znečištění ovzduší	uvědomuje si význam sportovních her pro navazování a upevňování mezilidských vztahů, hájí fair play jednání, odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se sportovní morálkou, radost ze hry vnímá jako hlavní motiv, chápe základní pravidla a terminologie her, organizuje utkání a zvládá činnost rozhodčích, poznává a uplatňuje techniku a taktiku při osvojování herních činností, sportovní hry chápe jako pohybovou aktivitu, kterou lze provozovat výkonnostně ale i rekreačně	sportovní hry – herní činnost jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, utkání dle pravidel žákovské kategorie, příprava a úklid hřiště, volejbal, basketbal, fotbal, florbal
TV-9-1-05	uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	zařadí lyžování jako vhodnou pohybovou i společenskou činnost, je si vědom jeho zdravotních, rekreačních a poznávacích účinků, zná zásady první pomoci, zná pravidla chování na sjezdovce a vleku a řídí se jimi, zvládá péči o lyžařskou výstroj a výzbroj a manipulaci s nimi, zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti sjezdového výcviku	lyžování, snowboarding, bruslení – sjezdové lyžování nebo jízda na snowboardu, bezpečnost pohybu v zimní horské krajině, jízda na vleku, improvizované ošetření poranění a přesun raněného
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ			
TV-9-2-01	zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a tvořivě je aplikuje ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech	osvojované pohybové dovednosti dokáže aplikovat při hraní drobných her a v soutěži, dokáže hrát drobné hry i při rekreačních činnostech, při hře bezpečně používá vhodná náčiní, respektuje pravidla her, zná roli rozhodčího	pohybové hry – pojem hra, pravidla, povely, náčiní, bezpečnost při hře, chování fair play, drobné hry rozvíjející sílu, rychlost, vytrvalost, odvahu, vzájemnou komunikaci a spolupráci, netradiční pohybové aktivity s využitím různých náčiní, tvořivé hry
TV-9-2-02	posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	užívá osvojené názvosloví, aplikuje záchranu a pomoc při osvojovaných cvicích, dovede z jednotlivých osvojených cviků připravit sestavu a v souladu s individuálními předpoklady ji zacvičit, umí rozlišit estetický	gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí, šplh na tyči a na laně (s přírazem)

		a neestetický pohyb a naznačit jeho příčiny, využívá gymnastické cviky pro rozvoj obratnosti i v ostatních sportovních činnostech	
		užívá základní techniku osvojovaných disciplín, rozpozná zjevné nedostatky techniky a snaží se o jejich opravu, volí taktiku odpovídající jeho předpokladům, zvládá úpravu jednotlivých soutěžních sektorů	atletika – průpravná, kompenzační a relaxační cvičení po atletické činnosti, běžecká abeceda, starty, 60 m, štafeta, vytrvalostní běh, skok daleký, skok vysoký v hale, hod míčkem
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ			
TV-9-3-02	naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu	uvědomuje si význam sebeobrany a následky zneužití bojových umění, zvládá osvojované postoje, pády, úchopy a vyproštění, dovede odhadnout své možnosti v případě ohrožení, bojuje v duchu fair play, respektuje opačné pohlaví, pomáhá handicapovaným	úpolové sporty – základy sebeobrany, přetahy, přetlaky, vyproštění, pády, úpolové hry

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ZTV-9-1-03	aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení	uvědomuje si pohybový projev při cvičení, uvědomuje si, že pravidelnost pohybového režimu vede k posílení zdraví, uplatňuje vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení, do svého pohybového režimu zařazuje vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení, dokáže s ohledem na předcházející činnost vhodně zvolit relaxační cvičení, dokáže pojmenovat činnosti (prostředí), které jsou v rozporu s jeho oslabením a aktivně se jim vyhýbá	základní druhy oslabení, jejich příčiny a možné důsledky, prevence a korekce oslabení, denní režim, soustředění na cvičení, nevhodná cvičení a nevhodné činnosti
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ			
TV-9-1-03	samostatně se připraví před pohybovou činností a ukončí ji ve shodě s hlavní činností – zatěžovanými svaly	chápe význam atletiky jako vhodné průpravy pro jiné sporty, užívá základní techniku osvojovaných disciplín k rozvoji zdravotně orientované zdatnosti, umí manipulovat se zatížením při rozvoji rychlosti, vytrvalosti, síly, připraví se samostatně pro různou pohybovou činnost, zvládá úpravu jednotlivých soutěžních sektorů	atletika – průpravná, kompenzační a relaxační cvičení po atletické činnosti, běžecká abeceda, starty, 60 m, štafeta, vytrvalostní běh, skok daleký, skok vysoký v hale, vrh koulí
TV-9-1-05	uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody,	chápe nutnost ochrany přírody, zná základní principy bezpečného táboření, dokáže se orientovat	turistika a pobyt v přírodě: příprava turistické akce, přesun do terénu

	silničního provozu; předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	v terénu, zvládá základy orientačního běhu	a uplatňování pravidel bezpečnosti silničního provozu v roli chodce a cyklisty, chůze se zátěží i v mírně náročném terénu, táboření, ochrana přírody, dokumentace z turistické akce, základy orientačního běhu
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ			
TV-9-2-02	posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	užívá osvojené názvosloví, zvládá záchranu a pomoc při osvojovaných cvicích, dovede z osvojených cviků připravit sestavu a v souladu s individuálními předpoklady ji zacvičit, aplikuje zdravotně pohybové i kulturně estetické funkce pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem – předvede základní druhy cvičení a pohybu s hudbou, rozliší estetický a neestetický pohyb	gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na nářadí, šplh na tyči, na laně, estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem, základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním, kondiční cvičení pro daný věk žáků, tance
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ			
TV-9-3-03	dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji	dohodne se na spolupráci a na jednoduché taktice vedoucí k úspěchu, při hře bezpečně používá vhodná náčiní, respektuje pravidla her, zná roli rozhodčího	drobné a průpravné pohybové hry, hry zaměřené na koordinaci, pohybovou představivost, soutěživost, netradiční hry (ringo)
TV-9-3-05	sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony, eviduje je a vyhodnotí	chápe základní pravidla a terminologie her, organizuje utkání a zvládá činnost rozhodčích, poznává a uplatňuje techniku a taktiku při osvojování herních činností, posoudí pohybové dovednosti spoluhráčů a zvolí vhodnou sestavu družstva, osvojuje si zásady bezpečnosti, hygieny a úrazové zábrany	sportovní hry – volejbal, basketbal, kopaná, házená, florbal, upevnění základů všech sportovních her

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
ZTV-9-1-01	uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení	uvědomuje si pohybový projev při cvičení, uvědomuje si, že pravidelnost pohybového režimu vede k posílení zdraví, uplatňuje vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení, do svého pohybového režimu zařazuje vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, aktivně se vyhýbá činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení, dokáže s ohledem na předcházející činnost vhodně zvolit relaxační cvičení, dokáže se	denní režim z pohledu zdravotního oslabení, soustředění na cvičení, vědomá kontrola cvičení, nevhodná cvičení a činnosti

		aktivně vyhýbat činnostem, které jsou kontraindikací jeho zdravotního oslabení	
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ			
TV-9-1-05	uplatňuje vhodné a bezpečné chování i v méně známém prostředí sportovišť, přírody, silničního provozu, předvídá možná nebezpečí úrazu a přizpůsobí jim svou činnost	uplatňuje vhodné a bezpečné chování v přírodě, chrání přírodu, dokáže se orientovat v přírodě, v případě nutnosti zvolí vhodné ukrytí, zhotoví nouzový přístřešek, dokáže zajistit teplo, vodu a potravu	přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla, bezpečná manipulace s ohněm v přírodě
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ			
TV-9-2-02	posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí zjevné nedostatky a jejich možné příčiny	užívá osvojené názvosloví, zvládá záchranu a pomoc při osvojovaných cvicích, dovede z osvojených cviků připravit sestavu a v souladu s individuálními předpoklady ji zacvičit, aplikuje zdravotně pohybové i kulturně estetické funkce pohybu s hudebním a rytmickým doprovodem – předvede základní druhy cvičení a pohybu s hudbou, rozliší estetický a neestetický pohyb, osvojuje si základy společenských tanců	gymnastika – akrobacie, přeskoky, cvičení s náčiním a na náradí, šplh na tyči, na laně, estetické a kondiční formy cvičení s hudbou a rytmickým doprovodem, základy rytmické gymnastiky, cvičení s náčiním, kondiční cvičení pro daný věk žáků, tance
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ			
TV-9-3-01	užívá osvojované názvosloví na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka, čtenáře novin a časopisů, uživatele internetu	umí zorganizovat jednoduchou soutěž, změřit a zapsat výkony, užívá smluvené povely, signály a gesta při organizaci soutěží, užívá osvojované názvosloví	atletika – 60 m, štafeta, vytrvalostní běh, skok daleký, skok vysoký v hale, vrh koulí
TV-9-3-04	rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka, organizátora	chápe význam pohybových her pro navazování a upevňování mezilidských kontaktů, snaží se o fair play jednání při hrách, má radost ze hry, ne prohry jiného, zorganizuje hry a samostatně je řídí, uvědomuje si, že ne každá hra je vhodná pro určitý věk, počet hráčů, konkrétní složení hráčů, prostředí	základní pravidla vybraných sportovních her, gestikulace rozhodčích, herní činnost jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, příprava a organizace utkání, turnaje, průpravné, kompenzační a relaxační cvičení pro osvojené sportovní hry, příprava a úklid hřiště, specifikace bezpečnosti a hygieny při sportovních hrách, volejbal, basketbal, fotbal, florbal – upevnění základů těchto her, softbal – základní pravidla, hra
TV-9-3-06	zorganizuje samostatně i v týmu jednoduché turnaje, závody, turistické akce na úrovni školy, spolurozhoduje osvojované hry a soutěže	dokáže aktivně hrát drobné hry a soutěže, organizovat je i v době mimo vyučování, při hře bezpečně používá vhodná náčiní, dokáže vyhodnotit možná bezpečnostní rizika, dohodne se na jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva, respektuje pravidla her, zvládne roli rozhodčího	drobné hry rozvíjející sílu, rychlost, vytrvalost, odvahu, vzájemnou komunikaci a spolupráci, netradiční pohybové aktivity s využitím různých náčiní, tvořivé hry, průpravné hry pro sportovní hry

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro tělesnou výchovu

Kód a očekávané výstupy z RVP
1. STUPEŇ
1. období (1. až 3. ročník)
žák TV-3-1-01p zvládá podle pokynů přípravu na pohybovou činnost TV-3-1-04p dodržuje základní zásady bezpečnosti při pohybových činnostech a má osvojeny základní hygienické návyky při pohybových aktivitách TV-3-1-05p reaguje na základní pokyny a povely k osvojované činnosti - projevuje kladný postoj k motorickému učení a pohybovým aktivitám - zvládá základní způsoby lokomoce a prostorovou orientaci podle individuálních předpokladů
2. období (4. a 5. ročník)
žák TV-5-1-01p chápe význam tělesné zdatnosti pro zdraví a začleňuje pohyb do denního režimu TV-5-1-02p zařazuje do pohybového režimu korektivní cvičení v souvislosti s vlastním svalovým oslabením TV-5-1-03p zdokonaluje základní pohybové dovednosti podle svých pohybových možností a schopností TV-5-1-04p uplatňuje hygienické a bezpečnostní zásady pro provádění zdravotně vhodné a bezpečné pohybové činnosti TV-5-1-05p reaguje na pokyny k provádění vlastní pohybové činnosti TV-5-1-06p dodržuje pravidla her a jedná v duchu fair play - zlepšuje svou tělesnou kondici, pohybový projev a správné držení těla, zvládá podle pokynu základní přípravu organismu před pohybovou činností i uklidnění organismu po ukončení činnosti a umí využívat cviky na odstranění únavy
2. STUPEŇ
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ZDRAVÍ
žák TV-9-1-02p usiluje o zlepšení a udržení úrovně pohybových schopností a o rozvoj pohybových dovedností základních sportovních odvětví včetně zdokonalování základních lokomocí TV-9-1-03p cíleně se připraví na pohybovou činnost a její ukončení; využívá základní kompenzační a relaxační techniky k překonání únavy TV-9-1-04p odmítá drogy a jiné škodliviny jako neslučitelné se zdravím a sportem TV-9-1-04p vhodně reaguje na informace o znečištění ovzduší a tomu přizpůsobuje pohybové aktivity TV-9-1-05p uplatňuje základní zásady poskytování první pomoci a zvládá zajištění odsunu raněného TV-9-1-05p uplatňuje bezpečné chování v přírodě a v silničním provozu - chápe zásady zatěžování; jednoduchými zadanými testy změřit úroveň své tělesné zdatnosti
ČINNOSTI OVLIVŇUJÍCÍ ÚROVEŇ POHYBOVÝCH DOVEDNOSTÍ
žák TV-9-2-01 zvládá v souladu s individuálními předpoklady osvojované pohybové dovednosti a aplikuje je ve hře, soutěži, při rekreačních činnostech TV-9-2-02p posoudí provedení osvojované pohybové činnosti, označí příčiny nedostatků
ČINNOSTI PODPORUJÍCÍ POHYBOVÉ UČENÍ
žák TV-9-3-01p užívá osvojovanou odbornou terminologii na úrovni cvičence, rozhodčího, diváka TV-9-3-02 naplňuje ve školních podmínkách základní olympijské myšlenky – čestné soupeření, pomoc handicapovaným, respekt k opačnému pohlaví, ochranu přírody při sportu TV-9-3-03 dohodne se na spolupráci i jednoduché taktice vedoucí k úspěchu družstva a dodržuje ji TV-9-3-04p rozlišuje a uplatňuje práva a povinnosti vyplývající z role hráče, rozhodčího, diváka TV-9-3-05p sleduje určené prvky pohybové činnosti a výkony a vyhodnotí je TV-9-3-06p spolurozhoduje osvojované hry a soutěže
žák ZTV-9-1-01uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení ZTV-9-1-02 zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením, usiluje o jejich optimální provedení ZTV-9-1-03p vyhýbá se činnostem, které jsou kontraindikací zdravotního oslabení

5.9 ČLOVĚK A SVĚT PRÁCE

Charakteristika vzdělávací oblasti

Vzdělávací oblast **Člověk a svět práce** postihuje široké spektrum pracovních činností a technologií, vede žáky k získání základních uživatelských dovedností v různých oborech lidské činnosti a přispívá k vytváření životní a profesní orientace žáků. Koncepce vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází z konkrétních životních situací, v nichž žáci přicházejí do přímého kontaktu s lidskou činností a technikou v jejich rozmanitých podobách a širších souvislostech. Vzdělávací oblast Člověk a svět práce se cíleně zaměřuje na praktické pracovní dovednosti a návyky a doplňuje celé základní vzdělávání o důležitou složku nezbytnou pro uplatnění člověka v dalším životě a ve společnosti. Tím se odlišuje od ostatních vzdělávacích oblastí a je jejich určitou protiváhou. Je založena na tvůrčí myšlenkové spoluúčasti žáků. Vzdělávací obsah je realizován v průběhu celého základního vzdělávání a je určen všem žákům. Žáci se učí pracovat s různými materiály a osvojují si základní pracovní dovednosti a návyky. Učí se plánovat, organizovat a hodnotit pracovní činnost samostatně i v týmu. Ve všech tematických okruzích jsou žáci soustavně vedeni k dodržování zásad bezpečnosti a hygieny při práci. V závislosti na věku žáků se postupně buduje systém, který žákům poskytuje důležité informace ze sféry výkonu práce a pomáhá jim při odpovědném rozhodování o dalším profesním zaměření.

Cílové zaměření vzdělávací oblasti

Vzdělávání v této vzdělávací oblasti směřuje k utváření a rozvíjení klíčových kompetencí žáků tím, že vede žáky k:

- pozitivnímu vztahu k práci a k odpovědnosti za kvalitu svých i společných výsledků práce
- osvojení základních pracovních dovedností a návyků z různých pracovních oblastí, k organizaci a plánování práce a k používání vhodných nástrojů, nářadí a pomůcek při práci i v běžném životě
- vytrvalosti a soustavnosti při plnění zadaných úkolů, k uplatňování tvořivosti a vlastních nápadů při pracovní činnosti a k vynakládání úsilí na dosažení kvalitního výsledku
- poznání, že technika jako významná součást lidské kultury je vždy úzce spojena s pracovní činností člověka
- autentickému a objektivnímu poznávání okolního světa, k potřebné sebedůvěře, k novému postoji a hodnotám ve vztahu k práci člověka, technice a životnímu prostředí
- chápání práce a pracovní činnosti jako příležitosti k seberealizaci, sebeaktualizaci a k rozvíjení podnikatelského myšlení
- orientaci v různých oborech lidské činnosti, formách fyzické a duševní práce a osvojení potřebných poznatků a dovedností významných pro možnost uplatnění, pro volbu vlastního profesního zaměření a pro další životní a profesní orientaci

PRACOVNÍ ČINNOSTI

Ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce vychází předmět pracovní činnosti, který směřuje k tomu, aby žáci získali základní a praktické pracovní dovednosti a návyky a zaměřuje se na práci s různými materiály, na funkci a správné užití pomůcek a materiálů, zvládnutí pracovních postupů, na kvalitní organizaci práce, na dodržování bezpečnosti při práci a dodržování hygienických návyků, na pozorování a péči o přírodu a okolí a využití informačních technologií v praxi. Tematické celky postihují široké spektrum praktických činností, kterými by se žák mohl ve školním prostředí zabývat. Žáci jsou vedeni k vytrvalosti, houževnatosti, seberealizaci, kreativitě i improvizaci.

Vzdělávací obsah vzdělávacího oboru Člověk a svět práce je na 1. stupni rozdělen na čtyři tematické okruhy, a to Práce s drobným materiálem, Konstrukční činnosti, Pěstitelské práce, Příprava pokrmů. Na 2. stupni je rozdělen do šesti tematických okruhů, a to Práce s technickými materiály, Design a konstruování, Pěstitelské práce a chovatelství, Provoz a údržba domácnosti, Příprava pokrmů a Svět práce. Okruh Svět práce je s ohledem k jeho zaměření na výběr budoucího povolání funkčně realizován jak ve vyučovacím předmětu pracovní činnosti (8. ročník), tak ve vyučovacím předmětu výchova k občanství (9. ročník).

Na 1. stupni se předmět vyučuje ve všech ročnících jednu hodinu týdně, na 2. stupni se vyučuje v 6., 7. a 8. ročníku jednu hodinu týdně – podle potřeby může být spojován do dvouhodinových bloků. Výuka probíhá dle potřeby v odborných učebnách, a to v nově vybudované řemeslné dílně či cvičném bytě, v kmenových třídách, venkovní učebně a na školní zahradě, kde je kvalitní zázemí pro pěstitelské práce.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k porovnávání a třídění vlastních informací, k efektivnímu učení a k plánování a vlastní organizaci učení
- seznamujeme s různými materiály, nářadí a nástroji
- vedeme k osvojování pracovních návyků, k využívání návodů a schémat

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme dostatek námětů k samostatnému zpracovávání a řešení problémů
- nabízíme modelové situace
- vedeme ke tvořivosti a aktivitě, k promýšlení vlastních postupů a nápadů

Kompetence komunikativní

- žáci si osvojují názvy pracovních nástrojů a pomůcek, popisují pracovní postup
- zařazujeme úkoly, při kterých jsou žáci vedeni ke komunikaci a spolupráci
- vedeme k tomu, aby dokázal vyjádřit a obhájit svůj názor a aby zároveň toleroval názory druhých
- poskytujeme dostatečný prostor pro diskusi

Kompetence sociální a personální

- nabízíme prožitkové aktivity a jejich společné sdílení
- vedeme k tomu, aby žáci dokázali hodnotit svoji práci i práci ostatních
- učíme respektovat pravidla při práci v týmu
- vedeme ke spolupráci a k respektování názorů jiných, k vytváření přátelských mezilidských vztahů
- povzbuzujeme žáky k ocenění práce druhých
- dbáme na to, aby se žáci ochotně podělili o pomůcky a materiál
- učíme schopnost organizovat si jednotlivé pracovní činnosti

Kompetence občanské

- vedeme k pozitivnímu vztahu k práci
- učíme k odpovědnosti za svoji práci
- rozvíjíme dovednosti o ochraně svého zdraví i zdraví ostatních

Kompetence pracovní

- vedeme k dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny
- klademe důraz na dodržování pokynů při práci a pracovních postupech
- motivujeme k využití znalostí a zkušeností v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje

1. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
ČSP-3-1-01	vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	určuje vlastnosti materiálu, využívá různé techniky zpracování materiálu, dodržuje bezpečnostní a hygienická pravidla	bezpečnost práce, vlastnosti materiálů, lidové zvyky, tradice
ČSP-3-1-02	pracuje podle slovního návodu	pracuje podle slovního	jednoduché pracovní operace

	a předlohy	a obrazového návodu, rozlišuje druhy zpracovávaného materiálu, vybírá vhodné pracovní nástroje, vytváří si návyk organizace a plánování činnosti	a postupy
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI			
ČSP-3-2-01	zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	vytváří plošný a prostorový objekt s využitím vlastní představivosti i podle návodu	plošné a prostorové objekty
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
ČSP-3-3-01	provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	vysévá semena rostlin do vhodného substrátu, pozoruje a popíše změny při růstu rostlin	podmínky pro pěstování rostlin, výsev rostlin do nádoby
ČSP-3-3-02	pečuje o nenáročné rostliny	pečuje o pokojové rostliny, určí základní druhy jedovatých a nebezpečných rostlin	pěstování pokojových rostlin, jedovaté rostliny
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
ČSP-3-4-01	připraví tabuli pro jednoduché stolování	připraví tabuli pro jednoduché stolování, bezpečně používá základní kuchyňské vybavení, dodržuje hygienická pravidla	bezpečnost a hygiena při práci v kuchyni, základní vybavení kuchyně, jednoduchá úprava stolu
ČSP-3-4-02	chová se vhodně při stolování	dodržuje pravidla stolování	pravidla správného stolování

2. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
ČSP-3-1-01	vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	mačká, trhá, stříhá, vystřihuje, lepí, skládá, využívá šablony, spojuje, svazuje, slepuje, ohýbá, navléká, lisuje, propichuje, stříhá, mačká, hněte, válí, ohýbá, vyrývá, tvaruje, stříhá, navléká jehlu, dělá uzel, sešívá, přišívá, lepí, navléká, ohýbá, láme, spojuje	práce s drobným materiálem, papírem a kartonem, přírodninami, modelovací hmotou, textilem, jiným materiálem (korálky, drát, špejle)
ČSP-3-1-02	pracuje podle slovního návodu a předlohy	používá šablonu, napodobí vzorovou předlohu	jednoduché pracovní postupy, organizace práce
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI			
ČSP-3-2-01	zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	sestavuje, montuje, demontuje jednodušší konstrukce podle slovního návodu i vlastní představy	konstrukční činnosti, stavebnice, krabičky apod.
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
ČSP-3-3-01	provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	pozoruje přírodu, zaznamenává, vyhodnocuje	pěstitelské práce, pozorování základních podmínek pěstování rostlin v přírodě i v místnosti
ČSP-3-3-02	pečuje o nenáročné rostliny	zalévá, kypří, otírá listy pokojových rostlin, zaseje semeno, pozoruje klíčení	ošetřování pokojových rostlin, pěstování rostlin ze semen
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
ČSP-3-4-01	připraví tabuli pro jednoduché stolování	připraví tabuli pro jednoduché stolování, bezpečně používá základní kuchyňské vybavení, dodržuje hygienická pravidla	bezpečnost a hygiena při práci v kuchyni, základní vybavení kuchyně, jednoduchá úprava stolu
ČSP-3-4-02	chová se vhodně při stolování	dodržuje zásady slušného chování při stolování	pravidla správného stolování

3. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
ČSP-3-1-01	vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů	mačká, trhá, stříhá, vystřihuje, lepí, skládá, využívá šablony, spojuje, svazuje, slepuje, ohýbá, navléká, lisuje, propichuje, stříhá, mačká, hněte, válí, ohýbá, vyrývá, tvaruje, stříhá, navléká jehlu, dělá uzel, sešívá, přišívá, lepí, navléká, ohýbá, láme, spojuje	práce s drobným materiálem, papírem a kartonem, přírodninami, modelovací hmotou, textilem, jiným materiálem (korálky, drát, špejle)
ČSP-3-1-02	pracuje podle slovního návodu a předlohy	používá šablonu, napodobí vzorovou předlohu	jednoduché pracovní postupy, organizace práce
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI			
ČSP-3-2-01	zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi	sestavuje, montuje, demontuje jednodušší konstrukce podle slovního návodu i vlastní představy	konstrukční činnosti, stavebnice, krabičky
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
ČSP-3-3-01	provádí pozorování přírody, zaznamená a zhodnotí výsledky pozorování	pozoruje přírodu, zaznamenává, vyhodnocuje	pěstitelské práce, pozorování základních podmínek pěstování rostlin v přírodě i v místnosti
ČSP-3-3-02	pečuje o nenáročné rostliny	zalévá, kypří, otírá listy pokojových rostlin, zaseje semínko, pozoruje klíčení	ošetřování pokojových rostlin, pěstování rostlin ze semen
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
ČSP-3-4-01	připraví tabuli pro jednoduché stolování	připraví tabuli pro jednoduché stolování, bezpečně používá základní kuchyňské vybavení, dodržuje hygienická pravidla, vybere vhodné potraviny a připraví jednoduchý pokrm	příprava pokrmů, jednoduchá úprava stolu
ČSP-3-4-02	chová se vhodně při stolování	dodržuje zásady slušného chování při stolování	pravidla správného stolování

4. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
ČSP- 5-1-01	vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	mačká, trhá, stříhá, lepí, vystřihuje, skládá, propichuje, sešívá, vystřihuje z překládaného papíru, využívá šablony, využije materiálu k výrobě dárků pro své nejbližší	práce s drobným materiálem, papír, karton
		spojuje, svazuje, slepuje, ohýbá, navléká, lisuje, propichuje, stříhá	práce s přírodním a technickým materiálem
		mačká, hněte, válí, ohýbá, vyrývá, tvaruje formou, vytváří a zdobí výrobky podle vlastní představy	práce s modelovací hmotou a hlinou
		navléká, ohýbá, láme, spojuje, tvoří předměty z různých materiálů jednoduchými postupy	práce s jiným materiálem – korálky, drát, špejle aj.
ČSP-5-1-02	využívá při tvořivých činnostech	stříhá, navléká jehlu, dělá uzel, sešívá, přišívá, lepí, seznamuje se	práce s textilem

	s různým materiálem prvky lidových tradic	základními stehy, vytvoří jednoduchý výrobek podle návodu	
		poznává na základě ukázek lidové zvyky, tradice, řemesla	lidové zvyky, tradice, řemesla
ČSP-5-1-03	volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	vybere a používá vhodné pomůcky a nástroje, používá šablonu, napodobí vzorovou předlohu, rozlišuje a používá vhodné materiály	pracovní pomůcky a nástroje, vlastnosti materiálu, složitější pracovní postupy, organizace práce
ČSP-5-1-04	udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném poranění	rozvrhne si pracovní postup, pracovní plochu, užívá vhodné pracovní postupy a náčiní, seznamuje se se základy první pomoci při drobném poranění	první pomoc, pracovní postup, výběr náčiní
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI			
ČSP-5-2-01	provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	sestavuje, montuje, demontuje složitější konstrukce podle slovního návodu i vlastní představy, sestavuje modely, zjišťuje a ověřuje stabilitu výrobků, hledá různé varianty řešení a nalézá originální způsoby řešení	konstrukční činnosti, stavebnice – plošné, prostorové, konstrukční, krabičky apod., práce ve skupině, sestavování modelů
ČSP-5-2-02	pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	využívá návod, předlohu, náčrt, rozvrhne pracovní plochu, udržuje pořádek, užívá vhodné pracovní nástroje a postupy	práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem
ČSP-5-2-03	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	seznamuje se se základy první pomoci při pracovním úrazu	hygiena, bezpečnost práce, první pomoc
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			
ČSP-5-3-01	provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	pozoruje přírodu, zaznamenává a vyhodnocuje	pěstitelské práce, pozorování základních podmínek pěstování rostlin v přírodě a v místnosti
ČSP-5-3-02	ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	zalévá, kypří, otírá listy, přesazuje, množí řízkováním pokojové rostliny	péče o pokojové rostliny, ošetřování pokojových rostlin
ČSP-5-3-03	volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní	zaseje semeno, pozoruje klíčení a rašení větviček	pěstování rostlin ze semene
ČSP-5-3-04	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	seznamuje se s nebezpečím jedovatých rostlin	jedovaté rostliny, rostliny jako drogy, alergie
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
ČSP-5-4-01	orientuje se v základním vybavení kuchyně	připraví tabuli pro jednoduché stolování a slavnostní tabuli	příprava pokrmů, úprava stolu
		orientuje se v základním vybavení kuchyně	základní vybavení kuchyně
ČSP-5-4-02	připraví samostatně jednoduchý pokrm	připraví jednoduché pohoštění s dodržováním zásad zdravé výživy, sestaví jídelníček	výběr, skladování potravin, jednoduchý pokrm, jídelníček, zdravá výživa
ČSP-5-4-03	dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	dodržuje zásady slušného stolování	pravidla správného stolování, sebeobsluha ve školní jídelně
ČSP-5-4-04	udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc	seznamuje se se správným skladováním potravin, rozvrhne si pracovní plochu, udržuje pořádek, užívá vhodné pracovní postupy	výběr, skladování potravin, jednoduchý pokrm, jídelníček, zdravá výživa, první pomoc

	i při úrazu v kuchyni	a seznamuje se se základy první pomoci při pracovním úrazu v kuchyni	
--	-----------------------	--	--

5. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM			
ČSP-5-1-01	vytváří přiměřenými pracovními operacemi a postupy na základě své představivosti různé výrobky z daného materiálu	mačká, trhá, stříhá, vystřihuje, lepí, skládá, propichuje, sešívá, vystřihuje z překládaného papíru, využívá šablony, vytvoří makety budov, využívá materiál ke zhotovení jednoduchých výrobků	práce s drobným materiálem, papír a karton, origami, makety budov
		spojuje, svazuje, slepuje, ohýbá, navléká, lisuje, propichuje, stříhá, využívá přírodních materiálů k výrobě koláží	práce s přírodninami a technickým materiálem
		stříhá, navléká jehlu, udělá uzel, sešívá, přišívá, lepí, seznamuje se s různými druhy stehů, vyšívá, vytvoří jednoduchý výrobek podle návodu	práce s textilem
		vybere a používá vhodné pomůcky a nástroje	pracovní pomůcky a nástroje
ČSP-5-1-02	využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem prvky lidových tradic	poznává na základě ukázek např. knih, videa, filmu lidové zvyky, tradice a řemesla	lidové zvyky, tradice, řemesla
ČSP-5-1-03	volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu	navléká, ohýbá, láme, spojuje, tvoří předměty z různých materiálů jednoduchými postupy	práce s jiným materiálem – korálky, drát, špejle aj.
		mačká, hněte, válí, ohýbá, vyrývá, tvaruje formou, vytváří výrobky a zdobí je podle své fantazie	práce s modelovací hmotou a keramickou hlinou
		používá šablonu, napodobí vzorovou předlohu, rozlišuje a používá vhodné materiály	složitější pracovní postupy, organizace práce, vlastnosti materiálů
ČSP-5-1-04	udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	rozvrhne pracovní plochu, udržuje pořádek, užívá vhodné pracovní nástroje a postupy, seznamuje se se základy první pomoci při pracovním úrazu	bezpečnost práce, první pomoc, hygiena
KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI			
ČSP-5-2-01	provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž	sestavuje, montuje a demontuje složitější konstrukce podle vlastní představy a slovního návodu	stavebnice – plošné, prostorové, konstrukční, krabičky apod., konstrukční činnosti
		sestavuje pohyblivé modely	sestavování modelů, konstrukční činnosti
ČSP-5-2-02	pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu	využívá návod, předlohu, jednoduchý náčrt, rozvrhne si pracovní plochu, udržuje pořádek, používá vhodné pracovní postupy a nástroje	práce s návodem, předlohou, jednoduchým náčrtem
PĚSTITELSKÉ PRÁCE			

ČSP-5-3-01	provádí jednoduché pěstitelské činnosti, samostatně vede pěstitelské pokusy a pozorování	pozoruje přírodu, zaznamenává a vyhodnocuje, seznamuje se s různými druhy půd a jejím zpracováním	pěstitelské práce, pozorování základních podmínek pěstování rostlin v přírodě i v místnosti, půda, zpracování půdy
ČSP-5-3-02	ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny	seznamuje se s významem hnojení, s vlivem chemických přípravků na rostliny	výživa rostlin, přípravky na ošetření rostlin
		zalévá, kypří, otírá listy, přesazuje, pokojové rostliny množí řízkováním	ošetřování pokojových rostlin
		zaseje semeno, pozoruje klíčení a rašení větvíček	pěstování rostlin ze semen
ČSP-5-3-04	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu	seznamuje se s nebezpečím jedovatých rostlin	jedovaté rostliny, rostliny jako drogy, alergie
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
ČSP-5-4-01	orientuje se v základním vybavení kuchyně	orientuje se v základním vybavení kuchyně	základní vybavení kuchyně
ČSP-5-4-02	připraví samostatně jednoduchý pokrm	sestavuje jídelníček, připravuje jednoduché pohoštění s dodržováním zásad zdravé výživy, volí vhodné potraviny	příprava jednoduchých pokrmů, výběr, skladování potravin
ČSP-5-4-03	dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování	dodržuje zásady slušného stolování, připraví tabuli pro jednoduché stolování	pravidla správného stolování, sebeobsluha ve školní jídelně
ČSP-5-4-04	udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu v kuchyni	seznamuje se se správným skladováním potravin, rozvrhne pracovní plochu, udržuje pořádek, užívá vhodné pracovní postupy a nástroje, seznamuje se se základy první pomoci při pracovním úrazu v kuchyni	skladování potravin, bezpečnost práce, hygiena, první pomoc

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY			
ČSP-9-1-01	provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň	připraví potřebné pomůcky, pracuje podle zadaného postupu, seznamuje se s různými postupy	příprava a organizace práce, pracovní postup
ČSP-9-1-02	řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí	volí a využívá různé pracovní postupy, volí vhodný materiál a pomůcky, seznámí se s jednoduchými postupy vybraných oborů	základní zpracování různých materiálů, ruční a tvořivá práce z vybraných oborů
ČSP-9-1-03	organizuje a plánuje svoji pracovní činnost	práci zorganizuje, připraví potřebné pomůcky, pracuje efektivně	příprava práce, efektivnost, ukončení
ČSP-9-1-04	užívá technickou dokumentaci, připraví si vlastní jednoduchý náčrt výrobku	orientuje se v jednoduchých návodech, vytvoří si vlastní náčrt výrobku	samostatná tvořivá práce
ČSP-9-1-05	dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu	dodržuje základní pravidla bezpečnosti, předchází úrazům, poskytne první pomoc při poranění	BOZP při práci s nářadím

PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ			
ČSP-9-3-01	volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	seznámí se s pracovními zásahy při pěstování rostlin, vybere odpovídající postup	práce při pěstování rostlin, množení rostlin, práce během vegetace, příprava půd
ČSP-9-3-02	pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	vytvoří jednoduché květinové dekorace k různým příležitostem	floristika – vypichované aranžmá, květinová dekorace interiéru
ČSP-9-3-05	dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	s nářadím a rostlinami zachází bezpečným způsobem, předchází vzniku úrazu, poskytne první pomoc při poranění, práci provádí ve vhodných agrotechnických termínech	pravidla bezpečného zacházení s nářadím, práce na zahradě ve vhodných termínech, pracovní postup

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ			
ČSP-9-3-01	volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin	seznámí se s pracovními zásahy při pěstování rostlin, vybere odpovídající postup a vhodný termín	pěstitelské zásahy při pěstování květin, ovoce, zeleniny, užitkových rostlin a okrasných dřevin, poznávání základního sortimentu rostlin
ČSP-9-3-02	pěstuje a využívá květiny pro výzdobu	vytvoří jednoduché květinové dekorace k různým příležitostem do interiéru i exteriéru	floristika – symbolické vazačské práce
ČSP-9-3-03	používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu	volí pomůcky k daným postupům, provede jejich základní údržbu	údržba a drobné opravy nářadí
ČSP-9-3-04	prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty	pozná užitková zvířata, popíše podmínky chovu a péči o domácí mazlíčky	chov domácích zvířat, péče o domácí mazlíčky
ČSP-9-3-05	dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu způsobeného zvířaty	dodržuje základní pravidla bezpečnosti při pěstitelských a chovatelských pracích, předchází úrazům, poskytne první pomoc při poranění	agrotechnické termíny, pracovní postupy při práci na zahradě a předpěstování rostlin, bezpečnost a chování při práci s nářadím na zahradě
DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ			
ČSP-9-2-01	sestaví podle návodu, náčrtu, plánu, jednoduchého programu daný model	samostatně pracuje podle návodu	montáž výrobku dle návodu
ČSP-9-2-02	navrhne a sestaví jednoduché konstrukční prvky a ověří a porovná jejich funkčnost, nosnost, stabilitu aj.	navrhne jednoduchý výrobek a zhotoví ho	vlastní návrh a konstrukce výrobku
ČSP-9-2-03	provádí montáž, demontáž a údržbu jednoduchých předmětů a zařízení	zvolí vhodné nářadí pro danou práci, provede jednoduchou montáž a demontáž zvoleného výrobku, provede drobné opravy	montáž, demontáž, základní údržba, jednoduché opravy
ČSP-9-2-04	dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy, poskytne první pomoc při úrazu	zná pravidla bezpečnosti práce, práce provádí bezpečně, předchází úrazům, umí poskytnout první pomoc, dodržuje zásady hygieny	hygienu práce, dodržování bezpečnosti při práci, první pomoc při úrazu

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI			
ČSP-9-4-01	provádí jednoduché operace platebního styku a domácího účetnictví	rozliší pravidelné a jednorázové příjmy, zhodnotí nezbytnost jednotlivých výdajů, rozumí pojmu dluhová past	finance, provoz a údržba domácnosti, rozpočet domácnosti
ČSP-9-4-02	ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů	ovládá běžné domácí práce a opravy v domácnosti, využívá návody k použití	obsluha spotřebičů, běžný provoz domácnosti, domácí práce
ČSP-9-4-03	správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením včetně údržby; provádí drobnou domácí údržbu	orientuje se v nabídce čistících prostředků pro domácnost, zná a používá drobné nářadí a pomůcky pro běžnou údržbu	ekonomika domácnosti, údržba a provoz domácnosti, drobné opravy a údržba v domácnosti
ČSP-9-4-04	dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu, včetně úrazu elektrickým proudem	zná pravidla bezpečnosti práce, práce provádí bezpečně, předchází úrazům, umí poskytnout první pomoc, dodržuje zásady hygieny	hygiena provozu, dodržování bezpečnosti při práci, ošetření drobných úrazů, hygiena práce
PŘÍPRAVA POKRMŮ			
ČSP-9-5-01	používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče	pozná základní vybavení kuchyně a běžné spotřebiče, dokáže je používat	kuchyňské vybavení, spotřebiče
ČSP-9-5-02	připraví jednoduché pokrmy v souladu se zásadami zdravé výživy	příprava pokrmu	suroviny, příprava pokrmu, studená a teplá kuchyně, cukroví a lahůdky, zásady zdravé výživy
ČSP-9-5-03	dodržuje základní principy stolování, společenského chování a obsluhy u stolu ve společnosti	popíše inventář ke stolování, prostře pro běžné i slavnostní příležitosti, kulturně stoluje, sestaví jídelníček	servírování, stolování, dekorace tabule
ČSP-9-5-04	dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech v kuchyni	vhodně uspořádá pracovní prostor, ten po skončení uvede do pořádku, dodržuje pracovní postupy i s ohledem na hygienické podmínky a bezpečnost a předcházení úrazům, poskytne první pomoc při poranění v kuchyni	organizace práce v kuchyni, zásady bezpečnosti a hygieny, skladování potravin, výběr a nákup potravin
SVĚT PRÁCE			
ČSP-9-8-02	posoudí své možnosti při rozhodování o volbě vhodného povolání a profesní přípravy	zhodnotí vlastní schopnosti a zohlední své zájmy pro výběr další profesní přípravy	sebezpoznávání, osobní zájmy a cíle, sebehodnocení, osobní vlastnosti a schopnosti, vlivy na volbu profesní orientace

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro pracovní činnosti

Kód a očekávané výstupy z RVP
1. STUPEŇ
1. období (1. až 3. ročník)
PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM
žák

ČSP-3-1-01p zvládá základní manuální dovednosti při práci s jednoduchými materiály a pomůckami; vytváří jednoduchými postupy různé předměty z tradičních i netradičních materiálů
ČSP-3-1-02 pracuje podle slovního návodu a předlohy

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

žák

ČSP-3-2-01zvládá elementární dovednosti a činnosti při práci se stavebnicemi

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

žák

ČSP-3-3-01p provádí pozorování přírody v jednotlivých ročních obdobích a popíše jeho výsledky

ČSP-3-3-02 pečuje o nenáročnou rostlinu

PŘÍPRAVA POKRMŮ

žák

ČSP-3-4-01p upraví stůl pro jednoduché stolování

ČSP-3-4-02 chová se vhodně při stolování

2. období (4. a 5. ročník)

PRÁCE S DROBNÝM MATERIÁLEM

žák

ČSP-5-1-01p vytváří přiměřenými pracovními postupy různé výrobky z daného materiálu

ČSP-5-1-02p využívá při tvořivých činnostech s různým materiálem vlastní fantazii

ČSP-5-1-03 volí vhodné pracovní pomůcky, nástroje a náčiní vzhledem k použitému materiálu

ČSP-5-1-04p udržuje pořádek na pracovním místě a dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při drobném poranění

KONSTRUKČNÍ ČINNOSTI

žák

ČSP-5-2-01 provádí při práci se stavebnicemi jednoduchou montáž a demontáž

ČSP-5-2-02 pracuje podle slovního návodu, předlohy, jednoduchého náčrtu

ČSP-5-2-03p udržuje pořádek na svém pracovním místě, dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při drobném úrazu

- užívá jednoduché pracovní nástroje a pomůcky

PĚSTITELSKÉ PRÁCE

žák

ČSP-5-3-01p dodržuje základní podmínky a užívá postupy pro pěstování vybraných rostlin

ČSP-5-3-02p ošetřuje a pěstuje podle daných zásad pokojové i jiné rostliny a provádí pěstitelská pozorování

ČSP-5-3-03 volí podle druhu pěstitelských činností správné pomůcky, nástroje a náčiní

ČSP-5-3-04p dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazu na zahradě

PŘÍPRAVA POKRMŮ

žák

ČSP-5-4-01p uvede základní vybavení kuchyně

ČSP-5-4-02 připraví samostatně jednoduchý pokrm

ČSP-5-4-03p dodržuje pravidla správného stolování a společenského chování při stolování

ČSP-5-4-04 udržuje pořádek a čistotu pracovních ploch, dodržuje základy hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc i při úrazu v kuchyni

- uplatňuje zásady správné výživy

2. stupeň

PRÁCE S TECHNICKÝMI MATERIÁLY

žák

ČSP-9-1-01p získá základní vědomosti o materiálech, nástrojích a pracovních postupech; provádí jednoduché práce s technickými materiály a dodržuje technologickou kázeň

ČSP-9-1-02 řeší jednoduché technické úkoly s vhodným výběrem materiálů, pracovních nástrojů a nářadí

ČSP-9-1-03p organizuje svoji pracovní činnost

ČSP-9-1-04p pracuje s jednoduchou technickou dokumentací, orientuje se v pracovních postupech a návodech

ČSP-9-1-05 dodržuje obecné zásady bezpečnosti a hygieny při práci i zásady bezpečnosti a ochrany při práci s nástroji a nářadím; poskytne první pomoc při úrazu

- rozlišuje různé druhy materiálů a zná jejich vlastnosti

- zvolí vhodný pracovní postup v souladu s druhem zpracovávaného materiálu

- správně vybere a používá vhodné pracovní nástroje a pomůcky
- dovede pracovní postupy k finálnímu výrobku
- dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytuje první pomoc při drobném úrazu

DESIGN A KONSTRUOVÁNÍ

žák

ČSP-9-2-01p sestaví podle návodu, náčrtu, plánu daný model

ČSP-9-2-03p ovládá montáž a demontáž jednoduchého zařízení, provádí údržbu jednoduchých předmětů a zařízení

ČSP-9-2-04 dodržuje zásady bezpečnosti a hygieny práce a bezpečnostní předpisy; poskytne první pomoc při úrazu

PĚSTITELSKÉ PRÁCE, CHOVATELSTVÍ

žák

ČSP-9-3-01 volí vhodné pracovní postupy při pěstování vybraných rostlin

ČSP-9-3-02p pěstuje a ošetřuje květiny v interiéru a využívá je k výzdobě

ČSP-9-3-03 používá vhodné pracovní pomůcky a provádí jejich údržbu

ČSP-9-3-04 prokáže základní znalost chovu drobných zvířat a zásad bezpečného kontaktu se zvířaty

ČSP-9-3-05p dodržuje technologickou kázeň, zásady hygieny a bezpečnosti práce, poskytne první pomoc při úrazu způsobeném zvířaty a při styku s jedovatými rostlinami

PROVOZ A ÚDRŽBA DOMÁCNOSTI

žák

ČSP-9-4-01p provádí jednoduché operace platebního styku

ČSP-9-4-02 ovládá jednoduché pracovní postupy při základních činnostech v domácnosti a orientuje se v návodech k obsluze běžných domácích spotřebičů

ČSP-9-4-03p správně zachází s pomůckami, nástroji, nářadím a zařízením, provádí drobnou domácí údržbu, používá vhodné prostředky při práci v domácnosti

ČSP-9-4-04p dodržuje základní hygienická a bezpečnostní pravidla a předpisy a poskytne první pomoc při úrazu elektrickým proudem nebo chemikálií

PŘÍPRAVA POKRMŮ

žák

ČSP-9-5-01používá základní kuchyňský inventář a bezpečně obsluhuje základní spotřebiče

ČSP-9-5-02p připraví jednoduché pokrmy podle daných postupů v souladu se zásadami zdravé výživy

ČSP-9-5-03p dodržuje základní principy stolování a obsluhy u stolu

ČSP-9-5-04 dodržuje zásady hygieny a bezpečnosti práce; poskytne první pomoc při úrazech vkuchyni

SVĚT PRÁCE

žák

ČSP-9-8-02p posoudí své možnosti v oblasti profesní, případně pracovní orientace přihlédnutím k potřebám běžného života

5.10 OSTATNÍ PŘEDMĚTY

5.10.1 POVINNÉ PŘEDMĚTY

OSOBNOSTNÍ A SOCIÁLNÍ VÝCHOVA

Osobnostní a sociální výchova rozvíjí praktické dovednosti, které žáci mohou využít v běžném životě. Jejím cílem je pomáhat každému žákovi utvářet praktické životní dovednosti a pomáhat vytvářet dobrý vztah k sobě samému i k ostatním lidem tak, aby získal dovednosti potřebné ke zdravému duševnímu a sociálnímu životu. Reflektuje osobnost žáka, jeho individuální potřeby i zvláštnosti. Učivem je žák sám, třída nebo sociální skupina žáků jako sociální organismus, konkrétní vztahy a praxe každodenní existence – různé situace, do nichž se žák dostává či dostat může v běžném provozu svého života. Všechna témata předmětu se vztahují ke každodenní životní realitě. Osobnostní a sociální výchova přispívá k utváření dobrých mezilidských vztahů ve třídě i mimo ni, vede žáky k účinné spolupráci, komunikaci, rozvoji a posílení osobnosti žáka sebepoznáním a sebeakceptací. Vhodným způsobem podněcuje a rozvíjí u žáků kreativitu a napomáhá v prevenci sociálně patologických jevů a škodlivých způsobů chování. Vyučující jsou vnímaví a empatičtí a vytvářejí takové prostředí, kde se každý žák cítí v bezpečí.

Předmět osobnostní a sociální výchova jako samostatný předmět vycházející obsahově z průřezového tématu Osobnostní a sociální výchova a z korelujících výstupů vzdělávacího oboru Výchova k občanství je vyučován v 6. ročníku v jednod hodinové týdenní dotaci. Výuka probíhá prakticky prostřednictvím vhodných her, cvičení a modelových situací.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- dbáme na dostatečný prostor pro reflexi, v níž žáci hodnotí vlastní pocity, postřehy, zkušenosti
- výuku stavíme na osobním prožitku žáků v aktivitách, které umožňují žákům nejdříve „prožít“ a pak následně o prožitku „přemýšlet“

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme dostatek námětů k řešení problémů
- nabízíme modelové situace
- volíme pro práci takové aktivity, které umožňují žákům přenést se do jakékoliv situace a umožní jim „nanečisto“ prožít nejrůznější pocity
- aktivitami navozujeme v žácích pocit vnitřní aktivity a radosti z učení, které mají za úkol probouzet v žácích zvědavost a vytvořit ve třídě atmosféru, ve které učení bude produktivní a zábavné

Kompetence komunikativní

- podporujeme a rozvíjíme diskusi
- povzbuzujeme žáky k otevřenosti a také k tomu, aby si uvědomili, že nesouhlasit je přirozené
- rozvíjíme v žácích účinné komunikační schopnosti, které jim pomohou řešit konflikt
- zařazujeme úkoly, při kterých jsou žáci vedeni ke komunikaci a spolupráci
- vedeme k tomu, aby dokázal vyjádřit a obhájit svůj názor a aby zároveň toleroval názory druhých

Kompetence sociální a personální

- nabízíme prožitkové aktivity a jejich společné sdílení
- učíme respektovat pravidla při práci v týmu
- vedeme ke spolupráci a k respektování názorů jiných, k vytváření přátelských mezilidských vztahů
- povzbuzujeme žáky k ocenění práce druhých
- učíme žáky dovednostem řešení konfliktu, analyzování sociálních situací
- budujeme ve škole zdravé klima a orientujeme ho na dovednosti komunikace a kooperace

- vytváříme podmínky pro to, aby si každý žák mohl uvědomit svou vlastní identitu
- pomáháme tvorbě pozitivního a vyrovnaného sebepojetí

Kompetence občanské

- učíme k odpovědnosti
- využíváme různých her a modelových situací
- rozvíjíme dovednosti o ochraně svého zdraví i zdraví ostatních

Kompetence pracovní

- vedme k dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny
- umožňujeme žákům navrhovat vlastní společná pravidla a sledujeme jejich dodržování
- motivujeme k využití znalostí a zkušeností v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje

6. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
		rozvoj schopností poznávání – cvičení smyslového vnímání, pozornosti a soustředění, cvičení dovedností zapamatování, řešení problémů; dovednosti pro učení a studium	soustředění, myšlenkové operace, empatické vnímání, emocionální vnímání, vůle, učební styly, techniky učení
		sebezpoznání a sebepojetí – já jako zdroj informací o sobě; druhí jako zdroj informací o mně, moje tělo, moje psychika (temperament, postoje, hodnoty), co o sobě vím a co ne; jak se promítá mé já v mém chování, můj vztah k sobě samému, moje učení; moje vztahy k druhým lidem, zdravé a vyrovnané sebepojetí	sebezpoznání, sebepojetí, vztah k sobě samému a k jiným lidem, můj učební styl
		seberegulace a sebeorganizace – cvičení sebekontroly, sebeovládání – regulace vlastního jednání i prožívání, vůle, organizace vlastního času, plánování učení a studia, stanovování osobních cílů a kroků k jejich dosažení	sebekontrola, sebeovládání, organizace vlastního času, plánování učení a studia
		psychohygiena – dovednosti pro pozitivní naladění mysli a dobrý vztah k sobě samému; sociální dovednosti pro předcházení stresům v mezilidských vztazích, dobrá organizace času, dovednosti zvládání stresových situací (rozumové zpracování problému, uvolnění/relaxace, efektivní komunikace atd.), hledání pomoci při potížích	psychohygiena
		kreativita – cvičení pro rozvoj základních rysů kreativity (pružnosti nápadů, originality, schopnosti vidět věci jinak,	kreativita a tvořivost

		citlivosti, schopnosti dotahovat nápady do reality), tvořivost v mezilidských vztazích	
		poznávání lidí – vzájemné poznávání se ve skupině/třídě, rozvoj pozornosti vůči odlišnostem a hledání výhod v odlišnostech, chyby při poznávání lidí	poznávání lidí, odlišnost
		mezilidské vztahy – péče o dobré vztahy, chování podporující dobré vztahy, empatie a pohled na svět očima druhého, respektování, podpora, pomoc, lidská práva jako regulativ vztahů; vztahy a naše skupina/třída (práce s přirozenou dynamikou dané třídy jako sociální skupiny)	mezilidské vztahy, tolerance, respektování, lidská práva, diskriminace, předsudky, stereotypy, prosociální chování
		komunikace – řeč těla, řeč zvuků a slov, řeč předmětů a prostředí vytvářeného člověkem, řeč lidských skutků, cvičení pozorování a empatického a aktivního naslouchání, dovednosti pro verbální i neverbální sdělování (technika řeči, výraz řeči, cvičení v neverbálním sdělování), specifické komunikační dovednosti (monologické formy – vstup do tématu „rétorika“), dialog (vedení dialogu, jeho pravidla a řízení, typy dialogů); komunikace v různých situacích (informování, odmítání, omluva, pozdrav, prosba, přesvědčování, řešení konfliktů, vyjednávání, vysvětlování, žádost apod.), efektivní strategie: asertivní komunikace, dovednosti komunikační obrany proti agresi a manipulaci, otevřená a pozitivní komunikace, pravda, lež a předstírání v komunikaci	verbální a neverbální komunikace
		kooperace a kompetice – rozvoj individuálních dovedností pro kooperaci (seberegulace v situaci nesouhlasu, odporu apod., dovednost odstoupit od vlastního nápadu, dovednost navazovat na druhé a rozvíjet vlastní linku jejich myšlenky, pozitivní myšlení apod.), rozvoj sociálních dovedností pro kooperaci (jasná a respektující komunikace, řešení konfliktů, podřízení se, vedení a organizování práce skupiny), rozvoj individuálních a sociálních	kooperace, kompetice, řešení konfliktů

		dovedností pro etické zvládání situací soutěže, konkurence	
		řešení problémů a rozhodovací dovednosti – dovednosti pro řešení problémů a rozhodování z hlediska různých typů problémů a sociálních rolí, problémy v mezilidských vztazích, zvládání učebních problémů vázaných na látku předmětů, problémy v seberegulaci	řešení problémů, problémy v mezilidských vztazích, potíže s učením
		hodnoty, postoje, praktická etika – analýzy vlastních i cizích postojů a hodnot a jejich projevů v chování lidí, vytváření povědomí o kvalitách typu odpovědnost, spolehlivost, spravedlivost, respektování atd., pomáhající a prosociální chování (člověk neočekává protislužbu), dovednosti rozhodování v eticky problematických situacích všedního dne	praktická etika
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI			
VO-9-1-06	zhodnotí a na příkladech doloží význam vzájemné solidarity mezi lidmi, vyjádří své možnosti, jak může v případě potřeby pomáhat lidem v nouzi a jak pomoci v situacích ohrožení a obrany státu	uvědomí si význam vzájemné solidarity mezi lidmi v obtížných životních situacích, respektuje odlišné názory či zájmy lidí i odlišné způsoby jejich chování i myšlení, je tolerantní k menšinám, navrhuje způsoby pomoci lidem v nouzi a v případě potřeby jim dokáže přiměřeně pomáhat, vysvětlí, proč je důležitá vzájemná solidarita mezi lidmi v situacích ohrožení (záplavy, požáry apod.) a při obraně státu	lidská solidarita, pomoc lidem v nouzi, rovnost a nerovnost, rovné postavení mužů a žen
VO-9-1-07	uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích, případně neshody či konflikty s druhými lidmi řeší nenásilným způsobem	uplatňuje vhodné způsoby komunikace v různých životních situacích	mezilidská komunikace a její projevy, konflikty v mezilidských vztazích
VO-9-1-08	objasní potřebu tolerance ve společnosti, respektuje kulturní zvláštnosti i odlišné názory, zájmy, způsoby chování a myšlení lidí, zaujímá tolerantní postoje k menšinám	dokáže respektovat kulturní zvláštnosti a odlišné názory, způsoby chování a myšlení lidí	sociální vztahy
VO-9-1-09	rozpozná netolerantní, rasistické, xenofobii a extremistické projevy v chování lidí a zaujímá aktivní postoj proti všem projevům lidské nesnášenlivosti	rozpozná jednotlivé projevy lidské nesnášenlivosti a umí zaujmout proti nim aktivní postoj	problémy lidské nesnášenlivosti
ČLOVĚK JAKO JEDINEC			
VO-9-2-01	objasní, jak může realističtější poznání a hodnocení vlastní osobnosti a potenciálu pozitivně	respektuje odlišné názory či zájmy lidí i odlišné způsoby jejich	člověk jako osobnost

	ovlivnit jeho rozhodování, vztahy s druhými lidmi i kvalitu života	chování i myšlení, pochopí význam pojmu osobnost z psychologického sociologického hlediska	
VO-9-2-03	rozpoznává projevy záporných charakterových vlastností u sebe i u druhých lidí, kriticky hodnotí a vhodně koriguje své chování a jednání		
VO-9-2-02	posoudí vliv osobních vlastností na dosahování individuálních i společných cílů, objasní význam vůle při dosahování cílů a překonávání překážek	pochopí, co vytváří rozdílnost jednotlivých osobností, pochopí, že každý člověk má kladné a záporné vlastnosti a že je důležité rozvíjet dobré stránky osobnosti a potlačovat špatné, seznámí se s pojmy charakter, svědomí, egoismus	osobní psychické vlastnosti, dovednosti a schopnosti, charakter, temperament, vrozené předpoklady, osobní potenciál, egoismus a svědomí
VO-9-2-04	popíše, jak lze usměrňovat a kultivovat charakterové a volní vlastnosti, rozvíjet osobní přednosti, překonávat osobní nedostatky a pěstovat zdravou sebedůvěru		

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro osobnostní a sociální výchovu

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
ČLOVĚK VE SPOLEČNOSTI žák VO -9-1-06p v modelové situaci uplatní dovednosti potřebné k ochraně osob za mimořádných událostí VO-9-1-07p respektuje mravní principy a pravidla společenského soužití VO-9-1-07p uplatňuje vhodné způsoby chování a komunikace v různých životních situacích a rozlišuje projevy nepřiměřeného chování a porušování společenských norem VO-9-1-08p rozpoznává hodnoty přátelství a vztahů mezi lidmi a je ohleduplný ke starým, nemocným a postiženým spoluobčanům VO-9-1-09p je seznámen s nebezpečím rasismu a xenofobie VO-9-1-08p respektuje kulturní zvláštnosti, názory a zájmy minoritních skupin ve společnosti
ČLOVĚK JAKO JEDINEC žák VO-9-2-01p chápe význam vzdělávání v kontextu s profesním uplatněním VO-9-2-04p formuluje své nejbližší plány

MEDIÁLNÍ VÝCHOVA

Povinný předmět mediální výchova vychází ze současné potřeby umět se lépe orientovat v mediálním prostředí, neboť média tvoří významnou součást našeho života. Jsou spoluvůrci obrazu světa kolem nás. Skrze ně svět poznáváme, bavíme se, vzděláváme se, nakupujeme. S médii se probouzíme i usínáme, provázejí nás na cestě do školy, trávíme v jejich společnosti volný čas. Žáci se díky mediální výchově učí využívat média jako zdroje informací, poučení a zábavy. Jsou schopni vytvářet vlastní mediální produkty. Získávají potřebnou orientaci v široké mediální nabídce i nezbytný kritický odstup od jejího působení a uvědomí si, že média ovlivňují nejen naše životní potřeby, postoje a hodnotová měřítka, ale určují i společenské trendy. Cílem předmětu je rozvíjet mediální gramotnost do takové úrovně, aby žák dokázal využít mediální nabídky ve svůj prospěch a dokázal se orientovat a pohybovat ve virtuálním mediálním prostoru.

Mediální výchova je jako samostatný předmět vyučována v 9. ročníku jednu hodinu týdně. Výuka probíhá v kmenové třídě a kvůli velice úzkým mezipředmětovým vztahům s informačními a komunikačními technologiemi i v učebně informatiky. Výuka je vhodně doplňována o exkurze, žáci se spolupodílejí na vytváření školního časopisu, jsou motivováni k tomu, aby přispívali i vhodnými zprávami do regionálních periodik.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k porovnávání a třídění vlastních informací, k efektivnímu učení a k plánování a vlastní organizaci učení
- učíme vytvářet vlastní mediální sdělení
- vedeme ke kritickému myšlení

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme dostatek námětů k samostatnému zpracovávání a řešení problémů
- nabízíme modelové situace
- vedeme ke tvořivosti a aktivitě, k promýšlení vlastních postupů a nápadů

Kompetence komunikativní

- zařazujeme úkoly, při kterých jsou žáci vedeni ke komunikaci a spolupráci
- vedeme k tomu, aby dokázal vyjádřit a obhájit svůj názor a aby zároveň toleroval názory druhých
- rozvíjíme kulturu mluveného i psaného projevu
- poskytujeme dostatečný prostor pro diskuzi

Kompetence sociální a personální

- nabízíme prožitkové aktivity a jejich společné sdílení
- vedeme k tomu, aby žáci dokázali hodnotit svoji práci i práci ostatních
- učíme respektovat pravidla při práci v týmu
- vedeme ke spolupráci a k respektování názorů jiných, k vytváření přátelských mezilidských vztahů

Kompetence občanské

- žák dokáže odlišit fakta od názorů a hodnocení, ověřit fakta pomocí otázek nebo porovnáváním s dostupnými informačními zdroji
- žák rozlišuje subjektivní a objektivní sdělení a rozpozná manipulativní komunikaci v masmédiích a zaujímá k ní kritický postoj
- vedeme k samostatnému výběru obsahu, zpracování a uveřejňování mediálních sdělení a přejímání za ně zodpovědnost

Kompetence pracovní

- vedeme k dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny
- klademe důraz na dodržování pokynů při práci a pracovních postupech
- motivujeme k využití znalostí a zkušeností v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje

9. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
		kritické čtení a vnímání mediálních sdělení – pěstování kritického přístupu ke zpravodajství a reklamě; rozlišování zábavních („bulvárních“) prvků ve sdělení od	mediální sdělení, kritické čtení a vnímání mediálních sdělení, kritický přístup

		informativních a společensky významných; hodnotící prvky ve sdělení (výběr slov a záběrů), hledání rozdílu mezi informativním, zábavním a reklamním sdělením, chápání podstaty mediálního sdělení, objasňování jeho cílů a pravidel, identifikování základních orientačních prvků v textu	
		interpretace vztahu mediálních sdělení a reality – různé typy sdělení, jejich rozlišování a jejich funkce, rozdíl mezi reklamou a zprávou a mezi „faktickým“ a „fiktivním“ obsahem; hlavní rysy reprezentativnosti (rozlišení reality od stereotypů zobrazovaných médií jako reprezentace reality), vztah mediálního sdělení a sociální zkušenosti (rozlišení sdělení potvrzujících předsudky a představy od sdělení vycházejících ze znalosti problematiky a nezaujatého postoje), identifikace společensky významných hodnot v textu, prvky signalizující hodnotu, o kterou se sdělení opírá, identifikace zjednodušení mediovaných sdělení, opakované užívání prostředků (ve zpravodajství, reklamě i zábavě)	publicistika, žurnalistika, zpravodajství, infotainment, reklama, jazykové prostředky médií, stereotypy a předsudky v mediálních sděleních
		stavba mediálních sdělení – příklady pravidelností v uspořádání mediovaných sdělení, zejména ve zpravodajství (zpravodajství jako vyprávění, sestavování příspěvků podle kritérií), principy sestavování zpravodajství a jejich identifikace, pozitivní principy (význam a užitečnost), zezábavňující principy (negativita, blízkost, jednoduchost, přítomnost), příklady stavby a uspořádání zpráv (srovnávání titulních stran různých deníků) a dalších mediálních sdělení (například skladba a výběr sdělení v časopisech pro dospívající)	tvorba příspěvků, zprávy v médiích
		vnímání autora mediálních sdělení – identifikování postojů a názorů autora v mediovaném sdělení; výrazové prostředky a jejich uplatnění pro vyjádření či zastření názoru a postoje i pro záměrnou manipulaci; prvky signalizující	autor mediálního sdělení, výrazové prostředky a jejich uplatnění, manipulace, dezinformace, fake news, hoax, nebezpečné jevy v mediálním prostoru (trolování, hejt, hate speech, kybergrooming a sexting)

		explicitní či implicitní vyjádření hodnocení, výběr a kombinace slov, obrazů a zvuků z hlediska záměru a hodnotového významu	
		fungování a vliv médií ve společnosti – organizace a postavení médií ve společnosti, faktory ovlivňující média, interpretace vlivů působících na jejich chování; způsoby financování médií a jejich dopady, vliv médií na každodenní život, společnost, politický život a kulturu z hlediska současné i historické perspektivy, role médií v každodenním životě jednotlivce, vliv médií na uspořádání dne, na rejstřík konverzačních témat, na postoje a chování, role médií v politickém životě (předvolební kampaně a jejich význam), vliv médií na kulturu (role filmu a televize v životě jednotlivce, rodiny, společnosti), role médií v politických změnách	masová média v současnosti, vývoj médií, fungování a vliv médií ve společnosti
		tvorba mediálního sdělení – uplatnění a výběr výrazových prostředků a jejich kombinací pro tvorbu věcně správných a komunikačně (společensky a situačně) vhodných sdělení, tvorba mediálního sdělení pro školní časopis, rozhlas, televizi či internetové médium; technologické možnosti a jejich omezení	tvorba mediálních sdělení
		práce v realizačním týmu – redakce školního časopisu, rozhlasu, televize či internetového média, utváření týmu, význam různých věkových a sociálních skupin pro obohacení týmu, komunikace a spolupráce v týmu, stanovení si cíle, časového harmonogramu a delegování úkolů a zodpovědnosti, faktory ovlivňující práci v týmu, pravidelnost mediální produkce	realizační tým, redakce časopisu, komunikace a spolupráce v týmu
VO-9-1-05	kriticky přistupuje k mediálním informacím, vyjádří svůj postoj k působení propagandy a reklamy na veřejné mínění a chování lidí	charakterizuje prostředky masové komunikace	masová kultura, prostředky masové komunikace, masmédia

5.10.2 NEPOVINNÉ PŘEDMĚTY

NÁBOŽENSTVÍ

Nepovinný předmět náboženství je vyučován podle § 15 zákona č. 561/2004 Sb., a to s časovou dotací jedné hodiny týdně, jeho výuka probíhá ve třídě. Je nabízen žákům 1.–5. ročníku, realizuje se podle aktuálního zájmu a je určen všem, kteří projeví zájem. Předmět umožňuje žákům formulovat otázky týkající se základních životních hodnot, postojů a jednání, konfrontovat je s vědecky a nábožensky (křesťansky) formulovanými pohledy na svět a hledat svou vlastní životní hodnotovou orientaci. Nabízí přístup k biblickému poselství, k učení křesťanských církví a k jejich tradici a otevírá možnost života s církví.

Obsahy jednotlivých ročníků jsou děleny do tematických celků, které na sebe spirálovitě navazují a cyklicky se prolínají. Nepovinný předmět náboženství se v širším slova smyslu orientuje na obecně lidské jevy, jako jsou důvěra, vděčnost, odpouštění, radost, štěstí, ochota pomoci nebo schopnost tušení dimenzí, které člověka přesahují. V tomto pojetí kultivuje duchovní rozměr osobnosti, který je vlastní každému člověku. Doprovází dítě v jeho otázkách po smyslu života vyjádřených v těchto existenciálních potřebách člověka: být přijímán a milován, poznávat měřítka a motivaci správného jednání a orientovat podle nich svůj život, moci se sdílet a mít životní perspektivu. Náboženství a víra postihují život ve všech dimenzích, vychovávají tak v člověku schopnost vnímat svůj život jako prostor, v němž se setkává také s Bohem. Předmět zachovává princip vzájemného vztahu mezi současným životem a vírou předávanou tradicí, inspiruje a udržuje dialog mezi oběma rovinami.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme žáky k třídění informací a na základě jejich propojení ke schopnosti využívat je v procesu učení a v praktickém křesťanském životě
- na základě biblických příběhů rozvíjíme schopnost žáků promýšlet události svého života
- vedeme žáky ke správnému používání termínů, symbolů a znaků, k jejich vysvětlení a uvedení do souvislostí
- vedeme žáky k porozumění symbolickému způsobu vyjadřování v biblických příbězích a o průběhu liturgického roku

Kompetence k řešení problémů

- vedeme žáky k věnování pozornosti morálním konfliktům v rozsahu dětských zkušeností a ke konfrontaci s Desaterem
- poskytujeme žákům dostatek příležitostí k diskuzím o sociálních kontextech, v nichž se odehrává křesťanské morální rozhodování
- vedeme žáky ke schopnosti obhájit svá etická rozhodnutí a k připravenosti nést za tato rozhodnutí odpovědnost, vedeme k reflexi problémových situací
- prohlubujeme porozumění různým typům textů zejména v oblasti textů poetických, obrazných a náboženských

Kompetence komunikativní

- poskytujeme žákům dostatek příležitostí k slovním či výtvarným projevům, v nichž mohou vyjádřit svůj názor
- vedeme žáky k rozlišování mezi typy předmětů a záznamů biblických, modlitebních, liturgických a mezi uměleckou literaturou a odbornými texty
- vedeme žáky k rozvoji neverbální komunikace a k porozumění symbolice liturgického jednání
- seznamujeme žáky s možnostmi mediálních prostředků a učíme je využívat tyto prostředky pro získávání informací

Kompetence sociální a personální

- vedeme žáky k promýšlení vlastního postoje vůči pluralitě světových názorů svých spolužáků

- vedeme žáky k uvědomění si, že patří do konkrétní sociální skupiny, v níž je schopen pozitivně působit
- vedeme žáky k ovlivňování vnitřního světa své osobnosti a vnímání sociálního významu událostí zažitých ve svém okolí

Kompetence občanské

- vedeme žáky k respektování vnitřních hodnot člověka, ke schopnosti vcítit se do situace ostatních lidí, k odmítání útlatu a hrubého zacházení
- vedeme žáky k uvědomění si povinnosti postavit se proti fyzickému i psychickému násilí, přičemž se zaměřujeme na sociální rozměr víry a hříchu
- rozvíjíme zodpovědný postoj žáka vůči sobě, světu i Bohu

Kompetence pracovní

- vedeme žáky k bezpečnému a účinnému používání materiálů, nástrojů a vybavení při zpracovávání daných témat ve výuce
- vyžadujeme dodržování vymezených pravidel a povinností z hlediska ochrany svého zdraví i zdraví druhých a ochrany životního prostředí
- zadáváme úkoly tak, aby žáci byli schopni využít poznatků z běžné praxe

1. ročník

Školní výstupy	Učivo
žáci jsou vedeni k vnímání křesťanských prvků v okolním světě, učí se citlivěji rozlišovat dobro a zlo, nacházejí první spontánní slova modlitby	Bůh nám dává život
žáci se seznamují s adventní a vánoční dobou, učí se ji vnímat jako dobu přípravy a oslavy Ježíšova narození	Bůh nám dává svého Syna
žáci začínají pracovat s biblickými texty a seznamují se s některými událostmi z Ježíšova života	Bůh nám dává své Slovo
žáci jsou uvedeni do postní doby a jsou jim přiblíženy velikonoční události	Bůh nám dává nový život
žáci mají vnímat společenství církve jako rodinu sjednocenou Duchem svatým	Bůh nám dává radost

2. ročník

Školní výstupy	Učivo
žáci hledají v biblických příbězích o stvoření světa a prvních lidech přítomnost Boží lásky	vše stvořené vypráví o Bohu
žáci se na základě biblických textů seznámí s příslibem záchrany člověka po hříchu	Bůh k nám mluví
žáci si připomenou a prohloubí znalosti o událostech doby vánoční a seznámí se s příběhy z Ježíšova dětství	Bůh k nám přichází
žáci dovedou na základě biblických textů převyprávět některé Ježíšovy zázraky, prohlubují si také znalosti o Velikonocích	ten, který má moc
žáci se seznamují s postavou Panny Marie	následování Ježíše
žáci se seznamují s událostmi Seslání Ducha svatého	společenství církve

3. ročník

Školní výstupy	Učivo
žáci si na základě již osvojených znalostí připomenou příběh o stvoření prvních lidí, hříchu a jeho důsledcích	Bůh k nám přichází
žáci se seznámí se zněním Desatera a prochází jednotlivá přikázání, objevují v nich pravidla pro šťastný život	Desatero, cesta ke štěstí
žáci jsou na základě biblických příběhů seznámeni s pojmy svědomí, odpuštění a navrhuji řešení situací, kdy jednání ve shodě se svědomím přináší člověku radost, seznámí se s působením svátosti smíření a s jejím průběhem	pozvání k hostině – příprava na sv. smíření

žáci se na základě biblického textu o Poslední večeři a také vlastních zkušeností seznámí s průběhem mše svaté, dovedou zařadit jednotlivé části mše, pokud je to možné, orientují se v liturgickém prostoru kostela	Hostina s Ježíšem – mše svatá
žáci si připomenou znalosti o událostech Velikonoc až do Letnic a doplní si informace ze života Panny Marie	společenství církve

4. ročník

Školní výstupy	Učivo
žáci se seznámí s Písmem svatým a jeho rozdělením, dovedou uvést počty knih a základní názvy	Bible – Starý a Nový zákon
žáci si připomenou biblické texty o povolání apoštolů a šíření Ježíšova učení	povolání k novému životu – povolání apoštolů
žáci se na základě biblických textů učí vnímat moc a milost Boží	Ježíšovy zázraky
žáci umí vysvětlit pojem podobenství a zkouší některá reprodukovat a vysvětlit jejich obsah	Ježíšova podobenství
žáci si připomenou a prohloubí znalosti o jednotlivých událostech Velikonoc	velikonoční události
žáci se seznámí s událostmi ze života prvotní církve, vnímají návaznost mezi apoštoly a biskupy	Ježíš žije v církvi
žáci si propojí znalosti z vlastivědy o příchodu křesťanství na naše území	radostná zvěst přichází k nám

5. ročník

Školní výstupy	Učivo
žáci si připomenou rozdělení Bible, zaměří se na části Starého zákona	dějiny spásy – Bůh slibuje záchranu
žáci dovedou na základě biblických textů převyprávět příběhy patriarchů a hledat v nich vzory pro vlastní život	patriarchové
žáci dovedou vyjmenovat některé postavy z období soudců a znají jejich příběhy	doba soudců
žáci se seznámí s postavami starozákonních králů, najdou v jejich příbězích, co bylo dobré a co zlé	doba královská
žáci dovedou vyjmenovat některé z proroků a dovedou převyprávět jejich příběhy	proroci
žáci si propojí získané vědomosti ze Starého zákona s velikonočními událostmi a životem, smrtí a zmrtvýchvstáním Ježíše	naplnění proroctví v Ježíši

5.10.3 POVINNĚ VOLITELNÉ PŘEDMĚTY

KONVERZACE V ANGLICKÉM JAZYCE

Konverzace v anglickém jazyce doplňuje a prohlubuje předmět anglický jazyk a v probíraných tématech na něj navazuje. Zároveň vybavuje žáka znalostmi a dovednostmi, které mu umožňují správně vnímat různá jazyková sdělení, rozumět jim, rozvíjet osvojené gramatické jevy, rozšiřovat slovní zásobu žáků a vést je k tomu, aby jazyk prakticky používali, vhodně se vyjadřovali a uplatňovali i prosazovali výsledky svého poznání.

Vyučovací předmět konverzace v anglickém jazyce je vyučován jako samostatný povinně volitelný předmět, který je zařazen do 7. a 8. ročníku s časovou dotací dvou hodin týdně. Výuka probíhá v kmenových třídách, v jazykových učebnách nebo v učebně informatiky a je vhodně doplňována o exkurze.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k pochopení důležitosti schopnosti komunikace pro praktický život i pro další rozvoj vzdělávání
- vedeme žáky ke skupinové i samostatné práci, k prohlubování studijních návyků a jejich

dodržování

- vytváříme modelové situace
- podporujeme žáky v práci s informačními zdroji, jak informace vyhledávat, zpracovávat a třídit je

Kompetence k řešení problémů

- předkládáme dostatek námětů k samostatnému zpracovávání a řešení problémů
- reagujeme na aktuální problémové situace, kterou využíváme a analyzujeme, navozujeme modelové situace
- vedeme k sebereflexi
- zadáváme úkoly, při kterých žáci kombinují informace z různých zdrojů
- s chybou žáka pracujeme jako s příležitostí, jak ukázat cestu ke správnému řešení
- podněcujeme žáky k diskuzi

Kompetence komunikativní

- poskytujeme prostor pro rozhovor a diskuzi
- vedeme žáky ke skupinové práci
- zařazujeme prvky dramatické výchovy
- umožňujeme žákům prezentovat výsledky své práce

Kompetence sociální a personální

- nabízíme prožitkové aktivity a jejich společné sdílení
- společně s žáky vytváříme pravidla pro práci ve skupině a důsledně vyžadujeme dodržování pravidel
- seznamujeme se zásadami společenského chování v anglicky mluvícím prostředí
- volíme formy a metody, při nichž mohou žáci spolupracovat. Při skupinové práci dbáme na různé úrovně žáků a střídání rolí
- vedeme k tomu, aby žáci dokázali hodnotit svoji práci i práci ostatních

Kompetence občanské

- sledujeme úspěšnost jednotlivých žáků, oceňuje jejich pokrok a podporuje jejich zdravé sebevědomí
- vedeme k orientaci se v reáliích (historických a geografických) v anglicky mluvících zemích
- vedeme žáky ke snášenlivosti a toleranci odlišných kultur a tradic

Kompetence pracovní

- vytváření pracovních pravidel s žáky a jejich důsledné dodržování
- umožňujeme žákům pracovat s materiály a zdroji a vedeme je k jejich správnému užití
- motivujeme k využití angličtiny k získávání informací potřebných pro vzdělávání, tj. k práci s anglickými texty

7. ročník

Školní výstupy	Učivo
má přehled o reáliích zemí studovaného jazyka a vlastní země, využívá četby k získání nových poznatků. Zachytí hlavní poznatky z přečteného textu a textu vyslechnutého	reálie zemí studovaného jazyka a vlastní země, bydlení, město, obchody a nakupování, škola, koníčky, volný čas, zábava a sport, části lidského těla a zdraví, zvířata, roční období a svátky v roce, jídlo a stravování, cestování a dovolená
pohotově se vyjadřuje v běžných každodenních situacích, zapojuje se do diskuze, pomocí argumentace obhajuje své stanovisko	argumentace v angličtině, společenské fráze
pochopí smysl textu, odvodí význam neznámých slovních spojení, pracuje se slovníky a dalšími příručkami, vyhledává informace na internetu	rozšiřování slovní zásoby, práce s autentickými materiály, novinami,

	časopisy, práce s internetem, tvorba projektů
hovoří o daných tématech, samostatně se vyjadřuje, vyjadřuje svoje názory a myšlenky	konverzace v rámci probíraných tematických okruhů, dramatizace, tvorba vlastních příběhů ve skupině, anglické písně
domluví se v běžných každodenních situacích	představení se, poděkování, prosba, omluva, domluvení schůzky, přání, žádost o pomoc, odmítnutí, vyjádření souhlasu a nesouhlasu, vyjádření vlastního postoje k problému

8. ročník

Školní výstupy	Učivo
má přehled o reáliích zemí studovaného jazyka, využívá četby k získávání nových poznatků, zachytí hlavní myšlenky z přečteného a vyslechnutého textu	četba a reprodukce textů s tematikou reálií studovaného jazyka a jazyka vlastní země, místo, kde žiji, město, venkov, obchod, nakupování, jídlo a stravování, škola, volný čas, koníčky, zábava, sport, oblečení a móda, lidské tělo a zdraví, počasí a příroda, věda a technologie
pohotově se vyjadřuje v běžných každodenních situacích, zapojuje se do diskuze, pomocí argumentace obhajuje své stanovisko	Navrhne řešení problémů a požádá o pomoc při jejich řešení, užívá společenské fráze, poskytne radu, vyjádří svůj názor
počepí smysl textu, odvodí význam neznámých slovních spojení, pracuje se slovníky a dalšími příručkami, vyhledává informace	rozšiřování slovní zásoby, mezinárodně užívaná slova, slova převzatá, idiomy, práce s autentickými materiály, školní projekt
hovoří o daných tématech, samostatně vyjadřuje své myšlenky a názory	Konverzace, dramatizace, anglická hudba

PŘÍRODOVĚDNÁ PRAKTIKA

Vyučovací předmět Přírodovědná praktika vede žáka k praktické aplikaci přírodovědných poznatků a uvědomování si potřeby teoretických znalostí a jejich užitečnosti pro uplatnění v životě, rozvíjí dovednost pozorovat objektivními metodami, experimentovat, vytvářet a ověřovat hypotézy, vyvozovat z nich závěry a ty ústně i písemně interpretovat.

Výuka směřuje k:

- podchycení a rozvíjení zájmu o poznávání základních přírodopisných jevů
- vytváření potřeb objevovat a vysvětlovat přírodopisné jevy
- k umění zacházet s laboratorní technikou – mikroskopem, lupou, laboratorní soupravou atd.
- schopnosti využívat objekty své práce šetrným způsobem
- získávání a upevňování dovedností pracovat podle pravidel bezpečné práce s chemikáliemi a dovednosti poskytnout první pomoc při úrazech s vybranými nebezpečnými látkami
- uvědomění nutnosti ekologického přístupu a potřeby

Mezi hlavní formy a metody práce patří samostatná práce, skupinová práce s využitím laboratorního vybavení (mikroskop, lupa, laboratorní sklo a chemické látky), přírodnin, atlasů, klíčů, počítačů (internetu), pracovních

listů, videa a výukových programů. Vše je doplněno přírodovědnými vycházkami hlavně do okolí školy, diskusemi, exkurzemi do muzea či jiných institucí a krátkodobými projekty.

Předmět přírodovědná praktika je vyučován jako povinně volitelný předmět v 7. a 8. ročníku s časovou dotací dvě hodiny týdně. Jedná se o samostatný předmět, který doplňuje a rozvíjí předměty přírodopis, chemie a fyziku a do kterého je vhodně integrován tematický okruh Práce s laboratorní technikou ze vzdělávací oblasti Člověk a svět práce. Výuka probíhá v běžných učebnách, v odborné učebně přírodopisu, popř. chemie, informatiky, v přírodě nebo těsném okolí školy.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme k porovnávání a třídění vlastních informací, k efektivnímu učení a k plánování a vlastní organizaci učení
- vedeme k pochopení přírodních zákonitostí s využitím mezipředmětových vztahů, a to především s předmětem přírodopis, chemie, fyzika a zeměpis
- umožňuje poznávat přírodu jako celek na základě znalostí jednotlivých druhů organismů a vztahů mezi nimi
- zabýváme se vlivem člověka na přírodu

Kompetence k řešení problémů

- vedeme ke zkoumání přírodních faktů a jejich souvislostí s využitím různých empirických metod (pozorování, experiment) i různých metod racionálního uvažování
- předkládáme dostatek námětů k samostatnému zpracovávání a řešení problémů
- vedeme žáky k aktivnímu hledání řešení problémů v přírodě
- nabízíme modelové situace
- vedeme ke tvořivosti a aktivitě, k promýšlení vlastních postupů a nápadů

Kompetence komunikativní

- vedeme k formulování myšlenek týkajících se různých přírodních procesů
- zařazujeme úkoly, při kterých jsou žáci vedeni ke komunikaci a spolupráci
- motivujeme ke vhodné argumentaci, obhajování výsledků své práce a svých názorů při diskusích, ke vhodné komunikaci mezi spolužáky a učiteli
- vedeme k tomu, aby dokázal vyjádřit a obhájit svůj názor a aby zároveň toleroval názory druhých
- poskytujeme dostatečný prostor pro diskuzi

Kompetence sociální a personální

- vedeme k účinné spolupráci ve skupině (např. při laboratorních pracích, projektech), podílu na vytvoření přátelských a korektních vztahů mezi spolužáky, k respektování práce a názorů druhých lidí
- posilujeme u žáků sebedůvěru i pocit zodpovědnosti
- nabízíme prožitkové aktivity a jejich společné sdílení
- vedeme k tomu, aby žáci dokázali hodnotit svoji práci i práci ostatních
- učíme respektovat pravidla při práci v týmu
- vedeme ke spolupráci a k respektování názorů jiných, k vytváření přátelských mezilidských vztahů
- povzbuzujeme žáky k ocenění práce druhých
- dbáme na to, aby se žáci ochotně podělili o pomůcky a materiál
- učíme schopnost organizovat si jednotlivé činnosti

Kompetence občanské

- vedeme k uvědomění si práv a povinností v souvislosti s ochranou životního prostředí, ochranou vlastního zdraví i zdraví ostatních
- učíme k odpovědnosti za svoji práci

Kompetence pracovní

- vedme k dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny
- klademe důraz na dodržování pokynů při práci a pracovních postupech
- motivujeme k využití znalostí a zkušeností v jednotlivých vzdělávacích oblastech v zájmu vlastního rozvoje

7. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU			
ČSP-9-6-01	vybere a prakticky využívá vhodné pracovní postupy, přístroje, zařízení a pomůcky pro konání konkrétních pozorování, měření a experimentů	pozoruje a připraví pokus, využívá různé pomůcky	pozorování, pokus
ČSP-9-6-02	zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl	zaznamená výsledky pozorování a pokusu, odvodí závěr	zpracování výsledků pokusu a pozorování
ČSP-9-6-03	vyhledá v dostupných informačních zdrojích všechny podklady, jež mu co nejlépe pomohou provést danou experimentální práci	vyhledá informace potřebné k vlastní práci, zná možnosti vyhledávání zdrojů informací	práce s textem, odbornou literaturou, příprava pokusu, pozorování
ČSP-9-6-04	dodržuje pravidla bezpečné práce a ochrany životního prostředí při experimentální práci	pracuje bezpečně s organickým i anorganickým materiálem, i s ohledem na životní prostředí	bezpečné zacházení se vzorky
ČSP-9-6-05	poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři	ošetří drobná poranění, zná postup při zajištění odborné pomoci při úrazech	zásady první pomoci
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY			
P-9-8-01	aplikuje praktické metody poznávání přírody	pozoruje a připraví pokus, využívá různé pomůcky	poznávání přírody
P-9-8-02	dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	seznámí se s pravidly bezpečnosti při poznávání přírody	pravidla bezpečného zacházení při práci s přírodninami
OBECNÁ BIOLOGIE A GENETIKA			
P-9-1-02	popíše základní rozdíly mezi buňkou rostlin, živočichů a bakterií a objasní funkci základních organel	pracuje s lupou a mikroskopem, zakreslí a popíše buňku	mikroskop, buňka, organely

8. ročník

Kód	Očekávané výstupy z RVP	Školní výstupy	Učivo
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY			
P-9-8-01	aplikuje praktické metody poznávání přírody	samostatně pozoruje a připraví pokus, využívá různé pomůcky	poznávání přírody
P-9-8-02	dodržuje základní pravidla bezpečnosti práce a chování při poznávání živé a neživé přírody	pracuje opatrně, bezpečně a dodržuje hygienická pravidla	bezpečné zacházení se vzorky živé i neživé přírody
PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU			
ČSP-9-6-02	zpracuje protokol o cíli, průběhu a výsledcích své experimentální	samostatně zaznamená výsledky pozorování a pokusu, odvodí	zpracování výsledků pokusu a pozorování, návrh badatelského postupu

	práce a zformuluje v něm závěry, k nimž dospěl	závěr, zamýšlí se nad dalšími možnostmi zkoumání	
--	--	--	--

Minimální doporučená úroveň v rámci podpůrných opatření pro přírodovědná praktika

Kód a očekávané výstupy z RVP
2. STUPEŇ
PRÁCE S LABORATORNÍ TECHNIKOU žák ČSP-9-6-01p vybere a prakticky využívá pracovní postup konkrétní laboratorní činnosti a dodrží kázeň při práci s přístroji, zařízením a pomůckami nutnými pro konání pozorování, měření, experimentu ČSP-9-6-04p dodržuje hygienu práce a zásady bezpečné práce s laboratorní technikou, příslušnými nástroji, přístroji a pomůckami při laboratorních činnostech ČSP-9-6-05 poskytne první pomoc při úrazu v laboratoři
PRAKTICKÉ POZNÁVÁNÍ PŘÍRODY žák P-9-8-01p využívá metody poznávání přírody osvojované v přírodopisu P-9-8-02p dodržuje základní pravidla bezpečného chování při poznávání přírody

SPORTOVNÍ HRY

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Sportovní hry představují formu pohybového učení a pohybové kultivace žáků a jsou zdrojem poznatků a námětů pro zdravotní, rekreační i sportovní využití pohybu v režimu školy i mimo ni. Ve sportovních hrách žáci nacházejí prostor k osvojování a prohlubování pohybových dovedností. Učí se uplatňovat osvojené pohybové dovednosti. Zvykají si na rozličné sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti i míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků. Umožňuje žákům poznat vlastní pohybové možnosti.

Vzdělávání je zaměřeno na:

- osvojování nových pohybových dovedností
- ovládnutí a využívání různého sportovního náčiní a nářadí
- zdravý rozvoj tělesné zdatnosti a výkonnosti
- seznámení s návody pro pohybovou prevenci či korekci jednostranného zatížení nebo zdravotního oslabení
- uplatňování osvojených pohybových dovedností v různém prostředí a s různými účinky
- návyk na rozličné sociální role, které vyžadují spolupráci, tvořivost, překonávání zábran, objektivnost, rychlé rozhodování, organizační schopnosti i nutnou míru odpovědnosti za zdraví své i svých spolužáků
- propojování pohybových činností s dalšími oblastmi vzdělání jako je hudební výchova, estetika, poznávání a ochrana přírody, dopravní kázeň, hygiena, úrazová zábrana, etika, právo aj.

Předmět je vyučován jako povinně volitelný předmět v 7. a 8. ročníku s hodinovou dotací dvou hodiny týdně. Učivo je rozšiřující. Výuka probíhá v tělocvičně, na hřišti a ve volné přírodě.

VÝCHOVNÉ A VZDĚLÁVACÍ STRATEGIE PRO ROZVOJ KLÍČOVÝCH KOMPETENCÍ ŽÁKŮ

Kompetence k učení

- vedeme žáky k poznávání zdraví jako nejdůležitější životní hodnoty
- využíváme mezipředmětových vztahů, zejména s přírodopisem, výchovou ke zdraví a s informatikou

- vedeme žáky k samostatné organizaci sportovních volnočasových aktivit
- vedeme žáky k porozumění a používání názvosloví TV

Kompetence k řešení problémů

- stavíme žáky do rolí, kde musí projevit rozhodnost, úsudek, taktiku
- zadáváme žákům za úkol připravit soutěž nebo sportovní utkání
- vedeme žáky k ohleduplnému jednání, aby nedocházelo k poškození zdraví

Kompetence komunikativní

- organizujeme soutěže a zapojení do družstev
- vysvětlujeme pravidla jednání ve skupině (rozdělení rolí, taktika, hodnocení...)
- vedeme žáky k asertivnímu chování
- vedeme žáky k sebehodnocení
- umožňujeme žákům vlastní vyjadřování a obhájení názorů, postojů
- rozvíjíme spolupráci s jinými školami (přátelské turnaje...)
- poskytujeme dostatečný prostor pro diskuzi

Kompetence sociální a personální

- organizujeme častou práci v různorodých skupinách
- vytváříme modelové situace (zvládání kritických okamžiků ve sportu...)
- využíváme mezipředmětových vztahů (člověka jeho svět - základy 1. pomoci).

Kompetence občanské

- vybíráme takové aktivity, které podporují hru fair play
- uskutečňujeme praktické cvičení první pomoci druhým
- vytváříme modelové situace
- vymýšlíme hry podporující empatii, sociální citění

Kompetence pracovní

- umožňuje navrhovat společná pravidla
- dbáme na hodnocení a sebehodnocení žáků
- vedeme k dodržování pravidel bezpečnosti a hygieny
- vedeme k pozitivnímu vztahu k práci

7. ročník

Školní výstupy	Učivo
uplatňuje svou vůli ve vytrvalostních disciplínách, respektuje bezpečnost při pohybu v přírodě, rozšiřuje si učivo z hodin tělesné výchovy	atletika, základní pojmy, základní pravidla, základní techniky a taktiky již osvojených disciplín
dodržuje pravidla bezpečnosti, potlačuje strachové zábrany	gymnastika zaměřená na obtížnější sportovní činnosti, skoky na malé trampolíně
chápe základní pravidla her, používá správnou terminologii, zdokonaluje se v dovednostech získaných v hodinách tělesné výchovy	pravidla vybraných sportovních her, gestikulace rozhodčích, herní role a funkce (brankář, obránce, útočník, rozhodčí), herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy
uplatňuje taktiku jednotlivých sportovních her, rozšiřuje si učivo z hodin tělesné výchovy, rozlišuje role hráče a rozhodčího, zvládá terminologii	sportovní hry
zorganizuje závody nebo turnaj pro žáky nižších ročníků	závody, turnaj
používá základních pojmů z tělocvičného názvosloví	protahovací, kompenzační cvičení

uvědomuje si význam sebeobrany a následky zneužití bojových umění, osvojuje si postoje, pády, úchopy a vyproštění, snaží se odhadnout své možnosti v případě ohrožení, bojuje v duchu fair play, respektuje opačné pohlaví, uvědomuje si důležitost pomáhat handicapovaným	úpolové sporty – jejich význam pro sebeobranu, základní filosofie bojových a obranných činností, právní aspekty využití a zneužití úpolových činností, přetahy, přetlaky, pády, úpolové hry, základy sebeobrany, specifikace bezpečnosti, pády, navozování pádů, obrana proti přímému úderu a kopům
uvědomuje si pohybový projev při cvičení, uvědomuje si, že pravidelnost pohybového režimu vede k posílení zdraví	kondiční cvičení (bez náčiní, s náčiním), kruhové tréninky
zvládá základní pravidla her a základy pravidla organizace práce a bezpečnosti, vstěpuje si zásady hygieny a úrazové zábrany	drobné a průpravné pohybové hry, tradiční hry zaměřené na koordinaci, pohybovou představivost, soutěživost, cvičení s hudebním doprovodem, krátké samostatné skladby
vhodným cvičením usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, dokáže s ohledem na předcházející činnost vhodně volit relaxační cvičení, uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení, snaží se pravidelně do svého pohybového režimu zařazovat speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením	zdravotní cvičení

8. ročník

Školní výstupy	Učivo
uplatňuje svou vůli ve vytrvalostních disciplínách, respektuje bezpečnost při pohybu v přírodě, rozšiřuje si učivo z hodin tělesné výchovy	atletika, techniky a taktiky již osvojených disciplín
zodpovědně dodržuje pravidla bezpečnosti, potlačuje strachové zábrany	gymnastika zaměřená na obtížnější sportovní činnosti
dobře chápe základní pravidla her, rozlišuje role hráče a rozhodčího, zvládá terminologii, zdokonaluje si dovednosti získané z hodin tělesné výchovy	sportovní hry, pravidla vybraných sportovních her, gestikulace rozhodčích, herní role a funkce (brankář, obránce, útočník, rozhodčí), herní činnosti jednotlivce, herní kombinace, herní systémy, netradiční hry a novinky
používá základních pojmů z tělocvičného názvosloví	relaxační cvičení
uvědomuje si význam sebeobrany a následky zneužití bojových umění, zvládá osvojené postoje, pády, úchopy a vyproštění, dovede odhadnout své možnosti v případě ohrožení, bojuje v duchu fair play, respektuje opačné pohlaví, pomáhá handicapovaným	úpolové sporty, bezpečnost při úpolových sportech
uvědomuje si pohybový projev při cvičení, ví, že pravidelnost pohybového režimu vede k posílení zdraví.	posilovací cvičení (bez náčiní, s náčiním), kruhové tréninky
zvládá základní pravidla her a základy pravidla organizace práce a bezpečnosti, vstěpuje si zásady hygieny a úrazové zábrany	pohybové hry, tradiční hry zaměřené na koordinaci, pohybovou představivost, soutěživost, cvičení s hudebním doprovodem
vhodným cvičením usiluje o zlepšení své tělesné zdatnosti, dokáže s ohledem na předcházející činnost vhodně volit relaxační cvičení, uplatňuje odpovídající vytrvalost a cílevědomost při korekci zdravotních oslabení, zařazuje pravidelně a samostatně do svého pohybového režimu speciální vyrovnávací cvičení související s vlastním oslabením	zdravotní cvičení

zvládá základy orientačního běhu, chrání přírodu, zná základní principy bezpečného táboření, dokáže se orientovat v terénu, v případě nutnosti zvolí vhodné ukrytí, zhotoví nouzový přístřešek, dokáže zajistit teplo, vodu a potravu	základy orientačního běhu, táboření, přežití v přírodě, orientace, ukrytí, nouzový přístřešek, zajištění vody, potravy, tepla
--	--

6. HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

Nedílnou součástí výchovně vzdělávací práce školy je hodnocení a klasifikace žáků. Jde o složitý proces, který klade vysoké požadavky na všechny pedagogické pracovníky. Cílem těchto pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků je pomoci těmto pracovníkům a stanovit všem jednoznačně platná kritéria pro hodnocení. Hodnocení a klasifikace žáků základní školy je součástí jejich výchovy a vzdělávání. Účelem hodnocení a klasifikace je přispívat k odpovědnému vztahu žáka k výchově a vzdělávání v souladu se školskými předpisy. Výsledky hodnocení a klasifikace uvede škola na vysvědčení. Pravidla pro hodnocení žáků obsahují **zásady hodnocení průběhu a výsledků vzdělávání a chování ve škole a na akcích pořádaných školou, zásady a pravidla pro sebehodnocení žáků**. Pravidla hodnocení žáků vycházejí z platných právních dokumentů, a to z § 51 zákona č. 561/2004 Sb., o předškolním, základním, středním, vyšším odborném a jiném vzdělávání (školský zákon), v platném znění a z § 14 a následujících vyhlášky č. 48/2005 Sb., o základním vzdělávání a některých náležitostech plnění povinné školní docházky, v platném znění.

6.1 ZÁSADY KLASIFIKACE

- Hodnocení výsledků vzdělávání žáků vychází z posouzení míry dosažení výstupů pro jednotlivé předměty školního vzdělávacího programu. Hodnocení je pedagogicky zdůvodněné, odborně správné a doložitelné a respektuje individuální vzdělávací potřeby žáků a doporučení školského poradenského zařízení.
- Hodnocení výsledků vzdělávání žáků je vyjádřeno klasifikačními stupni.
- U žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními rozhodne ředitelka školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.

6.2 ZPŮSOBY ZÍSKÁVÁNÍ PODKLADŮ PRO HODNOCENÍ

Hodnocení chápeme jako proces neustálého poznávání a posuzování žáka, jeho vědomostí, dovedností, projevů a výkonů, ale i schopností, předpokladů, zájmů a dalších vlastností osobnosti. V rámci hodnocení posuzujeme výsledky učebních činností i všechny další projevy mající význam pro výchovně vzdělávací proces (úsilí, píle, zájem, spolupráce, aktivita apod.). Hodnocení musí být jednoznačné, srozumitelné, srovnatelné s předem stanovenými kritérii, věcné, všestranné, pedagogicky zdůvodnitelné, odborně správné a doložitelné.

Při klasifikaci přihlíží učitel k věkovým zvláštnostem žáka i k tomu, že žák mohl v průběhu klasifikačního období v učebních výkonech vlivem určité indispozice zakolísat. Hodnotící soudy učitele jsou založeny zejména na:

- písemném zkoušení (testy, doplňovačky, práce s textem, vyhledávání informací apod.),
 - praktické, grafické nebo pohybové zkoušení,
 - ústním zkoušení (znalosti, dovednosti, schopnosti),
 - projektech a jejich prezentaci,
 - referátech a jejich prezentaci,
 - práci ve skupině,
 - laboratorních a praktických cvičeních,
 - hodnocení domácí přípravy, včetně domácích úkolů,
 - sebehodnocení žáka,
 - pozorování žáka,
 - rozhovorech se žákem,
 - spolupráci s pedagogicko-psychologickou poradnou a rodinou,
 - výsledcích ze soutěží a olympiád, mimoškolní činnosti.
- Při hodnocení úrovně dosažení kompetencí se podklady pro hodnocení kompetence sociální, komunikativní a personální získávají zejména z práce a zvládnutí role při skupinové nebo partnerské výuce, kooperativního učení, respektování pravidel společné práce. Výborným nástrojem pro hodnocení zvláště kompetence sociální a komunikativní jsou různé školní projekty a akce, např.

zahraniční jazykové a poznávací zájezdy, školní blog, výlety, exkurze atd. Při posuzování úrovně kompetence k učení je kladen důraz zejména na čtení s porozuměním, práci s textem, orientaci v informacích, vyhodnocení správnosti informace a její použití v praxi (projekty, referáty, dramatizace atd.). Při posuzování úrovně kompetence k řešení problémů používáme zadávání problémových úvah z praxe, je usilováno o co nejširší propojení školního vzdělávacího programu s praktickým životem. Při hodnocení kompetence občanské sledujeme důsledně respektování individuálních zvláštností žáků a rozdílů mezi žáky, hodnotíme zapojení žáků do žákovské samosprávy, a jejich zapojení při tvorbě společných pravidel, event. vyjadřování ke školnímu vzdělávacímu programu. Při hodnocení kompetence pracovní především posuzujeme schopnost převést získané teoretické poznatky do praktického života formou zadáných úkolů, je důležité, aby žák objektivně dokázal vyhodnotit vlastní předpoklady pro budoucí profesní orientaci a aby znal nejběžnější profese a jejich náplň.

- b) Vzhledem k tomu, že hodnocení klíčových kompetencí je velmi obtížný a dlouhodobý proces, škola využívá a nadále bude využívat všech standardizovaných celoplošných republikově využívaných testů, (SCIO, Kalibro, Cermat).
- c) Písemná kontrolní práce je práce k prověření znalostí jednoho tematického celku. Čtvrtletní práce je práce shrnující učivo většího celku za 2–3 měsíce.
- d) Znamky získávají vyučující průběžně během celého klasifikačního období. Hodnocení na konci klasifikačního období v sobě kromě hodnocení úrovně znalostí a dovedností (znamky) zahrnuje nutně i komplexní hodnocení úrovně dosažených klíčových kompetencí se zaměřením na aspekty, které jsou uvedeny výše.
- e) Případy zaostávání žáků v učení a nedostatky v jejich chování se projednají na čtvrtletní, resp. pololetní klasifikační pedagogické radě.
- f) Výchovný poradce, případně třídní učitelé, jsou povinni seznamovat ostatní vyučující s doporučením vydaným školskými pedagogickými zařízeními, která mají vztah ke způsobu hodnocení a klasifikaci žáka a ke způsobu získávání podkladů pro klasifikaci. Údaje o nových vyšetřeních jsou součástí zpráv výchovného poradce nebo třídních učitelů na pedagogické radě. Doporučení vydaná školskými pedagogickými zařízeními jsou důvěrná.

Etické zásady při získávání podkladů pro klasifikaci

- vždy důvěřovat v žáka a možnosti jeho rozvoje
- vytváření učebních situací, jež dávají všem žákům reálnou šanci dosáhnout úspěchu
- otevřenost vůči vývoji
- chyba jako přirozený jev, průvodní znak učení – všichni žáci mohou dosáhnout učebních cílů, pokud jim bude poskytnut dostatečný čas na studium, opravování chyb a zvládnutí postupných kroků
- přiměřeně obtížné úkoly vzhledem k individuálním možnostem jednotlivých žáků
- individuální vztahová norma – hodnotit žáka vzhledem k jeho předchozím výkonům, individuálním předpokladům a míře vloženého úsilí
- podpora, povzbuzování, budování sebevědomí, vědomí vlastní hodnoty, uspokojování potřeby úspěchu
- před ověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva
- účelem zkoušení není nacházet mezery ve vědomostech žáka, ale hodnotit, co žák umí
- hodnotícími přístupy napomáhat rozvoji osobnosti žáka a jednoznačně podporovat jeho vzdělávací aktivitu (hodnota známky nepřekrývá význam hodnoty vzdělání)
- neklasifikovat žáky ihned po jejich návratu do školy (po nepřítomnosti delší než týden)
- zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy je nepřijatelné
- žáci nemusí dopisovat do sešitů látku za dobu nepřítomnosti, lze si učivo okopírovat
- veškerá doporučení z psychologických vyšetření, získaná od třídního učitele či výchovného poradce, jsou považována za důvěrná

6.3 PRAVIDLA HODNOCENÍ PRŮBĚHU VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

- a) Každému hodnocení musí předcházet jasné a srozumitelné seznámení žáka s cíli vzdělávání a k nim náležejících kritérií hodnocení. Žák má právo vědět, v čem a proč bude vzděláván a kdy, jakým způsobem a podle jakých pravidel bude v určité fázi vzdělávacího procesu hodnocen.
- b) Formy hodnocení:
- zaměřené na výsledek – na konci tematických celků učiva se hodnotí míra dosažení stanovených učebních cílů,
 - zaměřené na proces učení – průběžné shromažďování informací o stavu vědomostí, o přístupu k učení (zájem, úsilí) a individuálním pokroku žáků (učitel využívá těchto poznatků při poskytování zpětné vazby žákům a při plánování dalších hodin).
- c) Žák 1.–5. ročníku musí mít za pololetí:
- z *českého jazyka, matematiky a cizího jazyka* nejméně 5 známek, z toho žáci v 5. ročníku nejméně jednu za ústní zkoušení,
 - z předmětů patřících do vzdělávací oblasti *člověk a jeho svět a informatiky* alespoň 3 známky, z toho žáci v 5. ročníku nejméně jednu za ústní zkoušení,
 - v ostatních předmětech musí mít učitel k dispozici minimálně 2 známky,
 - v předmětech *výtvarná výchova, tělesná výchova, hudební výchova a pracovní činnosti* získávají žáci známky také za samostatnou práci, výkony a výtvary, skupinové práce, aktivitu v hodinách, ve výchovách učitel přihlídně ke schopnostem – talentu žáka, z toho vyplývajících možností a bude se přiklánět k pozitivnímu motivačnímu hodnocení.
- d) Žák 6.–9. ročníku musí mít za pololetí:
- z *českého jazyka, matematiky a cizího jazyka* nejméně 8 známek, z toho minimálně jednu z ústního zkoušení, v každém čtvrtletí se v českém jazyce a matematice píše čtvrtletní písemné práce (srovnávací ročníkové práce), které vyučující archivují jeden rok,
 - z *dějepis, zeměpis, přírodopis, fyziky, chemie a informatiky* alespoň 3 známky, z toho nejméně jednu za ústní zkoušení,
 - v ostatních předmětech musí mít učitel k dispozici minimálně 2 známky,
 - v předmětech *výchova k občanství a výchova ke zdraví* získávají žáci známky zejména za samostatné práce, skupinové práce, aktivitu, písemné zkoušení některých témat a samostatné prezentování svých názorů,
 - v předmětech *výtvarná výchova, tělesná výchova, hudební výchova, pracovní činnosti, osobnostní a sociální výchova* a v *povinně volitelných předmětech* je možno klasifikaci vytvořit na základě známek získaných hodnocením samostatné práce, výtvorů a výkonů žáků, písemných testů, výtvarných prací a plněním stanovených limitů.
- e) Výše stanovený počet známek je minimální a je za celé klasifikační období. Pouze ve výjimečných a řádně odůvodněných případech může být tento minimální počet známek individuálně snížen.
- f) Vyučující je povinen informovat o jednotlivých známkách zákonné zástupce prostřednictvím školního informačního systému zápisem do elektronické žákovské knížky.
- g) V případě mimořádného zhoršení prospěchu žáka informuje zákonné zástupce vyučující předmětu bezprostředně a prokazatelným způsobem prostřednictvím školního informačního systému, e-mailem, telefonicky nebo osobně.
- h) Údaje o klasifikaci a hodnocení chování žáka jsou sdělovány pouze zástupcům žáka, nikoli veřejně.
- i) Učitel klasifikuje jen probrané učivo, zadávání nové látky k samostatnému nastudování celé třídy není přípustné, před prověřováním znalostí musí mít žáci dostatek času k naučení, procvičení a zažití učiva. Prověřování znalostí lze provádět až po dostatečném procvičení učiva.
- j) Zkoušení je prováděno zásadně před kolektivem třídy, není možné individuální přezkušování po vyučování v kabinetech. Výjimka je možná jen na základě doporučení školského poradenského zařízení.
- k) Známkují se jen předložené práce žáků, nikoli zapomenutý úkol. Hodnotit nedostatečně neodevzdaný úkol je nepřipustné.

- l) Do známky z vyučovacího předmětu nezahrnujeme hodnocení žákova chování.
- m) Učitel oznamuje žákovi výsledek každé klasifikace, klasifikaci zdůvodňuje a poukazuje na klady a nedostatky hodnocených projevů, výkonů či výtvorů. Po ústním vyzkoušení oznámí učitel žákovi výsledek hodnocení okamžitě. Výsledky hodnocení písemných zkoušek a prací oznámí žákovi nejpozději do 10 dnů.
- n) Při návštěvě zákonných zástupců musí vyučující na požádání ukázat čtvrtletní a tematické práce žáka.
- o) Kontrolní písemné práce a další druhy zkoušek rozvrhne učitel rovnoměrně na celý školní rok, aby se nadměrně nehromadily v určitých obdobích.
- p) Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání také zákonným zástupcům. Učitel sděluje všechny známky a hodnocení, které bere v úvahu při celkové klasifikaci, žákovi a zástupcům žáka, a to prostřednictvím zápisů v žákovské knížce nebo v elektronické žákovské knížce.
- q) O termínu písemné zkoušky, která má trvat více než 30 minut, informuje vyučující žáky minimálně týden předem. Ostatní vyučující o tom informuje formou zápisu do třídní knihy. V jednom dni mohou žáci konat pouze jednu zkoušku uvedeného charakteru.
- r) Učitel je povinen vést soustavnou evidenci o každé klasifikaci žáka průkazným způsobem tak, aby mohl vždy doložit správnost celkové klasifikace i způsob získání známek. Z tohoto důvodu je nutné všechny větší písemné práce žáků uchovávat po dobu celého školního roku. V případě dlouhodobé nepřítomnosti vyučujícího nebo rozvázání pracovního poměru v průběhu klasifikačního období předá svůj klasifikační přehled zastupujícímu učiteli nebo vedení školy.
- s) Klasifikační stupeň určí učitel, který vyučuje příslušnému předmětu. Při dílčí klasifikaci lze používat motivační znaménka (například +, -, /) a motivační hodnocení (například razítka, samolepky).
- t) Při dlouhodobějším pobytu žáka mimo školu (lázeňské léčení, léčebné pobyty, dočasné umístění v ústavech apod.) vyučující respektuje známky žáka, které škole sdělí škola při instituci, kde byl žák umístěn. Žák se znovu nepřezkoušuje.
- u) V případě, že účast žáka ve výuce jakéhokoliv předmětu je nižší než 75 %, může vyučující tohoto předmětu rozhodnout o nehodnocení žáka.
- v) Zákonné zástupce žáka škola informuje o prospěchu a chování žáka pravidelně v žákovských knížkách a v elektronických žákovských knížkách, na třídních schůzkách a pravidelných hovorových hodinách, na které jsou písemně zváni. Zákonným zástupcům žáka, kteří se nemohli dostavit do školy v určený termín, poskytnou vyučující možnost individuální konzultace.
- w) Při hodnocení žáků cizinců, kteří plní v České republice povinnou školní docházku, se úroveň znalosti českého jazyka považuje za závažnou souvislost, která ovlivňuje jejich výkon.
- x) Pokud je klasifikace žáka stanovena na základě písemných nebo grafických prací, vyučující tyto práce uschovávají po dobu, během které se klasifikace žáka určuje nebo ve které se k ní mohou zákonní zástupci žáka odvolat – tzn. za příslušné klasifikační období včetně hlavních prázdnin, v případě žáků s odloženou klasifikací nebo opravnými zkouškami do 15.03., resp. 30.10. Opravené písemné práce musí být předloženy všem žákům a na požádání ve škole také zákonným zástupcům.
- y) Vyučující dodržují etické zásady při hodnocení.
- z) Uvedená základní východiska pro hodnocení a klasifikaci jsou závazná pro všechny vyučující.

6.4 PRAVIDLA HODNOCENÍ VÝSLEDKŮ VZDĚLÁVÁNÍ ŽÁKŮ

- a) Každé pololetí se vydává žákovi vysvědčení; za 1. pololetí se místo vysvědčení vydává žákovi výpis z vysvědčení.
- b) Hodnocení výsledků vzdělávání žáka na vysvědčení je vyjádřeno klasifikačním stupněm (dále jen klasifikace), slovně nebo kombinací obou způsobů.
- c) V případě, že je žák hodnocen slovně, převede se pro účely přijímacího řízení ke střednímu vzdělávání slovní hodnocení do klasifikace.
- d) U žáka s přiznanými podpůrnými opatřeními rozhodne ředitelka školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
- e) Na konci klasifikačního období, v termínu, který určí ředitelka školy, nejpozději však 48 hodin před jednáním pedagogické rady o klasifikaci, zapíše učitelé příslušných předmětů číslíci výsledky celkové

klasifikace do třídního výkazu, popř. elektronického systému školy, a připraví návrhy na umožnění opravných zkoušek, na klasifikaci v náhradním termínu apod.

- f) Při určování stupně prospěchu v jednotlivých předmětech na konci klasifikačního období se hodnotí kvalita práce a učební výsledky, jichž žák dosáhl za celé klasifikační období. Stupeň prospěchu se neurčuje na základě průměru z klasifikace za příslušné období. Výsledná známka za klasifikační období musí odpovídat hodnocení, které žák získal a které bylo sděleno zákonným zástupcům.
- g) Do vyššího ročníku postoupí žák, který na konci druhého pololetí prospěl ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem, s výjimkou předmětů výchovného zaměření stanovených rámcovým vzdělávacím programem a předmětů, z nichž byl uvolněn. Do vyššího ročníku postoupí i žák 1. stupně, který již v rámci 1. stupně opakoval ročník, a žák 2. stupně, který již v rámci 2. stupně opakoval ročník, a to bez ohledu na prospěch tohoto žáka.
- h) Nelze-li žáka hodnotit na konci 1. pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za 1. pololetí bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců po skončení prvního pololetí. Není-li možné hodnotit ani v náhradním termínu, žák se za 1. pololetí nehodnotí.
- i) Nelze-li žáka hodnotit na konci 2. pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení za 2. pololetí bylo provedeno nejpozději do konce září následujícího školního roku. V období měsíce září do doby hodnocení navštěvuje žák nejbližší vyšší ročník, případně znovu 9. ročník.
- j) Žák, který plní povinnou školní docházku, opakuje ročník, pokud na konci 2. pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen. To neplatí o žákovi, který na daném stupni základní školy již jednou ročník opakoval. Ředitelka školy může povolit žákovi na žádost jeho zákonného zástupce a na základě doporučení vyjádření odborného lékaře opakování ročníku z vážných zdravotních důvodů, a to bez ohledu na to, zda žák již na daném stupni opakoval ročník.
- k) Ředitelka školy může žákovi, který splnil povinnou školní docházku a na konci 2. pololetí neprospěl nebo nemohl být hodnocen, na žádost jeho zákonného zástupce a po posouzení jeho dosavadních studijních výsledků a důvodů uvedených v žádosti, povolit opakování ročníku.
- l) Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci 2. pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.

6.5 STUPNĚ HODNOCENÍ PROSPĚCHU A KRITÉRIA HODNOCENÍ

- a) Výsledky vzdělávání žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou hodnoceny tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména vzhledem k očekávaným výstupům formulovaným v učebních osnovách jednotlivých předmětů školního vzdělávacího programu, k vzdělávacím a osobnostním předpokladům a věku žáka. Klasifikace zahrnuje ohodnocení píle žáka a jeho přístupu ke vzdělávání, a to v souvislostech, které ovlivňují jeho výkon.
- b) Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem se v případě použití klasifikace hodnotí na vysvědčení stupni prospěchu:

- 1 – výborný
- 2 – chvalitebný
- 3 – dobrý
- 4 – dostatečný
- 5 – nedostatečný

- c) Při hodnocení chování žáka a při hodnocení stupněm prospěchu se na 1. stupni použije pro zápis stupně hodnocení číslice, na 2. stupni se použije slovní označení stupně hodnocení.
- d) Jestliže je žák z výuky některého předmětu v 1. nebo ve 2. pololetí uvolněn, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo uvolněn(a).
- e) Nelze-li žáka z některého nebo ze všech předmětů v 1. nebo 2. pololetí hodnotit ani v náhradním termínu, uvádí se na vysvědčení místo hodnocení slovo nehodnocen(a).
- f) Celkové hodnocení žáka se na vysvědčení vyjadřuje stupni:

prospěl(a) s vyznamenáním
prospěl(a)
neprospěl(a)
nehodnocen(a)

Žák je hodnocen stupněm:

- prospěl(a) s vyznamenáním, jestliže není v žádném z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu horším než 2 – chvalitebný, průměr stupňů prospěchu ze všech povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem není vyšší než 1,5 a jeho chování je hodnoceno stupněm velmi dobré;
- prospěl(a), není-li v žádném z předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením;
- neprospěl(a), je-li v některém z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem hodnocen na vysvědčení stupněm prospěchu 5 – nedostatečný nebo odpovídajícím slovním hodnocením nebo není-li z něho hodnocen na konci druhého pololetí;
- nehodnocen(a), není-li možné žáka hodnotit z některého z povinných předmětů stanovených školním vzdělávacím programem na konci prvního pololetí;
- V případě použití slovního hodnocení nebo kombinace slovního hodnocení a klasifikace převede škola pro určení celkového hodnocení žáka na vysvědčení slovní hodnocení na klasifikační stupeň a použije pro určení celkového hodnocení.

PRO POTŘEBY KLASIFIKACE SE PŘEDMĚTY DĚLÍ DO TŘÍ SKUPIN:

- A) předměty s převahou naukového zaměření
- B) předměty s převahou praktických činností
- C) předměty s převahou výchovného zaměření

Kritéria pro jednotlivé klasifikační stupně jsou formulována především pro celkovou klasifikaci. Učitel však nepřeceňuje žádné z uvedených kritérií, posuzuje žákovy výkony komplexně, v souladu se specifikou předmětu.

A) Klasifikace ve vyučujících předmětech s převahou naukového zaměření

Převahu naukového zaměření mají *jazykové, společenskovední, přírodovědné předměty a matematika*.

Při klasifikaci v těchto předmětech se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- ucelenost, přesnost a trvalost osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic, zákonitostí a vztahů,
- kvalita a rozsah získaných dovedností a schopnost vykonávat požadované intelektuální a motorické činnosti,
- schopnost uplatňovat osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení společenských a přírodních jevů a zákonitostí,
- kvalita myšlení, především jeho logika, samostatnost a tvořivost,
- aktivita v přístupu k činnostem, zájem o ně a vztah k nim,
- přesnost, výstižnost a odborná i jazyková správnost ústního a písemného projevu,
- kvalita výsledků činností,
- osvojení účinných metod samostatného studia.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

- Stupeň 1 (výborný)
Žák samostatně a tvořivě uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí logicky správně, zřetelně se u něho projevuje samostatnost a tvořivost. Dokáže si zorganizovat vlastní práci, je samostatný, pilný, prokazuje snahu a aktivitu. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti uceleně

a přesně, chápe vztahy mezi nimi a smysluplně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Jeho ústní a písemný projev je správný, přesný, výstižný, účinně se zapojuje do diskuse. Výsledky jeho činnosti jsou kvalitní, pouze s menšími nedostatky. Ty dovede využívat ke svému zlepšení. Grafický projev je přesný a estetický. Je schopen samostatně studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Dokáže samostatně vyhledávat informace a pracovat s nimi. Plně respektuje demokratické principy, uvědoměle a aktivně pracuje v týmu, jeho působení je velmi přínosné. Je téměř vždy schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

- **Stupeň 2 (chvalitebný)**

Žák s menšími podněty učitele uplatňuje osvojené poznatky a dovednosti při řešení teoretických a praktických úkolů, při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí. Myslí správně, v jeho myšlení se projevuje logika a tvořivost. Dokáže si zorganizovat vlastní práci, je zpravidla samostatný, pilný, většinou prokazuje snahu a aktivitu. Ovládá požadované poznatky, fakta, pojmy, definice a zákonitosti v podstatě uceleně, přesně a úplně, chápe vztahy mezi nimi a s menšími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Ústní a písemný projev má menší nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. Kvalita výsledků je zpravidla bez podstatných nedostatků. Grafický projev je estetický, bez větších nepřesností. Zapojuje se do diskuse. Je schopen s menší pomocí studovat vhodné texty, řešit problémy a obhajovat svá rozhodnutí. Při práci s informacemi má drobné problémy, zvláště v jejich zpracování a uplatnění. Respektuje demokratické principy, v podstatě uvědoměle a aktivně pracuje pro tým, jeho působení je přínosné. Je většinou schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

- **Stupeň 3 (dobrý)**

Žák se v uplatňování osvojovaných poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů dopouští chyb. Uplatňuje poznatky a provádí hodnocení jevů podle podnětů učitele. Má problémy zorganizovat si vlastní práci, je méně samostatný, někdy prokazuje pílí, snahu a aktivitu. Má nepodstatné mezery v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků, faktů, pojmů, definic a zákonitostí, s většími chybami propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. Podstatnější nepřesnosti a chyby dovede za pomoci učitele korigovat. Jeho myšlení je vcelku správné, ale málo tvořivé, v jeho logice se vyskytují chyby. V ústním a písemném projevu má nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti. V kvalitě jeho výsledků se projevují častější nedostatky, grafický projev je méně estetický a má menší nedostatky. Částečně se zapojuje do diskuse. Je schopen studovat podle návodu učitele. Při práci s informacemi má častější problémy, nejen při jejich získávání a třídění, ale zvláště při jejich zpracování a uplatnění. Občas nerespektuje demokratické principy, v týmu pracuje ne příliš aktivně, jeho působení je přínosné v menší míře. Je schopen sebehodnocení a hodnocení ostatních členů.

- **Stupeň 4 (dostatečný)**

U žáka se v uplatňování osvojených poznatků a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů vyskytují závažné chyby. Při využívání poznatků pro výklad a hodnocení jevů je nesamostatný. Jedině s pomocí učitele je schopen zorganizovat vlastní práci. Je nesamostatný, málokdy prokazuje vlastní pílí, snahu a aktivitu. Žák má v ucelenosti, přesnosti a úplnosti osvojení požadovaných poznatků závažné mezery, chybně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích oblastí. V logice myšlení se vyskytují závažné chyby, myšlení není tvořivé. Jeho ústní a písemný projev má vážné nedostatky ve správnosti, přesnosti a výstižnosti, málo se zapojuje do diskuse. V kvalitě výsledků jeho činnosti a v grafickém projevu se projevují nedostatky, grafický projev je málo estetický. Závažné chyby dovede žák s pomocí učitele opravit. Při samostatném studiu má velké těžkosti. Při práci s informacemi má zásadní problémy, často informace nedovede zpracovat. Demokratické principy respektuje jen občas, práce v týmu se pouze účastní. Jeho působení není příliš přínosné. Sebehodnocení a hodnocení ostatních členů je schopen málokdy.

- **Stupeň 5 (nedostatečný)**

U žáka se v uplatňování osvojených vědomostí a dovedností při řešení teoretických a praktických úkolů vyskytují velmi závažné chyby. Při výkladu a hodnocení jevů a zákonitostí nedovede své vědomosti uplatnit ani s podněty učitele. Žák si požadované poznatky neosvojil uceleně, přesně a úplně, má v nich závažné a značné mezery, nesmyslně propojuje do širších celků poznatky z různých vzdělávacích

oblastí. Neprojevuje samostatnost v myšlení, vyskytují se u něho časté logické nedostatky. Má velmi podstatné nedostatky v dovednosti vykonávat požadované vzdělávací činnosti. Zpravidla neprokazuje pílí, jeho snaha je minimální nebo krátkodobá. V ústním a písemném projevu má závažné nedostatky ve správnosti, přesnosti, i výstižnosti, nezapojuje se do diskuse. Kvalita výsledků jeho činnosti a grafický projev mají vážné nedostatky. Závažné nedostatky a chyby nedovede opravit ani s pomocí učitele. Nedovede pracovat s informacemi ani při jejich vyhledávání. Vůbec nerespektuje demokratické principy, nepracuje pro tým. Svou činností narušuje spolupráci, jeho působení není pro tým přínosné. Správného sebehodnocení a hodnocení ostatních členů není schopen.

B) Klasifikace ve vyučujících předmětech s převahou praktického zaměření

Převahu praktické činnosti mají v základní škole *pracovní činnosti, informatika, praktika* a další volitelné předměty zaměřené na praktické činnosti.

Při klasifikaci v těchto předmětech se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem,
- osvojení praktických dovedností a návyků, zvládnutí účelných způsobů práce,
- využití získaných teoretických vědomostí v praktických činnostech a aktivit, samostatnost, tvořivost, iniciativa v praktických činnostech,
- kvalita výsledků činností,
- organizace vlastní práce a pracoviště, udržování pořádku na pracovišti,
- dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a péče o životní prostředí,
- hospodárné využívání surovin, materiálů, energie, překonávání překážek v práci,
- obsluha a údržba laboratorních zařízení a pomůcek nástrojů, nářadí a měřidel.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

- **Stupeň 1 (výborný)**
Žák soustavně projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Pohotově, samostatně a tvořivě využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává pohotově, samostatně uplatňuje získané dovednosti a návyky. Bezpečně ovládá postupy a způsoby práce; dopouští se jen menších chyb, výsledky jeho práce jsou bez závažnějších nedostatků. Účelně si organizuje vlastní práci, udržuje pracoviště v pořádku. Uvědoměle dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a aktivně se stará o životní prostředí. Hospodárně využívá suroviny, materiál, energii. Vzorně obsluhuje a udržuje laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla. Aktivně překonává vyskytující se překážky.
- **Stupeň 2 (chvalitebný)**
Žák projevuje kladný vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Samostatně, ale méně tvořivě a s menší jistotou využívá získané teoretické poznatky při praktické činnosti. Praktické činnosti vykonává samostatně, v postupech a způsobech práce se nevyskytují podstatné chyby. Výsledky jeho práce mají drobné nedostatky. Účelně si organizuje vlastní práci, pracoviště udržuje v pořádku. Uvědoměle udržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a stará se o životní prostředí. Při hospodárném využívání surovin, materiálů a energie se dopouští malých chyb. Laboratorní zařízení a pomůcky, nástroje, nářadí a měřidla obsluhuje a udržuje s drobnými nedostatky. Překážky v práci překonává s občasnou pomocí učitele.
- **Stupeň 3 (dobrý)**
Žák projevuje vztah k práci, k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem s menšími výkyvy. Za pomoci učitele uplatňuje získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech se dopouští chyb a při postupech a způsobech práce potřebuje občasnou pomoc učitele. Výsledky práce mají nedostatky. Vlastní práci organizuje méně účelně, udržuje pracoviště v pořádku. Dodržuje předpisy o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a v malé míře přispívá k tvorbě a ochraně životního prostředí. Na podněty učitele je schopen hospodárně využívat suroviny, materiály a energii. K údržbě laboratorních zařízení, přístrojů, nářadí a měřidel musí být částečně podněcován. Překážky v práci překonává jen s častou pomocí učitele.

- **Stupeň 4 (dostatečný)**
Žák pracuje bez zájmu a vztahu k práci, k pracovnímu kolektivu a praktickým činnostem. Získané teoretické poznatky dovede využít při praktické činnosti jen za soustavné pomoci učitele. V praktických činnostech, dovednostech a návycích se dopouští větších chyb. Při volbě postupů a způsobů práce potřebuje soustavnou pomoc učitele. Ve výsledcích práce má závažné nedostatky. Práci dovede organizovat za soustavné pomoci učitele, méně dbá o pořádek na pracovišti. Méně dbá na dodržování předpisů o bezpečnosti a ochraně zdraví při práci a o životní prostředí. Porušuje zásady hospodárnosti využívání surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů, nářadí a měřidel se dopouští závažných nedostatků. Překážky v práci překonává jen s pomocí učitele.
- **Stupeň 5 (nedostatečný)**
Žák neprojevuje zájem o práci a vztah k ní, ani k pracovnímu kolektivu a k praktickým činnostem. Nedokáže ani s pomocí učitele uplatnit získané teoretické poznatky při praktické činnosti. V praktických činnostech, dovednostech a návycích má podstatné nedostatky. Nedokáže postupovat při práci ani s pomocí učitele. Výsledky jeho práce jsou nedokončené, neúplné, nepřesné, nedosahují předepsaných ukazatelů. Práci na pracovišti si nedokáže zorganizovat, nedbá na pořádek na pracovišti. Neovládá předpisy o ochraně zdraví při práci a nedbá na ochranu životního prostředí. Nevyužívá hospodárně surovin, materiálů a energie. V obsluze a údržbě laboratorních zařízení a pomůcek, přístrojů a nářadí, nástrojů a měřidel se dopouští závažných nedostatků.

C) Klasifikace ve vyučovacích předmětech s převahou výchovného zaměření

Převahu výchovného zaměření mají *výtvarná výchova, hudební výchova, tělesná výchova a výchova ke zdraví*.

Žák se v tělesné výchově při částečném uvolnění nebo úlevách doporučených lékařem klasifikuje s přihlédnutím ke zdravotnímu stavu.

Při klasifikaci v těchto předmětech se v souladu s požadavky učebních osnov hodnotí:

- stupeň tvořivosti a samostatnosti projevu,
- osvojení potřebných vědomostí, zkušeností, činností a jejich tvořivá aplikace,
- poznání zákonitostí daných činností a jejich uplatňování ve vlastní činnosti,
- kvalita projevu,
- vztah žáka k činnostem a zájem o ně,
- estetické vnímání, přístup k uměleckému dílu a k estetice ostatní společnosti,
- v tělesné výchově se musí přihlídnout ke zdravotnímu stavu žáka, k jeho všeobecné, tělesné zdatnosti, výkonnosti a péči o vlastní zdraví.

Výchovně vzdělávací výsledky se klasifikují podle těchto kritérií:

- **Stupeň 1 (výborný)**
Žák je v činnostech velmi aktivní. Pracuje tvořivě, samostatně, plně využívá své osobní předpoklady a velmi úspěšně je rozvíjí. Vždy používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální, procítěný a přesný. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje tvořivě. Aktivně se zajímá o umění a estetiku. Jeho tělesná zdatnost má vysokou úroveň.
- **Stupeň 2 (chvalitebný)**
Žák je v činnostech aktivní, převážně samostatný, využívá své osobní předpoklady, které úspěšně rozvíjí. Používá bezpečně a účinně materiály, nástroje a vybavení. Jeho projev je esteticky působivý, originální a má jen menší nedostatky. Osvojené vědomosti, dovednosti a návyky aplikuje méně tvořivě. Má zájem o umění a estetiku. Je tělesně zdatný.
- **Stupeň 3 (dobrý)**
Žák je v činnostech méně aktivní, samostatný a pohotový. Nevyužívá dostatečně své schopnosti v individuálním a kolektivním projevu. Materiály, nástroje a vybavení používá bezpečně a účinně pouze někdy. Jeho projev je málo působivý, dopouští se v něm chyb. Jeho vědomosti a dovednosti mají četnější mezery a při jejich aplikaci potřebuje pomoc učitele. Nemá aktivní zájem o umění, estetiku a tělesnou kulturu.
- **Stupeň 4 (dostatečný)**

Žák je v činnostech málo aktivní i tvořivý. Rozvoj jeho schopností a jeho projev jsou málo uspokojivé. Materiály, nástroje a vybavení většinou nepoužívá bezpečně a účinně. Úkoly řeší s častými chybami. Vědomosti a dovednosti aplikuje jen se značnou pomocí učitele. Projevuje velmi malý zájem a snahu.

- **Stupeň 5 (nedostatečný)**

Žák je v činnostech převážně pasivní. Rozvoj jeho schopností je neuspokojivý. Materiály, nástroje a vybavení nepoužívá téměř nikdy bezpečně a účinně. Jeho projev je většinou chybný a nemá estetickou hodnotu. Minimální osvojené vědomosti a dovednosti nedovede aplikovat. Neprojevuje zájem o práci.

6.6 ZÁSADY A PRAVIDLA PRO SEBEHODNOCENÍ ŽÁKŮ

Sebehodnocení žáka je nejen nedílnou součástí procesu hodnocení, ale je současně považováno za jednu z významných kompetencí, kterou chceme žáky naučit. Sebehodnocení doplňuje klasické hodnocení, rozšiřuje evaluační procesy, aktivizuje žáka. Sebehodnocení rozvíjí potřebu přemýšlet o své práci, podporuje stanovování osobních plánů a cílů, odpovědnost za sebe i sebevědomí žáků. Zařazují ho všichni vyučující způsobem přiměřeným věku žáků. Vyučující vytváří vhodné prostředí a příležitosti, aby žák mohl poučeně a objektivně hodnotit sebe a svoji práci.

- a) Žák má právo vyjadřovat se k hodnocení.
- b) Má-li žák pochybnosti o správnosti, popř. objektivitě hodnocení svého projevu, může se bezprostředně poté, co se o známce dověděl, obrátit s připomínkou či dotazem na příslušného vyučujícího, vyučující skutečnosti prověří a sdělí žákovi, zda jeho připomínky byly oprávněné a bez prodlev se znovu k hodnocení vyjádří.
- c) Žák má právo sdělit vyučujícímu vlastní názor a hodnocení svého projevu, zejména v případech, pokud se jeho vlastní hodnocení výrazně rozchází s hodnocením, které stanovil vyučující.
- d) Žák může požádat vyučujícího o konzultaci k ověřovanému učivu, popř. požádat o opětovné prověření znalostí v nejbližším možném termínu a přihlédnutím na časové a organizační možnosti vyučujícího. Rozhodnutí o vyhovění požadavkům žáka je zcela v kompetenci vyučujícího.
- e) Žáci se učí obhajovat vlastní práci a argumentovat vhodnou formou výsledky své práce.

Žáci se učí sebehodnocení prostřednictvím otázek typu:

- Co ses naučil? (zjišťování naučeného)
- Co jsi dokázal? (zjišťování úspěšnosti)
- Z čeho máš dobrý pocit? (zjišťování kladných citů)
- Co rád děláš? Co se rád učíš? (zjišťování preferencí)
- Co umíš dobře? (zjišťování předností)
- Co ti jde těžko? (zjišťování problémů a obtíží)
- Co nevíš? Čemu nerozumíš? (zjišťování překážek v učení)
- V čem potřebuješ pomoc? (zjišťování potřeby pomoci)
- Za jakého žáka se pokládáš? (zjišťování sebevědomí)

Žák by měl být veden k tomu, aby byl schopen posoudit úroveň následujících kompetencí (vč. kompetencí sociálních):

- schopnost přímé aplikace získaných kompetencí v praxi
- schopnost orientace se v daném problému s využitím získaných vědomostí, znalostí, dovedností
- schopnost žáka prosadit se v třídním kolektivu při řešení týmového úkolu
- schopnost samostatné prezentace svých znalostí formou otevřených mluvních cvičení, psaných textů ve formě úvah, zamyšlení se aj.
- schopnost výběru – pochopení významu jednotlivých částí rozsáhlejších testovacích souborů, selekce nepodstatných částí a schopnost řešení dominantních částí úloh
- schopnost změny své sociální role v kolektivu vrstevníků
- schopnost využívání mezipředmětových vazeb
- schopnost aplikovat etické principy v praxi

- schopnost pochopení rovnováhy práv a povinností
- pochopení své role v kolektivu

Pro hodnotící reflexi si učitel vyhradí dostatek času, pravidelně vytváří prostor pro společné zamýšlení a rozhovory s dětmi o jejich učení, úspěších, problémech, dalších krocích apod. (třídní hodiny, společné akce apod.). Kromě forem hodnocení práce žáků ze strany pedagogických pracovníků mají žáci možnost používat také formy sebehodnocení. Škola jim pro tyto formy vytváří odpovídající podmínky. Tím je zajišťována také zpětná vazba objektivitu hodnocení ze strany školy jako vzdělávací instituce.

6.7 HODNOCENÍ A KLASIFIKACE CHOVÁNÍ ŽÁKA

- a) Hodnocení chování žáků provádějí vyučující průběžně, jsou si vědomi motivační funkce hodnocení chování. Třídní učitel sleduje chování žáků, třídy, atmosféry v ní, vztahy mezi žáky, monitoruje sociální vztahy ve třídě. Dává prostor k vyjádření žákům, jejich názorům věnuje pozornost, bere je na zřetel.
- b) Klasifikaci chování žáků navrhuje třídní učitel a rozhoduje o ní ředitelka po projednání na pedagogické radě. Třídní učitel je povinen předjednat před pedagogickou radou návrh na snížení známky z chování s ostatními pedagogickými pracovníky, kteří daného žáka učí. Stejně tak mají možnost podat návrh na snížení známky z chování i další vyučující, pokud toto předjednájí před pedagogickou radou s třídním učitelem a ostatními pedagogickými pracovníky. Kritériem pro klasifikaci chování je dodržování pravidel chování tak, jak je stanovuje školní řád. Při klasifikaci chování se přihlíží k věku, morální a rozumové vyspělosti žáka.
- c) Žáka lze v odůvodněných případech hodnotit z chování i slovně.

Kritéria pro jednotlivé stupně klasifikace chování jsou následující:

- **Stupeň 1 (velmi dobré)**
Žák uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení školního řádu. Méně závažných přestupků se dopouští ojediněle. Žák je přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
 - **Stupeň 2 (uspokojivé)**
Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními školního řádu. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo školního řádu; nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy a důtku ředitelky školy dopouští dalších přestupků.
 - **Stupeň 3 (neuspokojivé)**
Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných přestupků proti školnímu řádu nebo provinění, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitelky školy dopouští dalších přestupků.
- d) Během průběžného hodnocení mohou být udělena výchovná opatření, kterými jsou pochvaly nebo jiná ocenění a kázeňská opatření – opatření k posílení kázně (§ 17 vyhlášky č. 48/2005 Sb.).

VÝCHOVNÁ OPATŘENÍ A PRAVIDLA JEJICH UDĚLOVÁNÍ

Pochvaly

- **Drobné pochvaly** uděluje každý pedagogický pracovník bezprostředně po vzniku důvodu pro jejich udělení a zaznamená je do žákovské knížky nebo do elektronické žákovské knížky.
- **Pochvalu třídního učitele** nebo jiné ocenění uděluje třídní učitel na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu ostatních pracovníků školy po projednání s ředitelkou školy za výrazný projev školní iniciativy nebo za déletrvající svědomitou úspěšnou práci. Udělení pochvaly třídního učitele se zaznamenává do dokumentace školy a do žákovské knížky nebo do elektronické žákovské knížky.
- **Pochvalu ředitelky školy** uděluje ředitelka školy na základě vlastního rozhodnutí nebo na základě podnětu jiné právnické či fyzické osoby žákovi po projednání v pedagogické radě za mimořádný projev lidskosti, občanské nebo školní iniciativy, záslužný nebo statečný čin a za mimořádně úspěšnou práci.

Udělení pochvaly ředitelky školy se zaznamenává do dokumentace školy a na vysvědčení za pololetí, v němž byla udělena.

Ústní nebo písemná pochvala se uděluje žákovi před kolektivem.

Opatření k posílení kázně

Při porušení povinností stanovených školním řádem lze podle závažnosti tohoto porušení žákovi uložit napomenutí třídního učitele, důtku třídního učitele, případně důtku ředitelky školy po projednání v pedagogické radě. Tato opatření zpravidla předcházejí před snížením stupně z chování.

- **Napomenutí třídního učitele** – třídní učitel může na základě vlastního rozhodnutí nebo z podnětu ostatních vyučujících udělit žákovi napomenutí třídního učitele za opakované drobné přestupky proti školnímu řádu.
- **Důtku třídního učitele** uděluje třídní učitel po předchozím projednání s vyučujícím, u kterého se žák daných přestupků dopustil, a to za opakující se přestupky proti školnímu řádu po předchozím informování zákonných zástupců žáka nebo za závažnější porušení školního řádu.
- **Důtku ředitelky školy** uděluje ředitelka školy po projednání na pedagogické radě na základě návrhu třídního učitele, který návrh nejdříve projednal s ostatními vyučujícími, a to za další opakující se přestupky proti školnímu řádu nebo za závažná porušení školního řádu.

Napomenutí nebo důtky se udělují před kolektivem třídy.

Ředitelka školy nebo třídní učitel oznámí důvody udělení výchovného opatření písemně prokazatelným způsobem zákonnému zástupci žáka. Opatření se zaznamenává do matriky školy, nezaznamenává se na vysvědčení.

ZÁSADY PRO HODNOCENÍ CHOVÁNÍ A UDĚLENÍ VÝCHOVNÝCH OPATŘENÍ A SNÍŽENÉ ZNÁMKY Z CHOVÁNÍ

Třídní učitel i ostatní vyučující jsou povinni včas a prokazatelným způsobem informovat zákonné zástupce o zhoršujícím se stavu v kázi žáka a plnění jeho povinností, včas zorganizovat setkání se zákonnými zástupci, informovat další vyučující, výchovného poradce, metodika prevence, případně vedení školy.

Učitel nepodceňuje preventivní funkci výchovného působení. Zásady pro hodnocení chování žáků jsou vedeny v duchu, že všichni máme právo zapomenout, všichni máme právo někdy chybovat. Jedná-li se o žáka se specifickým postižením v oblastech dotýkajících se jeho kázeňských projevů, řídí se učitel při hodnocení kázně doporučením odborného pracoviště.

Před udělením jakéhokoliv opatření k posílení kázně se vždy přihlíží především k:

- míře zavinění osobou žáka,
 - četnosti a opakování přestupku (jednorázový, opakující se, i přes udělená opatření stále se opakující),
 - lítosti žáka a snaze o nápravu svého chování,
 - hodnocení žáka ostatními pedagogickými pracovníky,
 - četnosti a typu již dříve uložených kázeňských opatření.
- a) Při hodnocení zvláště závažného přestupku rozhodne o udělení kázeňského opatření ředitelka školy bez ohledu na předchozí ohodnocení (tj. nemusí být dodržena posloupnost kázeňských opatření), a to zvláště v těchto případech:
- svévolné opuštění třídy, budovy školy nebo školní akce,
 - neomluvená absence,
 - podvody či úmyslné uvádění nepravdy,
 - úmyslné soustavné a opakované narušování průběhu vyučování,
 - použití a zneužití mobilu či jiné audiovizuální techniky k nahrávání a šíření nahrávek na sociálních sítích,
 - nošení, držení, zneužívání a distribuce návykových látek v areálu školy nebo na školních akcích (včetně kouření cigaret i el. cigaret),

- psychický nebo fyzický nátlak, omezování osobní svobody, ohrožování bezpečnosti a zdraví, ublížení na zdraví, činy ponižující lidskou důstojnost,
- opakující se nevhodné nebo vulgární vyjadřování na adresu zaměstnance školy,
- zvláště hrubé slovní a úmyslné fyzické či psychické útoky vůči zaměstnancům školy,
- úmyslné způsobení škod a ničení majetku, závažné hygienické přestupky a znečišťování školního prostředí.

Další ujednání:

- a) Učitelé jsou povinni, pokud je to možné, včas informovat třídní učitele o problémech žáka, které by mohly vést k udělení opatření k posílení kázně nebo k snížení známky z chování.
- b) Třídní učitelé jsou povinni, pokud je to možné, včas prokazatelným způsobem informovat zákonné zástupce o problémech jejich dítěte, které by mohly vést k udělení opatření k posílení kázně nebo ke snížení známky z chování.
- c) Za jeden přestupek se může udělit pouze jedno opatření k posílení kázně.
- a) V případě, že žák či jeho zákonný zástupce má důvodné podezření, že chování žáka je posuzováno nespravedlivě, má právo odvolat se k třídnímu učiteli nebo ředitelce školy. Má též právo obrátit se na pracovníky školního poradenského pracoviště.
- b) Pokud žák užívá či distribuuje alkohol, cigarety a jiné zakázané látky, nikoli však v bezprostřední blízkosti školy, jsou o tomto chování dítěte informováni zákonní zástupci žáka, případně je učiněno oznámení na Policii ČR a OSPOD.
- c) Ředitelka školy může žákovi, který po splnění povinné školní docházky nezískal základní vzdělání, povolit po posouzení důvodů uvedených v žádosti jeho zákonného zástupce a na základě výsledků vzdělávání žáka pokračování v základním vzdělávání, nejdéle však do konce školního roku, v němž žák dosáhne osmnáctého roku věku. V tomto případě lze žáka za závažné porušení školního řádu ze základního vzdělávání podmíněčně vyloučit nebo vyloučit.

6.8 ZPŮSOB HODNOCENÍ ŽÁKŮ SE SPECIÁLNÍMI VZDĚLÁVACÍMI POTŘEBAMI

Vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami, žáků nadaných a mimořádně nadaných upravují § 16 a § 17 školského zákona a vyhláška č. 27/2016 Sb., o vzdělávání žáků se speciálními vzdělávacími potřebami a žáků nadaných, v platném znění.

Žákem se speciálními vzdělávacími potřebami je osoba, která k naplnění svých vzdělávacích možností nebo k uplatnění nebo užívání svých práv na rovnoprávném základě s ostatními potřebuje poskytnutí podpůrných opatření. Podpůrnými opatřeními se rozumí nezbytné úpravy ve vzdělávání a školských službách odpovídající zdravotnímu stavu, kulturnímu prostředí nebo jiným životním podmínkám dítěte, žáka nebo studenta. Pro žáky se speciálními vzdělávacími potřebami využíváme podpůrná opatření podle doporučení školského poradenského zařízení a přiznaného stupně podpory v oblasti metod výuky, organizace výuky a zařazení předmětů speciálně pedagogické péče.

- a) Žáci se speciálními vzdělávacími potřebami mají právo na vytvoření nezbytných podmínek při vzdělávání i klasifikaci a hodnocení.
- b) Při hodnocení žáků se speciálními vzdělávacími potřebami se přihlíží k přiznanému stupni podpory.
- c) Vyučující respektují doporučení psychologických vyšetření žáků a uplatňují je při klasifikaci a hodnocení chování žáků a také volí vhodné a přiměřené způsoby získávání podkladů.
- d) U žáka se speciálními vzdělávacími potřebami rozhodne ředitelka školy o použití slovního hodnocení na základě žádosti zákonného zástupce žáka.
- e) Pokud je ve třídě školy vzděláván individuálně integrovaný žák, vytvoří ředitelka školy podmínky odpovídající individuálním vzdělávacím potřebám žáka vedoucí k jeho všestrannému rozvoji.
- f) Pro zjišťování úrovně žakových vědomostí a dovedností volí učitel takové formy a druhy zkoušení, které odpovídají schopnostem žáka a na něž nemá porucha negativní vliv. Kontrolní práce a diktáty píší tito žáci po předchozí přípravě. Pokud je to nutné, nebude žák se speciálními vzdělávacími

potřebami vystavován úkolům, které vzhledem k poruše nemůže přiměřeně vypracovat a u kterých nemůže podávat výkony odpovídající jeho předpokladům.

- g) Vyučující klade důraz na ten druh projevu, ve kterém má žák předpoklady podávat lepší výkony. Při klasifikaci se nevychází z prostého počtu chyb, ale z počtu jevů, které žák zvládl. Klade důraz na to, aby klasifikace byla provázena hodnocením, tj. vyjádřením pozitivních stránek výkonu, objasněním podstaty neúspěchu a návodem, jak mezery a nedostatky překonávat. V hodnocení žáků se přístup vyučujícího zaměřuje na pozitivní výkony žáka a tím na podporu jeho poznávací motivace k učení namísto jednostranného zdůrazňování chyb.
- h) Všechna navrhovaná pedagogická opatření se projednávají se zákonnými zástupci a jejich souhlasný či nesouhlasný názor je brán na vědomí.
- i) Třídní učitel sdělí vhodným způsobem ostatním žákům ve třídě podstatu individuálního přístupu a způsobu hodnocení a klasifikace žáka.
- j) Hodnocení nadaných žáků – ředitelka školy může mimořádně nadaného žáka přeřadit do vyššího ročníku bez absolvování předchozího ročníku. Podmínkou přeřazení je vykonání komisionálních zkoušek z učiva nebo části učiva ročníku, který žák nebude absolvovat. Obsah a rozsah zkoušek stanoví ředitelka školy.

6.9 HODNOCENÍ A KLASIFIKACE ŽÁKA VZDĚLÁVANÉHO INDIVIDUÁLNĚ

- a) Žák může být vzděláván individuálně, a to dle § 41 zák. č. 561/2004 Sb. v platném znění.
- b) Individuálně vzdělávaný žák koná každé pololetí zkoušky z příslušného učiva. Nelze-li žáka hodnotit na konci příslušného pololetí, určí ředitelka školy pro jeho hodnocení náhradní termín, a to tak, aby hodnocení bylo provedeno nejpozději do dvou měsíců od skončení pololetí.

6.10 ZÁSADY PRO POUŽÍVÁNÍ SLOVNÍHO HODNOCENÍ

- a) Při hodnocení prospěchu žáka může být použito slovní hodnocení. O jeho použití rozhodne ředitelka školy na základě žádosti zákonných zástupců žáka.
- b) Termín podání žádosti zákonných zástupců o slovní hodnocení pro daný školní rok je do 30.10. U žáků vyšetřených v průběhu roku nejpozději 30 dnů po vyšetření ve školském poradenském zařízení.
- c) Přecházel-li žák na jinou školu, je jeho hodnocení na vysvědčení převedeno na klasifikační stupně.
- d) Výsledky vzdělávání žáka v jednotlivých povinných a nepovinných předmětech stanovených školním vzdělávacím programem a chování žáka ve škole a na akcích pořádaných školou jsou v případě použití slovního hodnocení popsány tak, aby byla zřejmá úroveň vzdělání žáka, které dosáhl zejména ve vztahu k očekávaným výstupům formulovaným ve školním vzdělávacím programu. Slovní hodnocení zahrnuje posouzení výsledků vzdělávání žáka v jejich vývoji, ohodnocení píle žáka a jeho přístup ke vzdělávání. Obsahuje také zdůvodnění hodnocení a doporučení, jak předcházet případným neúspěchům a jak je překonávat

Kritéria a oblasti slovního hodnocení

A) Ovládnutí učiva	
1 – výborný	ovládá bezpečně
2 – chvalitebný	ovládá
3 – dobrý	v podstatě ovládá
4 – dostatečný	ovládá se značnými mezerami
5 – nedostatečný	neovládá
B) Myšlení	
1 – výborný	je pohotový, bystrý, samostatný, dobře chápe souvislosti
2 – chvalitebný	uvažuje celkem samostatně
3 – dobrý	menší samostatnost v myšlení

4 – dostatečný	nesamostatné myšlení, pouze s náповědou
5 – nedostatečný	odpovídá nesprávně i na návodné otázky
C) Vyjadřování	
1 – výborný	výstižné a poměrně přesné
2 – chvalitebný	celkem výstižné
3 – dobrý	myšlenky vyjadřuje ne dost přesně
4 – dostatečný	myšlenky vyjadřuje se značnými obtížemi
5 – nedostatečný	nedokáže se samostatně vyjádřit, odpovídá nesprávně i na návodné otázky
D) Celková aplikace vědomostí	
1 – výborný	spolehlivě a uvědoměle užívá vědomostí a dovedností, pracuje samostatně, přesně a s jistotou
2 – chvalitebný	dovede používat vědomosti a dovednosti při řešení úkolů, dopouští se jen menších chyb
3 – dobrý	řeší úkoly s pomocí učitele a s touto pomocí snadno překonává potíže a odstraňuje chyby
4 – dostatečný	dělá podstatné chyby, nesnadno je překonává
5 – nedostatečný	praktické úkoly nedokáže splnit ani s pomocí
E) Aktivita, zájem o učení	
1 – výborný	je aktivní, učí se svědomitě a se zájmem
2 – chvalitebný	učí se svědomitě
3 – dobrý	k učení a práci nepotřebuje větší podněty
4 – dostatečný	projevuje malý zájem o učení, potřebuje stálé podněty
5 – nedostatečný	pomoc a pobízení k učení jsou zatím neúčinné

Chování

1 – velmi dobré	Uvědoměle dodržuje pravidla chování a ustanovení vnitřního řádu školy. Méně závažných přestupků se dopouští pouze ojediněle. Žák je přístupný výchovnému působení a snaží se své chyby napravit.
2 – uspokojivé	Chování žáka je v rozporu s pravidly chování a s ustanoveními vnitřního řádu školy. Žák se dopustí závažného přestupku proti pravidlům slušného chování nebo vnitřnímu řádu školy nebo se opakovaně dopustí méně závažných přestupků. Zpravidla se přes důtku třídního učitele školy dopouští dalších přestupků, narušuje výchovně vzdělávací činnost školy. Ohrožuje bezpečnost a zdraví svoje nebo jiných osob.
3 – neuspokojivé	Chování žáka ve škole je v příkrém rozporu s pravidly slušného chování. Dopustí se takových závažných provinění nebo přestupků proti školnímu řádu, že je jimi vážně ohrožena výchova nebo bezpečnost a zdraví jiných osob. Záměrně narušuje hrubým způsobem výchovně vzdělávací činnost školy. Zpravidla se přes důtku ředitelky školy dopouští dalších přestupků.

6.11 KOMISIONÁLNÍ PŘEZKOUŠENÍ A OPRAVNÉ ZKOUŠKY

- a) Má-li zákonný zástupce žáka pochybnosti o správnosti hodnocení na konci 1. nebo 2. pololetí, může do 3 pracovních ode dne, kdy se o hodnocení prokazatelně dozvěděl, nejpozději však do 3 pracovních dnů od vydání vysvědčení, požádat ředitelku školy o přezkoumání výsledků hodnocení žáka; je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitelka školy, krajský úřad. Pokud není dále stanoveno jinak, ředitelka školy nebo krajský úřad nařídí komisionální přezkoušení žáka, které se koná nejpozději do 14 dnů od doručení žádosti nebo v termínu dohodnutém se zákonnými zástupci žáka. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitelky školy nebo krajského úřadu. V případě, že se žádost o přezkoumání výsledků hodnocení žáka týká hodnocení chování nebo předmětů výchovného zaměření, posoudí ředitelka školy, je-li vyučujícím žáka v daném předmětu ředitelka školy, krajský

úřad, dodržení pravidel pro hodnocení výsledků vzdělávání žáka stanovených podle § 30 odst. 2 školského zákona. V případě zjištění porušení těchto pravidel ředitelka školy nebo krajský úřad výsledek hodnocení změní; nebyla-li pravidla pro hodnocení výsledků vzdělávání žáků porušena, výsledek hodnocení potvrdí, a to nejpozději do 14 dnů ode dne doručení žádosti. Česká školní inspekce poskytne součinnost na žádost ředitelky školy nebo krajského úřadu.

- b) Komisi pro komisionální přezkoušení a opravné zkoušky jmenuje ředitelka školy. V případě, že je vyučujícím daného předmětu ředitelka školy, jmenuje komisi krajský úřad.
- c) Komise je tříčlenná a tvoří ji:
 - předseda, kterým je ředitelka školy, popřípadě jí pověřený učitel,
 - zkoušející učitel, který je vyučujícím daného předmětu ve třídě, v níž je žák zařazen, popřípadě jiný vyučující daného předmětu,
 - přísedící, kterým je jiný vyučující daného předmětu nebo předmětu stejné vzdělávací oblasti stanovené rámcovým vzdělávacím programem pro základní vzdělávání.
- d) Výsledek přezkoušení stanoví komise hlasováním a vyjádří se slovním hodnocením nebo stupněm prospěchu. Výsledek přezkoušení již nelze napadnout novou žádostí o přezkoušení.
- e) Ředitelka školy sdělí výsledek přezkoušení prokazatelným způsobem žákovi a zákonnému zástupci žáka.
- f) V případě změny hodnocení na konci 1. nebo 2. pololetí se žákovi vydá nové vysvědčení.
- g) O přezkoušení se pořizuje protokol, který se stává součástí dokumentace školy.
- h) Není-li možné žáka ze závažných důvodů ve stanoveném termínu přezkoušet, stanoví orgán jmenující komisi náhradní termín přezkoušení.
- i) Žák je povinen svou nepřítomnost omluvit lékařským potvrzením.
- j) Konkrétní obsah a rozsah přezkoušení stanoví ředitelka školy v souladu se školním vzdělávacím programem.
- k) Vykonáním přezkoušení není dotčena možnost vykonat opravnou zkoušku.
- l) Žáci devátých ročníků a žáci, kteří na daném stupni základní školy dosud neopakovali ročník, kteří na konci druhého pololetí neprospěli nejvýše ze dvou povinných předmětů s výjimkou předmětů výchovného zaměření, konají opravné zkoušky.
- m) Opravné zkoušky se konají nejpozději do konce příslušného školního roku v termínu stanoveném ředitelkou školy.
- n) Žák může v jednom dni skládat pouze jednu opravnou zkoušku.
- o) Opravné zkoušky jsou komisionální.
- p) Žák, který nevykoná opravnou zkoušku úspěšně nebo se k jejímu konání nedostaví, neprospěl.
- q) Ze závažných důvodů může ředitelka školy žákovi stanovit náhradní termín opravné zkoušky nejpozději do 15. září následujícího školního roku. Do té doby je žák zařazen do nejbližšího vyššího ročníku, popřípadě znovu do 9. ročníku.
- r) Pokud žák koná v souladu s § 53 školského zákona opravné zkoušky, vydá mu škola na konci 2. pololetí vysvědčení. Po vykonání opravných zkoušek je žákovi vydáno nové vysvědčení, a to i v případě, že se hodnocení z předmětů, ve kterých žák konal opravné zkoušky, nezměnilo. Pokud se žák k opravným zkouškám nedostaví, nové vysvědčení mu vydáno nebude.

6.12 KLASIFIKAČNÍ POKYNY PRO ŽÁKY STUDUJÍCÍ V ZAHRANIČÍ

- a) Žák může plnit povinnou školní docházku také ve škole mimo území České republiky, popřípadě podle § 38 školského zákona bod b) a c).
- b) Žák, který plní povinnou školní docházku tímto způsobem, je zároveň žákem Základní školy Kuřim, Tyršova 1255, okres Brno-venkov, příspěvková organizace.
- c) Zákonný zástupce žáka je povinen oznámit ředitelce školy předpokládanou dobu plnění povinné školní docházky mimo území České republiky, adresu místa pobytu žáka v zahraničí a adresu školy v zahraničí.
- d) Škola postupuje podle zákona č. 561/2004 Sb. v platném znění.

6.13 UKONČENÍ ZÁKLADNÍHO VZDĚLÁNÍ

- a) Dokladem o dosažení základního vzdělání je vysvědčení o úspěšném ukončení devátého, popřípadě desátého ročníku základního vzdělávání. Toto vysvědčení je opatřeno doložkou o získání stupně základního vzdělání.
- b) Žák, který úspěšně ukončil základní vzdělávání, nebo žák, který splnil povinnou školní docházku a nepokračuje v základním vzdělávání, přestává být žákem školy 30.06. příslušného školního roku. Žák, který splnil povinnou školní docházku a koná opravnou zkoušku nebo bude hodnocen v náhradním termínu, je žákem školy do termínu konání těchto zkoušek, pokud mu nebylo povoleno opakování ročníku. Žák, který byl přijat ke vzdělávání na střední škole, je považován za žáka základní školy do 31.08. příslušného školního roku.

Ve věcech, které nejsou výslovně uvedeny v kapitole 6, postupuje škola v souladu s platnou školskou legislativou a souvisejícími právními předpisy.

